

ΣΕΙΡΑ Γ: ΗΡΩΕΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

ΑΔΕΛΦΩΝ ΣΤΕΦΑΝΙΔΗ

ΗΡΑΚΛΗΣ

Σ
ΣΙΓΜΑ

ΗΡΩΕΣ, άνθρωποι δυνατοί, ατρόμητοι και ωραίοι στην ψυχή, στο νου και στο σώμα. Κι αν δεν ήταν έτσι όπως τους ήθελε η φαντασία των ανθρώπων σ' εκείνα τα παλιά, τα μυθικά χρόνια, όμως υπήρξαν. Γιατί πάντα υπήρχαν ήρωες και πάντα θα υπάρχουν. Όσο υπάρχει δειλία, θα υπάρχει και τόλμη, όσο υπάρχει κακία, θα υπάρχει και αρετή, όσο υπάρχει μικρότητα, θα υπάρχει και μεγαλοσύνη. Το κακό γεννά το καλό σαν το χειμώνα που φέρνει την άνοιξη. Οι απλοί άνθρωποι αγαπούν τους ήρωες. Πιστεύουν σ' αυτούς και παίρνουν δύναμη. Είναι η δύναμη που σπρώχνει μπροστά το γένος των ανθρώπων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ένας μεγάλος ήρθε στον κόσμο	σελ.	3
Οι δώδεκα άθλοι	»	24
Έρωας αθάνατος	»	87
Χάρτης των άθλων του Ηρακλή	»	112
Ποιος είναι ο σωστός Ηρακλής	»	114
Ευρετήριο ονομάτων για όλους τους τόμους	»	116

Η Ρ Α Κ Λ Η Σ

Κείμενο: ΜΕΝΕΛΑΟΣ ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ
Εικονογράφηση: ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ

ΗΡΑΚΛΗΣ

1η έκδοση 1984
2η έκδοση διορθωμένη 1986
3η έκδοση διορθωμένη 1987

Copyright © 1987: Μενέλαος Στεφανίδης - Γιάννης Στεφανίδης.
Απαγορεύεται η ολική ή μερική ανατύπωση σε όλο τον κόσμο
χωρίς τη γραπτή άδεια των δικαιούχων του copyright.
Printed in Greece. ISBN 960-425-013-2

ΕΚΔΟΣΕΙΣ Σ Ι Γ Μ Α
Μ. ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ & ΣΙΑ Ο. Ε.
ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗ 20 - 106 80 ΑΘΗΝΑ - ΤΗΛ. 3638.941

ΕΝΑΣ ΗΡΩΑΣ ΗΡΘΕ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Σ' εκείνα τα παλιά χρόνια, τότε που οι άνθρωποι πίστευαν πως ο μεγάλος Δίας εξουσίαζε θεούς και ανθρώπους, έζησε σ' αυτή τη γη, στην Ελλάδα, ένας ήρωας, που οι άνθρωποι τον θαύμαζαν και τον αγαπούσαν πιο πολύ κι από θεό. Αυτός ήταν ο Ηρακλής, ο ήρωας που έκανε τα πιο πολλά και τα πιο θαυμαστά κατορθώματα που έγιναν ποτέ στον κόσμο.

Ο Ηρακλής ήταν τόσο μεγάλος, που δε χωρούσε στα στενά όρια μιας περιοχής. Ο Ηρακλής έγινε ο ήρωας όλης της Ελλάδας και κάτι παραπάνω. Έγινε ο ήρωας που ενσάρκωσε τις ελπίδες και τους πόθους όλων των Ελλήνων.

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ
ΠΟΘΟΣ
ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Η Ελλάδα, όπως είναι γνωστό, ήταν τότε χωρισμένη σε πολλά μικρά κράτη-πόλεις, που συχνά μάλιστα πολεμούσαν μεταξύ τους. Κι όμως όλοι μιλούσαν την ίδια γλώσσα, λάτρευαν τους ίδιους θεούς, κι αγαπούσαν, όλοι το ίδιο, τη ζωή και την ειρήνη. Γι αυτό η ενότητα σ' ένα κράτος έγινε σιγά σιγά πόθος όλων των λαών της Ελλάδας.

Μόνο που έμεινε ένας πόθος.

Αυτόν τον πόθο των ανθρώπων εκφράζει, με την ωραία γλώσσα της μυθολογίας, ο μύθος για τη γέννηση του Ηρακλή.

Κι επειδή τότε οι άνθρωποι πίστευαν πως όλα τα μεγάλα θέματα τα ρύθμιζαν οι Ολύμπιοι θεοί, γι' αυτό λέγανε πως ο ίδιος ο Δίας θέλησε την ενότητα όλων των Ελλήνων. Και πως γι αυτό αποφάσισε να κάνει ένα γιο που θα ονομαζόταν Ηρακλής, και που σαν θα μεγάλωνε θα γινόταν ο τρανός ήρωας που θα ένωνε όλες τις ελληνικές πόλεις.

Η πιο λαμπρή, η πιο πλούσια κι η πιο δυνατή πόλη όπου θα έπρεπε να βασιλέψει αυτός ο γιος του Δία, δεν ήταν άλλη από τις πολύχρυσες Μυκήνες.

Τις Μυκήνες τις ίδρυσε ο μεγάλος ήρωας Περσέας, που ήταν κι αυτός γιος του Δία. Μετά το θάνατο του Περσέα, βασίλεψε στη θέση του ο γιος του ο Ηλεκτρύωνας. Ο Ηλεκτρύωνας είχε εννιά γιους και μια κόρη, την Αλκμήνη, που έμελλε να γίνει η μητέρα του Ηρακλή.

Η Αλκμήνη ήταν η πιο ψηλή, η πιο γερή, η πιο όμορφη αλλά και η πιο σοφή γυναίκα σ' όλο τον κόσμο. Πλούσια μεταξένια μαλλιά στόλιζαν το πανώριο πρόσωπό της και μαύρες μακριές βλεφαρίδες τόνιζαν πιο πολύ τα μεγάλα κι εκφραστικά μάτια της. Η κόρη του Ηλεκτρύωνα είχε όλα τα φυσικά χαρίσματα που χρειάζεται μια γυναίκα για να γίνει μητέρα ηρώων. Αν μάλιστα έκανε παιδί με το Δία, τότε σίγουρα θα γεννούσε τον πιο μεγάλο ήρωα που φάνηκε ποτέ πάνω στη γη. Να γιατί απ' όλες τις γυναίκες, θνητές ή αθάνατες, διάλεξε ο Δίας για μητέρα του Ηρακλή την Αλκμήνη.

Βέβαια ο Δίας είχε γυναίκα του την Ήρα. Όμως, είτε γιατί οι άνθρωποι θέλανε να πιστεύουν πως οι ήρωες κι οι μεγάλοι άρχοντες έπρεπε να 'χουνε για πατέρα κάποιο θεό, είτε γιατί μερικοί βασιλιάδες θέλανε να λένε πως είναι γιοι του Δία, οι αρχαίοι δεν το θεωρούσανε κακό να λένε πως οι θεοί τους κάνανε παιδιά με όποια γυναίκα θέλανε. Ωστόσο λέγανε πως, μετά τη γέννηση του Ηρακλή, ο Δίας δεν έκανε πια άλλο παιδί με ξένη γυναίκα.

Ο Δίας κι αυτή τη φορά, όπως και παλιότερα, χρησιμοποίησε πονηριά, για να κάνει αυτό που έβαλε στο νου του. Και χρειάστηκε να περιμένει πολύ, ώσπου νά 'ρθουν τα πράγματα όπως ήθελε.

Ας ξεκινήσουμε όμως την ιστορία απ' την αρχή.

ΑΛΚΜΗΝΗ
ΚΑΙ ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ

Ο Ηλεκτρύωνας, ο πατέρας της Αλκμήνης, είχε δώσει υπόσχεση να παντρεύει την κόρη του με τον Αμφιτρύωνα, το βασιλιά της Τροιζήνας. Συμφορά όμως μεγάλη έπεσε πάνω στις Μυκήνες κι ο γάμος καθυστέρησε. Όλα τ' αδέρφια της Αλκμήνης σκοτώθηκαν στον πόλεμο με τους φοβερούς Τηλεβόες, τους ανθρώπους με την πιο δυνατή φωνή, που είχαν αρπάξει τα κοπάδια του Ηλεκτρύωνα και θέλανε να βάλουν το δικό τους βασιλιά στο θρόνο των Μυκηνών. Αυτό δεν το πέτυχαν όμως κι έδωσαν τα κοπάδια στο βασιλιά της Ήλιδας, τον Πολύξενο, για να τα κρύψει. Αλλά ο Αμφιτρύωνας τα βρήκε και, νομίζοντας πως έτσι βοηθάει το μέλλοντα πεθερό του, τα αγόρασε και τα έφερε στις Μυκήνες.

Ο Ηλεκτρύωνας όμως θύμωσε τρομερά.

— Με ποιο δικαίωμα ο Πολύξενος πουλάει κλεμμένα ζώα, και εσύ πώς δέχτηκες τέτοια ατιμωτική συναλλαγή, φώναξε θυμωμένος.

— Να πάρει η οργή! λέει ο Αμφιτρύωνας, φταίω εγώ που θέλησα να σε βοηθήσω! Στα μαύρα τάρταρα να πάνε τα κοπάδια, παρά να σκοτώνονται άνθρωποι γι' αυτά.

Κι απ' την αγανάκτησή του πέταξε το βαρύ του ρόπαλο μέσα στο κοπάδι. Μα έγινε τότε αναπάντεχο κακό. Το ρόπαλο, χτυπώντας στα κέρατα ενός ταύρου, πετάχτηκε πίσω και χτύπησε τον Ηλεκτρύωνα στο κεφάλι και τον έριξε κάτω νεκρό.

Στο θρόνο των Μυκηνών ανέβηκε τώρα ο αδερφός του Ηλεκτρύωνα, ο Σθένελος, κι ο Αμφιτρύωνας, λυπημένος γι' αυτό που άθελά του έκανε, τα παράτησε όλα, ακόμα και το θρόνο της Τροιζήνας, που τον πήρε κι αυτόν ο Σθένελος, και έφυγε για τη Θήβα, όπου βασίλευε ο Κρέοντας.

Δεν έπαψε όμως ούτε στιγμή ν' αγαπά την Αλκμήνη και τελικά, με έναν άνθρωπο που έστειλε στις Μυκήνες, ζητούσε να τον συγχωρέσει για το κακό που άθελά του έκανε, και τη ρωτούσε αν θέλει, παρ' όλα αυτά, να τον παντρευτεί.

Ο Δίας τότε έβαλε στο νου της Αλκμήνης την απάντηση που αυτός ήθελε.

— Δέχομαι να παντρευτώ τον Αμφιτρύωνα, αλλά μόνο με τον όρο πως, μόλις τελειώσει ο γάμος, θα κινήσει πόλεμο ενάντια στους Τηλεβόες, για να εκδικηθεί το θάνατο των αδερφών μου. Αυτό δεν είναι μόνο θέληση δική μου, αλλά, όπως πιστεύω, και θέληση του νεκρού πατέρα μου.

Ο Αμφιτρύωνας, που ήταν πρόθυμος να κάνει τα πάντα για να πάρει την Αλκμήνη, ήταν φυσικά πρόθυμος να κάνει κι αυτό. Με τι στρατό όμως; Γιατί τώρα πια δεν είχε δικό του στρατό. Έτρεξε τότε στον Κρέοντα, το βασιλιά της Θήβας, μα κείνος του είπε:

— Θα σου δώσω το στρατό που θέλεις, μόνο αν γλιτώσεις τη Θήβα από

**Η ΑΛΕΠΟΥ
ΤΗΣ ΤΕΥΜΗΣΟΥ
ΚΑΙ Η ΛΑΙΛΑΠΑ**

την Τευμήσια αλεπού.

Η αλεπού της Τευμησού ήταν ένα φοβερά αιμοβόρο κι αρπακτικό αγρίμι, που έκανε φοβερές καταστροφές σ' όλη την περιοχή της Θήβας. Για να περιοριστεί το κακό, οι Θηβαίοι αναγκάστηκαν να της δίνουν να τρώει κάθε μήνα ένα αγόρι, όπως τους είπε το μαντείο.

Μα η θυσία που έκαναν ήταν και πάλι φοβερή. Όμως να σκοτώσουν την αλεπού, αυτό ήταν κάτι το αδύνατο, γιατί ήταν γραμμένο πως κανένας άνθρωπος και κανένα ζώο δε θα μπορέσει ποτέ να τη φτάσει και να τη σκοτώσει. Και σαν να μην έφτανε αυτό, την προστάτευε κι ο θεός Ποσειδώνας.

Έτσι ο Αμφιτρύωνας έπεσε σε μεγάλη λύπη. Τον βοήθησε όμως ο Κέφαλος, ο βασιλιάς της Αθήνας. Του 'δωσε τη Λαίλαπα, ένα σκυλί που είχε απ' τους θεούς το χάρισμα να μη χάνει ποτέ τη λεία του.

— Θέλω μόνο να μου τη φέρεις γρήγορα πίσω, του είπε. Η Λαίλαπα είναι ζώο ιερό. Είναι το σκυλί που χάρισε κάποτε ο Δίας στην Ευρώπη, την κόρη του Αγήνορα.

Πήρε το σκυλί ο Αμφιτρύωνας και ξεκίνησε για το κυνήγι της Τευμήσιας αλεπούς. Γρήγορα η Λαίλαπα την ανακάλυψε κι άρχισε να την κυνηγά. Έτσι, η αλεπού που δεν πιάνεται ποτέ και το σκυλί που δεν του ξεφεύγει τίποτα, άρχισαν ένα ξέφρενο τρέξιμο. Ποιο θα νικήσει; Να το πρόβλημα, όχι μόνο για τον Αμφιτρύωνα και τους Θηβαίους, αλλά και για τους ίδιους τους θεούς, που μαζεύτηκαν σε συμβούλιο. Γιατί, αν η Λαίλαπα έπιανε την αλεπού, τι αξία θα είχε τότε αυτό που έγραφαν οι Μοίρες, πως δε θα πιαστεί ποτέ; Χώρια που όλοι φοβούνταν το θυμό του Ποσειδώνα, που την προστάτευε. Μα αν πάλι ξέφευγε, τι σόι χάρισμα θα ήταν αυτό που 'δωσαν οι θεοί στη Λαίλαπα; Κι έπειτα ποιος θα τολμούσε ν' αντισταθεί στην οργή του Δία, που απαιτούσε τη νίκη της Λαίλαπας; Τελικά ο μεγάλος Δίας βρήκε τη λύση που ήταν αρεστή σ' αυτόν και που τη δέχτηκαν κι όλοι οι άλλοι θεοί. Μεταμόρφωσε και την Τευμήσια αλεπού και τη Λαίλαπα σε δυο άψυχα πέτρινα ομοιώματά τους.

Μόνο που τώρα ο Αμφιτρύωνας δεν μπορούσε να δώσει πίσω τον ιερό σκύλο στον Κέφαλο. Μα θα του δώσει αργότερα ένα νησί απ' αυτά που θα πάρει από τους Τηλεβόες κι ο Κέφαλος θα μείνει ευχαριστημένος. Το νησί αυτό είναι η Κεφαλονιά, που πήρε το όνομά της από το νέο της άρχοντα, τον Κέφαλο.

Μα το σημαντικό είναι που η Θήβα γλίτωσε από την προσφορά αίματος κι ο Αμφιτρύωνας απόκτησε το στρατό που του χρειαζόταν. Και μάλιστα ένα στρατό γεμάτο θέληση να υπηρετήσει μ' ενθουσιασμό και αυτοθυσία το σωτήρα των παιδιών της Θήβας. Τώρα μπορούσε να δώσει την υπόσχεση που του ζητούσε η Αλκμήνη.

Έτσι έγιναν επιτέλους οι γάμοι του με την κόρη του Ηλεκτρύωνα. Αλλά μόνο η γιορτή. Γιατί μόλις τέλειωσε ο γάμος, ο Αμφιτρύωνας αποχαιρέτησε τη γυναίκα του και μπήκε επικεφαλής του στρατού του, ξεκινώντας για τη μάχη ενάντια στους Τηλεβόες.

**ΔΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΛΚΜΗΝΗ**

Η Αλκμήνη, σαν γύρισε σπίτι, κλείστηκε μόνη στο δωμάτιό της, περιμένοντας πότε θα γυρίσει ο άντρας της από τον πόλεμο όπου η ίδια τον έστειλε, παρ' όλο που τον αγαπούσε μ' όλη της την καρδιά.

Και όλα αυτά έγιναν έτσι, γιατί έτσι το θέλησε ο Δίας, ο μεγάλος κυρίαρχος των θεών και των ανθρώπων. Και είχε το σχέδιό του.

Σαν πέρασαν λίγες μέρες από την ώρα που η Αλκμήνη έμεινε μόνη της, ο Δίας μεταμορφώθηκε σε Αμφιτρύωνα κι ανοίγοντας την πόρτα της μπήκε στο δωμάτιό της φωνάζοντας μ' ενθουσιασμό.

— Νίκη! Λαμπρή νίκη! Τους κατατροπώσαμε τους Τηλεβόες! Και γεμάτος χαρά την αγκάλιασε και τη φίλησε. Ύστερα της διηγήθηκε όλη τη μάχη στην οποία τάχα πολέμησε. Και μάλιστα με πολλή ζωντάνια της αφηγήθηκε επεισόδια όπου έδειξε μεγάλο ηρωισμό!!!

Μ' αυτόν τον τρόπο συμπληρώθηκε ακόμα πιο καλά η μεταμόρφωσή του. Η Αλκμήνη, χωρίς να υποψιαστεί τίποτα, δέχτηκε με μεγάλη χαρά το Δία που τον νόμιζε για άντρα της και πέρασε μαζί του μια μεγάλη νύχτα γεμάτη ευτυχία.

Και ήταν πραγματικά μεγάλη γιατί ο Δίας είχε φροντίσει ώστε αυτή η νύχτα να κρατήσει όσο τρεις ολόκληρες νύχτες.

Γι' αυτό μάλιστα ο Δίας είχε φωνάξει τον Ερμή και τον είχε προστάξει να τρέξει στον Ήλιο και να του πει πως είναι διαταγή του άρχοντα των θεών να μείνει όλη μέρα στο φωτεινό παλάτι του, χωρίς να κάνει το ουράνιο ταξίδι του πάνω απ' τη γη.

Αμέσως έπειτα του είπε να τρέξει και στις Ώρες και να τις προστάξει να μην ετοιμάσουν τα φτερωτά άλογα και το φωτεινό άρμα του Ήλιου, έτσι ώστε ο θεός της ημέρας, ακόμα και αν δε θέλει, ν' αναγκαστεί να υπακούει στο Δία.

Και ο Ήλιος, θέλοντας και μη, δεν έκανε το καθημερινό ταξίδι του στον ουρανό κι έμεινε στο παλάτι του, μурμουρίζοντας:

— Μα την αλήθεια, ήταν καλύτερα την εποχή που τον κόσμο κυβερνούσε ο μεγάλος Κρόνος. Τουλάχιστον τότε ξέραμε, πότε ήταν μέρα και πότε νύχτα. Κι ούτε παρατούσε εκείνος τη γυναίκα του για να τρέχει για περιπέτειες στη Θήβα.

Μα ο Δίας έδωσε κι άλλες εντολές στον Ερμή. Έτσι ο αγγελιαφόρος των θεών πήγε και στη Σελήνη και την πρόσταξε ν' αργοπορήσει αυτήν τη νύχτα στον ουρανό, κι η Σελήνη, όπως κι ο αδερφός της ο Ήλιος, αναγκάστηκε να υπακούσει.

Τέλος ο Ερμής πήγε και στο θεό Ύπνο και του είπε πως είναι διαταγή του Δία να κάνει τους ανθρώπους να κοιμηθούν πολύ βαριά αυτήν τη νύχτα, όπως και έγινε. Κι έτσι κανένας δεν κατάλαβε ότι η νύχτα αυτή κράτησε για τρεις.

Κάποτε όμως ξημέρωσε και τότε ο Δίας εξαφανίστηκε. Λίγο αργότερα ήρθε κι ο Αμφιτρύωνας.

Ενθουσιασμένος τώρα αυτός πραγματικά, γιατί γύρισε νικητής, τρέχει ν' αγκαλιάσει τη γυναίκα του, μα κείνη, όπως ήταν φυσικό, δεν έδειξε καμιά ιδιαίτερη χαρά.

— Μα δε χαίρεσαι καθόλου που με βλέπεις, παρατήρησε ο Αμφιτρύωνας.

— Τι να χαρώ! Όλη νύχτα είμασταν μαζί, τώρα να χαρώ; λέει η Αλκμήνη.

Απόρησε ο Αμφιτρύωνας, μα απ' τον πολύ ενθουσιασμό του δεν έδωσε και τόση σημασία. Κι άρχισε αμέσως να της περιγράφει τη μάχη και τα πολεμικά του κατορθώματα.

— Μεγάλα και θαυμαστά είναι, άντρα μου, τα κατορθώματά σου, δε βλέπω όμως το λόγο για τον οποίο μου τα λες και δεύτερη φορά.

Ο Αμφιτρύωνας τα 'χασε. Δεν έδειξε όμως τίποτα στην Αλκμήνη, αλλά, για να λύσει την απορία του, πήγε και ρώτησε το μαντείο των Δελφών.

Και τότε έμαθε όλη την αλήθεια. Κι έμαθε ακόμα πως η γυναίκα του, όταν θά 'ρθει η ώρα να γεννήσει, θα κάνει δυο παιδιά απ' τα οποία το ένα θα είναι γιος του Δία και πως αυτό το παιδί θα γίνει μια μέρα ο πιο τρανός ήρωας όλης της Ελλάδας.

Πέρασαν από τότε εννιά μήνες και μια βραδιά πάνω στον ολόφωτο Όλυμπο, την ώρα που όλοι οι θεοί τρώγανε και πίνανε, σηκώθηκε ο Δίας και είπε:

— Ακούστε με όλοι, θεοί και θεές. Η χαρά μου σήμερα είναι τόσο μεγάλη που άλλο δεν μπορώ να κρατήσω το μυστικό μέσα μου. Το πρώτο παιδί που θα γεννηθεί μετά τα μεσάνυχτα από τη γενιά του Περσέα, θα είναι γιος μου. Θα γίνει ο πιο μεγάλος ήρωας που φάνηκε ποτέ πάνω στη γη και σ' αυτόν θα υπακούουν όλοι οι λαοί της Ελλάδας. Ηρακλής, θα είναι τ' όνομά του.

Σαν τ' άκουσε αυτό η Ήρα, ζήλεψε τρομερά. Πάλι ο άντρας της έκανε παιδί με άλλη γυναίκα. Αυτό δεν μπορούσε να το ανεχτεί και τότε κάτι ψιθύρισε στην πονηρή θεά Άτη που βρισκόταν πλάι της. Ύστερα στράφηκε στο Δία και του είπε:

— Πολλά λες και μετά τα ξεχνάς και δε γίνεται τίποτα. Πρέπει να δώσεις όρκο πως πραγματικά το πρώτο παιδί που θα γεννηθεί απόψε από τη γενιά του Περσέα, θα γίνει ένας άρχοντας που σ' αυτόν θα υπακούουν όλοι οι λαοί της Ελλάδας.

Ο Δίας τότε, χωρίς καθόλου να σκεφτεί, χωρίς τίποτα να υποψιαστεί, έδωσε όρκο απaráβατο.

— Ναι τ' ορκίζομαι στα ιερά νερά της Στύγας πως έτσι θα γίνει.

Η Ήρα, σαν άκουσε τον όρκο που έδωσε ο άντρας της, κρυφογέλασε πονηρά. Γιατί στις Μυκήνες περίμενε παιδί και η Νικίππη, η γυναίκα του Σθένελου. Ο Σθένελος ήταν, όπως κι ο πατέρας της Αλκμήνης, γιος του Περσέα. Η Νικίππη όμως ήταν μόνο εφτά μηνών έγκυος, αλλά αυτό δεν ήταν πρόβλημα για την Ήρα. Πρόσταξε αμέσως την Ειλείθια, τη θεά των τοκετών, να τρέξει στη Θήβα και να καθυστερήσει τον τοκετό της Αλκμήνης κι αμέσως

**Η ΓΕΝΝΗΣΗ
ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΗ****Η ΠΑΝΟΥΡΓΙΑ
ΤΗΣ ΗΡΑΣ**

έπειτα να πάει στις Μυκήνες και να προκαλέσει πρόωρο τοκετό της Νικίππης, όπως και έγινε. Έτσι, παρά τις προβλέψεις του Δία, γεννήθηκε πρώτα ο Ευρυσθέας, ο γιος του Σθένελου, ένα παιδί εφταμηνίτικο, φοβισιάρικο και καχεκτικό, ενώ ο Ηρακλής γεννήθηκε μια ώρα αργότερα.

Αμέσως μετά το γιο του Δία, η Αλκμήνη γέννησε άλλο ένα παιδί τον Ιφικλή, που ήταν γιος του Αμφιτρύωνα.

Λίγη ώρα μετά τη γέννηση του Ηρακλή η Ήρα παρουσιάστηκε στο Δία.

— Φοβάμαι πως θα σε στενοχωρήσω, αλλά πρέπει να στο πω. Το πρώτο παιδί που γεννήθηκε απόψε από τη γενιά του Περσέα δεν ήταν ο γιος σου. Δεν ήταν ο Ηρακλής, αλλά ο Ευρυσθέας ο γιος του Σθένελου, του βασιλιά των Μυκηνών. Και όπως ορκίστηκες, ο Ευρυσθέας θα προστάζει κι ο Ηρακλής θα υπακούει.

Ο Δίας έμεινε εμβρόντητος. Τα ωραία σχέδια γίνανε ξαφνικά όνειρα. Ήταν φοβερό, ήταν απίστευτο κι όμως έτσι θα γινόταν. «Ο Ευρυσθέας θα προστάζει κι ο Ηρακλής θα υπακούει». Τ' ορκίστηκε στα ιερά νερά της Στύγας.

Έτσι η Ήρα κατάφερε να γελάσει το μεγάλο κυρίαρχο των θεών και των ανθρώπων κι ένα όνειρο γενεών δε θα γίνει πραγματικότητα. Ο Ευρυσθέας είναι εντελώς ανίκανος να γίνει ο πραγματικός άρχοντας όλης της Ελλάδας.

Ο θυμός του Δία ήταν τρομερός. Απορεί πώς έπεσε σε μια τέτοια παγίδα. Μόλις όμως είδε την Άτη, κατάλαβε. Αυτή του θόλωσε το νου, μα θα πληρώσει. Και την αρπάζει αμέσως απ' τις κοιτίδες και με τρομερή δύναμη την πετάει μακριά απ' τον Όλυμπο. Από τότε η πανούργα θεά ζει κάτω στη γη, ανάμεσα στους ανθρώπους. Από τότε όλες οι πανουργίες που κάνανε οι άνθρωποι λέγανε πως ήταν δουλειές της Άτης. Και πραγματικά η λέξη «απάτη» σημαίνει «απ' την Άτη» ή «απ' Άτη» όπως λεγόταν στην αρχαία γλώσσα και όπως λέγεται και σήμερα.

Αφού λοιπόν ο Δίας πέταξε την Άτη απ' τον Όλυμπο στράφηκε στους άλλους θεούς και είπε:

— Δυστυχώς έδωσα όρκο ιερό και δεν μπορώ να τον πάρω πίσω. Έτσι ο Ηρακλής δε θα γίνει ο μεγάλος ηγεμόνας που χρειάζεται όλη η Ελλάδα. Αντίθετα θα υποφέρει πόνους και κατατρεγμούς κι αυτό με θλίβει και με πικραίνει βαθύτατα. Αλλά θα κάνει δώδεκα μεγάλους άθλους και πολλά άλλα θαυμαστά κατορθώματα και θα δοξαστεί όσο δε δοξάστηκε ούτε θεός ούτε άνθρωπος. Και σαν τελειώσει η ζωή του πάνω στη γη, θα γίνει δεκτός στον Όλυμπο. Θα γίνει αθάνατος και η ίδια η Ήρα θα τον δεχτεί σαν ισόθεο και θα συμφιλιωθεί μαζί του.

Η Ήρα όμως που τα 'κουγε αυτά έλεγε μέσα της. «Πόσο ανόητος είναι ο Δίας που νομίζει πως θα 'ρθει καιρός που θα συμφιλιωθώ με το γιο της Αλκμήνης. Ε, όχι! Αυτό δε θα γίνει, γιατί απλούστατα ο Ηρακλής δεν πρόκειται να ζήσει. Και θα πεθάνει όσο είναι ακόμα μωρό. Τώρα που είναι εύκολο».

Εντωμεταξύ έγινε κάτι που καθόλου δεν άρεσε στην Ήρα.

Η ΗΡΑ
ΘΗΛΑΖΕΙ ΕΝΑ
«ΠΑΡΑΤΗΜΕΝΟ»
ΠΑΙΔΙ

Ένα βράδυ ο Δίας έβαλε στο νου της Αλκμήνης την ιδέα πως η Ήρα αυτή τη νύχτα θα κάνει κακό στο μικρό Ηρακλή. Η Αλκμήνη τότε, για να προστατέψει το παιδί της, το έβγαλε έξω απ' το παλάτι και το άφησε σ' ένα μέρος ερημικό κάτω από τα τείχη της Θήβας, παρακαλώντας τη θεά Αθηνά να το προστατέψει.

Η Αθηνά, μ' εντολή πάλι του Δία, πήρε την Ήρα για να κάνουν έναν περίπατο έξω από τη Θήβα και δήθεν τυχαία την έφερε στο μέρος που ήταν ο Ηρακλής.

Η θεά Ήρα, μόλις είδε το παιδί, είπε ξαφνιασμένη:

— Ένα μωρό μόνο του μέσα στην ερημιά. Και τι χαριτωμένο που είναι! Πρώτη φορά βλέπω τόσο όμορφο και τόσο γερό παιδί!

Κι η Αθηνά κοιτάζοντας πονηρά την Ήρα συμπλήρωσε.

— Και ποιος ξέρει πόσες ώρες θα είναι εδώ παρατημένο. Μα υπάρχει λοιπόν στον κόσμο τόση απονιά! Σεβάσμια θεά, έχεις γάλα. Δώσε του λίγο. Πρέπει να πεινάει πολύ.

Πρόθυμη η Ήρα έδωσε το στήθος της στο μωρό. Ο Ηρακλής όμως ρούφηξε το γάλα με τόση δύναμη και η Ήρα πόνεσε τόσο πολύ, που έσπρωξε απότομα το παιδί και το γάλα της πετάχτηκε από το στήθος της στον ουρανό μέσα στη νύχτα. Έτσι, λένε, έγινε ο γαλαξίας. Έγινε όμως και κάτι άλλο. Ο Ηρακλής, που ήπιε το γάλα της Ήρας, έγινε αθάνατος. Η θεά, που σχεδίαζε το χαμό του, είχε η ίδια εξασφαλίσει και τη σωτηρία του.

Θυμωμένη η Ήρα τράβηξε την Αθηνά για να φύγουν, μα κείνη την ώρα ακούστηκαν βήματα.

— Ας κρυφτούμε, λέει η Αθηνά, να δούμε ποιος έρχεται.

Και είδαν την Αλκμήνη που ήρθε να πάρει το παιδί.

Η Ήρα δάγκασε τα χείλη της. Κατάλαβε τι έγινε και γιατί έγινε. Όπως εκείνη γέλασε το Δία, ήρθε τώρα η σειρά της να γελαστεί κι αυτή, γι' αυτό δεν είπε λέξη. Κοίταξε μόνο την Αλκμήνη, που κάτω από το φως του φεγγαριού φαινόταν κι από θεά ομορφότερη, και ζήλεψε τώρα διπλά. Το σχέδιό της, να εξοντώσει τον Ηρακλή, έπρεπε οπωσδήποτε να γίνει πράξη. Εκείνος που μπορεί να χαρίζει την αθανασία, πρέπει να μπορεί και να την παίρνει πίσω.

Ο Δίας όμως χρησιμοποιούσε πολύ την Αθηνά για να προστατεύει το γιο του και η θεά της σοφίας έκανε ό,τι περνούσε από το χέρι της για να τον βοηθήσει.

Έστειλε γι' αυτό την κουκουβάγια της, το σοφό πουλί της νύχτας, να ξαγρυπνά πάνω από την κούνια του Ηρακλή κι έτσι το παιδί γινόταν πιο έξυπνο, όχι από μέρα σε μέρα, αλλά από ώρα σε ώρα. Ακόμα η κουκουβάγια

το προστάτευε από κάθε κίνδυνο κι όταν έκανε ζέστη, κουνούσε τα φτερά της και το δρόσιζε.

Η Αλκμήνη κοιμίζε τον Ηρακλή μαζί με τον Ιφικλή μέσα σε μια μεγάλη ασπίδα, που έκανε θαυμάσια τη δουλειά της κούνιας. Την ασπίδα αυτή την είχε φέρει λάφυρο ο Αμφιτρύωνας από τη μάχη. Ήταν του βασιλιά των Τηλεβόων.

Ο Ηρακλής μέσα στην ασπίδα-κούνια έπαιζε συχνά με τον Ιφικλή. Ήταν όμως τόσο ζωηρός, που μια μέρα έριξε τον αδερφό του κάτω. Η Αλκμήνη άκουσε τα κλάματα κι έτρεξε. Ευτυχώς δεν έγινε κανένα κακό, αλλά, για να είναι ήσυχη, έβαλε την ασπίδα με τα παιδιά στο πάτωμα.

Η μεγάλη όμως δύναμη, που έκλεινε μέσα του ο Ηρακλής από μωρό, φάνηκε όταν η Ήρα θέλησε να τον εξοντώσει.

Αυτό έγινε μια νύχτα που η κουκουβάγια έλειπε, γιατί είχε πάει να τιμωρήσει έναν αρουραίο που είχε χαλάσει το καλύτερο κέντημα της Αθηνάς. Η απουσία της κουκουβάγιας ήταν ευκαιρία για την Ήρα. Φεύγοντας, βέβαια, η κουκουβάγια είπε στην Αλκμήνη να προσέχει τα παιδιά κι εκείνη έβαλε δώδεκα γεροδεμένες υπηρέτριες να τα φυλάνε.

Με κεντήματα στα χέρια οι δούλες καθίσανε στο δωμάτιο των παιδιών. Όταν όμως ήρθε η ώρα να σβήσουν τα λυχνάρια, τα βλέφαρά τους άρχισαν να βαραίνουν, τα μάτια τους να κλείνουν και, σιγά σιγά, η μια μετά την άλλη, χαμήλωναν το κεφάλι στο στήθος τους ώσπου τις πήρε όλες ο ύπνος.

Δεν πέρασε πολλή ώρα από τη στιγμή που κοιμήθηκε κι η τελευταία δούλα, και από τη μισάνοιχτη πόρτα μπήκαν δυο πελώρια φίδια, σταλμένα από την Ήρα. Το φεγγάρι φώτιζε τα παιδιά απ' το παράθυρο και τα φίδια τράβηξαν ίσα για την κούνια.

Όμως, ο λίγος θόρυβος που έκαναν τα φίδια καθώς σέρνονταν, ήταν αρκετός για να ξυπνήσει ο Ηρακλής. Τα είδε αμέσως και σηκώθηκε καθιστός στην κούνια του, έτοιμος ν' αντιμετωπίσει τον κίνδυνο. Αυτό ξύπνησε τον Ιφικλή, που βλέποντας τα φίδια κατατρόμαξε κι έβαλε τα κλάματα. Τα κλάματα του Ιφικλή ξύπνησαν τις δούλες, που μόλις είδαν τα δυο πελώρια ερπετά μέσα στο δωμάτιο φοβήθηκαν τόσο πολύ, που πετάχτηκαν έξω φωνάζοντας βοήθεια. Η Αλκμήνη άκουσε τις φωνές και σήκωσε τον Αμφιτρύωνα. Πετάχτηκαν κι οι φρουροί κι όλο το παλάτι σηκώθηκε στο πόδι. Με το σπαθί στο χέρι ο Αμφιτρύωνας όρμησε στο δωμάτιο των παιδιών. Πίσω του η Αλκμήνη και πολλοί στρατιώτες. Εκείνο όμως που όλοι είδαν ήταν απίστευτο! Ο Ηρακλής κρατούσε σφιχτά απ' το λαιμό δυο τεράστια φίδια που σπαρταρούσαν στα χέρια του. Ο Αμφιτρύωνας σήκωσε το σπαθί του για να τα σκοτώσει, μα δε χρειαζόταν πια. Ο Ηρακλής τα πέταξε νεκρά μπροστά στα

**ΕΝΑΣ ΜΕΓΑΛΟΣ
ΚΙΝΔΥΝΟΣ**

**Ο ΗΡΑΚΛΗΣ
ΠΝΙΓΕΙ
ΔΥΟ ΦΙΔΙΑ**

πόδια του κατάπληκτου πατριού του, ενώ ο Ιφικλής, όπως ήταν πολύ φυσικό, εξακολουθούσε να κλαίει φοβισμένα.

Έτσι το σχέδιο της Έρας δεν πέτυχε ενώ όλοι κατάλαβαν πως αυτό το παιδί ήταν προορισμένο να κάνει μεγάλα κατορθώματα. Κι ο Αμφιτρύωνας, που ως τότε δεν ήξερε ποιο από τα δυο παιδιά ήταν δικό του, τώρα στεκόταν με θαυμασμό μπροστά στο γιο του Δία.

Ο Αμφιτρύωνας πρόσεχε τον Ηρακλή πιο πολύ κι απ' το παιδί του. Πήρε για δασκάλους του τους πιο μεγάλους σοφούς, τους πιο φημισμένους καλλιτέχνες και τους πιο άξιους γυμναστές της εποχής του. Έτσι ο Ηρακλής έμαθε γράμματα και διδάχτηκε λογοτεχνία, φιλοσοφία και αστρονομία, μαθήτευσε στη μουσική και στο τραγούδι, αλλά πιο πολύ απ' όλα γυμνάστηκε κι εξασκήθηκε σε κάθε είδους άθλημα καθώς και στην πολεμική τέχνη.

Ο ίδιος ο Αμφιτρύωνας του δίδαξε την τεχνική της αρματοδρομίας. Από πολύ νέος έμαθε να τοξεύει χωρίς να λαθεύει ποτέ, να ρίχνει το ακόντιο τόσο μακριά όσο κανένας, να χειρίζεται το σπαθί με καταπληκτική μαεστρία και να χρησιμοποιεί το βαρύτερο ρόπαλο με τη μεγαλύτερη ευκολία. Ο Ηρακλής έγινε ακόμα ανίκητος στο πάλεμα, τρομερός στην πυγμαχία κι άφθαστος στο τρέξιμο. Και πλάι σ' όλα αυτά έμαθε και τα πιο σοφά πολεμικά στρατηγήματα.

Ο ΛΙΝΟΣ

Ο Ηρακλής ποτέ δεν εκμεταλλεύτηκε τη δύναμή του για να κάνει κακό σε κανένα. Δε δεχόταν όμως και την άσχημη και βάνουση συμπεριφορά απέναντί του. Κι όταν γινόταν αυτό, θύμωνε τρομερά και τότε, εξ αιτίας της φοβερής του δύναμης, μπορούσε να κάνει μεγάλο κακό, όπως έγινε με το Λίνο, το δάσκαλό του στη μουσική.

Ο Ηρακλής, όπως αγαπούσε όλα τα μαθήματα, το ίδιο αγαπούσε και τη μουσική, δεν τα πήγαινε όμως καθόλου καλά με το μάθημα της κιθάρας. Τα δάχτυλά του, καθώς ήταν χοντρά και δυνατά, συχνά σπάγανε τις χορδές κι ο δάσκαλός του ο Λίνος θύμωνε πολύ και βλαστημούσε θεούς και δαίμονες. Ο Ηρακλής προσπαθούσε, μα δεν μπορούσε, και μια φορά που έκανε ένα δύσκολο γύμνασμα έσπασε όλες τις χορδές. Ο Λίνος τότε εξαγριώθηκε κι άρχισε να τον χτυπά με λύσσα. Αγανακτισμένος ο Ηρακλής και από το μάθημα της κιθάρας και από το δάσκαλο, πέταξε το όργανο πάνω στο κεφάλι του Λίνου. Δεν μπόρεσε όμως να συγκρατήσει τη δύναμή του και το χτύπημα ήταν τέτοιο που ο Λίνος έπεσε κάτω νεκρός.

Το νεαρό Ηρακλή τον σύρανε τότε στο δικαστήριο.

— Σκότωσες το δάσκαλό σου, του είπαν οι δικαστές. Είσαι ένοχος για φοβερό έγκλημα.

— Δεν ήθελα να τον σκοτώσω, αυτή είναι η αλήθεια και λυπάμαι πολύ γι' αυτό που έγινε.

— Δεν υπάρχει δικαιολογία για μια τέτοια πράξη, ήταν η απάντηση.

Ο Ηρακλής όμως μπόρεσε να υπερασπιστεί τον εαυτό του. Τα τόσα μαθήματα που πήρε δεν πήγανε χαμένα.

— Σας είπα. Έγινε άθελά μου. Όμως και δικαιολογία υπάρχει. Είστε δικαστές και θα 'πρεπε να ξέρετε ένα νόμο που λέει πως όποιος δέχεται επίθεση έχει το δικαίωμα κι αυτός να κάνει το ίδιο. Το νόμο αυτόν τον έκανε ο Ραδάμανθους, ο πιο μεγάλος νομοθέτης της Ελλάδας, ο γιος του Δία και της Ευρώπης.

Οι δικαστές τα 'χασαν. Ύστερα, αφού συνεννοήθηκαν μεταξύ τους, έβγαλαν την απόφασή τους: Ο Ηρακλής ήταν αθώος.

ΣΤΟΝ ΚΙΘΑΙΡΩΝΑ

Όμως ο Αμφιτρύωνας φοβήθηκε μήπως ο Ηρακλής με την τόση δύναμή του κάνει κι άλλο κακό και τον έστειλε να φυλάει τα κοπάδια του, που βόσκανε στον Κιθαιρώνα.

Ο Ηρακλής έκατσε στο βουνό δύο χρόνια. Εκεί ανδρώθηκε, σκληραγωγήθηκε και δυνάμωσε ακόμα περισσότερο. Στον Κιθαιρώνα βόσκανε και τα κοπάδια του Θέσπιου, το βασιλιά των γειτονικών Θεσπιών. Ο Θέσπιος ερχόταν έτσι συχνά στο βουνό, γνώριστηκε με τον Ηρακλή και γίνανε φίλοι.

Μια μέρα ο Θέσπιος ήρθε τρέχοντας στον Ηρακλή. Ήταν πολύ ταραγμένος. Ένα φοβερό λιοντάρι έπεσε πάνω στα ζώα του κι έφερε μεγάλη καταστροφή. Ήρθαν και χωρικοί. Μαζεύτηκαν κι οι άλλοι τσοπάνηδες. Μεγάλος φόβος ήταν ζωγραφισμένος στα πρόσωπα όλων. Ένας όμως δε φοβήθηκε. Αυτός ήταν ο νεαρός Ηρακλής, που δεν άργησε να πάρει την απόφασή του.

Χωρίς να πει λέξη σε κανέναν, εξαφανίστηκε μέσα στο δάσος κι αφού πρώτα έφτιαξε ένα βαρύ και μεγάλο ρόπαλο από μια αγριελιά, ύστερα, ψάχνοντας, ανακάλυψε τα ίχνη του λιονταριού. Τα ακολούθησε και βρήκε την πηγή όπου έπινε νερό. Κρυμμένος πίσω από ένα βράχο το περίμενε, κι όταν αυτό φάνηκε, όρμησε απάνω του με το ρόπαλο και του έδωσε ένα χτύπημα τόσο δυνατό, που δε χρειάστηκε δεύτερο. Το φοβερό λιοντάρι σωριάστηκε άψυχο στα πόδια του νέου ήρωα.

Σαν μαθεύτηκε πως το φοβερό λιοντάρι δε ζούσε πια, όλοι μιλούσαν με θαυμασμό για το νεαρό παλικάρι και τη δύναμή του, για τη θέλησή του και την τόλμη του. Ο Θέσπιος, γεμάτος θαυμασμό, κάλεσε τον Ηρακλή στο παλάτι του κι έβαλε τις κόρες του — είχε, λένε, πενήντα — και τον περιποιήθηκαν πενήντα μέρες.

Εντωμεταξύ στη Θήβα ήρθαν δύσκολες μέρες. Ο βασιλιάς του Ορχομενού Εργίνος έπεσε με πολύ στρατό πάνω στη Θήβα, νίκησε τον Κρέοντα κι εξανάγκασε τους Θηβαίους να πληρώνουν κάθε χρόνο βαρύ φόρο υποταγής. Τότε ο Αμφιτρύωνας παράγγειλε στον Ηρακλή να γυρίσει πίσω, πιστεύοντας πως είναι ο μόνος που θα μπορούσε να βοηθήσει την πόλη.

ΑΡΕΤΗ ΚΑΙ ΚΑΚΙΑ

Ο Ηρακλής εμπιστεύτηκε τότε τα κοπάδια στους άλλους τσοπάνηδες και ξεκίνησε για τη Θήβα. Στο δρόμο, τελειώς ξαφνικά, φάνηκαν μπροστά του δυο γυναίκες. Ήταν και οι δυο πολύ ωραίες αλλά και πολύ διαφορετικές, η μια από την άλλη.

Η μια φάνταζε ομορφότερη, μα δεν ξέρουμε αν πραγματικά ήταν. Είχε

όμως φροντίζει τόσο πολύ τον εαυτό της με το χτένισμά της και με την περιποίηση του προσώπου της, με το ντύσιμό της και με τ' αστραφτερά της κοσμήματα, έτσι που γινόταν πολύ ελκυστική και πολύ όμορφη. Ακόμα, με το γλυκό της χαμόγελο και με το παιχνιδίσμα των ματιών της, με τις πολύ γυναικείες κινήσεις της και με το μεθυστικό άρωμά της, ήταν φυσικό να τραβά την προσοχή του καθένα.

«Είμαι η Ευτυχία», της άρεσε να λέει. Πολλοί όμως έλεγαν πως ήταν η Κακία.

Η άλλη γυναίκα ήταν απλή, αλλά είχε μια φυσική ομορφιά που δεν περνούσε απαρατήρητη. Δεν ήταν όμως κι αφρόντιστη, κάθε άλλο. Αλλά η φροντίδα για την εμφάνισή της έδειχνε πως καταλάβαινε τι θα πει αυτοσεβασμός και σεβασμός των άλλων. Αλλά και στο βλέμμα της και στις κινήσεις της υπήρχε η γυναικεία χάρη, που ήταν όμως φυσική και απροσποίητη, ενώ στα τέλεια χαρακτηριστικά του προσώπου της καθρεφτιζόταν μια ψυχική ανωτερότητα. Αυτή ήταν η Αρετή. Απλή, σοβαρή και πανώρια, σωστή θεά.

Ο Ηρακλής, σαν είδε τις δυο γυναίκες, εντυπωσιάστηκε μα και τα 'χασε.

«Τι θέλουν αυτές οι τόσο διαφορετικές γυναίκες από μένα;» αναρωτήθηκε. Αμέσως όμως η απορία του λύθηκε.

— Μας έστειλαν οι θεοί και ήρθαμε να σε βοηθήσουμε να διαλέξεις το δρόμο σου στη ζωή σου, του είπε η Αρετή.

— Κι αυτό δεν είναι καθόλου δύσκολο, είπε μ' ένα χαμόγελο, όλο σκέρτσο, η πρώτη γυναίκα, πιάνοντάς τον απ' το χέρι. Κοίταξέ με και θα καταλάβεις τι ομορφιές έχει να σου προσφέρει η ζωή. Είσαι δυνατός και ωραίος κι έχεις μπροστά σου, αν το θελήσεις, ένα δρόμο εύκολο, γεμάτο χαρές και απολαύσεις, γιατί πολλοί θα ζητούν τη συντροφιά και τη φιλία σου. Έλα μαζί μου και θα σου δείξω πώς θα χαρείς την κάθε μέρα και την κάθε ώρα. Η ζωή είναι μικρή, δίνει όμως πάρα πολλά σ' όποιον δε σπαταλά το χρόνο του με την κουραστική και άχαρη δουλειά και με ηρωισμούς που άλλους οφελούν και όχι εκείνον που βάζει τη ζωή του σε κίνδυνο. Γλέντησε, φίλε μου, μ' ευχάριστες συντροφιάς, φάε το καλύτερο φαί, πιες το καλύτερο κρασί, κοιμήσου ύπνο αμέριμνο κι άσε τους άλλους να τυραννιούνται, αφού γι' αυτό γεννήθηκαν. Εσύ γεννήθηκες για ν' απολαύσεις τη ζωή σου κι αυτό είναι τόσο φανερό, που δε χρειάζεται εγώ να πω τίποτ' άλλο.

«Αλήθεια, πολύ ωραία θα 'ναι η ζωή, φτάνει μόνο να κάνω αυτά που μου λέει», σκέφτηκε ο Ηρακλής κι ήταν έτοιμος ν' ακολουθήσει αυτή τη γυναίκα χωρίς ν' ακούσει τη δεύτερη.

— Πού πας Ηρακλή, γιε του Δία! ακούει πίσω του τη φωνή της άλλης γυναίκας και γυρίζει το κεφάλι του.

Το επιβλητικό της ύφος, η αυστηρή φωνή της, το επιτιμητικό βλέμμα της, έκαναν τον Ηρακλή να καταλάβει πως δε φέρθηκε σωστά.

— Οι δυνατοί και οι τολμηροί, συνεχίζει η Αρετή, έχουν πολύ ωραιότερα πράγματα να κάνουν από το να περνούν τον καιρό τους διασκεδάζοντας. Εγώ δε θα σου υποσχεθώ έναν εύκολο δρόμο αλλά έναν ωραίο δρόμο. Το καλό και το ωραίο όμως είναι πάντα και δύσκολο και θέλει δύναμη, θέληση και τόλμη.

Και όλα αυτά τα έχεις εσύ Ηρακλή.

— Μην την ακούς! επεμβαίνει η πρώτη γυναίκα. Θέλει να σε κάνει να μη χαρείς τίποτα στη ζωή σου.

— Ας έρθει μαζί σου να χαρεί τις απολαύσεις που του προσφέρεις εσύ. Πέρνα, νέε μου, τη ζωή σου διασκεδάζοντας ως το τέλος. Αν θα μπορέσεις όμως. Γιατί κάποτε οι φίλοι θα κουραστούν, οι πόρτες θα κλείσουν και τότε θα καταλάβεις πως δεν έκανες τίποτα, πως δεν έγινες τίποτα, πως δε έδωσες τίποτα, ενώ μπορούσες. Γιατί είσαι δυνατός στην ψυχή και στο σώμα όσο κανένας άλλος. Και για το δυνατό και τον τολμηρό ξανοίγεται μπροστά του ο ωραίος αλλά δύσκολος δρόμος του ήρωα, που χαίρεται όταν βοηθά τους ανθρώπους, όταν νικά το κακό και το άδικο. Γιατί η νίκη πάνω στις δυσκολίες φέρνει την αληθινή χαρά ενώ η απόλαυση την πίκρα. Τράβα μπροστά Ηρακλή. Πάλεψε με τους κακούς, βοήθησε τους αδύνατους, καθάρισε τη γη απ' τα θηρία, κάνε έργα για τους ανθρώπους χωρίς να λογαριάσεις κόπους και θυσίες κι αν χρειαστεί και ταπεινώσεις. Αυτά είχα να σου πω εγώ κι αν θέλεις, άκουσέ με.

— Θεά, σ' ευχαριστώ που με βοήθησες, είπε αποφασιστικά ο Ηρακλής. Θ' ακολουθήσω το δρόμο που μου 'δειξε.

Και μόλις είπε αυτά τα λόγια, οι δυο γυναίκες εξαφανίστηκαν.

Ο Ηρακλής όμως ήξερε τώρα τι να κάνει και με γρήγορα βήματα τράβηξε για τη Θήβα.

Εκεί που βάδιζε, σταμάτησε σ' ένα σταυροδρόμι, γιατί είδε να έρχεται ένα απόσπασμα στρατιωτών που δεν έμοιαζαν να είναι Θηβαίοι. Ο Ηρακλής τους περίμενε κι όταν πλησίασαν είπε με τόνο προστακτικό.

— Ποιοι είστε και πού πάτε!

— Δε συνηθίζουμε να δίνουμε λογαριασμό σε Θηβαίους, απάντησε ο αρχηγός τους.

— Εδώ όμως είναι η γη της Θήβας! φώναξε οργισμένος ο Ηρακλής. Μόνο αν με σκοτώσετε θα περάσετε! και τέντωσε το τόξο του.

— Απάνω του! φωνάζει αγριεμένος ο αρχηγός τους και ρίχνει με δύναμη το κοντάρι του.

Σβέλτος όμως ο Ηρακλής, φυλάχτηκε πίσω από ένα δέντρο και το ακόντιο μπήχτηκε στον κορμό του. Με τη σειρά του ο ήρωας ρίχνει μια σαϊτιά που δεν πήγε χαμένη. Η μάχη άναψε, όμως δεν κράτησε πολύ. Όλοι οι ξένοι πληγώθηκαν, όπως το 'θελε ο Ηρακλής, και στο τέλος έπεσαν στα πόδια του και τον παρακαλούσαν να τους λυπηθεί.

— Πέστε μου πρώτα ποιοι είστε και γιατί ήρθατε στον τόπο μας!

— Είμαστε απ' τον Ορχομενό. Μας έστειλε ο βασιλιάς μας ο Εργίνος για να πάρουμε το φόρο που υποσχέθηκε να μας πληρώνει ο Κρέοντας.

Ο Ηρακλής έδωσε τότε με σχοινιά τα χέρια τους πίσω στο σβέρκο, καθώς και τον έναν με τον άλλο, κι έπειτα τους είπε:

— Πηγαίνετε τώρα στο βασιλιά σας, δείχτε του τις πληγές σας και τα δεσμά σας και πείτε του πως έτσι και χειρότερα θα πληρώνουν οι Θηβαίοι το φόρο τους από δω κι εμπρός!

**ΜΕ ΤΟΥΣ
ΣΤΡΑΤΙΩΤΕΣ
ΤΟΥ ΕΡΓΙΝΟΥ**

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΜΕ ΤΟΝ ΟΡΧΟΜΕΝΟ

Δεμένοι και ντροπιασμένοι πήραν τότε οι στρατιώτες το δρόμο του γυρισμού για τον Ορχομενό κι ευχαριστημένος κι αισιόδοξος ο Ηρακλής συνέχισε το δρόμο του για τη Θήβα.

Στη Θήβα όμως η κατάσταση ήταν άσχημη. Ο Ηρακλής βρήκε τον Αμφιτρύωνα πολύ ανήσυχο και τον Ιφικλή αγανακτισμένο.

— Άκουσε Ηρακλή, λέει ο Αμφιτρύωνας. Η πόλη του Κάδμου νικήθηκε και ταπεινώθηκε. Η εφτάπυλη Θήβα γονάτισε μπροστά στον Ορχομενό, μια πόλη, που όπως να το κάνουμε, είναι κατώτερη. Βαρύ φόρο πληρώνει τώρα ο λαός και ζει μέσα στη δυστυχία. Να, σήμερα αύριο περιμένουμε τους στρατιώτες του Εργίνου να 'ρθουν να πάρουν το φόρο.

— Ο φόρος να ξαναμοιραστεί στο λαό, είπε ο Ηρακλής και να ετοιμαστούμε για πόλεμο με τον Εργίνο. Και εξιστόρησε, με κάθε λεπτομέρεια, τι έγινε στο δρόμο.

— Και με τι θα πολεμήσουμε; ρωτάει ο Ιφικλής. Όταν ο Εργίνος νίκησε τη Θήβα, πήρε κι όλα τα όπλα και όλα τα άλογα και μας απαγόρευσε να ξαναοπλιστούμε. Το μόνο για το οποίο νοιάζεται σήμερα ο Κρέοντας είναι να μη χάσει το θρόνο του.

— Εμείς θα οπλιστούμε. Κι αυτό πρέπει να γίνει γρήγορα, λέει ο Ηρακλής. Όπως ερχόμουνα μπήκα σ' ένα ναό και είδα ότι είχε μέσα πολλά όπλα αφιερωμένα στους θεούς.

— Ναι, λέει ο Αμφιτρύωνας. Τέτοια όπλα υπάρχουν σ' όλους τους ναούς. Είναι όμως όπλα και πανοπλίες νεκρών ή λάφυρα από παλιότερους αγώνες των Θηβαίων. Δεν ξέρω αν είναι σωστό να τα πάρουμε. Οι θεοί μπορεί να στραφούν εναντίον μας.

— Οι θεοί θα πουν πως είμαστε άξιοι της τύχης μας, αν κάτσουμε με χέρια σταυρωμένα.

— Έχει δίκιο ο Ηρακλής, πατέρα. Οι θεοί δε βοηθούν τους άοπλους.

— Έχετε κι οι δυο δίκιο. Πάμε να ξεσηκώσουμε τη Θήβα.

— Πάμε, είπαν με μια φωνή και τα δυο αδέρφια.

Μέσα σε λίγες μέρες, όλη η Θήβα ήταν στο πόδι. Ο Ηρακλής με τον Ιφικλή μάζευαν τους νέους, μπαίνουν στους ναούς, παίρναν τα όπλα και τα μοίραζαν. Ήταν τόξα, σπαθιά, ακόντια, ασπίδες, περικεφαλαίες, ακόμα κι ολόκληρες πανοπλίες. Αν και μερικοί μурμουρίζαν πως αυτό είναι ιεροσυλία, η θεά Αθηνά παρουσιάστηκε στον Ηρακλή και τον εμπύχωσε για να συνεχίσει, αψηφώντας τις μурμούρες.

Αμέσως μετά άρχισε η εκγύμναση. Καθημερινά ο Ηρακλής γύμναζε στα όπλα τους νέους κι ο Κρέοντας, αν και φοβόταν πάντα μην του αρπάξει κανένας το θρόνο, δε φοβήθηκε καθόλου τον Ηρακλή. Ήξερε πως το μόνο για το οποίο δεν ενδιαφερόταν ο τόσο δυνατός και τολμηρός αυτός νέος, ήταν ο βασιλικός θρόνος. Έτσι τον διόρισε αρχηγό του νέου στρατού της Θήβας.

Όταν ο Εργίνος με το στρατό του έφτασε έξω από τη Θήβα, βλέπει ξαφνιασμένος πως βρισκόταν αντιμέτωπος μ' έναν καινούριο θηβαϊκό στρατό. Σαν τον είδε όμως οπλισμένο με τόσο παλιά και διαφορετικά όπλα, γέλασε κι έπεσε πάνω στους Θηβαίους γεμάτος σιγουριά για τη νίκη.

Δεν υπήρξε όμως νίκη αλλά ήττα. Ο ίδιος ο Εργίνος σκοτώθηκε απ' τον Ηρακλή κι οι Θηβαίοι κυνήγησαν το στρατό του ως τον Ορχομενό.

Όμως ο πόλεμος δεν τέλειωσε μ' αυτή τη μάχη. Ο εχθρός είχε κι άλλο

πολύ στρατό στην πόλη καθώς και πολλά άλογα που σέρνανε πολεμικά άρματα, ενώ οι Θηβαίοι δεν είχαν καθόλου άλογα γιατί όλα τα είχε πάρει ο Εργίνος.

Ο Ηρακλής όμως βρήκε τι έπρεπε να κάνει. Η Θήβα απ' τον Ορχομενό χωριζόταν από έναν πλατύ κάμπο που τον πότιζε ο ποταμός Κηφισός. Τα νερά του ποταμού δε χύνονταν στη θάλασσα αλλά σε καταβόθρες κι έφταναν στη θάλασσα περνώντας κάτω από μια λοφώδη και ορεινή περιοχή. Με τεράστιους όγκους χώματος έφραξε ο Ηρακλής την υπόγεια διέλευση του ποταμού και στη θέση του κάμπου σχηματίστηκε μια μεγάλη λίμνη, η λίμνη Κωπαΐδα. Έστερα απ' αυτό ο εχθρός δεν μπορούσε να περάσει και η νέα μάχη δόθηκε στην ορεινή περιοχή, όπου τα πολεμικά άρματα δεν μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν. Οι Θηβαίοι νίκησαν για δεύτερη φορά. Μα οι αγώνες δεν κερδίζονται χωρίς θυσίες. Έτσι η Θήβα θρήνησε τον Αμφιτρύωνα που έπεσε ηρωικά στη μάχη. Η πόλη όμως απόχτησε ξανά την ανεξαρτησία της, γλίτωσε από το βαρύ φόρο κι ανάγκασε τον Ορχομενό να επιστρέψει στο διπλάσιο το φόρο που είχε πάρει ως τώρα.

Ο Κρέοντας, κατενθουσιασμένος, έδωσε στον Ηρακλή την κόρη του τη Μεγάρα, καθώς και το μισό παλάτι. Ακόμα πάντρεψε και τη μικρότερη κόρη του με τον Ιφικλή.

Στους γάμους του Ηρακλή και της Μεγάρας ήρθαν όλοι οι θεοί, εκτός βέβαια από την Ήρα, φέρνοντας πλούσια δώρα.

Τα δώρα των θεών ήταν ανάλογα με την αξία του ήρωα. Ο Δίας του χάρισε μια ασπίδα, την πιο γερή που έγινε ποτέ. Η Αθηνά του έδωσε ένα χρυσό πολεμικό θώρακα, ο Ήφαιστος μια περικεφαλαία στολισμένη με διαμάντια, ο Απόλλωνας ένα χρυσό τόξο και μια φαρέτρα γεμάτη βέλη, ο Ερμής ένα κοφτερό σπαθί κι ο Ποσειδώνας δυο άλογα γρήγορα σαν τη θύελλα.

Ο Ηρακλής και η Μεγάρα κάνανε τρία παιδιά και ήταν ευτυχισμένοι. Όμως η Ήρα χολώθηκε από τις νίκες, τη δόξα και την ευτυχία του Ηρακλή, και ήρθε ξανά στο νου της η ιδέα να του κάνει κακό.

Έτσι μια μέρα, την ώρα που ο Ηρακλής κοιτάζε ευχαριστημένος τα παιδιά του που έπαιζαν, ήρθε πίσω από την πλάτη του η Άτη, η θεά της απάτης. Η Άτη έριξε πάνω στα μάτια του Ηρακλή ένα μαγικό αόρατο πέπλο και του πήρε τα λογικά. Και τότε τα μάτια του θόλωσαν, ο ήρωας τρελάθηκε. Τα παιδιά του τα είδε σαν δυο φοβερούς δράκους που ορμούσαν απάνω του. Και αρπάζοντας αμέσως καρέκλες, τραπέζια και ό,τι άλλο έβρισκε, τα σπαγε πάνω στα κεφάλια των δράκων, όπως νόμιζε, με αποτέλεσμα, αλίμονο, να σκοτώσει τα ίδια τα παιδιά του. Έστερα, με φοβερή λύσσα, έσπαγε και γκρέμιζε τα πάντα μέσα στο παλάτι, ενώ όλοι τρέχανε στις πόρτες ή πεδούσαν από τα παράθυρα για να σωθούν από την τρομερή μανία του πιο δυνατού ανθρώπου που φάνηκε ποτέ στον κόσμο.

Όταν πια δεν έμεινε τίποτα όρθιο από το άλλοτε μεγαλόπρεπο παλάτι του Κρέοντα, η Άτη ξαναγύρισε κι έβγαλε από τον Ηρακλή το αόρατο πέπλο που του σκέπαζε τα μάτια. Και τότε, ο δυστυχισμένος πατέρας, είδε, μέσα σε μια τρομερή καταστροφή, αντί για τους σκοτωμένους δράκους, τα τρία παιδιά

του νεκρά. Δεν μπορούσε να πιστέψει τα μάτια του, δεν μπορούσε να καταλάβει πώς έγινε: να σκοτώσει αυτός ο ίδιος τ' αγαπημένα του παιδιά!

Ο Κρέοντας, ύστερα από αυτό, πρόσταξε να φύγει ο Ηρακλής από τη Θήβα και η γυναίκα του του μήνυσε πως δε θέλει να τον ξαναδεί. Ανώφελη βιασύνη. Ο Ηρακλής πήρε κι όλες μόνος του το δρόμο της εξορίας.

Τα βήματά του τον φέρανε στις Θεσπιές. Με φωνή που κοβόταν από τον πόνο, εξομολογήθηκε στο Θέσπιο το φοβερό έγκλημα που έκανε και στο τέλος, αυτός ο τρανοδύναμος ήρωας, έκλαιγε σαν μικρό παιδί που ζητά βοήθεια.

Ο Θέσπιος λυπήθηκε τον Ηρακλή και τον δέχτηκε στο παλάτι του, και με κάθε τρόπο προσπαθούσε να τον κάνει να ξεχάσει. Μάταια όμως. Ο πόνος του ήρωα για τ' αδικοχαμένα παιδιά του δεν περνούσε με τίποτα.

Όσπου μια μέρα ήρθαν στο Θέσπιο αγγελιαφόροι από τις Μυκήνες κι ανήγγειλαν ότι ο βασιλιάς των Μυκηνών, ο Σθένης, πέθανε και πως νέος βασιλιάς έγινε ο γιος του ο Ευρυσθέας. Είπαν ακόμα πως έφεραν για τον Ηρακλή μια εντολή γραμμένη από το νέο βασιλιά τους. Ο Ηρακλής ήταν εκεί και καθόταν λυπημένος κι αμίλητος. Ακούγοντας όμως τ' όνομά του σηκώθηκε, πήρε το κείμενο στα χέρια του και διάβασε:

«Εγώ, ο μεγάλος βασιλιάς των Μυκηνών, που έχω απ' τον ίδιο το Δία το δικαίωμα να προστάζω όλους τους λαούς της Ελλάδας, προστάζω τώρα τον Ηρακλή, το γιο του Αμφιτρύωνα, να μπει στην υπηρεσία μου, για να κάνει δώδεκα μεγάλους άθλους που θα δοξάσουν τ' όνομά μου και τη βασιλεία μου. Αυτά αποφάσισα εγώ, ο Ευρυσθέας, ο γιος του Σθένελου και απόγονος του Δία από τον ήρωα Περσέα».

Ο Ηρακλής, σαν διάβασε την προσταγή, έμεινε σκεπτικός κι αναποφάσιτος. Ο Θέσπιος όμως, βλέποντας πόσο παράλογη ήταν η απαίτηση του Ευρυσθέα, συμβούλεψε τον Ηρακλή να μην πάει, αλλά οι θεοί δεν είχαν την ίδια γνώμη. Ο μεγάλος Δίας, εξ αιτίας του όρκου που έδωσε κάποτε, δεν μπορούσε πια να κάνει τίποτα. Έτσι το λόγο είχε τώρα η Ήρα, που μισούσε θανάσιμα το γιο της Αλκμήνης. Βάζοντας ένα ανθρωπάκι μοχθηρό και θρασύδειλο σαν τον Ευρυσθέα, να προστάζει το μεγάλο ήρωα, θα μπορούσε όχι μόνο να τον ταπεινώσει, αλλά και να τον εξοντώσει.

Τον κίνδυνο όμως ο Ηρακλής δεν τον λογάριαζε και την ταπείνωση τη ζητούσε. Ήθελε να εξιλεωθεί από το κακό που έκανε στα παιδιά του. Δεν ήξερε όμως αν, υπηρετώντας έναν τόσο ανάξιο και τιποτένιο άνθρωπο, θα μπορούσε να κάνει καλό και όχι κακό στους ανθρώπους. Αποφάσισε γι' αυτό να ρωτήσει το μαντείο των Δελφών, για να μάθει τι πρέπει να κάνει.

Η απάντηση που πήρε απ' την Πυθία ήταν:

«Να πας στις Μυκήνες και να μπεις στην υπηρεσία του Ευρυσθέα. Αυτός θα σε προστάξει να κάνεις δώδεκα μεγάλους άθλους. Μόνο όταν κατορθώσεις να κάνεις και τον τελευταίο άθλο, οι θεοί θα σου δώσουν συγχώρεση για τ' αδικοχαμένα παιδιά σου».

Με μεγάλη ανακούφιση άκουσε ο ήρωας το χρησμό. Ήξερε πια τι πρέπει να κάνει.

**Ο ΗΡΑΚΛΗΣ
ΜΠΑΙΝΕΙ
ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΤΟΥ ΕΥΡΥΣΘΕΑ**

Η ΤΡΕΛΑ ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΗ

ΟΙ ΔΩΔΕΚΑ ΑΘΛΟΙ

ΣΤΙΣ ΜΥΚΗΝΕΣ

Ο Ηρακλής χωρίς καμιά καθυστέρηση, ξεκίνησε για τις Μυκήνες. Τον ήρωα ακολούθησε κι ο Ιόλαος, ο γιος του Ιφικλή, ένα τολμηρό και δυνατό παιδί που συμπονούσε και θαύμαζε πολύ τον αδερφό του πατέρα του. Όταν έφτασαν στις Μυκήνες, ο Ηρακλής πήγε μόνος του στο παλάτι και ζήτησε να δει το βασιλιά Ευρυσθέα.

Οι φρουροί του είπαν να περιμένει στην είσοδο. Είχαν αυστηρή διαταγή να μην τον αφήσουν να μπει μέσα.

Ο Ευρυσθέας βγήκε στην πύλη. Ήθελε να δει σαν τι άνθρωπος είναι αυτός που θα δοξάσει τ' όνομά του και τη βασιλεία του.

Μόλις όμως είδε τον Ηρακλή, έτσι φοβερό και ψηλό σαν γίγαντα φοβήθηκε τόσο πολύ, που έβγαλε μια τρομαγμένη φωνή κι έτρεξε και κρύφτηκε μέσα στο παλάτι.

Αυτός «ο μεγάλος βασιλιάς των Μυκηνών» ήταν ο μισός στο μπόι απ' τον Ηρακλή, άσχημος, αδύνατος και κιτρινιάρης. Και τόσο δειλός που φοβόταν ακόμα και τον ίσκιο του.

— Τρέξτε να κλείσετε τις πόρτες μην μπει μέσα ο Ηρακλής, φώναζε και ξαναφώναζε, γιατί αλίμονό σας αν πάθω τίποτα εγώ!

Τελικά κλείστηκε μέσα στο δωμάτιό του, κουλουριάστηκε απ' το φόβο του πάνω στο κρεβάτι του, κι εκεί σκέφτηκε πως ο μόνος τρόπος για να μην ξαναπεράσει τέτοια λαχτάρα είναι να βάλει τον Ηρακλή να κάνει κάτι που να είναι τόσο δύσκολο, ώστε να μη βγει ζωντανός και να μην ξαναφανεί στην πύλη των ανακτόρων. Ώρες βασάνιζε το μυαλό του, μα δεν μπορούσε να σκεφτεί τίποτα. Τελικά το μόνο που κατάφερε, ήταν ν' απελπιστεί και να κουραστεί με αποτέλεσμα να τον πάρει ο ύπνος. Στον ύπνο του ήρθε, σταλμένος απ' την Ήρα, ο θεός των ονείρων και τον έκανε να δει ένα όνειρο, που θα τον βοηθούσε να βρει πού να στείλει τον Ηρακλή.

ΑΘΛΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

ΤΟ ΛΙΟΝΤΑΡΙ
ΤΗΣ ΝΕΜΕΑΣ

Κείνα τα χρόνια ζούσε στα δάση της Νεμέας ένα τρομερό και πελώριο λιοντάρι. Είχε τη δύναμη δέκα λιονταριών και το δέρμα του ήταν τόσο σκληρό που δεν το περνούσε ούτε βέλος, ούτε κοντάρι, ούτε ακόμα το κοφτερότερο σπαθί. Το λιοντάρι αυτό ήταν γέννημα του τρομερού Τυφώνα, του τέρατος που πάλεψε με τον ίδιο το Δία, και της Έχιδνας, ένα άλλο φοβερό τέρας, που ήταν από τη μέση κι απάνω γυναίκα κι από τη μέση και κάτω φίδι. Αδέρφια του λιονταριού της Νεμέας ήταν η Λερναία Ύδρα, ο Κέρβερος, η Χίμαιρα, η Σφίγγα και άλλα τρομερά τέρατα που ούτε κι οι θεοί τολμούσαν να μετρηθούν μαζί τους.

Αυτό το φοβερό και τερατώδικο λιοντάρι είδε στον ύπνο του ο Ευρυσθέας κι έβγαλε μια τόσο φοβισμένη φωνή, που έτρεξαν όλοι να δουν τι έπαθε πάλι ο «μεγάλος» βασιλιάς τους.

Μόλις όμως ο Ευρυσθέας κατάλαβε πως ήταν όνειρο, πήρε θάρρος και σε λίγο ένα πονηρό χαμόγελο ζωγραφίστηκε στο πρόσωπό του. Τώρα ήξερε πού θα έστελνε τον Ηρακλή, για να μην ξαναγυρίσει πίσω.

Κι αμέσως με μια φωνή που έμοιαζε πιο πολύ με φωνή γριάς στρίγγλας, άρχισε να φωνάζει, όχι βέβαια τον Ηρακλή αλλά τον κήρυκά του τον Κοπρέα. Και φώναζε και ξαναφώναζε γιατί αργεί, κι όταν στο τέλος βρέθηκε ο κήρυκας κι ήρθε μπροστά του, του είπε να τρέξει αμέσως στον Ηρακλή, για να του μεταφέρει τη διαταγή του που ήταν: να πάει να σκοτώσει το λιοντάρι της Νεμέας.

Ο Κοπρέας, που αξίζει να πούμε πως τ' όνομά του παράγεται από τη λέξη κοπριά και θα πει κοπρίτης, έτρεξε στον Ηρακλή γεμάτος περηφάνια. Δεν ήταν δα και μικρό πράγμα να προστάζει έναν τέτοιο ήρωα!

Ο Ηρακλής, σαν πήρε τη διαταγή, δεν ήξερε για τι λιοντάρι πρόκειται και ήταν σίγουρος πως θα το σκότωνε εύκολα. Φορτώθηκε λοιπόν το ρόπαλο, με το οποίο είχε σκοτώσει το λιοντάρι του Κιθαιρώνα, κρέμασε στον ώμο του το τόξο του και τη φαρέτρα με τα βέλη και ξεκίνησε για τα βουνά της Νεμέας.

Ο ΜΟΛΟΡΧΟΣ

Κοντά στις Κλεωνές βρήκε ένα φτωχό άνθρωπο που τόν λέγανε Μόλορχο. Ήταν έξω απ' το καλύβι του κι ετοιμαζόταν να προσφέρει θυσία. Ο Ηρακλής, αφού τον χαιρέτησε, τον ρώτησε για ποιο θεό ετοιμάζει τη θυσία κι εκείνος του απάντησε:

— Για το Σωτήρα Δία. Θέλω να τον ευχαριστήσω, που ως τώρα το λιοντάρι της Νεμέας δεν ήρθε καθόλου κοντά στην καλύβα μου.

— Μην κάνεις τώρα τη θυσία, του λέει ο Ηρακλής. Έχω πάρει διαταγή απ' τον Ευρυσθέα να βρω και να σκοτώσω το λιοντάρι της Νεμέας. Έχω ξανασκοτώσει λιοντάρι και δε φοβάμαι. Επειδή όμως όλα μπορούν να συμβούν, αν ύστερα από τριάντα μέρες δε γυρίσω, σε παρακαλώ να προσφέρεις τότε τη θυσία στο Δία για την ψυχή του Ηρακλή, του γιου της Αλκμήνης. Αν όμως γυρίσω, όπως πιστεύω, θα θυσιάσουμε μαζί στο Σωτήρα Δία.

— Ηρακλή, γιε της Αλκμήνης, είναι κρίμα να χάσεις άδικα τη ζωή σου.

Ίσως να μην ξέρεις με τι λιοντάρι σε στείλανε να παλέψεις. Αν το θηρίο αυτό καταγόταν απ' τη γενιά των λιονταριών, μπορεί να μην ήταν άθλος ακατόρθωτος. Μα αυτό κατάγεται από τη γενιά των τεράτων. Και ποιων τεράτων! Του Τυφώνα και της Έχιδνας! Δε νικιέται αυτό το λιοντάρι. Κι όλους τους θεούς να έχεις στο πλάι σου, πάλι δε θα μπορέσεις να γυρίσεις ζωντανός. Χρόνια τώρα ζούμε με το φόβο του. Αφανίστηκαν τα κοπάδια μας, ερημώθηκε ο τόπος μας κι όσοι τόλμησαν να το παραφυλάξουν για να το σκοτώσουν, δεν ξαναγύρισαν πίσω.

Ο Ηρακλής κατάλαβε τότε γιατί ο Ευρυσθέας τον έστειλε να κάνει έναν τέτοιο άθλο. Γεμάτος όμως αποφασιστικότητα είπε:

— Θα πάω να βρω αυτό το λιοντάρι, γιατί πρέπει ή να το σκοτώσω ή να πεθάνω. Σ' αφήνω γεια. Αν δε σε ξαναδώ, κάνε όπως σου είπα. Και λέγοντας αυτά, πήρε το δρόμο για τα βουνά.

Ο Μόλορχος θαύμασε την αποφασιστικότητα και την τόλμη του ήρωα, όπως όμως τον έβλεπε να ξεμακραίνει λυπήθηκε κατάκαρδα, που δεν μπόρεσε να τον συγκρατήσει.

Προχωρώντας ο Ηρακλής έφαξε και βρήκε μια άγρια ελιά μ' έναν κορμό χοντρό και σκληρό σαν ατσάλι. Την ξερίζωσε κι έτσι όπως ήταν με τις ρίζες της, έφτιαξε ένα καινούριο και τρομερό ρόπαλο, που ήταν βαρύτερο, σκληρότερο και μεγαλύτερο απ' αυτό που είχε. Παράτησε κει το παλιό, φορτώθηκε το καινούριο στον ώμο του και προχώρησε. Ύστερα σκέφτηκε πως ίσως να χρειαστεί να παραμονέψει για το λιοντάρι πολλές μέρες και πολλές νύχτες και πως γι' αυτό θα πρέπει να έχει δυνάμεις για ν' αντέξει. Διάλεξε λοιπόν ένα μέρος ήσυχο κι έπεσε και κοιμήθηκε βαριά. Δέκα μέρες λένε πως κράτησε ο ύπνος αυτός του Ηρακλή και πως του έδωσε μεγάλη αντοχή και δύναμη. Όταν σηκώθηκε, πλύθηκε σε μια πηγή και ξεκούραστος κι αισιόδοξος ξεκίνησε για να βρει το λιοντάρι. Ύστερα από περιπλάνηση πολλών ημερών σε τόπο έρημο απ' ανθρώπους και ζώα, βρήκε κάποτε τα ίχνη του. Ήταν κάτι μεγάλες πατημασιές που βούλιαζαν πολύ μέσα στο χώμα, πράγμα που έδειχνε πόσο μεγάλο και βαρύ ήταν αυτό το τερατώδικο ζώο. Ο Ηρακλής τις ακολούθησε, μα δεν ήταν εύκολο να το βρει. Οι πατημασιές μπερδεύονταν με καινούριες κι ο ήρωας δεν ήξερε από πού να πάει. Περπάτησε μέρες, ανέβηκε σε βουνά, κατέβηκε σε χαράδρες, χάθηκε σε δάση, ώσπου κάποτε, στο γύρισμα ενός βράχου, είδε ξαφνικά μπροστά του το λιοντάρι. Ήταν τρομερό, θεόρατο, με μια πλούσια χαίτη και με κάτι άγρια μάτια σαν να πετούσαν φωτιές. Ο Ηρακλής, απαρατήρητος, κρύφτηκε πίσω από ένα θάμνο, πήρε ένα βέλος και με το τόξο σημάδεψε το λιοντάρι στο κεφάλι. Το πέτυχε ανάμεσα στα μάτια μα κείνο κούνησε λίγο το κεφάλι του, ξύστηκε με το πόδι του, σαν να το τσίμπησε κάποια μύγα, κι αυτό ήταν όλο. Ο Ηρακλής έριξε δεύτερο βέλος με διπλάσια δύναμη και το χτύπησε στο λαιμό. Μα και πάλι, λες και το βέλος χτύπησε σε πέτρα, πετάχτηκε πίσω και το

ΣΤΑ ΒΟΥΝΑ ΤΗΣ ΝΕΜΕΑΣ

λιοντάρι, σαν να μην κατάλαβε τίποτα, προχώρησε αργά και βαριεστημένα και χάθηκε πίσω από ένα βράχο. Ο ήρωας έτρεξε πίσω του, μα αυτό τώρα δε φαινόταν πουθενά. Ο Ηρακλής απόρησε, Έφαξε το μέρος και τότε βρήκε την είσοδο μιας σπηλιάς. Απ' τις πατημασιές κατάλαβε πως ήταν η φωλιά του. Ο Ηρακλής περίμενε απ' έξω, κρυμμένος πίσω από μια μεγάλη πέτρα. Το λιοντάρι όμως δεν ξαναβγήκε, ώσπου ήρθε η νύχτα. «Το πρωί θα βγει σίγουρα», σκέφτηκε ο ήρωας, και σαν ξημέρωσε, περίμενε ανυπόμονα και έτοιμος για να το χτυπήσει με το ρόπαλο. Ο ήλιος όμως ανέβηκε ψηλά και το λιοντάρι δεν έλεγε να βγει απ' τη σπηλιά. Κάποια στιγμή ακούστηκε ένας φοβερός βρυχηθμός, πιο δυνατός κι απ' τις βροντές του Δία, που αντιλαλούσε ώρα πολλή μέσα στις πλαγιές και τα φαράγγια. Γύρισε ο Ηρακλής από τη μεριά που ακούστηκε το λιοντάρι και ψάχνοντας με τα μάτια του το βλέπει σαν ένα μικρό σημάδι στ' αντικρινό βουνό.

«Πώς έφυγε το λιοντάρι απ' τη φωλιά του χωρίς να το δω, απόρησε ο Ηρακλής. Η νύχτα μπορεί να ήταν σκοτεινή, μα θα το έβλεπα και θα το άκουγα. Ίσως και να με πήρε ο ύπνος χωρίς να το καταλάβω. Τώρα όμως πρέπει να το παραμονέψω εδώ ώσπου να γυρίσει, γιατί ο δρόμος, για να πάω να το συναντήσω, είναι μακρύς και δύσκολος, και ώσπου να φτάσω εκεί, θα το έχω χάσει».

Μα ο Ηρακλής περίμενε τρεις μέρες και τρεις νύχτες και το λιοντάρι δε γυρνούσε. Ο ήρωας απελπίστηκε κι ήταν έτοιμος να ξαναρχίσει το ψάξιμο σε βουνά και σε λαγκάδια, όταν άκουσε πίσω του θόρυβο. Γυρίζει το κεφάλι του και βλέπει το λιοντάρι που έβγαине απ' τη φωλιά.

«Κάτι γίνεται εδώ, σκέφτηκε ο Ηρακλής. Εγώ περίμενα να το δω να

γυρίζει στη φωλιά του και όχι να βγαίνει απ' αυτήν». Και τότε κατάλαβε πως πρέπει να υπάρχει και δεύτερη είσοδος στη σπηλιά.

Κι ενώ έτσι σκεφτόταν ο Ηρακλής, το λιοντάρι που δεν αντιλήφθηκε τον ήρωα, μαζεύτηκε καμπουριάζοντας τη ράχη του. Κι όπως μια βέργα, σαν τη λυγίσουμε πολύ ακουμπώντας τη μια της άκρη σ' ένα στήριγμα, μετά, σαν την αφήσουμε, πετάγεται μακριά, έτσι και το λιοντάρι πετάχτηκε με δύναμη πέρα. Και μετά πηδώντας και ξαναπηδώντας χάθηκε από τα μάτια του ήρωα.

Μα τον Ηρακλή δεν τον ένοιαξε που έχασε πάλι το λιοντάρι. Πήγε αμέσως κι έφαξε και βρήκε τη δεύτερη τρύπα της σπηλιάς. Γρήγορα την έφραξε με μεγάλες κι ασήκωτες πέτρες κι ύστερα ξαναγύρισε στο πρώτο άνοιγμα για να περιμένει το θηρίο.

Ξαφνικά, την ώρα που βράδιαζε, ένας τρομερός βρυχηθμός ακούστηκε και μετά ένας δεύτερος κι ένας τρίτος. Οι βρυχηθμοί έρχονταν από μακριά και δείχνανε πως το λιοντάρι είχε πάει στην άλλη είσοδο και βρίσκοντάς την κλειστή εξαγριώθηκε. Τελικά ήρθε στο πρώτο άνοιγμα. Είχε όμως πια νυχτώσει. Ο Ηρακλής είδε πως δε θα ήταν φρόνιμο ν' αντιμετωπίσει το λιοντάρι τη νύχτα κι έτσι το άφησε να μπει στη σπηλιά κι εκείνος κρύφτηκε και περίμενε να ξημερώσει.

Σαν έφεξε, πλησίασε στην είσοδο για να δει αν μπορεί να πολεμήσει το λιοντάρι μέσα στη φωλιά του. Η σπηλιά όμως ήταν χαμηλή και δε θα μπορούσε να σηκώσει ψηλά το ρόπαλο για να το χτυπήσει με δύναμη. Προχώρησε όμως πιο βαθιά μήπως ακούσει τίποτα. Και πραγματικά, σε λίγο ακούστηκε ένας απαίσιος βρυχηθμός και διάφοροι κρότοι και θόρυβοι που φανέρωναν πως το λιοντάρι προσπαθούσε να λευτερώσει την έξοδο. Ο

Ηρακλής τότε βγήκε απ' τη σπηλιά και τρέχοντας πήγε έξω από το άλλο άνοιγμα. Κάποια στιγμή μια τεράστια πέτρα έπεσε απ' τη θέση της, μα ο Ηρακλής ήταν έτοιμος. Ρίχνοντας πολλά ξερά κλαδιά στο άνοιγμα, έβαλε αμέσως φωτιά, κι ο αέρας φυσούσε έτσι, που όλος ο καπνός έμπαινε μέσα στη σπηλιά. Ο Ηρακλής αμέσως έτρεξε στο πρώτο άνοιγμα και κρύφτηκε σίγουρος πια πως το θηρίο θα βγει μπροστά του. Δεν πέρασε πολλή ώρα και πραγματικά το λιοντάρι βγήκε.

Ήταν φανερά ταλαιπωρημένο και τα μάτια του ήταν κατακόκκινα απ' τον καπνό. Κι όμως ήταν ακόμα φοβερό κι απειλητικό. Κοίταξε δεξιά κι αριστερά καταλαβαίνοντας πως υπάρχει κοντά του εχθρός. Άνοιξε το στόμα του και βρυχήθηκε απαίσια δείχνοντας τα τρομερά του δόντια. Με την ουρά του μαστίγωνε λυσσασμένα το κορμί του και με το πόδι του χτυπούσε θυμωμένα τη γη, που σειόταν από τη δύναμή του και το βάρος του. Μα όσο τρομερό κι αν φαινόταν, ο Ηρακλής δε δειλίασε. Σηκώνοντας ψηλά το ρόπαλο πετάχτηκε ξαφνικά μπροστά του και πριν προλάβει αυτό να κάνει την παραμικρή κίνηση του κατάφερε ένα τρομερό χτύπημα στο κεφάλι. Μα το κρανίο του θηρίου έμεινε απείραχτο ενώ το σκληρό σαν σίδερο ρόπαλο άνοιξε στα δύο. Τόσο φοβερή ήταν η δύναμη του Ηρακλή και τόσο γερό το κεφάλι του τέρατος! Όμως το χτύπημα δεν έμεινε και χωρίς αποτέλεσμα. Το ως τώρα ανίκητο λιοντάρι της Νεμέας ζαλίστηκε και με δυσκολία κρατιόταν πια στα πόδια του. Και τότε ο ήρωας πέταξε το ρόπαλο κι έπεσε απάνω του πιάνοντάς το απ' το λαιμό αλλά με τέτοιο τρόπο που το θηρίο ήταν ανίκανο να τον δαγκώσει ή να τον ξεσχίσει με τα νύχια του. Το φοβερό λιοντάρι της Νεμέας ήταν πια καταδικασμένο. Μάταια προσπάθησε να τινάξει από πάνω του τον Ηρακλή. Με τα φοβερά του μπράτσα εκείνος έσφιγγε όλο και πιο πολύ το λαιμό του τέρατος, ώσπου στο τέλος αυτό πνίγηκε κι η μαύρη ψυχή του πήγε στα κατασκότεινα τάρταρα.

Ο Ηρακλής σηκώθηκε καταϊδρωμένος, κουρασμένος αλλά ευτυχής. Είχε σκοτώσει το λιοντάρι της Νεμέας. Ο πρώτος άθλος είχε γίνει. Τώρα έμενε να το πάει στις Μυκήνες και να το πετάξει στην αυλή του παλατιού του Ευρυσθέα. Προσπάθησε να το σηκώσει στην πλάτη του, μα ήταν πολύ βαρύ κι ο δρόμος ως τις Μυκήνες πολύ μακρύς και δύσκολος. Τότε σκέφτηκε να το γδάρει και να πάει στον Ευρυσθέα το τομάρι του. Μα το δέρμα του, όπως δεν το περνούσε ούτε το κοφτερότερο σπαθί, έτσι δεν ξεκολλούσε κι από το σώμα του. Όμως, μ' ένα νύχι που έβγαλε από το πόδι του λιονταριού, η δουλειά έγινε εύκολη. Έτσι το έγδαρε, φόρεσε ο ίδιος τη λεοντή, όπως λέγεται το τομάρι του λιονταριού, και ξεκίνησε για της Μυκήνες.

Η ΘΥΣΙΑ ΣΤΟ ΔΙΑ

Στις Κλεωνές τώρα ένας άνθρωπος φορτωμένος με ξύλα βάδιζε σκυφτός και στενοχωρημένος. Στο τέρμα του δρομάκου ήταν μια καλύβα. Φτάνοντας εκεί, έριξε τα ξύλα καταγής κι αναστέναξε βαθιά. Ήταν ο Μόλορχος κι έφερε

αυτά τα ξύλα γιατί το πρωί έπρεπε να κάνει νεκρική θυσία για τον Ηρακλή, που δε γύρισε πίσω κι ας πέρασε ένας μήνας. Είχε αρχίσει να νυχτώνει κι ο Μόλορχος μπήκε στην καλύβα κι άναψε φωτιά, όχι τόσο για να βλέπει, αλλά για να ετοιμάσει τη σούπα του. Την ώρα που κατέβαζε το φαΐ απ' τη φωτιά, η ανοιχτή πόρτα γέμισε από τον όγκο ενός θεόρατου ανθρώπου, που ήταν τυλιγμένος στο τομάρι ενός ζώου και φαινόταν έτσι πολύ άγριος. Ο Μόλορχος φοβήθηκε, όμως ο φιλικός τόνος με τον οποίο ο ξένος τον καλησπέρισε, του έδωσε κάθε φόβο και τον κάλεσε να κάτσει, για να μοιραστούν τη σούπα μαζί.

Μόλις ο ξένος έκατσε, είπε στο Μόλορχο.

— Τα 'μαθες; Πάει το λιοντάρι της Νεμέας. Η ψυχή του είναι τώρα στον κατασκότεινο Άδη κι εμείς ήσυχoi πια θα βόσκουμε τα κοπάδια μας χωρίς κανένα φόβο.

Ο Μόλορχος όμως αντί να χαρεί αναστέναξε βαθιά.

— Δε χαίρεσαι γι' αυτό που ακούς, απόρησε ο ξένος.

— Δε χαίρομαι, γιατί δεν ξέρω αν είναι αλήθεια αυτό που μου λες. Ενώ εκείνο που ξέρω εγώ είναι ότι χάθηκε ο Ηρακλής. Να, έξω έχω τα ξύλα για να κάνω αύριο το πρωί νεκρική θυσία στη μνήμη του.

— Το πρωί θα κάνουμε μαζί θυσία στο Σωτήρα Δία. Για πιάσε ένα δαυλί, καλέ μου άνθρωπε, και κοίταξέ με.

Ο Μόλορχος τότε κάτι υποψιάστηκε. Γρήγορα πήρε απ' τη φωτιά ένα αναμμένο ξύλο και φώτισε το πρόσωπο του ξένου. Ήταν πραγματικά μπροστά του ο Ηρακλής και μάλιστα ντυμένος με το τομάρι του λιονταριού της Νεμέας. Κλαίγοντας από χαρά και χωρίς να μπορεί ν' αρθρώσει λέξη, τον αγκάλιασε και τον φίλησε. Ύστερα πήρε τη σούπα και την έβαλε όλη μπροστά στον Ηρακλή.

— Εγώ είμαι φαγωμένος. Δεν πεινάω, του λέει.

Ο Ηρακλής όμως κατάλαβε.

— Δώσε μου άλλη μια γαβάθα. Μου χρειάζεται.

Ο αγαθός άνθρωπος την έφερε κι ο ήρωας έβαλε τη μισή σούπα στο Μόλορχο. Φάγανε, μα η φωτιά έκαιγε ως πολύ αργά στη φτωχική καλύβα. Με κομμένη την ανάσα, άκουγε ο Μόλορχος την αφήγηση του Ηρακλή για το απίστευτο κατόρθωμα.

Το πρωί σηκώθηκαν κι οι δυο νωρίς. Προσέφεραν μαζί τη θυσία στο Δία και έπειτα ο Ηρακλής αποχαιρέτησε το Μόλορχο και πήρε το δρόμο για τις Μυκήνες.

Ντυμένος ως το κεφάλι με το τομάρι του λιονταριού της Νεμέας φάνηκε ο ήρωας στην πύλη του παλατιού κι ο Ευρυσθέας τον είδε και του κόπηκε το αίμα. Ο φόβος του, τότε που πρωτόδε τον Ηρακλή, δεν ήταν τίποτα μπροστά στον τωρινό. Τρομοκρατημένος, έτρεξε και κρύφτηκε στο δωμάτιό του, για

να γλιτώσει από τη θέα αυτού του «αγριάνθρωπου», αλλά κι εκεί νέα λαχτάρα τον βρήκε. Ενώ δεν είχε ακόμα προλάβει να ηρεμήσει, ανοίγει η πόρτα και μπαίνουν δυο στρατιώτες, που κρατούσαν το τομάρι του λιονταριού της Νεμέας ανοιχτό διάπλατα και του το δείχνανε.

— Μας είπε ο Ηρακλής να σου το δώσουμε, μεγάλε βασιλιά μας.

Μα πριν προλάβουν να τελειώσουν τα λόγια τους, ο Ευρυσθέας έπεσε στο πάτωμα λιπόθυμος. Όταν συνήλθε ήταν σε τέτοια αξιοθρήνητη κατάσταση, που μόνο να κοιμηθεί μπορούσε. Στον ύπνο του τότε παρουσιάστηκε η Ήρα και του είπε πού θα έπρεπε να στείλει το γιο της Αλκμήνης, ώστε να μη γυρίσει αυτή τη φορά πίσω.

Μόλις ο Ευρυσθέας ξύπνησε, φώναξε τον κήρυκα Κοπρέα και του είπε να τρέξει αμέσως στον Ηρακλή και να τον προστάξει να πάει να σκοτώσει τη Λερναία Ύδρα.

Κι όπως έφευγε ο Κοπρέας, του φώναξε:

— Και να πάρεις κι εκείνο το καταραμένο τομάρι του λιονταριού και να το δώσεις πίσω σ' αυτόν τον τρισκατάρατο Ηρακλή. Και μέσα του σκεφτόταν: «Για να χαθεί κι αυτό μαζί του. Γιατί μπορεί να σκοτώσε το λιοντάρι της Νεμέας, αλλά κει που τον στέλνω τώρα, σίγουρα πια θα βρει το θάνατο».

Η Λερναία Ύδρα ήταν, όπως το ξανάπαμε, αδερφή του λιονταριού της Νεμέας. Ήταν ένα απαίσιο και φαρμακερό τέρας, που ζούσε στο έλος της Λέρνης, κι από κει σκορπούσε τη συμφορά και το θάνατο σ' όλη τη γύρω περιοχή. Από κανενός το μυαλό δεν πέρασε η σκέψη πως μπορεί ποτέ να βρεθεί άνθρωπος να τη σκοτώσει, γιατί είχε εννιά κεφάλια, από τα οποία μάλιστα το ένα ήταν αθάνατο. Μα κι αν πούμε πως κάποιος θα τ' αποφάσιζε, η φωλιά της ήταν στο έλος, σε μέρος απλησίαστο. Κι όταν έβγαινε από κει πάλι κρυβόταν στο νερό και στα καλάμια, απ' όπου μπορούσε ξαφνικά να πέσει πάνω στο ανυποψίαστο θύμα της ή και σε όποιον παράτολμο ήρωα θα έψαχνε να τη βρει.

Το έλος της Λέρνης ήταν πάνω στο δρόμο που οδηγεί από το Άργος στην Αρκαδία.

Ο Ηρακλής αποφάσισε να πάει στη Λέρνη με άρμα. Πήρε γι' αυτό μαζί του τον ανεψιό του τον Ιόλαο, που ήταν καλός αμαξάς και toλμηρός νέος. Ήταν και πάλι οπλισμένος με το ρόπαλό του, το σπαθί του και το τόξο του. Αλλά τώρα φορούσε και τη λεοντή, το τομάρι του λιονταριού της Νεμέας.

— Τι ανοησία, Ιόλαε ήταν αυτή του Ευρυσθέα. Ενώ με φοβάται και θέλει να μ' εξοντώσει, μου 'δωσε πίσω αυτή τη λεοντή, που δεν την περνάει ούτε βέλος, ούτε κοντάρι, ούτε σπαθί, ούτε ακόμα κι αυτά τα φαρμακερά δόντια της Ύδρας. Και το χειρότερο γι' αυτόν είναι ότι τώρα που μου τη χάρισε, δεν έχει το δικαίωμα να την πάρει πίσω.

ΑΘΛΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ

**Η ΛΕΡΝΑΙΑ
ΥΔΡΑ**

ΣΤΟ ΕΛΟΣ ΤΗΣ ΛΕΡΝΗΣ

Σαν φτάσανε κοντά στο έλος, ο Ηρακλής, κατέβηκε από το άρμα και είπε στον Ιόλαο να μείνει μαζί με τ' άλογα.

— Εγώ πάω να βρω την Ύδρα, πρόσθεσε.

— Νά 'ρθω κι εγώ, είπε πρόθυμα ο νέος.

— Όχι, δεν κάνει. Πρέπει μόνος μου να τη σκοτώσω. Ο Ευρυσθέας, για να είναι σίγουρος πως θα χαθώ, έχει βάλει αυτόν τον όρο κι εγώ δεν μπορώ να κάνω αλλιώς.

Ο Ηρακλής άρχισε να ψάχνει. Έπρεπε να προσέχει πολύ. Σε κάθε στιγμή θα μπορούσε να φανεί η Ύδρα και σε κάθε βήμα του κινδύνευε να βουλιάξει μέσα στο έλος χωρίς να μπορεί να ξαναβγεί.

Κάποτε ξεχώρισε από μακριά τη φωλιά της. Ήταν πλάι στην πηγή Αμυμώνη, που κανένας δεν μπορούσε να πλησιάσει. Κάτι όμως σάλεψε στα καλάμια κι αυτό τον έπεισε πως το τέρας ήταν εκεί. Έπρεπε τώρα να το βγάλει έξω και να το φέρει σε στέρεο έδαφος. Πώς όμως;

Μα για τον Ηρακλή δεν υπήρχαν άλυτα προβλήματα. Αφού σκέφτηκε λίγο, μάζεψε ξερόκλαδα κι άναψε μια φωτιά. Σ' αυτή τη φωτιά άναβε τις μύτες από τα βέλη του και με το τόξο τα έριχνε, έτσι αναμμένα, στις ξερές καλάμιές που ήταν γύρω από τη φωλιά. Αμέσως οι καλάμιές λαμπάδιασαν κι η Ύδρα πετάχτηκε έξω αγριεμένη, μα όπου κι αν πήγαινε, οι καλάμιές γύρω της δέχονταν τις αναμμένες σαΐτες του Ηρακλή κι άρπαζαν αμέσως φωτιά. Και τότε ένας δρόμος έμεινε για την Ύδρα, νά πάει εκεί που ήταν ο εχθρός της. Και δε δίστασε. Μια δαγκωματιά της έφτανε για να τον ρίξει κάτω νεκρό, γιατί τα δόντια της χύνανε το πιο φοβερό φαρμάκι που υπήρχε στον κόσμο.

Έτσι η Ύδρα, εξαγριωμένη και σφυρίζοντας απαίσια, κολύμπησε ως εκεί όπου ήταν ο Ηρακλής και μετά σύρθηκε στην όχθη και ρίχτηκε απάνω του. Μα ο ήρωας ήταν έτοιμος και, όπως είπαμε, ντυμένος με τη λεοντή. Με το κοφτερό σπαθί του άρχισε αμέσως να ρίχνει κάτω τα τρομερά κεφάλια του τέρατος. Ταυτόχρονα όμως η Ύδρα έδινε δαγκωματιές, αλλά περιεργο, χωρίς αποτέλεσμα. Και όχι μόνο αυτό, αλλά σπάγανε και τα δόντια της.

Επειδή όμως όλα τα τέρατα είναι κουτά, έτσι κι η Ύδρα δεν μπορούσε να καταλάβει ότι δε δάγκωνε τον Ηρακλή αλλά αυτό που φορούσε, δηλαδή τη λεοντή του νεκρού αδερφού της, το τομάρι του λιονταριού της Νεμέας.

Οστόσο τα πράγματα για τον Ηρακλή δεν ήταν εύκολα. Κατάπληκτος ο ήρωας βλέπει πως, ενώ είχε ρίξει στο χώμα τα πιο πολλά κεφάλια του τέρατος, αυτό είχε τώρα ακόμα πιο πολλά από πριν. Προσπαθεί να καταλάβει τι γίνεται και βλέπει πως στη θέση του κάθε κεφαλιού που έκοβε, φύτρωναν δυο καινούρια που άνοιγαν απειλητικά το απαίσιο στόμα τους και δείχνανε τα φοβερά τους δόντια. Δεν ήταν όμως πια επικίνδυνα. Γιατί η Ύδρα, επειδή έσπαγαν τα δόντια της, δεν αποφάσιζε πια να δαγκάσει. Μα κι ο Ηρακλής, όσο γρήγορα κι αν δούλευε, αγωνιζόταν χωρίς αποτέλεσμα. Και το χειρότερο ήταν που το τέρας κατάφερε κι έπιασε με την ουρά του τον Ηρακλή απ' το

πόδι και προσπαθούσε να τον ρίξει κάτω. Μα ευκολότερο θα ήταν να 'ριχνε μια χιλιόχρονη βελανιδιά, παρά το γιο του Δία. Όμως ο ήρωας δούλευε τώρα πιο δύσκολα και κατάλαβε πως μόνο με το σπαθί του δε θα μπορούσε να νικήσει ένα τέτοιο τέρας. Την ώρα που συλλογιζόταν έτσι, μια γερή δαγκωματιά στο πόδι τον έκανε να τρομάξει. Όχι από τον πόνο αλλά γιατί σκέφτηκε το δηλητήριο της Ύδρας. Σαν γύρισε όμως και κοίταξε ησύχασε. Τον δάγκασε ένας κάβουρας. Ήταν ένας τεράστιος κάβουρας και τον είχε στείλει η Ήρα για να βοηθήσει την Ύδρα, που δεν μπορούσε πια να δαγκώσει, μα ο Ηρακλής τον σκότωσε αμέσως, τρυπώντας τον με το σπαθί του. Απογοητευμένη η Ήρα τον πήρε και τον τοποθέτησε στον ουρανό. Και λένε πως έτσι έγινε ο αστερισμός του Καρκίνου.

Και ενώ με τη δαγκωματιά του κάβουρα η Ήρα ήθελε να κάνει κακό στον Ηρακλή, το αποτέλεσμα ήταν να του κάνει καλό. Έξυπνος ο ήρωας, κατάλαβε πως είχε τώρα το δικαίωμα να ζητήσει κι αυτός βοήθεια. Φώναξε λοιπόν τον Ιόλαο και του είπε να ζωρέψει τη φωτιά και μ' αναμμένους δαυλούς να καίει αμέσως τον κάθε λαιμό της Ύδρας, μόλις εκείνος θα έκοβε με το σπαθί του ένα κεφάλι.

Αμέσως ο νεαρός Ιόλαος έκανε ό,τι του ζήτησε ο Ηρακλής και πραγματικά δε φύτρωναν πια νέα κεφάλια. Έτσι ο ήρωας έκοψε ένα ένα όλα τα κεφάλια του τέρατος. Έμεινε πια το τελευταίο, το θάνατο. Με τρομερή δύναμη ο Ηρακλής έδωσε άλλο ένα χτύπημα με το σπαθί του και το φοβερό κεφάλι κυλίστηκε χάμω.

Μαζί με τον Ιόλαο σκάψανε ένα βαθύ λάκκο και ρίξανε μέσα το θάνατο κεφάλι, που εξακολουθούσε να σφυρίζει απαίσια και να δείχνει τα φοβερά του δόντια. Ύστερα γέμισαν το λάκκο με πέτρες κι από πάνω κύλισαν ένα βράχο τόσο μεγάλο που κανένας να μην μπορεί να τον κουνήσει από τη θέση του. Γιατί ακόμα και κομμένο το κεφάλι της Λερναίας Ύδρας, ήταν τρομερά επικίνδυνο.

Έτσι τ' ανίκητο τέρας νικήθηκε. Ο Ηρακλής ανάσανε βαθιά. Ένωθε ευτυχής. Οι άνθρωποι θα μπορούσαν πια να δουλεύουν χωρίς φόβο σ' όλη τη γύρω περιοχή.

Πραγματοποιώντας ο Ηρακλής και το δεύτερο άθλο είχε κι ένα μεγάλο όφελος. Γιατί έσχισε το νεκρό σώμα της Ύδρας και παίρνοντας ένα ένα τα βέλη του, βούτηξε τις μύτες τους μέσα στο φαρμάκι της. Έχοντας να κάνει τους άθλους που θα τον πρόσταζε ο ευνοούμενος της Ήρας, βρήκε πως αυτό θα τον βοηθούσε πολύ. Ο αξιοθρήνητος Ευρυσθέας για δεύτερη φορά, όχι μόνο δεν τον έβλαψε, όπως ήθελε, αλλά και πάλι τον ωφέλησε, γιατί τον όπλισε με το πιο αποτελεσματικό όπλο που χρησιμοποιήθηκε ως τότε: τα βέλη τα ποτισμένα στο φαρμάκι της Λερναίας Ύδρας.

Τέλος, ο Ηρακλής με τον Ιόλαο μάζεψαν τα σκορπισμένα στη γη κεφάλια του τέρατος, τα βάλανε σ' ένα σακκί και έπειτα τράβηξαν για τις Μυκήνες. Σαν έφτασαν στο παλάτι, ο Ευρυσθέας, όχι μόνο δε θέλησε να τα δει, αλλά έμπηξε από το φόβο του τέτοιες φωνές, που ακούστηκαν σ' όλη την πόλη.

— Θα με δηλητηριάσει ο κακούργος! Να τα πάρει αμέσως πίσω και να τα θάψει μακριά από δω, πολύ μακριά, αυτή είναι η προσταγή μου!

Όταν κάποτε ηρέμησε και του 'φυγε λίγο ο φόβος κι ο θυμός, έπεσε σε μεγάλη στενοχώρια. Έβλεπε πια καθαρά πως ήταν πολύ δύσκολο, αν όχι αδύνατο, να εξοντώσει τον Ηρακλή.

Όμως στη λίμνη Στυμφαλία ζούσαν κάτι φοβερά όρνια, που είχαν ρημάξει όλη τη γύρω περιοχή. Τα φτερά τους ήταν χάλκινα, το ράμφος τους και τα νύχια τους σιδερένια, το μέγεθός τους τεράστιο κι η ψυχή τους αιμοβόρα. Άνθρωποι δεν μπορούσαν να πλησιάσουν κοντά στη λίμνη, γιατί μόλις αυτά έβλεπαν ανθρώπους ή ζώα, ρίχνανε απάνω τους χάλκινα φτερά, βαριά και μυτερά σαν βέλη, και έπειτα ορμούσαν στα θύματά τους και τα τρώγανε. Αυτά ήταν τα φοβερά όρνια της Στυμφαλίας, οι Στυμφαλίδες όρνια, όπως τα λέγανε τότε, κι ο Ευρυσθέας, συμβουλευμένος πάλι από την Ήρα, πρόσταξε τον Ηρακλή να τα εξοντώσει.

Ο ήρωας πήγε στη λίμνη Στυμφαλία πάλι μαζί με τον Ιόλαο. Ο ίδιος προστατευόταν με τη λεοντή του κι ο Ιόλαος με μια μεγάλη ασπίδα. Όταν φτάσανε στη λίμνη, όλα ήταν ήσυχα. Τα όρνια δε φαίνονταν πουθενά. Κάτω στο χώμα υπήρχαν όμως πεσμένα μεγάλα φτερά. Μερικά ήταν μπηγμένα στο έδαφος. Ο Ηρακλής πήρε ένα στα χέρια του. Αφού το περιεργάστηκε και το ζύγισε στην παλάμη του, είπε:

— Είναι από χαλκό. Τέλειο βέλος. Καταλαβαίνεις τι μπορούν να κάνουν αυτά τα φτερά, όταν πέφτουν βροχή. Η ασπίδα σου όμως είναι γερή. Μη φοβάσαι. Μόνο να προσέχεις. Εγώ φορώ τη λεοντή. Δεν έχω ανάγκη.

Η δυσκολία όμως ήταν που όλα τα πουλιά ήταν κουρνιασμένα στις φωλιές τους. Κανένα δε φαινόταν πουθενά. Κάποια στιγμή όμως φάνηκαν δύο. Μόλις είδαν ανθρώπους ήρθαν από πάνω τους. Έριξαν μερικά φτερά στην τύχη, μα δεν πρόλαβαν να ρίξουν άλλα. Με δυο σαϊτιές του Ηρακλή γκρεμίστηκαν απ' τον ουρανό και χάθηκαν μέσα στα νερά της λίμνης.

Μα το πρόβλημα δε λυνόταν σκοτώνοντας δυο όρνια ή όσα ακόμα θα φαίνονταν στον ουρανό, αλλά να καθαρίσει για πάντα ο τόπος απ' αυτά, που, όπως λέγανε, ήταν αναρίθμητα.

Κι ενώ ο Ηρακλής καταλάβαινε πως είχε μπροστά του έναν άθλο τρομερά δύσκολο, ακούει ένα χτύπο πλάι του, πάνω στη γη, κι αμέσως άλλον έναν.

— Δυο κρόταλα έπεσαν απ' τον ουρανό, λέει ξαφνιασμένος ο Ιόλαος.

Ο Ηρακλής πήρε το ένα στα χέρια του. Ήταν ένα μεγάλο χάλκινο

ΑΘΛΟΣ ΤΡΙΤΟΣ

**ΟΙ ΣΤΥΜΦΑΛΙΔΕΣ
ΟΡΝΙΘΕΣ**

ΣΤΗ ΛΙΜΝΗ ΣΤΥΜΦΑΛΙΑ

κρόταλο. Τέτοια κρόταλα, ξύλινα όμως και πιο μικρά, χρησιμοποιούσαν οι χωρικοί για να διώχνουν τα πουλιά απ' τα χωράφια τους.

— Είναι η βοήθεια της θεάς Αθηνάς στη δύσκολη ώρα, είπε ο Ηρακλής. Μ' αυτά θα ξεσηκώσουμε τα πουλιά απ' τις φωλιές τους. Πάρε το ένα Ιόλαε και γύρνα το όπως εγώ.

Κι άρχισαν κι οι δυο μαζί να τα γυρίζουν στον αέρα.

Ο θόρυβος που κάνανε ήταν τρομακτικός. Τα όρνια της Στυμφαλίας, που ήταν κουρνιασμένα στα γύρω βράχια, κατατρόμαξαν και κρίζοντας πετάχτηκαν στον αέρα. Αμέσως γέμισε ο ουρανός με τα τρομερά πουλιά και, στο θόρυβο που κάναν τα κρόταλα, προστέθηκε τώρα κι ο θόρυβος απ' τα χάλκινα φτερά κι απ' τις γοερές κραυγές των πουλιών. Ήταν πια σωστός χαλασμός.

— Φτάνει με τα κρόταλα, λέει ο Ηρακλής κι αρπάζει το τόξο.

Καμιά σαϊτιά του ήρωα δεν πήγαινε χαμένη. Ακόμα και δυο δυο πέφτανε κάτω τα πουλιά, γιατί τα βέλη του ήρωα, όπως ήταν ποτισμένα με το φαρμάκι της Λερνιάς 'Υδρας, και λίγο να τα γρατζούνιζαν, ήταν αρκετό. Αυτά γκρεμίζονταν αμέσως κάτω νεκρά, και πέφτανε άλλα μέσα στη λίμνη όπου βούλιαζαν στα πράσινα νερά της, άλλα μέσα στις καλαμιές κι άλλα πέφτανε στη γη και στα βράχια και κροτούσαν απάνω τους τα χάλκινα φτερά τους.

Η καταστροφή που έφεραν τα βέλη του Ηρακλή στα όρνια της Στυμφαλίας ήταν μεγάλη. Μάταια αυτά προσπαθούσαν να χτυπήσουν τον Ηρακλή και τον Ιόλαο, ρίχνοντάς τους ασταμάτητα τα φτερά τους. Προστατεύονταν κι οι δυο πολύ καλά. Και σε λίγο, όλος ο τόπος γέμισε με άψυχα όρνια. Και τότε, όσα είχαν απομείνει, κρίζοντας φοβισμένα, πέταξαν μακριά, ώσπου χάθηκαν στον ορίζοντα. Τα φοβερά όρνια έφυγαν από τη λίμνη Στυμφαλία. Περνώντας πάνω από στεριές και θάλασσες, έφτασαν σ' ένα ερημικό νησί του Εύξεινου Πόντου και δεν ξαναγύρισαν ποτέ πίσω. Η λίμνη καθάρισε μια για πάντα από τα τρομερά τέρατα τ' ουρανού κι ήρθε ξανά το χαμόγελο στα χείλη των ανθρώπων που ζούσαν εκεί γύρω.

Κάποιος όμως δεν έμεινε ευχαριστημένος. Αυτός ήταν ο Ευρυσθέας, που λύσσαξε σαν έμαθε πως ο Ηρακλής γύρισε πίσω ζωντανός. Αλλά η 'Ηρα τον παρηγόρησε.

— Δώδεκα άθλους πρέπει να κάνει ο Ηρακλής, του είπε, κι έκανε μόνο τρεις. Σίγουρα σε κάποιον απ' όλους θα βρει το θάνατο. Τώρα να τον στείλεις να σου φέρει ζωντανό τον Ερυμάνθιο κάπρο, το αγριογούρουνο που ζει πάνω στον Ερύμανθο. Είναι τόσο γρήγορο που δε θα μπορέσει ποτέ να το πιάσει.

Κι έσκυψε στ' αυτί και του εξήγησε τι άλλους κινδύνους θα περνούσε ο Ηρακλής ώσπου να το βρει, κι ο Ευρυσθέας έτριψε τα χέρια του απ' τη χαρά του.

ΑΘΛΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ

Ο ΕΡΥΜΑΝΘΙΟΣ
ΚΑΠΡΟΣ

Όταν πήρε την εντολή ο Ηρακλής, έμεινε συλλογισμένος κι απόρησε που ο μικρόψυχος Ευρυσθέας τον έστειλε να κάνει αυτόν τον άθλο. Βέβαια το αγριογούρουνο αυτό ήταν ένα φοβερό θηρίο, που σαν κατέβαινε απ' το βουνό, έφερνε μεγάλες καταστροφές στα χωράφια και στους κήπους, σκάφτοντας τη γη και καταστρέφοντας το μόχθο των ανθρώπων. Κι αλίμονο σ' όποιον τύχαινε να βρεθεί μπροστά του. Έπεφτε πάνω του και με τα σουβλερά του δόντια τον σκότωνε αμέσως. Ο Ηρακλής όμως ήξερε να προστατευθεί. Το δύσκολο μόνο ήταν να το πιάσει ζωντανό, μα θα 'βρισκε τον τρόπο. Ο Ευρυσθέας όμως, συλλογιζόταν ο ήρωας, δεν μπορεί να τον έστειλε να πιάσει τ' αγριογούρουνο από λύπηση για τους κατοίκους της περιοχής. Αλλά γιατί τον έστειλε όμως;

Έχοντας λοιπόν αυτήν την απορία, ξεκίνησε για τον Ερύμανθο. Ύστερα από μερικές μέρες έφτασε στις πρώτες πλαγιές του βουνού. Ήταν μεσημέρι και θέλησε να σταματήσει σε μια πηγή, για να πιει νερό και να ξεκουραστεί, όταν άκουσε ποδοβολητό αλόγου. Σηκώνεται να δει και βλέπει έναν καβαλάρη να τρέχει προς το μέρος του. Όταν όμως ο «καβαλάρης» πλησίασε, ο Ηρακλής έμεινε κατάπληκτος. Γιατί δεν ήταν άνθρωπος καβάλα σε άλογο, αλλά κένταυρος, δηλαδή μισός άνθρωπος και μισός άλογο. Αυτός ήταν ο κένταυρος Φόλος.

Σαν είδε τον Ηρακλή ο Φόλος, τον πλησίασε, του μίλησε καλόκαρδα και τον ρώτησε τι γυρεύει σ' αυτά τα άγρια μέρη. Ο Ηρακλής του είπε ποιος είναι και γιατί ήρθε στον Ερύμανθο κι ο κένταυρος χάρηκε πολύ που τον γνώρισε, γιατί είχε ακούσει για τα κατορθώματα του ήρωα.

— Θα μου κάνεις όμως τη χάρη να 'ρθεις στη σπηλιά μας, να σε φιλέψω κάτι και να ξεκουραστείς. Πάμε τώρα που λείπουν τ' αδέρφια μου, και καλύτερα ας μη μάθουν πως πέρασες από δω. Είναι πολύ άγρια κι έχουν γίνει ο φόβος και ο τρόμος σ' όλη την περιοχή. Μόνο ο Χείρωνας είναι ήρεμος και καλοσυνάτος γιατί είναι πιο σοφός κι απ' τους θεούς. Ποιος τον ακούει όμως. Όποιος άνθρωπος γλιτώνει απ' τ' αγριογούρουνο δε γλιτώνει από μας. Γι' αυτό σου λέω: άγριος τόπος. Ψυχή δεν πατάει. Μα έλα τώρα να φας κάτι. Πολύ θα 'θελα να σε κρατήσω να ξεκουραστείς περισσότερο, όμως φοβάμαι μη γίνει κανένα κακό με τ' αδέρφια μου. Μπορούν ακόμα και να σε σκοτώσουν, έτσι για το κέφι τους.

Στη σπηλιά ο Φόλος περιποιήθηκε τον Ηρακλή. Είχε έτοιμους καλούς μεζέδες και τους έβαλε μπροστά στον ήρωα. Αλλά σκέτους, χωρίς κρασί.

Εκεί πλάι όμως ήταν ένα μεγάλο πιθάρι κρασιού. Ο Ηρακλής παραξενεύτηκε, έβαλε την πρώτη μπουκιά στο στόμα του, μα δεν κρατήθηκε.

— Πολύ ωραίος ο μεζές σου, αλλά χωρίς κρασί δεν πάει κάτω.

Ο Φόλος ντροπιάστηκε και μετάνιωσε που δεν του 'δωσε να πιει. Δεν το έκανε όμως αυτό χωρίς λόγο.

— Εμείς οι κένταυροι, είπε, έχουμε το καλύτερο κρασί του κόσμου, μα

δεν κερνάμε ούτε τους θεούς. Αλλά εσένα θα σου δώσω. Αλίμονο όμως αν το πάρουν είδηση τ' αδέρφια μου.

Και λέγοντας αυτά πήρε δυο κύπελα, τα γέμισε κι έδωσε το ένα στον Ηρακλή. Έτσι ήπιανε κι δυο κι ο τόπος όλος μοσχοβόλησε από το ωραίο και δυνατό άρωμα του κρασιού.

Αυτό το άρωμα όμως τα χάλασε όλα.

Όπως ήταν πολύ δυνατό, βγήκε κι έξω απ' τη σπηλιά και τότε ένα αεράκι, σπρωγμένο από τη θεά Ήρα, το πήρε και το πήγε μακριά, ίσια στους άλλους κενταύρους.

— Το άρωμα του κρασιού μας! πετάχτηκε απάνω ο πρώτος κένταυρος που το κατάλαβε.

— Μας πίνουν το κρασί μας! φώναξε ένας δεύτερος.

— Μας κλέβουν το κρασί μας! φώναξε ένας τρίτος.

Κι αμέσως, όλοι μαζί, όρμησαν καλπάζοντας για τη σπηλιά.

Ο Φόλος πρώτος άκουσε το ποδοβολητό και πετάχτηκε έξω.

— Χαθήκαμε, φώναξε τρομαγμένος. Μας πήραν είδηση κι έρχονται.

Έτρεξε έξω κι ο Ηρακλής.

Οι κένταυροι, μόλις είδαν άνθρωπο έξω απ' τη σπηλιά τους, εξαγριώθηκαν ακόμα περισσότερο. Αμέσως οπλίστηκαν μ' ότι εύρισκαν, άλλοι με τεράστιες πέτρες, σωστούς βράχους, κι άλλοι με ολόκληρα κυπαρίσσια, που τα ξερίζωναν στη στιγμή αρπάζοντάς τα με τα φοβερά τους χέρια. Κι έτρεχαν τώρα ασυγκράτητοι κι ο κίνδυνος για τον Ηρακλή ήταν μεγάλος.

Ένας κένταυρος προσπάθησε να τους λογικέψει.

Ήταν ο σοφός κένταυρος Χείρωνας. Μάταια όμως. Σε λίγο άρχισαν να πετούν τεράστιες πέτρες. Μα η απόσταση ήταν ακόμα μεγάλη και δεν έφταναν τον Ηρακλή που, χωρίς να χάσει καιρό, άρχισε να τοξεύει με δύναμη και με τέχνη. Και τότε τα βέλη του, ποτισμένα όπως ήταν απ' το φαρμάκι της Λερναίας Ύδρας, έφεραν στους κενταύρους μεγάλη καταστροφή. Κάθε σαϊτιά έριχνε κάτω κι έναν κένταυρο, λες και τον χτυπούσε αστροπελέκι. Τους φώναζε ο Χείρωνας να σταματήσουν, μα αυτοί δεν τον άκουγαν κι ο ένας μετά τον άλλο πέφτανε κάτω νεκροί. Οι λίγοι τελευταίοι που απόμειναν, σαν είδαν το απίστευτο αποτέλεσμα της μάχης, το 'βαλαν στα πόδια και σκορπίστηκαν εδω κι εκεί. Τελικά άλλοι φτάσανε στο Μαλέα κι άλλοι, όπως ο κένταυρος Νέσσος, εγκαταστάθηκαν στην περιοχή του ποταμού Εύηνου.

Αν όμως οι άγριοι κένταυροι εξοντώθηκαν ή διώχτηκαν από τον Ερύμανθο, η μάχη αυτή δεν έδωσε χαρά στον Ηρακλή αλλά μεγάλη λύπη.

Ένα βέλος του ήρωα, αφού χτύπησε έναν κένταυρο στο μπράτσο, ήρθε και βρήκε ύστερα στο πόδι και το σοφό κένταυρο Χείρωνα, τον μόνο απ' τους κενταύρους που ήταν αθάνατος. Μα το φαρμάκι της Ύδρας του άνοιξε τρομερή πληγή, που του 'φερε πόνους αβάσταχτους. Ο ίδιος ο Ηρακλής έτρεξε κι έπλυνε το τραύμα, μα ήξερε πως αυτό δε θα γιατρευτεί ποτέ.

ΜΑΧΗ ΜΕ
ΤΟΥΣ ΚΕΝΤΑΥΡΟΥΣ

Πραγματικά ο Χείρωνας βασανίστηκε πολλά χρόνια και στο τέλος παρακάλεσε το μεγάλο Δία να πεθάνει για να γλιτώσει από τ' ατέλειωτο μαρτύριο. Ο Δίας άκουσε την παράκλησή του. Δεν άφησε όμως το θεό του θανάτου να τον πάρει στον κατασκότεινο Άδη, αλλά ανέβασε το Χείρωνα στον ουρανό και τον τοποθέτησε σ' έναν αστερισμό, σ' αυτόν που από τότε λέγεται Κένταυρος.

Μα δεν ήταν μόνο το κακό που βρήκε το Χείρωνα, που λύπησε κατάκαρδα τον Ηρακλή. Ο Φόλος, γεμάτος πόνο για το κακό που έγινε στ' αδέρφια του, έσκυψε και πήρε απ' τη γη ένα βέλος και λέει στον ήρωα:

— Ένα τόσο μικρό βέλος, πώς είναι δυνατό να φέρνει τόσο γρήγορα το θάνατο;

— Μην τ' αγγίζεις! του φωνάζει ο Ηρακλής τόσο δυνατά, που ο Φόλος το έριξε κάτω τρομαγμένος. Η μύτη όμως του βέλους του Ξυσε λίγο το πόδι. Αυτό ήταν. Ο κένταυρος Φόλος έπεσε κάτω νεκρός. Τόσο δυνατό ήταν το φαρμάκι της Λερναίας Ύδρας.

Μ' ακράτητο πόνο ο Ηρακλής έθαψε τον κένταυρο φίλο του και μετά άφησε τον καταραμένο αυτόν τόπο και με σφιγμένη την καρδιά άρχισε ν' ανεβαίνει την πλαγιά του Ερύμανθου, ψάχνοντας για τ' αγριογούρουνο.

Τώρα είχε καταλάβει γιατί ο Ευρυσθέας τον έστειλε σ' ετούτα τα μέρη. Δεν πέτυχε βέβαια να τον εξοντώσει. Πλήγωσε όμως την ψυχή του. Ο θάνατος του Φόλου κι ο τραυματισμός του Χείρωνα θα τυραννούν για πολύ καιρό τον ήρωα.

ΜΕ ΤΟ ΑΓΡΙΟΓΟΥΡΟΥΝΟ

Ωστόσο έπρεπε τώρα να βρει τ' αγριογούρουνο. Έπρεπε να το πιάσει και να το πάει στον Ευρυσθέα.

Ψάχνοντας εδώ κι εκεί κάποτε το ανακάλυψε. Να το σκοτώσει, ήταν πολύ εύκολο. Μα η εντολή ήταν να το πιάσει ζωντανό, κι εδώ βρισκόταν η δυσκολία.

Ο Ηρακλής το κυνήγησε μέρες και νύχτες. Τ' αγριογούρουνο έτρεχε σαν αστραπή. Χωνόταν μέσα στους θάμνους και περνούσε από τέτοια μέρη που ο Ηρακλής δεν μπορούσε να περάσει. Συχνά το έχανε. Με πολύ κόπο το ξανάβρισκε κι έτρεχε πάλι πίσω του χωρίς αποτέλεσμα. Κι όμως έπρεπε να το πιάσει. Ο Ηρακλής έκατσε και σκέφτηκε. Δε φτάνει πάντα η δύναμη, ούτε η ταχύτητα. Χρειάζεται κι η εξυπνάδα, κι αυτή δεν έλειπε απ' τον ήρωα.

«Κάπου πρέπει να το πάω, που να μην μπορεί να ξεφύγει», σκέφτηκε.

Ανέβηκε τότε σ' έναν ψηλό βράχο και κοίταξε παντού γύρω. Το μάτι του το τράβηξαν οι χιονισμένες κορφές του βουνού.

«Εκεί θα τ' οδηγήσω», είπε ο Ηρακλής κι άρχισε πάλι να το κυνηγά σπρώχνοντάς το όλο και ψηλότερα. Όταν εκείνο προσπαθούσε ν' αλλάξει δρόμο, του πετούσε μπροστά του πέτρες και τ' ανάγκαζε να πάει εκεί που εκείνος ήθελε. Έτσι τ' ανέβασε ψηλά στο βουνό και τελικά τ' ανάγκασε να

χωθεί μέσα σε μια κοιλότητα γεμάτη χιόνι. Μέσα στο αφράτο και παχύ χιόνι χώθηκαν τα μικρά και λεπτά πόδια του αγριογούρουνου, ανίκανα πια να το βοηθήσουν. Το βαρύ του σώμα βούλιαξε το μισό μέσα στο χιόνι, και δεν μπορούσε πια να κάνει ούτε μπρος ούτε πίσω.

Έτσι ο Ηρακλής το έπιασε, του 'δεσε τα πόδια, το φορτώθηκε ανάποδα στη ράχη του, γιατί έτσι τ' αγριογούρουνο δεν μπορούσε να του κάνει κακό, και το πήγε στις Μυκήνες.

Με βήματα μεγάλα και σταθερά πέρασε ο Ηρακλής την πύλη των ανακτόρων ξαφνιάζοντας τους σκοπούς. Κατά τύχη βρέθηκε μπροστά του ο Ευρυσθέας, που μόλις είδε τον Ηρακλή με τ' αγριογούρουνο έβγαλε μια δυνατή κραυγή και τα γόνατά του λύγισαν απ' την τρομάρα του. Και τότε έγινε μια σκηνή που βλέπουμε να είναι ένα από τα πιο αγαπητά θέματα των ζωγράφων που σχεδίαζαν αγγεία. Ο μεγάλος βασιλιάς των Μυκηνών απ' τον πολύ φόβο του, έδωσε ένα πήδημα και χώθηκε μέσα σ' ένα πιθάρι. Κι ο Ηρακλής κάνοντας πως δεν καταλαβαίνει πήγε από πάνω του για να του δείξει τάχα τ' αγριογούρουνο. Κι έσκυβε τη ράχη του για να του το δείξει πιο καλά. Κι η μούρη του θηρίου με τα σουβλερά δόντια μόνο που δεν ακούμπησε στο πρόσωπο του θρασύδειλου βασιλιά, που έτρεμε ολόκληρος, κι έγινε κίτρινος σαν το φλουρί, ενώ τον έλουζε κρύος ιδρώτας. Τον ίδιο το Χάρο να είχε δει με τα μάτια του, σίγουρα δε θα πέρναγε τέτοια λαχτάρα.

ΑΘΛΟΣ ΠΕΜΠΤΟΣ

ΤΟ ΚΕΡΥΝΙΤΙΚΟ ΕΛΑΦΙ

Εννιά μέρες έκανε ο Ευρυσθέας να 'συνέλθει απ' την τρομάρα που πήρε με τ' αγριογούρουνο. Κι ήταν η πρώτη φορά που ο Ηρακλής δεν ξεκίνησε αμέσως για τον επόμενο άθλο, αλλά έκατσε λίγες μέρες να ξεκουραστεί. Κι είναι αλήθεια, το είχε ανάγκη. Τη δέκατη όμως μέρα τον φώναξε ο κήρυκας Κοπρέας και του 'δωσε τη νέα εντολή του αφέντη του, που ήταν να φέρει ζωντανό στις Μυκήνες το άπιαστο Κερυνίτικο ελάφι, το ιερό ζώο της θεάς Άρτεμης.

«Τώρα θα δει αυτός τι θα πει τρέξιμο χωρίς τελειωμό», σκεφτόταν μέσα του ο Ευρυσθέας κι ευχαριστιόταν που θα τυραννούσε τόσο πολύ τον Ηρακλή και που στο τέλος θα τον ταπεινώνε, γιατί πίστευε πως ποτέ δε θα μπορούσε να το πιάσει.

«Αλλά και να το πιάσει, τόσο το χειρότερο γι' αυτόν» έλεγε. Γιατί θα έχει ν' αντιμετωπίσει ύστερα τη θεά Άρτεμη που τ' αγαπά και το προστατεύει. Τη σκληρή θεά που ξέρει να τιμωρεί μόνο με θάνατο.

Πραγματικά το ελάφι αυτό ήταν το πιο αγαπημένο ζώο της Άρτεμης. Της το χάρισε η Ταϊγέτη, η κόρη του Άτλαντα και μητέρα του Λακεδαίμονα, που ήταν ένας από τους πρώτους βασιλιάδες της Σπάρτης.

Το Κερυνίτικο ελάφι ήταν το ταχύτερο αλλά και το ωραιότερο ζώο του κόσμου. Τα πόδια του ήταν ακούραστα, γιατί ήταν από χαλκό, και το κεφάλι του το στόλιζαν κάτι υπέροχα κέρατα, που ήταν από ατόφιο αστραφτερό χρυσάφι.

Έναν ολόκληρο χρόνο κυνηγούσε ο Ηρακλής το ακούραστο ελάφι ανεβαίνοντας και κατεβαίνοντας βουνά, περνώντας χαράδρες και ποτάμια, τρέχοντας σε κοιλάδες και σε κάμπους. Πέρασε τον Ισθμό, ανέβηκε μαζί του στον Κιθαιρώνα, στον Παρνασσό και στην Οίτη, το κυνήγησε στη Θεσσαλία και στην Ιλλυρία. Έτρεξε πίσω του πότε κάτω από καυτό ήλιο και πότε μέσα στην παγωνιά, πότε πάνω στην κακοτράχαλη γη και πότε πάνω στο μαλακό χιόνι. Το Κερυνίτικο ελάφι τον κουβάλησε ως τις πηγές του Ιστρού, και μέχρι τη χώρα των Υπερβορείων. Κι ύστερα πάλι τον έφερε στην Ελλάδα και μετά πίσω στην Πελοπόννησο, όπου ο ήρωας το κυνήγησε πάνω στ' Αρτεμίσιο και σ' όλη την Αρκαδία. Το ιερό ζώο δεν έλεγε να κουραστεί κι ο Ηρακλής έτρεχε ολοένα πίσω του, αλλά χωρίς ποτέ να το πλησιάσει τόσο που να μπορέσει να το πιάσει.

Όμως στον ποταμό Λάδωνα το ελάφι έκοψε την ορμή του ψάχνοντας να βρει μέρος να περάσει. Κι ο Ηρακλής βλέποντας πως άλλη λύση δεν υπάρχει, τέντωσε το τόξο του και το σημάδεψε στα πόδια. Εδώ ο Ηρακλής έδειξε όλη του τη μεγάλη τέχνη. Χτύπησε και τα τέσσερα πόδια του ζώου ακριβώς τη στιγμή που, σ' ένα πήδημα, βρέθηκαν μαζί. Η σαΐτα του ήρωα πέρασε ανάμεσα από τα κόκκαλα και τα νεύρα χωρίς να κάνει αγιάτρευτο κακό στο ιερό ζώο και χωρίς να τρέξει ούτε μια σταγόνα αίμα. Μόνο που το ξαφνικό χτύπημα το έκανε να μην μπορεί πια να κουνηθεί κι έτσι ο Ηρακλής έτρεξε και το έπιασε.

Δεν πρόλαβε όμως καλά καλά ν' απλώσει το χέρι απάνω του και μια γυναικεία φωνή αντιλάλησε μέσα στην ερημιά.

— Πώς τόλμησες!

Γυρίζει αμέσως το κεφάλι του και βλέπει να τον σημαδεύει με το τόξο της η Άρτεμη, η μεγάλη θεά των δασών. Στο πρόσωπό της διάβασε ο Ηρακλής όλη την ασυγκράτητη οργή της.

Ήξερε ο ήρωας ότι το ελάφι ήταν αφιερωμένο στην Άρτεμη. Ήξερε ακόμα πόσο φοβερή είναι η θεά και πόσο αλύπητα τιμωρεί όποιον της κάνει το παραμικρό κακό. Θυμήθηκε πόσο σκληρά τιμώρησε τον Ακταίωνα για φταιξιμο που δεν ήταν δικό του. Πώς τιμώρησε τη Νιόβη σκοτώνοντας όλα τα παιδιά της χωρίς να τα λυπηθεί, και πώς βρήκε τρόπο να σκοτώσει ακόμα και τους τρομερούς γίγαντες Αλνώδες που απειλούσαν να ρίξουν τους θεούς από τους θρόνους τους.

Τα ήξερε όλα αυτά ο Ηρακλής, μα δε φοβήθηκε.

— Πώς τόλμησες! Ξανάπε η θεά, πώς τόλμησες να χτυπήσεις το ελάφι μου! Ένα χρόνο το κυνηγάς και σ' άφησα γιατί ήξερα πως δεν μπορείς να το πιάσεις! μα δε σου έφτανε αυτό, το πλήγωσες κιόλας. Ποιος νόμισες πως είσαι. Αν είσαι γιος του Δία, αν είσαι κι αδερφός μου, δεν είσαι όμως θεός και δε θα σε λυπηθώ. Οι άνθρωποι πρέπει να μάθουν να σέβονται τους θεούς. Σκέψου γρήγορα τι θα κάνεις γιατί οι σαΐτες μου δε λαθεύουν ποτέ.

ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ
ΜΕ ΤΗ ΘΕΑ
ΑΡΤΕΜΗ

Ο ΗΡΑΚΛΗΣ ΚΕΡΔΙΖΕΙ ΤΟ ΕΛΑΦΙ

— Θα κάνω αυτό που με πρόσταξε ο Ευρυσθέας, ο τιποτένιος βασιλιάς των Μυκηνών. Θα οδηγήσω αυτό το ελάφι στο παλάτι του, θα το δείξω στον Ευρυσθέα και ύστερα θα το αφήσω ελεύθερο. Δεν πήρα εγώ αυτή την απόφαση, την πήραν οι θεοί. Κι όπως βλέπεις, σέβομαι τους θεούς και τις αποφάσεις τους. Εσύ τώρα, αν νομίζεις πως δε φέρομαι σωστά, σκότωσέ με.

Η απάντηση του ήρωα ξάφνιασε τη θεά. «Αν νομίζεις πως δε φέρομαι σωστά, σκότωσέ με». Και όμως ο Ηρακλής φερόταν σωστά. Αυτό φαινόταν καθαρά. Αλλά της πλήγωσε το ελάφι της, κι αυτό ήταν για τη θεά μεγάλη προσβολή. Μέσα της πάλευαν δυο δυνάμεις: από τη μια η θεϊκή περηφάνια κι από την άλλη η κοινή λογική. Έτσι, έμεινε λίγο ακόμα σκεπτική κι αναποφάσιστη. Στο τέλος όμως χαμήλωσε το τόξο της και είπε:

— Πήγαινε το Ηρακλή στον Ευρυσθέα. Πρόσεχε το μόνο να μην πάθει άλλο κακό. Πρώτη φορά ένας άνθρωπος άλλαξε τη θέλησή μου. Σου αξίζει ένα μεγάλο εύγε.

Έτσι ο Ηρακλής πήρε το ελάφι και το πήγε στις Μυκήνες. Για τα μεγάλα κατορθώματα δε φτάνει πάντα η δύναμη, ούτε κι η ταχύτητα, ούτε ακόμα κι η εξυπνάδα. Χρειάζεται καμιά φορά κι η ψυχική ευγένεια κι αυτή δεν έλειψε ποτέ από το γιο της Αλκμήνης.

Μα ο μικρόψυχος Ευρυσθέας άφρισε απ' το κακό του, που ο Ηρακλής πραγματοποίησε κι αυτόν τον άθλο.

«Αλλά υπάρχει κι άλλος τρόπος για να μην ξαναπλησιάσει ο Ηρακλής στις Μυκήνες και μαζί μ' αυτό να εξευτελιστεί και να ταπεινωθεί. Θα τονβάλω να

παιδεύεται σ' όλη του τη ζωή μέσα στις κοπριές». Κι αμέσως φώναξε:

— Κοπρέα! Κοπρέα! Στείλε τον Ηρακλή να καθαρίσει την κόπρο του Αυγεία!

Η κόπρος του Αυγεία, του βασιλιά της Ήλιδας, ήταν βουνά ολόκληρα από κοπριές, που μαζεύτηκαν στους σταύλους του γιατί δεν τις πετούσαν ποτέ.

Ο Αυγείας ήταν γιος του Ήλιου. Είχε αμέτρητα ζώα, μικρά και μεγάλα. Ανάμεσα σ' αυτά ήταν και τριακόσιοι υπέροχοι μαύροι ταύροι με κατάσπρα πόδια, που ήταν δώρο του ίδιου του θεού Ήλιου, ήταν κι άλλοι διακόσιοι κόκκινοι σαν την πορφύρα κι άλλοι δώδεκα κατάσπροι σαν κύκνοι. Και μέσα απ' όλα τα ζώα ξεχώριζε ένας ταύρος που έλαμπε σαν ήλιος, λες κι ήταν ο ίδιος ο μεγάλος θεός της ημέρας.

Εκτός απ' όλα αυτά τα ζώα και τα κοπάδια, ο Αυγείας είχε και την πιο εύφορη γη. Αλλά αυτή η μεγάλη ευφορία των κάμπων της Ήλιδας ήταν κι αιτία ενός μεγάλου και άλυτου προβλήματος για τον τόπο. Γιατί τα χωράφια είχαν τόση δύναμη που δε σήκωναν άλλη, κι έτσι δεν μπορούσαν να τους ρίξουν καθόλου κοπριά.

Γι' αυτόν το λόγο ποτέ δεν έβγαλαν τις κοπριές από τους στάβλους κι αυτές στιβάζονταν εκεί, ώσπου γίνανε βουνά και τώρα πια ήταν αδύνατο να καθαριστούν. Ακόμα κι όλοι οι κάτοικοι της Ήλιδας μαζί με τις γυναίκες και τα παιδιά τους να δούλευαν στους στάβλους νύχτα μέρα, πάλι δε θα μπορούσαν να κουβαλήσουν από κει όλες τις κοπριές ούτε ύστερα από πολλά χρόνια. Τόσο πολλή κοπριά είχε μαζευτεί στους στάβλους του Αυγεία! Κι έμενε

ΑΘΛΟΣ ΕΚΤΟΣ

**Η ΚΟΠΡΟΣ
ΤΟΥ ΑΥΓΕΙΑ**

πάντα εκεί και μόλυνε και βρώμιζε όλο τον τόπο.

Αυτή λοιπόν την κοπριά έπρεπε να καθαρίσει ο Ηρακλής και μάλιστα μόνος του.

«Άσ' τον να παιδεύεται μέσα στις κοπριές σ' όλη του τη ζωή, άσ' τον να πεθάνει μέσα σ' αυτές», έλεγε με ικανοποίηση ο Ευρυσθέας, «για να δούμε ποιος αξίζει πιο πολύ, ένας μεγάλος βασιλιάς σαν εμένα ή ένας χαμένος ήρωας υποταγμένος σ' εμένα;»

Ο Ηρακλής μόλις έφτασε στην Ήλιδα, πήγε να δει τους στάβλους. Σαν αντίκρισε τι έργο είχε μπροστά του, κατάλαβε για άλλη μια φορά πόσο φθονερό ανθρωπάκι ήταν ο Ευρυσθέας.

«Πρέπει όμως να βρω λύση», είπε κι έκατσε και σκέφτηκε τι να κάνει.

Κάποιο σχέδιο ήρθε τότε στο κοφτερό μυαλό του κι αμέσως έτρεξε κι ανέβηκε σ' ένα ύψωμα. Κοίταξε προσεχτικά όλη την περιοχή. Δυο ποτάμια σαν τεράστια φίδια γυάλιζαν δεξιά κι αριστερά και χάνονταν στον ορίζοντα. Οι στάβλοι βρίσκονταν ανάμεσα στον Αλφειό και στον Πηνειό, τα δυο πιο μεγάλα ποτάμια της Ήλιδας κι όλης της Πελοποννήσου. Ο Ηρακλής κοίταξε ακόμα πιο προσεχτικά και σε λίγο άρχισε να κατηφορίζει χαρούμενος. Πήγε αμέσως και βρήκε το βασιλιά Αυγεία.

— Είμαι ο Ηρακλής, ο γιος της Αλκμήνης και ήρθα για να καθαρίσω τους στάβλους σου.

— Κι έχεις τόσους πολλούς εργάτες; Γιατί εγώ δεν μπορώ να σου δώσω ούτε έναν, είπε ο Αυγείας ειρωνικά.

— Δε μου χρειάζονται εργάτες. Θα τους καθαρίσω μόνος μου.

Ο Αυγείας γέλασε.

— Και πόσα χρόνια νομίζεις πως θα ζήσεις; Χιλιάδες;

— Θα καθαρίσω τους στάβλους σε μια μέρα, είπε αποφασιστικά ο ήρωας.

— Άκουσε, Ηρακλή, μαζί μου θα μιλάς σοβαρά!

— Δεν αστειεύομαι. Μιλώ πολύ σοβαρά. Οι στάβλοι σου θα καθαριστούν μέσα σε μια μέρα.

— Αν κάνεις αυτό που λες, εγώ θα σου δώσω το ένα δέκατο από τα ζώα μου. Κι αμέσως φώναξε το γιο του Φυλέα για μάρτυρα.

Ο Φυλέας τότε ζήτησε από τον Ηρακλή να ορκιστεί πως θα καθαρίσει τους στάβλους του πατέρα του σε μια μέρα.

Ο Ηρακλής, αν και ποτέ του δεν είχε δώσει όρκο, αυτή τη φορά ορκίστηκε.

— Ορκίσου κι εσύ, πατέρα, πως θα δώσεις στον Ηρακλή το ένα δέκατο από τα ζώα σου, αν κάνει αυτό που είπε.

Ο Αυγείας ορκίστηκε και την άλλη μέρα ο Ηρακλής έπιασε δουλειά απ' τα χαράματα.

Σαν ανέβηκε ο ήλιος ψηλά στον ουρανό, πήγε ο Αυγείας στους στάβλους

για να δει τι γίνεται. Πουθενά όμως δε φαινόταν ο Ηρακλής ούτε και κανένα ίχνος δουλειάς.

— Τι ήθελα και ήρθα μέσα σ' αυτή τη βρωμιά, είπε στο τέλος. Αφού ήξερα ότι τα λόγια του ήταν λόγια τρελού, εγώ έκατσα κι έκλεισα και συμφωνία με όρκους και με μάρτυρες.

— Μεγάλε βασιλιά, λέει ένας τσοπάνης, είδα τον Ηρακλή στον Πηνειό.

— Εδώ έχει δουλειά, στο ποτάμι πήγε. Και τι κάνει στον Πηνειό;

— Ξέρω κι εγώ! Τρελά πράματα. Πετάει μέσα χώματα, πέτρες, ακόμα κι ολόκληρους βράχους. Τρομερή δύναμη! Ούτε σε τιτάνες δεν τη βρίσκεις. Μα τι να την κάνεις! Αν δούλευε εδώ μερικά χρόνια, μπορεί κάτι να 'κανε.

— Καλά το είπα εγώ πως είναι τρελός. Κι άντε να φύγουμε αποδώ πριν να πέσω κάτω από τη βρώμα. Κι όλοι απομακρύνθηκαν γρήγορα σκεπάζοντας τη μύτη τους με τα χέρια τους.

Και πραγματικά ο Ηρακλής δούλευε στα ποτάμια. Εκεί έφτιαξε δυο φράγματα. Το μεσημέρι τα είχε τελειώσει. Νερό πολύ άρχισε τότε να συγκεντρώνεται πίσω από τα φράγματα.

«Σε λίγο τα νερά θ' ανεβούν αρκετά για να ξεχειλίσουν ακριβώς στο σημείο που θέλω», είπε ο Ηρακλής κι έτρεξε στους στάβλους. Εκεί έκανε στους τοίχους δυο μεγάλα ανοίγματα, κι αμέσως έπειτα ανέβηκε σ' ένα ύψωμα να δει τι γίνεται.

«Έρχεται το νερό απ' τον Πηνειό!» φώναξε χαρούμενος. «Κι απ' τον Αλφειό!» ξαναφώναξε αμέσως.

Πραγματικά σε λίγο ήρθαν τα νερά, όρμησαν μέσα στους στάβλους από τα δυο ανοίγματα κι έκαναν τη δουλειά τους τόσο γρήγορα και τόσο καλά, που ο Ηρακλής γέμισε από χαρά και ικανοποίηση.

Έτσι καθάρισε η κόπρος του Αυγεία. Οι στάβλοι όχι μόνο άδειασαν απ' την κοπριά, αλλά και πλύθηκαν. Καλύτερη δουλειά δεν μπορούσε να γίνει.

Ο Ηρακλής ξαναπήγε στα ποτάμια, χάλασε τα φράγματα και μετά ξαναγύρισε στους στάβλους και έβαλε πάλι τις πέτρες στη θέση τους. Όλα τέλειωσαν. Γύρισε στον Αυγεία την ώρα που βασίλευε ο ήλιος.

Ο Αυγείας είχε κιόλας μάθει τι έγινε. Αντί όμως να ευχαριστηθεί, έσκασε απ' το κακό του, γιατί δεν ήθελε να δώσει τα ζώα που υποσχέθηκε στον Ηρακλή και μόλις τον είδε του φώναξε θυμωμένος:

— Δεν τους καθάρισες εσύ τους στάβλους αλλά τα ποτάμια.

— Δηλαδή τι θέλεις να πεις; απόρησε ο Ηρακλής.

— Θέλω να πω ότι τους στάβλους μου τους καθάρισαν οι θεοί-ποταμοί Αλφειός και Πηνειός. Σ' αυτούς χρωστώ ευγνωμοσύνη.

— Και σ' εμένα δε χρωστάς τίποτα; Και η συμφωνία;

— Δεν κάναμε καμιά συμφωνία!

— Και ο όρκος;

— Δεν έδωσα κανένα όρκο! φωνάζει έξαλλος ο Αυγείας. Και φύγε

γρήγορα από δω, που ήρθες να με ληστέψεις!

Ο Ηρακλής έμεινε εμβρόντητος μπροστά σ' ένα τέτοιο θράσος. Δεν ήταν για τα ζώα που τον ένοιαζε. Την παλιανθρωπιά όμως δεν τη σήκωνε. Γι' αυτό δεν τον άφησε έτσι και τον πήγε στο δικαστήριο.

Οι δικαστές φώναξαν για μάρτυρα το Φυλέα, το γιο του Αυγεία. Ο Φυλέας θαρρετά είπε στο δικαστήριο όλη την αλήθεια. Ο Ηρακλής δικαιώθηκε, μα ο Αυγείας έγινε έξω φρενών κι όχι μόνο δε δέχτηκε την απόφαση του δικαστηρίου, αλλά εξόρισε και τους δικαστές, εξόρισε και το γιο του κι απαγόρευσε στον Ηρακλή να ξανάρθει στην Ηλεία!

— Θα ξανάρθω, είπε ο Ηρακλής. Την παλιανθρωπιά σου θα την πληρώσεις ακριβά. Θα την πληρώνες τώρα, αλλά δεν μπορώ. Έχω μεγάλο χρέος απέναντι στους θεούς. Όμως δε θα σε ξεχάσω. Γι' αυτό να είσαι σίγουρος.

Και πραγματικά ο Ηρακλής δεν τον ξεχάσε. Όταν τέλειωσε τους δώδεκα άθλους, ήρθε με στρατό στην Ηλεία. Πολέμησε και σκότωσε τον Αυγεία και στη θέση του έβαλε βασιλιά το γιο του το Φυλέα. Ο Ηρακλής δε θέλησε να πάρει τα ζώα που δικαιούταν. Ο Φυλέας όμως του έδωσε μια περιοχή πλάι στον Πηνειό. Εκεί ο Ηρακλής έχτισε ένα ναό στον Ολύμπιο Δία και ένα μεγάλο στάδιο. Ονόμασε τον τόπο Ολυμπία κι οργάνωσε τους πρώτους ολυμπιακούς αγώνες. Λένε μάλιστα πως ο στίβος του σταδίου της Ολυμπίας μετρήθηκε με τα βήματά του.

Όταν ο Ηρακλής γύρισε στις Μυκήνες, ο Ευρυσθέας, που δεν τον περίμενε να γυρίσει ποτέ, ξαφνιάστηκε και τρόμαξε αφάνταστα. Τρέμοντας φωνάζει τον Κοπρέα και τον προστάζει να εξακριβώσει γιατί γύρισε πίσω ο Ηρακλής, αφού τον έστειλε να κάνει μια δουλειά που δε θα τέλειωνε ούτε σε χίλια χρόνια.

— Το έχω εξακριβώσει, μεγάλε βασιλιά, είπε ο Κοπρέας. Ο Ηρακλής καθάρισε την κόπρο του Αυγεία μέσα σε μια μέρα. Και του εξήγησε με ποιο τρόπο έκανε αυτή την ακατόρθωτη δουλειά.

Και τότε ο Ευρυσθέας φοβήθηκε ακόμα πιο πολύ, γιατί τώρα έβλεπε καθαρά πως ο Ηρακλής δεν ήταν μόνο δυνατός και τολμηρός, αλλά και πολύ έξυπνος. Ο μικρόψυχος και κουτός βασιλιάς των Μυκηνών ένιωσε μικρός, μικρούτσικος κι αυτό τον έκανε να θέλει ακόμα πιο πολύ το χαμό του ήρωα. Μα κάτι τέτοιο δεν ήταν εύκολο. Ο Ηρακλής έβγαινε συνέχεια νικητής. Έπνιξε το λιοντάρι της Νεμέας, σκότωσε τη Λερναία Ύδρα, έδιωξε τις Στυμφαλίδες όρνιθες, έφερε ζωντανό τον Ερυμάνθιο κάπρο, έπιασε το Κερυνίτικο ελάφι και τώρα καθάρισε και την κόπρο του Αυγεία. Οι μισοί άθλοι γίνανε. Άθλοι απίστευτοι κι ακατόρθωτοι. Γιατί να μη γίνουν λοιπόν κι οι υπόλοιποι; Να τι βασάνιζε τον Ευρυσθέα. Μα η Ήρα ήρθε πάλι να τον βοηθήσει και του είπε πως οι επόμενοι άθλοι θα μπορούσαν να γίνουν δυσκολότεροι, αν έστελνε τον Ηρακλή να τους κάνει σε τόπους μακρινούς. Έτσι, ενώ οι έξι πρώτοι έγιναν όλοι στην Πελοπόννησο, για τους άλλους έξι

ΑΘΛΟΣ ΕΒΔΟΜΟΣ

Ο ΤΑΥΡΟΣ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

χρειάστηκαν ταξίδια μακρινά, που πολλές φορές ήταν πολύ επικίνδυνα. Πραγματικά στον έβδομο άθλο ο κίνδυνος θα ήταν διπλός. Ο Ευρυσθέας πρόσταξε τον Ηρακλή να πιάσει ζωντανό, τον τρομερό και μανιασμένο ταύρο της Κρήτης και ύστερα να τον φέρει στις Μυκήνες περνώντας τον μέσα από τη θάλασσα.

Τι ήταν όμως αυτός ο ταύρος;

Κάποτε ο Μίνωας, ο ξακουστός βασιλιάς της Κρήτης, υποσχέθηκε στον κοσμοεπίστη Ποσειδώνα πως θα του θυσιάσει όποιο ζώο βγει από τη θάλασσα στη στεριά. Κι ο Ποσειδώνας έβγαλε μια μέρα στις ακτές της Κρήτης ένα πανέμορφο ταύρο με χρυσά κέρατα και χάλκινες οπλές στα πόδια.

Σαν είδε ο Μίνωας αυτό το φανταστικό ζώο, αντί να το θυσιάσει στον Ποσειδώνα, όπως υποσχέθηκε, το κράτησε στο στάβλο του και αντί γι' αυτό θυσίασε ένα συνηθισμένο ταύρο.

Ο Ποσειδώνας όμως προσβλήθηκε και θύμωσε τρομερά.

— Να πόσο υπολογίζει ο Μίνωας τους θεούς! είπε. Μα αν νομίζει πως θα βγει κερδισμένος κρατώντας, παρά τη θέλησή μου, αυτόν τον ταύρο, γρήγορα θα καταλάβει πως δεν κέρδισε παρά μόνο συμφορές και θρήνους.

Έτσι ο ωραίος και ήρεμος ταύρος έγινε ξαφνικά άγριος και τρομακτικός. Μια φοβερή μανία καταστροφής τον κυρίεψε. Σαν λυσσασμένος ορμούσε πάνω σε ζώα και σ' ανθρώπους σκορπώντας τον όλεθρο. Κι όσοι νόμισαν πως θα μπορούσαν να τον δαμάσουν ή να τον σκοτώσουν, έχασαν τη ζωή τους στον άνισο αγώνα με το ζώο που έκλεινε μέσα του όλη την οργή του θεού της θάλασσας.

Αυτόν τον ταύρο έπρεπε ο Ηρακλής να τον φέρει ζωντανό στις Μυκήνες και μάλιστα περνώντας μαζί του μέσα απ' το πλατύ πέλαγος.

Ο Ηρακλής πήγε στην Κρήτη και ζήτησε από το βασιλιά Μίνω να του επιτρέψει να πιάσει τον ταύρο και να τον πάει στις Μυκήνες.

— Εγώ σου επιτρέπω, λέει ο Μίνωας, ο ταύρος όμως νομίζεις πως θα σ' αφήσει; Και θες να τον περάσεις και θάλασσα! Δε θα είσαι στα καλά σου. Μακάρι να τα κατάφερνες. Αλλά και να μην τα καταφέρεις, δε νομίζω πως θα ζημιώσω. Ένας ήρωας λιγότερο ίσως να είναι καλύτερα.

«Όλοι οι βασιλιάδες με μισούν, είπε μέσα του ο Ηρακλής, ο Ευρυσθέας, ο Αυγείας, ο Μίνωας. Ας είναι όμως. Εγώ πρέπει να πιάσω τον ταύρο και να τον πάω στις Μυκήνες».

Ο Ηρακλής δεν άργησε να βρει το μανιασμένο ζώο κι η πάλη μαζί του άρχισε αμέσως. Γιατί ο ταύρος μόλις είδε τον ήρωα όρμησε απάνω του με χαμηλωμένο το κεφάλι και τα κέρατα μπροστά. Η ορμή του ήταν πραγματικά φοβερή, μα ο Ηρακλής αφήνοντάς τον να πλησιάσει, πετάχτηκε στο πλάι μόνο την τελευταία στιγμή. Ήταν η στιγμή που ο ταύρος είχε κάνει μια τρομερή εκτίναξη για να χτυπήσει τον ήρωα. Και τώρα χτύπησε στο κενό. Έτσι, τα μπροστινά του πόδια λύγισαν, το ζώο έπεσε με το κεφάλι και τα κέρατά του μπήχτηκαν στο χώμα. Γρήγορα όμως ξανασηκώθηκε και, μουγκρίζοντας άγρια, πήρε μια φοβερή στροφή που σήκωσε σύννεφο τη σκόνη κι όρμησε πάλι πάνω στον ήρωα. Όση δύναμη όμως κι αν έβαλε ο μανιασμένος ταύρος, δεν είχε πια την πρώτη ορμή κι έτσι ο Ηρακλής, αντί να παραμερίσει, στάθηκε ακλόνητος στη θέση του. Και τη στιγμή ακριβώς που το

ζώο έπεφτε απάνω του, το αρπάζει με τα φοβερά του χέρια από τα κέρατα και το καθηλώνει στον τόπο. Λες κι ο ταύρος χτύπησε σε βράχο, τραντάχτηκε σύγκορμος. Ο Ηρακλής με τρομερή δύναμη πιέζει το κεφάλι του ζώου και τ' ακουμπά στο χώμα. Μάταια εκείνο προσπαθεί ν' αντιπαλέψει τον ήρωα. Το κεφάλι του δεν μπορεί να το σηκώσει από τη γη. Όσο κι αν με τα πσινά του πόδια αγωνίζεται να δώσει δύναμη στο κορμί του, δεν μπορεί να σπρώξει και ν' ανατρέψει το γιο του Δία. Λυσσούσε μόνο κι άφριζε και τίποτα δεν μπορούσε να κάνει. Όσπου στο τέλος έχασε όλες του τις δυνάμεις και παραδόθηκε στον αντίπαλό του χωρίς άλλη αντίσταση.

Ο Ηρακλής τότε τον έδεσε από τα κέρατα. Όταν το ζώο ξαναβρήκε τις δυνάμεις του, δεν έκανε πια καμιά προσπάθεια ούτε να λευτερωθεί ούτε και να βλάψει τον ήρωα. Ο τρομερός ταύρος της Κρήτης είχε πια δαμαστεί.

Έτσι ο Ηρακλής τον οδήγησε στη θάλασσα. Κι αυτό που θα ήταν τρομερά δύσκολο, να οδηγήσει δηλαδή μέσα απ' το πέλαγος ένα λυσσασμένο ζώο, έγινε τώρα εύκολο. Αντί να φέρει ο Ηρακλής τον ταύρο στην Πελοπόννησο έγινε το αντίθετο. Έφερε ο ταύρος τον Ηρακλή στην Πελοπόννησο καθισμένο αναπαυτικά στη ράχη του.

Όταν έφτασαν στη στεριά, πήγε ο ήρωας και τον έδεσε στο στάβλο του Ευρυσθέα. Αυτός όμως σαν έμαθε πως ο ταύρος της Κρήτης είναι μέσα στο στάβλο του, άρχισε να στριγγλίζει και να φωνάζει να τον πάρουν γρήγορα από κει και να τον πάνε στα βουνά, μακριά από τις Μυκήνες και το παλάτι του. Έτσι, ενώ ο Ηρακλής δάμασε το φοβερό ταύρο και τον έφερε δεμένο στις Μυκήνες, ο Ευρυσθέας από το φόβο του τον άφησε ελεύθερο. Τόσο τον ένοιαζε για το κακό που θα έκανε το λυσσασμένο ζώο στους ανθρώπους.

Έτσι ο ταύρος, ελεύθερος πάλι, έγινε ο φόβος και ο τρόμος των κατοίκων της Πελοποννήσου. Στο τέλος πέρασε τον Ισθμό και πήγε στο Μαραθώνα ρημάζοντας κι εκεί τον τόπο. Τον ταύρο του Μαραθώνα, όπως τον έλεγαν πια, θα τον σκοτώσει αργότερα ο Θησέας, ο μεγάλος ήρωας της Αθήνας.

ΑΘΛΟΣ ΟΓΔΟΟΣ

ΤΑ ΑΛΟΓΑ ΤΟΥ ΔΙΟΜΗΔΗ

Μετά από τον άθλο της Κρήτης, και πάλι ύστερα από συμβουλή της Ήρας, ο Ευρυσθέας στέλνει τον Ηρακλή στη Θράκη για να φέρει τ' άλογα του βασιλιά Διομήδη.

Τ' άλογα αυτά ήταν κάτι φοβερά θηρία που ο Διομήδης τα φύλαγε στους στάβλους του, δεμένα με γερές αλυσίδες. Είχαν, λέγανε, χάλκινα σαγόνια κι η τροφή τους ήτανε μόνο ανθρώπινο κρέας.

Μα πιο φοβερός απ' τ' άλογα ήταν ο ίδιος ο Διομήδης, που βασιλεύε πάνω στους άγριους και τρομερούς Βίστονες. Ο Διομήδης ήταν γιος του Άρη, του τρομερού θεού του πολέμου, κι ο πόλεμος ήταν και για τον ίδιο η πιο ευχάριστη απασχόληση. Σαν οδηγούσε στη μάχη τους πολεμόχαρους Βίστονες, έφερνε πάντα τον όλεθρο και την καταστροφή στους άτυχους γείτονές του.

Εκείνο όμως για το οποίο νοιαζόταν πιο πολύ, ήταν τ' ανθρωποφάγα

άλογά του. Όσους αιχμάλωτους έπιανε τους έδινε τροφή σ' αυτά. Μα δεν ήταν μόνο οι αιχμάλωτοι, που γνώριζαν αυτό τον φοβερό θάνατο. Ήταν κι ο κάθε ξένος που πατούσε το πόδι του στη Θράκη, νομίζοντας πως ισχύουν κι εδώ οι ιεροί κανόνες της φιλοξενίας που θέσπισε ο ίδιος ο Δίας. Κανένας δε γλίτωνε, αν έπεφτε στα χέρια του Διομήδη. Όλους τους έτρωγαν τ' ανθρωποφάγα άλογα. Τόσο πολύ σκληρός κι αιμοβόρος ήταν ο βασιλιάς των τρομερών Βιστόνων, ο γιος του πολεμόχαρου Άρη.

Ο Ηρακλής ξεκινώντας γι' αυτόν το δύσκολο άθλο, πήρε μαζί του μερικούς φίλους του που ήταν πρόθυμοι, αν χρειαστεί, να πολεμήσουν στο πλευρό του. Ανάμεσά τους ήταν κι ο Άβδηρος, ένας τολμηρός νέος απ' τη Λοκρίδα.

Ο ήρωας με τους συντρόφους του έφτασε στη Θράκη με πλοίο. Ο Ηρακλής έμαθε αμέσως πού είναι οι στάβλοι με τα άλογα, κι ενώ οι σύντροφοί του πέσανε ξαφνικά πάνω στους φύλακες και τους εδέσαν, αυτός έλυσε γρήγορα τα άλογα και πιάνοντάς τα από τα χαλινάρια, τα οδήγησε στο πλοίο.

— Εσείς μείνετε εδώ ώσπου να βάλω τα άλογα στο καράβι και φωνάξτε με, αν δείτε να 'ρχεται ο Διομήδης, είπε στους συντρόφους του.

Ο Άβδηρος όμως έτρεξε πίσω του μήπως χρειαστεί βοήθεια. Μα δεν πρόλαβαν να βάλουν τ' άλογα στο πλοίο κι ακούστηκαν φωνές.

— Ο Διομήδης! Έρχεται ο Διομήδης με τους Βίστονες!

Ο Ηρακλής έμεινε λίγο αναποφάσιτος. Ο Άβδηρος κατάλαβε.

— Άσε τ' άλογα σ' εμένα, είπε.

Ο Ηρακλής το σκέφτηκε, μα δεν μπορούσε να κάνει αλλιώς. Έδωσε τ' άλογα στον Άβδηρο κι έτρεξε πίσω για ν' αντιμετωπίσει τον κίνδυνο. Και τότε βλέπει να 'ρχεται από μακριά ένα λεφούσι από αμέτρητους Βίστονες με πρώτο το Διομήδη καβάλα σε μαύρο άλογο. Κι όλοι έτρεχαν και φώναζαν άγρια σειόντας με δύναμη στα χέρια τους τα μακριά τους κοντάρια.

Ο κίνδυνος για τον Ηρακλή και τους συντρόφους του ήταν μεγάλος. Πώς τόσοι λίγοι να τα βάλουν με τόσους πολλούς; Μα ο Ηρακλής βρήκε τη λύση.

Πρόσεξε πως ο κάμπος ήταν πιο χαμηλά από τη θάλασσα και πως προστατευόταν από ένα πρόχωμα που έφτιαξαν τα κύματα.

— Εμπρός ν' ανοίξουμε αμέσως ένα κανάλι να πλημμυρίσει ο κάμπος, φώναξε στους συντρόφους του και πρώτος ρίχτηκε στη δουλειά.

Γρήγορα άνοιξαν ένα κανάλι, που ήταν στενό στην αρχή, μα η θάλασσα όπως έτρεχε μέσα απ' αυτό γρήγορα το πλάτυνε και σε λίγο ένας πλατύς κι ορμητικός χείμαρος πλημμύρισε τον κάμπο σχηματίζοντας μια μεγάλη λίμνη, τη λίμνη Βιστονίδα, όπως λέγεται ακόμα και σήμερα. Πολλοί Βίστονες παρασύρθηκαν απ' τ' αφρισμένα νερά, οι υπόλοιποι τ' έβαλαν στα πόδια. Μα ο Διομήδης με λίγους δικούς του που ήταν μπροστά δεν πειράχτηκαν απ' τα νερά, αλλά έτσι τους κλείστηκε η υποχώρηση κι είχαν τώρα ν' αντιμετω-

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ
ΤΟΥ ΑΒΔΗΡΟΥ

πίσουν τον Ηρακλή και τους συντρόφους του.

Σαστισμένοι, σαν τ' αγρίμια που πιάστηκαν στη φάκα, δέχτηκαν την επίθεση των ηρώων που γρήγορα τους σκότωσαν. Τον ίδιο το Διομήδη τον χτύπησε ο Ηρακλής με το ρόπαλό του και τον έριξε απ' τ' άλογο χωρίς όμως να τον σκοτώσει, αλλά αμέσως τον έπιασε και τον έδεσε. Και είχε το σκοπό του. Ο Διομήδης έπρεπε να τιμωρηθεί με τον τρόπο που του άξιζε. Τον έδωσε και τον έφαγαν τα ίδια τ' άλογά του.

Ο εχθρός είχε νικηθεί αλλά στη συντροφιά του Ηρακλή υπήρξε και μια φοβερή απώλεια. Ο Άβδηρος κατασπαράχθηκε από τ' άνθρωποφάγα άλογα του Διομήδη. Με αφάνταστο πόνο, ο Ηρακλής κι οι φίλοι του θρήνησαν τον αδικοχαμένο τολμηρό νέο.

Ο Ηρακλής δεν μπορούσε να συνέλθει.

— Φταίω γιατί τον άφησα μόνο, έλεγε και ξανάλεγε. Μα όλοι όμως ήξεραν πως δεν υπήρχε άλλη λύση.

Ζήτησε όμως από τους συντρόφους του να κάνουν στον Άβδηρο ταφή μεγαλόπρεπη. Έτσι θυσίασαν στη μνήμη του τα πιο διαλεχτά ζώα και τίμησαν το νεκρό με αθλητικούς αγώνες. Και για να μην ξεχαστεί ποτέ η μνήμη του Άβδηρου, έχτισαν στο μέρος αυτό μια πόλη που ονομάστηκε Άβδηρα. Κι αφού έγιναν όλα έτσι όπως καταλάβαιναν οι ήρωες το χρέος τους στο νεκρό σύντροφό τους, πήραν το πλοίο με τ' άλογα και ξεκίνησαν για τις Μυκήνες.

Όταν το πλοίο του Ηρακλή έφτασε έξω από το Άργος, ο Ευρυσθέας απαγόρευσε να φέρει ο Ηρακλής τ' άλογα στις Μυκήνες, αλλά πρόσταξε να τ' αφήσει ελεύθερα.

— Ας τα πάει όπου θέλει, αλλά να 'ναι μακριά από μένα και το παλάτι μου, φώναξε έξαλλος απ' το φόβο του.

Ο ήρωας όμως, για να μην κάνουν τα άλογα κακό σε κανένα, τα πήρε και τα πήγε μακριά και τ' αμόλησε σε μια έρημη πλαγιά του Ολύμπου όπου τα έφαγαν τα άγρια θηρία.

Σαν ξαναγύρισε στις Μυκήνες, τον περίμενε η νέα εντολή του Ευρυσθέα, που ήταν να φέρει τη ζώνη της Ιππολύτης, της βασίλισσας των Αμαζόνων.

Η ιδέα ήταν όπως πάντα της θεάς Ήρας. Η θεά δε στενοχωριόταν λιγότερο απ' τον Ευρυσθέα, που ο Ηρακλής πραγματοποιούσε μ' επιτυχία όλους τους άθλους. Γι' αυτό πάντα έψαχνε για κάτι δυσκολότερο. Έτσι ο νους της έτρεξε στις Αμαζόνες και στη ζώνη της Ιππολύτης. Αμέσως τότε σκέφτηκε την Αδμήτη, την κόρη του Ευρυσθέα, που ήταν ιέρειά της. Εύκολα θα μπορούσε να της βάλει την ιδέα να θέλει να αποκτήσει τη ζώνη της βασίλισσας των Αμαζόνων. Γι' αυτό όταν η Αδμήτη πήγε να τιμήσει τη θεά στο ναό της, στο Ηραίο του Άργους, η Ήρα παρουσιάστηκε μπροστά της και της είπε:

— Αδμήτη, κόρη του Ευρυσθέα, η βασίλισσα των Αμαζόνων, η θρυλική Ιππολύτη φοράει μια μαγική ζώνη που της τη χάρισε ο ίδιος ο θεός Άρης. Η ζώνη αυτή είναι σημάδι εξουσίας και δύναμης και θα μπορούσες να τη φοράς

ΑΘΛΟΣ ΕΝΑΤΟΣ

Η ΖΩΝΗ
ΤΗΣ ΙΠΠΟΛΥΤΗΣ

εσύ, αν ζητούσες από τον πατέρα σου να προστάξει τον Ηρακλή να πάει να σου τη φέρει.

Πολύ χάρηκε η Αδμήτη στην ιδέα πως θα μπορούσε ν' αποκτήσει μια τέτοια ζώνη, μα ακόμα πιο πολύ χάρηκε ο Ευρυσθέας, όταν η κόρη του του ζήτησε αυτή τη χάρη, και χωρίς να χάσει καιρό φώναξε τον Κοπρέα και του είπε:

— Να στείλεις τον Ηρακλή να φέρει τη ζώνη της Ιππολύτης. Και μέσα του έλεγε: «Μακάρι να μη γυρίσει ποτέ κι ας μην αποκτήσει ποτέ η κόρη μου αυτή τη ζώνη».

Όταν ο Ηρακλής πήρε την εντολή γι' αυτόν τον άθλο, κατάλαβε πόσο δύσκολος είναι κι αποφάσισε κι αυτή τη φορά να ταξιδέψει μ' ένα πλοίο για να μπορεί να έχει μαζί του αρκετά ατρόμητα παλικάρια.

Πρόθυμα πάλι θέλησαν να κινδυνέψουν πλάι του οι πιο ξακουστοί ήρωες της Ελλάδας. Ανάμεσα σ' αυτούς ήταν κι ο Θησέας, ο μεγάλος ήρωας της Αθήνας, ο Ιόλαος, ο ανεπιός του Ηρακλή, ο Τελαμώνας, τρανό παλικάρι από τη Σαλαμίνα κι ο Πηλέας, που έγινε αργότερα πατέρας του Αχιλλέα.

Το πλοίο ξεκίνησε με καλό καιρό και έκανε πρώτο σταθμό στην Πάρο όπου αντιμετώπισαν και τον πρώτο κίνδυνο.

Στο νησί αυτό των Κυκλάδων ήταν βασιλιάς ο Αλκαίος. Τη μέρα που έφτασε το πλοίο του Ηρακλή, έτυχε να φιλοξενοούνται στο νησί και τρεις γιοι του Μίνωα. Αυτοί είχαν μεγάλη ιδέα για τον εαυτό τους και ήταν σκληροί κι αφιλόξενοι, κι ας ήταν οι ίδιοι σε ξένο τόπο. Επειδή στο πλοίο είχε τελειώσει το νερό, έστειλε ο Ηρακλής δυο συντρόφους του με υδρίες για να τις γεμίσουν. Ενώ όμως κανόνες ιεροί προστατεύουν τους ξένους, που ζητάνε νερό ή τρόφιμα, οι γιοι του Μίνωα έπεσαν απάνω τους ύπουλα και άνανδρα και τους σκότωσαν.

Ο Ηρακλής σαν είδε απ' το καράβι τι έγινε, πήδηξε αμέσως έξω γεμάτος οργή και αγανάκτηση. Πίσω του τρέξαν κι οι σύντροφοί του. Οι γιοι του Μίνωα πλήρωσαν με τη ζωή τους το έγκλημά τους, μα γρήγορα άναψε μάχη και με τους κατοίκους του νησιού. Ο Ηρακλής όμως με τους συντρόφους του, τους κυνήγησαν και τους ανάγκασαν να κλειστούν στο κάστρο.

Οι Παριανοί, όταν κατάλαβαν πως άνοιξαν πόλεμο με τον τρανό ήρωα Ηρακλή, είδαν το λάθος τους. Δυο κήρυκες ανέβηκαν τότε στα τείχη και σάλπισαν να γίνει ησυχία για να μιλήσουν. Ύστερα ο ένας φώναξε:

— Ηρακλή, γιε του Αμφιτρύωνα, ο βασιλιάς μας ο Αλκαίος δε θέλησε αυτόν τον πόλεμο. Λυπήθηκε πολύ σαν έμαθε πως πολεμάς μαζί σου και πως οι γιοί του Μίνωα σου σκότωσαν άδικα δυο παλικάρια σου. Τώρα σου προτείνει να διαλέξεις δυο Παριανούς, αυτούς που νομίζεις πως είναι οι γενναιότεροι και να τους πάρεις μαζί σου για να σε βοηθήσουν στην εκστρατεία σου.

Η απάντηση του Ηρακλή ήταν ένα ξάφνιασμα για όλους.

— Ζητώ το βασιλιά Αλκαίο και τον αδερφό του Σθένελο. Αυτοί πιστεύω πως είναι οι γενναιότεροι.

Νεκρική ησυχία ακολούθησε. Κανένας δεν ήξερε τι θα γίνει. Σε λίγο όμως

άνοιξε η μεγάλη πύλη του κάστρου κι ο Αλκαίος κι ο Σθένελος με βήμα σταθερό κι αποφασιστικό ήρθαν και στάθηκαν μπροστά στον Ηρακλή.

— Ό,τι προστάξεις! φώναξαν κι οι δυο.

Ο Ηρακλής τότε αντί για προσταγή τους αγκάλιασε και τους φίλησε. Δυο νέοι και γενναίοι σύντροφοι πήραν τη θέση αυτών που χάθηκαν, και σε λίγο το πλοίο ξεκίνησε για τη χώρα των Αμαζόνων.

Αφού πέρασαν τον Ελλήσποντο και το Βόσπορο, βγήκαν στον Εύξεινο Πόντο. Πλέοντας στα παράλια της Μικράς Ασίας έκαναν ένα σταθμό στη Μυσία. Εκεί τους δέχτηκε καλόκαρδα ο βασιλιάς Λύκος. Στη μεγάλη αίθουσα του παλατιού στρώθηκε πλούσιο τραπέζι όπου από τη μια καθόταν ο Λύκος με όλους τους άρχοντες της Μυσίας κι από την άλλη ο Ηρακλής με όλους τους συντρόφους του. Την ώρα όμως που τρώγανε και πίνανε και λέγανε ευχές ο ένας στον άλλο, μπαίνει τρέχοντας στην αίθουσα ένας πολεμιστής. Φαινόταν πως έκανε πολύ δρόμο, γιατί ήταν λουσμένος στον ιδρώτα και κατασκοτισμένος.

— Λύκε, βασιλιά της Μυσίας, φωνάζει, οι Βέβρυκες μπήκαν στη χώρα μας, σπάσανε την αντίστασή μας κι έρχονται για την πρωτεύουσα. Στο δρόμο τους, σφάζουν, καίνε και λεηλατούν τη χώρα.

Όλοι σηκώθηκαν όρθιοι. Ο Λύκος ταραγμένος κοιτάζει τους άρχοντες που έχασαν όλοι το χρώμα τους.

— Αν είναι να πεθάνουμε, να πεθάνουμε πολεμώντας! τους φώναξε.

— Χαθήκαμε! Χαθήκαμε! ήταν η απάντηση των αρχόντων.

— Αλίμονο στις γυναίκες μας και στα παιδιά μας! φώναξαν άλλοι.

— Θάρρος! φωνάζει τότε ο Ηρακλής. Δεν είστε μόνοι! Εμπρός, σύντροφοι, για τη μάχη!

Αμέσως ο Ηρακλής και τα παλικάρια του όρμησαν έξω και τράβηξαν να συναντήσουν τον εχθρό. Λίγο αργότερα ρίχτηκαν στη μάχη. Η κατάσταση άλλαξε μονομιάς. Η ορμή των ηρώων έφερε σύγχυση και πανικό στους Βέβρυκες και θάρρος και δύναμη στους στρατιώτες του Λύκου. Ο εχθρός νικήθηκε. Ο βασιλιάς τους σκοτώθηκε και μια μεγάλη περιοχή της χώρας τους πέρασε στη Μυσία. Ο Λύκος, για να ευχαριστήσει τον Ηρακλή, ονόμασε αυτή την περιοχή Ηράκλεια. Αργότερα ονομάστηκε Ποντοηράκλεια, γιατί βρίσκεται στις ακτές του Εύξεινου Πόντου.

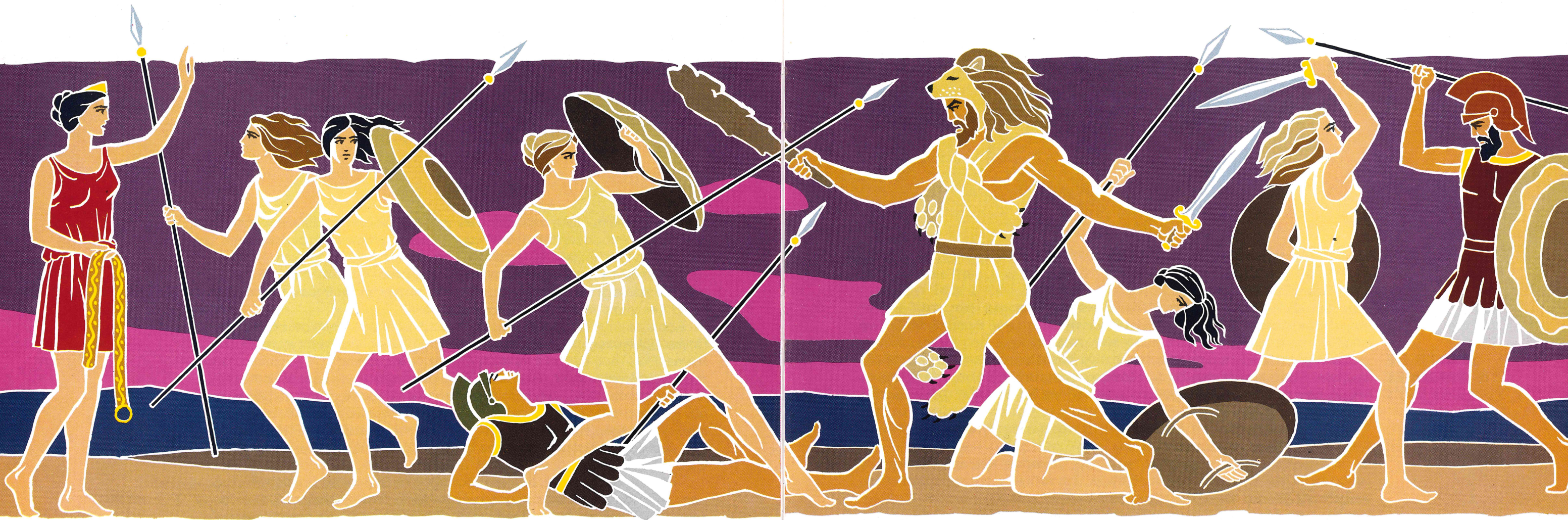
Όταν οι ήρωες μπήκαν στο πλοίο για να φύγουν, ο Λύκος τους έδωσε όσες προμήθειες χωρούσε το καράβι τους και μεγάλο πλήθος ήρθε στο λιμάνι και τους αποχαιρέτησε σαν να 'ταν θεοί.

Το πλοίο του Ηρακλή συνέχισε ξανά την πορεία του προς την ίδια κατεύθυνση κι ύστερα από πολύ ταξίδι έφτασε στις εκβολές του ποταμού Θερμώδοντα. Σε λίγο μπήκε στο ποτάμι κι οι ήρωες αντίκρισαν τη Θεμίσκυρα, την πρωτεύουσα των Αμαζόνων.

Ο Ηρακλής ακούμπησε στην κουραστή του караβιού και κοίταζε την πόλη έτσι όπως, αργά αργά, το πλοίο την πλησίαζε.

Πολλά είχε ακούσει για τις Αμαζόνες.

ΜΑΧΗ
ΣΤΗ ΜΥΣΙΑ

ΟΙ AMAZONES

Οι πρώτες Αμαζόνες ήταν, λέγανε, κόρες του Άρη. Έμαθαν την πολεμική τέχνη από τον πατέρα τους κι αυτές πάλι τη μάθανε στα παιδιά τους ή πιο σωστά στα κορίτσια τους. Τους άντρες, τους είχανε μόνο για να κάνουν τις δουλειές κι αυτές γυμνάζονταν να πολεμάνε με το σπαθί, με το κοντάρι ή με το τόξο, καβάλα πάνω σε γοργοπόδαρα άλογα. Για την ανδρεία τους γίνανε ξακουστές σ' όλο τον κόσμο. Κανένας στρατός δεν μπορούσε να βγει μπροστά στις θρυλικές Αμαζόνες. Κάνανε εκστρατείες σ' όλη τη Μικρά Ασία και στον Καύκασο. Φτάσανε ως τη Συρία. Πήγανε μέχρι τη Θράκη και τα νησιά του Αιγαίου. Πολλοί λένε πως φτάσανε ακόμα και στη Λιβύη. Οι κάτοικοι πολλών πόλεων, όπως η Έφεσος, η Σμύρνη, η Κυρήνη, η Μύρινα, η Σινώπη περηφανεύονταν πως τις πόλεις τους τις ίδρυσαν οι Αμαζόνες.

Τώρα οι πολεμόχαρες αυτές γυναίκες ζούσαν στην περιοχή του ποταμού Θερμώδοντα. Ήταν χωρισμένες σε τρεις φυλές. Είχαν τρεις πόλεις με πρωτεύουσα τη Θεμίσκυρα και βασίλισσα την Ιππολύτη. Τις άλλες δυο πόλεις τις κυβερνούσαν η Μελανίππη κι η Αντιόπη.

Το καράβι του Ηρακλή πλησίασε αρκετά. Στην ακτή μαζεύτηκε ένα πλήθος από Αμαζόνες. Πολλές ήταν καβάλα στ' άλογα. Ίσως να μαζεύτηκαν εκεί από περιέργεια. Ίσως όμως κι από ανησυχία.

Δεν άρεσε στον Ηρακλή αυτή η εκστρατεία. Καθόλου δεν ήθελε ν' ανοίξει πόλεμο με τις Αμαζόνες για ν' αρπάξει κάτι που ανήκε δικαιωματικά σ' αυτές ή πιο σωστά στη βασίλισσά τους.

«Πρέπει να πείσω την Ιππολύτη να μου δώσει μόνη της τη ζώνη», έλεγε μέσα του. «Πιστεύω να τα καταφέρω όπως έγινε και με τη θεά Άρτεμη, που τελικά μ' άφησε να πάρω το ελάφι της και να το πάω στον Ευρυσθέα».

Σε λίγο ρίξαν άγκυρα. Ο Ηρακλής κατέβηκε πρώτος. Η Ιππολύτη ήταν εκεί. Αυτό ο ήρωας το κατάλαβε αμέσως. Αλλά κι εκείνη κατάλαβε ποιος είναι ο λεβεντόκορμος ξένος που με τέτοιο θάρρος πήδηξε απ' το καράβι. Τα κατορθώματα του Ηρακλή τον είχαν κάνει ξακουστό σ' όλο τον κόσμο. Η Ιππολύτη, για να δείξει πόσο τον τιμά, κατέβηκε απ' τ' άλογο για να τον χαιρετήσει.

Σαν την είδε από κοντά ο Ηρακλής ξαφνιάστηκε. Ηλιοκαμένη, με πόδια και με μπράτσα γεμάτα μυς και δύναμη. Ούτε άντρες δεν έβρισκες τόσο γεροδεμένους. Το ίδιο ήταν κι οι άλλες Αμαζόνες. Όλοι οι σύντροφοι του Ηρακλή μείνανε κατάπληκτοι.

Ο Ηρακλής χαιρέτησε σηκώνοντας το χέρι του. Τα λόγια ήταν δύσκολο να βρεθούν.

Το ίδιο έκανε κι η Ιππολύτη και ύστερα είπε:

— Ηρακλή, γιε της Αλκμήνης, πες μας, αν ήρθες για ειρήνη ή για πόλεμο, κι είμαστε πρόθυμες για το πρώτο κι έτοιμες, αν το θέλεις, και για το δεύτερο.

— Δεν ήρθα καθόλου για πόλεμο. Δεν ήρθα εδώ με δική μου θέληση. Είναι απόφαση των θεών να κάνω δώδεκα άθλους. Κι όχι αυτούς που θέλω εγώ, αλλά αυτούς που με προστάζει ο Ευρυσθέας, ο βασιλιάς των Μυκηνών, ένας άνθρωπος δειλός και τιποτένιος, που με μισεί θανάσιμα. Αυτός μ' έστειλε τώρα εδώ για να πάρω τη ζώνη που φοράς.

Στο άκουσμα του σκοπού του ταξιδιού του Ηρακλή η Ιππολύτη ξαφνιάστηκε. Μια ταραχή κι ένας ψίθυρος ακούστηκε ανάμεσα στις Αμαζόνες. Ύστερα έγινε νεκρική ησυχία. Όλοι περίμεναν ν' ακούσουν τι θα πει η Ιππολύτη.

Αντί γι' απάντηση όμως η Ιππολύτη ρώτησε:

—Κι ο Ευρυσθέας σ' έστειλε να πάρεις τη ζώνη μου, γιατί πιστεύει πως θα χαθείς. Έτσι δεν είναι;

—Εγώ δεν είπα κάτι τέτοιο. Όμως μάντεψες σωστά. Ναι, έτσι είναι.

—Ηρακλή, σου δίνω τη ζώνη μου να την πας στον Ευρυσθέα, λέει η Ιππολύτη κι ετοιμάζεται να τη λύσει από τη μέση της.

Η ΜΑΧΗ ΜΕ ΤΙΣ AMAZONES

Μα κείνη την ώρα η θεά Έρα, πέτυχε να εμποδίσει την Ιππολύτη να δώσει τη ζώνη. Μεταμορφώθηκε σε Αμαζόνα, ανακατεύτηκε με τις άλλες και τη στιγμή που η Ιππολύτη τέντωνε το χέρι της για να δώσει τη ζώνη, εκείνη φώναξε:

—Όχι! Δεν πρέπει να δώσουμε τη ζώνη. Αυτός ήρθε ν' αρπάξει τη βασίλισσά μας και πρέπει να πεθάνει!

Η Ιππολύτη τράβηξε πίσω το χέρι της. Αμέσως κραυγές πολεμικές ακούστηκαν απ' τη μεριά των Αμαζόνων. Τεντώθηκαν τα τόξα. Μια σαΐτα σφύριξε σχίζοντας τον αέρα. Η τρομερή Έελλα σημάδεψε ίσα τον Ηρακλή. Μα η λεοντή έσωσε και πάλι τον ήρωα. Το βέλος χτυπώντας στο τομάρι του λιονταριού της Νεμέας τινάχτηκε πέρα. Η μάχη όμως άναψε. Ο γιος του Δία έγινε φοβερός στην όψη κι αμέσως όρμησε πάνω στην παράτολμη Αμαζόνα. Η Έελλα βλέποντάς τον έτσι άγριο και ορμητικό το έβαλε στα πόδια, για πρώτη φορά στη ζωή της μπροστά στον εχθρό. Μα όσο γοργοπόδαρη κι αν ήταν, η σαΐτα του Ηρακλή την έφτασε και την έριξε κάτω νεκρή. Μα ώπου να γίνουν αυτά, η φοβερή Προθή έπεσε πάνω σε τρεις συντρόφους του Ηρακλή και μέσα σε μια στιγμή τους σκότωσε όλους. Μα δεν πρόλαβε να χαρεί και βρήκε το θάνατο από το γιο του Δία. Αμέσως μετά, επτά Αμαζόνες έπεσαν όλες μαζί πάνω στον ήρωα έτοιμες να τον τρυπήσουν με τα κοντάρια τους, μα κείνος χτυπώντας με το ρόπαλο δεξιά και αριστερά τις σκότωσε ως την τελευταία. Λίγο πιο πέρα, ο Θησέας, ο Τελαμώνας, ο Αλκαίος, ο Σθένελος έκαναν μεγάλο κακό στις Αμαζόνες. Τελικά, με τη βοήθεια όλων, οι πολεμόχαρες αυτές γυναίκες, αν και ανίκητες ως τώρα, το έβαλαν στα πόδια. Ο Ηρακλής πρόφτασε όμως κι έπιασε αιχμάλωτη τη Μελανίππη κι ο Θησέας την Αντιόπη. Νικημένες πια οι Αμαζόνες ζήτησαν ειρήνη.

Η Ιππολύτη βγήκε μπροστά θέλοντας να μιλήσει στον Ηρακλή. Μα η ταραχή της ήταν τόση που δεν μπορούσε ν' αρθρώσει λέξη.

Ο Ηρακλής έβαλε τους όρους του.

—Θα μου δώσεις τη ζώνη κι εγώ θ' αφήσω ελεύθερη τη Μελανίππη. Κι αυτό το κάνω γιατί την έπιασα εγώ ο ίδιος. Την Αντιόπη όμως που την έπιασε ο Θησέας δεν έχω το δικαίωμα να του πω να την αφήσει ελεύθερη κι έτσι θα την πάρει μαζί του στην Αθήνα.

Η Ιππολύτη δέχτηκε. Ο Ηρακλής πήρε τη ζώνη, η Μελανίππη απόχτησε τη λευτεριά της και την Αντιόπη την πήρε ο Αθηναίος ήρωας.

Ο Θησέας απόρησε που ο Ηρακλής δεν κράτησε τη Μελανίππη που ήταν

σαν θεά ωραία και κάτι πήγε να πει στον Ηρακλή μα κείνος κατάλαβε και τον έκοψε.

—Όχι Θησέα. Εγώ έχω μεγάλο κρίμα να ξεπλύνω. Δε φτάνει να κάνω τους άθλους που με πρόσταξαν οι θεοί. Πρέπει και να μην ξεχάσω ούτε στιγμή και για ποιο λόγο τους κάνω. Έτσι μόνο τ' αδικοχαμένα παιδιά μου θα μπορέσουν να μου δώσουν συγχώρεση.

Ύστερα απ' αυτό μπήκαν όλοι στο πλοίο και πήραν το δρόμο του γυρισμού.

Επιστρέφοντας χρειάστηκε να σταθούν στην Τροία, όπου τότε βασιλεύε ο Λαομέδοντας. Μα όπως έστριβαν για να μπουν στο λιμάνι αντίκρισαν απίστευτο θέαμα. Μια πανώρια κόρη ήταν δεμένη σ' ένα βράχο πάνω απ' τα κύματα. Την αιτία δεν άργησαν να τη μάθουν.

Πριν από καιρό ο Δίας είχε ζητήσει από τον Απόλλωνα και τον Ποσειδώνα να χτίσουν τα τείχη της Τροίας, γιατί είχε μεγάλη εκτίμηση στο Λαομέδοντα. Μια εκτίμηση όμως που δεν την άξιζε.

Οι δυο θεοί δέχτηκαν αυτήν τη δουλειά με βαριά καρδιά, γιατί είχαν ακούσει πως ο Λαομέδοντας είναι σκληρός κι αχάριστος. Για να τον δοκιμάσουν όμως παρουσιάστηκαν μπροστά του, όχι σαν θεοί αλλά σαν άνθρωποι, και του είπαν πως μπορούν να χτίσουν στην πόλη απόρθητα τείχη, αν τους δώσει για πληρωμή εκατό βόδια.

Ο Λαομέδοντας δέχτηκε, μα όταν το χτίσιμο των τειχών τέλειωσε κι οι θεοί ζήτησαν την πληρωμή τους, αυτός αρνήθηκε και μάλιστα με το χειρότερο τρόπο.

—Φύγετε γρήγορα από μπροστά μου μη σας δέσω χειροπόδαρα και σας πουλήσω σκλάβους!

«Να λοιπόν ποιος είναι ο Λαομέδοντας! Να γιατί δεν άξιζε να δουλέψουμε γι' αυτόν», είπαν μεταξύ τους οι δυο θεοί κι αποφάσισαν σκληρή τιμωρία.

Έτσι ο Απόλλωνας έφερε στην Τροία μια τρομερή αρρώστια κι ο Ποσειδώνας έφερε στις ακτές ένα θαλασσινό τέρας, που καταβρόχθιζε όποιον πλησίαζε κοντά στη θάλασσα.

Το κακό δεν έπαιρνε τέλος κι οι Τρωαδίτες, απελπισμένοι, ρώτησαν το μαντείο για να μάθουν πώς θα γλιτώσουν απ' τη συμφορά που τους βρήκε.

Η απάντηση που πήραν ήταν πως, για να σταματήσει το κακό, πρέπει να φάει το τέρας την κόρη του Λαομέδοντα, την όμορφη Ησιόνη.

Η Ησιόνη όμως ήταν η μόνη ύπαρξη στον κόσμο που αγαπούσε ο Λαομέδοντας κι αρνήθηκε να τη δώσει. Στη θέση της πρόσταξε να δώσουν τρία κορίτσια του λαού να τα φάει το τέρας, για να γλιτώσει ο τόπος απ' το κακό.

Κανένας δε δέχτηκε την άδικη απόφαση του βασιλιά κι όλοι έκρυψαν τα κορίτσια τους για να τα σώσουν.

Ο Λαομέδοντας όμως βρήκε τις τρεις κόρες ενός φτωχού ανθρώπου που

ΣΤΑΘΜΟΣ ΣΤΗΝ ΤΡΟΙΑ

λεγόταν Φοινοδάμας και προσπάθησε να τις πάρει με το ζόρι.

Ο Φοινοδάμας όμως με θάρρος υπερασπίστηκε τα κορίτσια του. Κι ο Λαομέδοντας δεν μπορούσε μόνος του να του τα πάρει, αλλά κι ούτε βρέθηκε κανένας που να ήθελε να τον βοηθήσει.

ΗΣΙΟΝΗ

Τελικά αποφασίστηκε να ρίξουν κλήρο ανάμεσα σ' όλα τα κορίτσια της Τροίας. Μα και πάλι η μοίρα χτύπησε το Λαομέδοντα, γιατί ο κλήρος έπεσε στην Ησιόνη. Έτσι, μην μπορώντας να κάνει αλλιώς, έδωσε την κόρη του και την έδεσαν στο βράχο για να την κατασπαράξει το τρομερό τέρας. Κι αυτό το θέαμα αντίκρισαν οι ήρωες, σαν έφτασαν στην Τροία.

Ο Ηρακλής, όταν άκουσε όλη την ιστορία, προσφέρθηκε ο ίδιος να σκοτώσει το τέρας. Για να δει όμως αν αυτή τη φορά ο Λαομέδοντας θα κρατήσει το λόγο του, είπε:

— Θέλω μόνο, αν τα καταφέρω, να μου δώσεις αυτά τα άλογα που είναι ζεμένα στο αμάξι σου.

Τα άλογα που ζήτησε ο Ηρακλής ήταν δυο υπέροχα κάτασπρα άτια, δώρο στο Λαομέδοντα από τον ίδιο το Δία.

Ο βασιλιάς της Τροίας συμφώνησε, αν και κούνησε το κεφάλι του απελπισμένος. Κανένας δεν πίστευε πως μπορεί να βρεθεί άνθρωπος που να σκοτώσει ένα τέτοιο θηρίο. Το ανέλπιστο όμως έγινε. Ο Ηρακλής σκότωσε το τέρας κι ο ήρωας Τελαμώνας έτρεξε κι έλυσε την πανώρια Ησιόνη και προσεχτικά την έβγαλε στην ακτή.

Μα ο Λαομέδοντας ήταν τόσο αχάριστος και τόσο ανέντιμος που κι αυτή τη φορά αρνήθηκε να δώσει ό,τι είχε υποσχεθεί.

Ο Ηρακλής θύμωσε τρομερά, μα κρατήθηκε.

— Θα το πληρώσεις ακριβά αυτό που έκανες. Μα τώρα άλλο είναι το χρέος μου. Όμως δε θα σε ξεχάσω. Θα ξανάρθω με στρατό, και τότε, αλίμονό σου! Κι αφού είπε αυτά τα λόγια, πήρε τους συντρόφους του και τράβηξαν για το πλοίο.

Όλοι ήταν στενοχωρημένοι μ' αυτό που έγινε εκτός από έναν, τον Τελαμώνα. Κάτι τον είχε κάνει χαρούμενο κι αυτό το κάτι ήταν η Ησιόνη. Την είχε κιόλας αγαπήσει. Φεύγοντας γύρισε το κεφάλι του και την κοίταξε. Κι ήταν ευχαριστημένος που ο Ηρακλής είπε: «Θα ξανάρθω με στρατό». Ο ίδιος θα 'ταν απ' τους πρώτους.

Μετά από την Τροία το καράβι του Ηρακλή στάθηκε στη Θάσο. Εκεί βρήκαν μια άγρια φυλή από τη Θράκη, που είχε κυριέψει το νησί και καταταυραννούσε τους κατοίκους. Ο Ηρακλής τους πολέμησε και τους έδιωξε. Ύστερα έκανε κυβερνήτες του νησιού τον Αλκαίο και το Σθένελο, τα δυο αδέρφια που πήρε από την Πάρο. Ήταν μια δίκαιη ανταμοιβή, γιατί πολέμησαν ηρωικά μαζί του.

Μετά απ' αυτό, μπήκε ο Ηρακλής με τους συντρόφους του στο καράβι και ξεκίνησαν για τις Μυκήνες. Όταν φτάσανε στο λιμάνι, ο κάθε ήρωας τράβηξε

για τον τόπο του κι ο Ηρακλής, έχοντας τη ζώνη, πήγε στο παλάτι του Ευρυσθέα.

Αν και ο θρασύδειλος άρχοντας των Μυκηνών είχε απαγορέψει στον Ηρακλή να παρουσιάζεται μπροστά του, αυτή τη φορά ο ήρωας μπήκε χωρίς να ρωτήσει κανένα. Και κανένας δεν τόλμησε να τον εμποδίσει. Αμέσως τράβηξε για το μεγάλο δώμα. Μπήκε μέσα ανοίγοντας μόνος του την πόρτα. Στα χέρια του κρατούσε τη ζώνη της Ιππολύτης.

Πρώτη είδε τον Ηρακλή η Αδμήτη που, βλέποντάς τον με τη ζώνη στα χέρια, έβγαλε μια φωνή χαράς και ενθουσιασμού. Μόλις όμως ο Ευρυσθέας είδε ποια ήταν η αιτία της ξαφνικής χαράς της κόρης του, λίγο έλειψε να πέσει κάτω ξερός. Είχε περάσει τόσοσ καιρός από τότε που έφυγε ο ήρωας, που πια πίστεψε πως ο Ηρακλής χάθηκε για πάντα. Τρέμοντας απ' το κακό του κι απ' το φόβο του άρχισε να φωνάζει:

— Έξω! έξω!

Μα πρώτος, από μια μικρή πόρτα, βγήκε έξω ο ίδιος κι έτρεξε και κρύφτηκε στα υπόγεια του παλατιού. Κι εκεί, σαν του πέρασε λίγο ο φόβος, άρχισε να σκέφτεται πού να στείλει τον Ηρακλή αυτή τη φορά.

Με τη βοήθεια της Ήρας το βρήκε.

Θα τον στείλει στην άκρη του κόσμου, πέρα, στο Μεγάλο Ωκεανό όπου βρίσκεται το νησί Ερύθεια. Εκεί βόσκουν τα βόδια του γίγαντα Γηρυόνη και θα πρέπει ο Ηρακλής να τα φέρει στις Μυκήνες.

ΑΘΛΟΣ ΔΕΚΑΤΟΣ

ΤΑ ΒΟΔΙΑ ΤΟΥ ΓΗΡΥΟΝΗ

Σε κανέναν άθλο δεν είδαμε να πέρασε ο τρανός ήρωας τόσους κινδύνους και τόσες δυσκολίες, όσες για να φέρει αυτά τα βόδια. Κι ο Ευρυσθέας, που ήξερε τι φοβερά εμπόδια θα είχε να συναντήσει ο Ηρακλής, ήταν αυτή τη φορά ήσυχος πως δε θα ξαναγυρίσει πίσω.

Ο Γηρυόνης ήταν γιος του Χρυσάορα. Ήταν ένας τερατώδης γίγαντας που είχε τρία κορμιά ενωμένα στη μέση. Είχε τρία κεφάλια κι έξι χέρια. Ήταν οπλισμένος όπως τρεις πολεμιστές, φορούσε τρεις περικεφαλαίες, ενώ προστατευόταν με τρεις ασπίδες που ούτε το πιο μυτερό κοντάρι δεν μπορούσε να τις τρυπήσει.

Αυτός λοιπόν ο Γηρυόνης είχε κάτι βόδια που σαν κι αυτά δεν υπήρχαν άλλα στον κόσμο. Είχαν ένα σκούρο κόκκινο χρώμα, ένα φανταστικό κεφάλι με πλατύ μέτωπο, κι ωραία, λεπτά κι ευλύγιστα πόδια.

Τα βόδια τα έβοσκε ο γίγαντας Ευρυτίωνας και τα φύλαγε ο τρομερός σκύλος Όρθρος, αδερφός του Κέρβερου, του φοβερού σκύλου που φύλαγε τις πύλες του Άδη. Ο Όρθρος είχε δυο τρομερά κεφάλια με σουβλερά δόντια και μια ουρά που τέλειωνε μ' ένα κεφάλι δράκου.

Η φωνή του Γηρυόνη, ήταν αφάνταστα δυνατή. Λέγανε πως είχε τη δύναμη της φωνής που έβγαλε κάποτε ο Άρης, τότε που πληγώθηκε στον πόλεμο της Τροίας, που ήταν σαν να φώναζαν δέκα χιλιάδες πολεμιστές μαζί.

Όταν ξεσπούσε μανιασμένη καταιγίδα, του άρεσε να φωνάζει μ' όλη του

τη δύναμη και χαιρόταν που η φωνή του σκέπαζε ακόμα κι αυτές τις βροντές του Δία.

Άλλοτε όμως, όταν γινόταν ησυχία, ανέβαινε σ' ένα βράχο πάνω απ' τη θάλασσα και φώναζε όσο πιο δυνατά μπορούσε τούτα τα λόγια:

— Όποιος θέλει ν' αποκτήσει τα καλύτερα βόδια του κόσμου, ας έρθει να παλέψει μαζί μου κι αν με νικήσει, θα γίνουν δικά του.

Κι η φωνή του τρομερού γίγαντα περνούσε πάνω απ' τον ωκεανό κι έφτανε ως τις γύρω ακτές. Και αν κανένας ατρόμητος πολεμιστής δεχόταν τον αγώνα, γιατί φιλοδοξούσε να νικήσει το Γηρυόνη και ν' αποκτήσει τα θαυμαστά βόδια, εκείνος τον σκότωνε με την πιο μεγάλη ευκολία. Κι αυτό του 'δινε μεγάλη χαρά και ικανοποίηση.

Μ' αυτόν τον τρομερό γίγαντα θα είχε να παλέψει αυτή τη φορά ο Ηρακλής. Αλλά όχι μόνο μ' αυτόν, όπως θα δούμε και πιο κάτω.

Ο ήρωας ξεκίνησε μόνος του για τούτο το μακρινό κι επικίνδυνο ταξίδι. Αφού πέρασε την Ιταλία, διέσχισε τη νότια Γαλλία και ύστερα ολόκληρη την Ισπανία, ώσπου έφτασε στη θέση που είναι το σημερινό Γιβραλτάρ. Στο δρόμο του πέρασε πολλούς κινδύνους γιατί χρειάστηκε να παλέψει και να σκοτώσει ληστές, τέρατα και άγρια θηρία. Μα ήταν ευχαριστημένος, γιατί καθάρισε τον τόπο κι εύκολα πια θα ταξίδευαν οι άνθρωποι σ' εκείνα τα μέρη.

Στο Γιβραλτάρ η θάλασσα δεν ήταν τότε ενωμένη με το Μεγάλο Ωκεανό. Ο Ηρακλής αποφάσισε ν' ανοίξει πέρασμα για τα πλοία και δούλεψε σκληρά γι' αυτό το σκοπό. Όποιος περνά σήμερα από κει βλέπει από τις δυο μεριές του στενού δυο τεράστιους και ψηλούς βράχους. Λένε πως έγιναν από τις πέτρες και τα βράχια που έβγαλε ο ήρωας και που τα στοίβαξε στις δυο ακτές για να βλέπουν από μακριά οι θαλασσοπόροι το πέρασμα. Οι βράχοι αυτοί ονομάστηκαν Ηράκλειες Στήλες.

Ο ήρωας τέλειωσε το έργο κατάκοπος και ιδρωμένος γιατί ο ήλιος ήταν όλη μέρα ζεστός και ανυπόφορος. Θύμωσε τότε με το θεό Ήλιο και τέντωσε το τόξο του να τον φοβερίσει. Ήταν τη στιγμή που ο θεός της ημέρας τέλειωνε το ουράνιο ταξίδι του κι έμπαινε στη χρυσή του βάρκα.

— Χαμήλωσε το τόξο σου Ηρακλή, του είπε ο Ήλιος, που όχι μόνο δε θύμωσε, αλλά αντίθετα θαύμασε τον ήρωα για το θάρρος του και του είπε καλousνάτα.

— Πες μου τώρα πού πας, κι αν θες βοήθεια από μένα θα την έχεις.

— Πηγαίνω στο νησί Ερύθεια να πάρω τα βόδια του Γηρυόνη, για να τα πάω στον Ευρυσθέα, όπως με πρόσταξαν οι θεοί.

— Και πώς θα περάσεις τον Ωκεανό; απόρησε ο Ήλιος.

— Αν μου δώσεις τη βάρκα σου, θα λυθεί εύκολα η απορία σου, απάντησε ο ήρωας.

Ο Ήλιος γέλασε με την έξυπνη απάντηση του Ηρακλή και του 'δωσε πρόθυμα τη βάρκα.

— Μόνο να μην αργήσεις, γιατί έχω να κάνω μεγάλο ταξίδι και πρέπει να

ΣΤΗ ΒΑΡΚΑ
ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ

είμαι στην ώρα μου στην Ανατολή.

— Θα γυρίσω όσο πιο γρήγορα μπορώ, είπε ο Ηρακλής και πήδηξε στη βάρκα.

Γρήγορα η χρυσή βάρκα του Ήλιου τον έφερε στην Ερύθεια. Ο ήρωας την έδεσε σ' ένα βράχο και βγήκε στη στεριά. Δεν πρόλαβε όμως να κάνει δυο βήματα κι ένα άγριο γαύγισμα τον ξάφνιασε.

Ήταν ο Όρθρος, ο τερατώδης δικέφαλος σκύλος που, δείχνοντας τα φοβερά του δόντια, ορμούσε να ξεσκίσει τον ήρωα. Ο Ηρακλής γύρισε το κεφάλι του. Δεν πρόλαβε όμως καλά καλά να δει τι γίνεται κι ο Όρθρος πήδηξε απάνω του. Αν δεν ήταν η λεοντή, σίγουρα τα σουβλερά δόντια του τρομερού σκύλου θα μπήγονταν στις σάρκες του ήρωα. Μα ο Ηρακλής δεν έχασε την ψυχραιμία του. Σήκωσε το ρόπαλό του και την ώρα που το απαίσιο τέρας ορμούσε για δεύτερη φορά, του κατέβασε ένα χτύπημα τόσο δυνατό, που δε χρειάστηκε δεύτερο.

Ο πρώτος κίνδυνος πέρασε, αλλά να που έρχεται τρέχοντας ο Ευρυτίωνας, ο βοσκός του Γηρυόνη, ένας γίγαντας που ήταν διπλάσιος στο μπόι από τον Ηρακλή και φοβερός στη δύναμη. Σαν είδε τον Όρθρο σκοτωμένο, αρπάζει αμέσως έναν τεράστιο βράχο για να τον ρίξει πάνω στον Ηρακλή. Αν ο ήρωας καθυστερούσε και μια στιγμή μονάχα, ήταν χαμένος. Με μια γερή σαϊτιά χτυπά στο στήθος τον Ευρυτίωνα κι ο βράχος πέφτει απάνω του και τον πλακώνει.

Αμέσως τότε ο Ηρακλής παίρνει τα βόδια και τα πάει για τη βάρκα. Αφού δε φάνηκε ο Γηρυόνης, ο ήρωας δεν είχε κανένα λόγο να ψάξει να τον βρει μόνος του. Όμως ένας βοσκός του Πλούτωνα είδε τον Ηρακλή κι ειδοποίησε το Γηρυόνη, που έτρεξε αμέσως για να τιμωρήσει σκληρά αυτόν που τόλμησε να του πάρει τα βόδια χωρίς να παλέψει μαζί του.

Σαν είδε ο Ηρακλής το Γηρυόνη, ξαφνιάστηκε. Ήταν τρομερός στη θέα. Στο ένα χέρι κρατούσε ένα σπαθί, στα άλλα δυο από ένα κοντάρι. Με τα υπόλοιπα χέρια κρατούσε τις τρεις ασπίδες του. Όπως έτρεχε έκανε τόσο θόρυβο με τ' άρματά του, λες κι ορμούσε στη μάχη ένας ολόκληρος στρατός. Πλησιάζοντας πιο κοντά έμπηξε κάτι πολεμικές κραυγές, τόσο δυνατές, που νόμιζες πως γκρεμιζόταν ο ουρανός. Όποιος άλλος αν βρισκόταν μπροστά του, θα το είχε βάλει στα πόδια μόνο που θα τον έβλεπε, κι όχι να τον τύλιγε κι όλος αυτός ο αλαλαγμός, που ήταν σαν να γινόταν ο χαλασμός του κόσμου.

Κανένας δε θα μπορούσε να πει πως ο Ηρακλής δε φοβήθηκε τούτη την ώρα. Τέντωσε όμως θαρρετά το τόξο του. Σημάδεψε σωστά κι έριξε. Κι αυτό ήταν η αρχή του τέλους του τρομερού γίγαντα. Το ένα του κεφάλι, μαζί με το στήθος, έγειρε στο πλάι νεκρό, δυο χέρια του κρεμάστηκαν κάτω παράλυτα, ένα κοντάρι και μια ασπίδα πέσανε κάτω στη γη. Ο Γηρυόνης, ύστερα απ' αυτό, προσπάθησε να ρίξει πάνω στον Ηρακλή ένα άλλο κοντάρι, μα τ' άψυχα μέλη του τον εμποδίζαν. Έτσι το 'ριξε χωρίς ορμή και δεν μπόρεσε

Ο ΑΓΩΝΑΣ ΜΕ ΤΟ ΓΗΡΥΟΝΗ

ούτε να φτάσει τον ήρωα. Ο Ηρακλής τότε όρμησε απάνω του με το ρόπαλο, του 'δωσε μια στο ένα κεφάλι, ύστερα άλλη μια στο άλλο, κι αυτό ήταν το τέλος. Ο Γηρυόνης γκρεμίστηκε κάτω νεκρός και βρόντησαν πάνω στη γη η πανοπλία του και τ' άρματά του.

Νίκη απίστευτη και μεγάλη. Ο Ηρακλής ευχαρίστησε τη θεά Αθηνά, που ήξερε πως είναι πάντα στο πλευρό του και μετά έβαλε τα βόδια στη βάρκα και πέρασε τον ωκεανό. Σαν έφτασε στην ακτή, έδωσε τη βάρκα στο θεό 'Ηλιο κι αφού τον ευχαρίστησε, ξεκίνησε για το μακρινό και δύσκολο ταξίδι της επιστροφής.

ΜΑΧΗ ΣΤΗ ΛΙΓΥΡΙΑ

Πέρασε ξανά την Ισπανία και μπήκε στη νότια Γαλλία όπου δυο ληστές του κλέψανε τα βόδια. Ο Ηρακλής τους κυνήγησε, τους σκότωσε και τα πήρε πίσω. Αλλά λίγο πιο κάτω ένας τρίτος αδερφός τους, ο Λίγυς, που ήταν βασιλιάς της Λιγυρίας, έπεσε απάνω του μ' έναν ολόκληρο στρατό. 'Ηθελε κι αυτός ν' αρπάξει τα βόδια, αλλά και να εκδικηθεί το θάνατο των αδερφών του. Ο αγώνας για τον Ηρακλή ήταν τώρα τρομερά άνισος. Πολεμούσε μόνος του, και το χειρότερο ήταν που ξόδεψε γρήγορα όλα του τα βέλη κι έμεινε άοπλος. Κι εκεί γύρω υπήρχε μόνο μαλακό χώμα χωρίς πέτρες και δεν έβρισκε ούτε μια για να τη ρίξει στους εχθρούς του. Ποτέ ως τώρα ο Ηρακλής δε βρέθηκε σε τόσο δύσκολη θέση. Είχε κι όλας τραυματιστεί σε πολλά μέρη του κορμιού του κι ο κίνδυνος να σκοτωθεί από στιγμή σε στιγμή, ήταν πάντα μεγάλος. Μα ο ήρωας δεν απελπίστηκε.

— Πατέρα Δία! φώναξε. Ποτέ δε σου ζήτησα βοήθεια, μα τώρα την έχω ανάγκη όσο ποτέ. Βοήθησέ με να πολεμήσω τους εχθρούς μου!

Και τότε, ο μεγάλος Δίας, που τόσο αγαπούσε το γιο του, έριξε από τον ουρανό μια βροχή από πέτρες, που τις άρπαζε ο Ηρακλής και τις πετούσε πάνω στους Λίγυρες. Έτσι μπόρεσε και γλίτωσε κι ο ίδιος και το κοπάδι του. Και πραγματικά, ανάμεσα στο Ροδανό και στη Μασσαλία, υπάρχει η «Πεδιάδα των Λίθων», όπως τη λένε και σήμερα, κι όπως φαίνεται, πρόκειται για την τοποθεσία που αναφέρει αυτός ο μύθος.

Η ΠΑΛΗ ΜΕ ΤΟΝ ΚΑΚΟ

Μετά απ' αυτό ο Ηρακλής μπήκε στην Ιταλία. Περνώντας από το μέρος όπου αργότερα χτίστηκε η Ρώμη, ένας γίγαντας που λεγόταν Κάκος, του έκλεψε οχτώ βόδια. Και για να μην τα ανακαλύψει ο ήρωας απ' τις πατημασιές τους, τα έσυρε τραβώντας τα απ' την ουρά και τα έκρυψε σε μια σπηλιά.

Αλλά κάποια στιγμή ένα βόδι μούγκρισε κι έτσι ο Ηρακλής βρήκε τον κρυψώνα. Μα ο Κάκος είχε φράξει τη σπηλιά με τεράστιους βράχους, που ήταν αδύνατο να μετακινηθούν. Ο Ηρακλής ξεκόλλησε τότε ένα βράχο πάνω απ' τη σπηλιά και την ξεσκέπασε. Αλλά την ίδια στιγμή πετάχτηκε μπροστά του ο Κάκος κι ο Ηρακλής σαν τον είδε ξαφνιάστηκε. Ήταν ένας τερατόμορφος γίγαντας που έβγαζε φλόγες από το στόμα του. Αμέσως άρχισε το πάλεμα κι ο Κάκος με τις φλόγες του προσπαθούσε να κάψει τον ήρωα. Μα κείνος του έκανε μια τρομερή λαβή στο λαιμό και τότε οι φλόγες

έσβησαν αμέσως κι ο Κάκος πνίγηκε. Έτσι πήρε ο Ηρακλής τα κλεμμένα βόδια, τα έβαλε μαζί με τ' άλλα και συνέχισε το δρόμο του. Οι περιπέτειές του όμως δεν τέλειωσαν.

Πιο κάτω ένα βόδι ξέφυγε απ' το κοπάδι κι έπεσε στη θάλασσα και πέρασε στη Σικελία. Θα ήταν αδύνατο στον Ηρακλή να ψάξει για το χαμένο βόδι, αν δε βρισκόταν μπροστά του ο 'Ηφαιστος, που δέχτηκε πρόθυμα να φυλάξει το κοπάδι ώσπου να γυρίσει ο ήρωας.

Έτσι ο Ηρακλής πήγε στη Σικελία όπου βρήκε το βόδι μέσα στο κοπάδι του βασιλιά Έρυκα. Μα όταν ο ήρωας του το ζήτησε, εκείνος του είπε πως θα του το δώσει μόνο αν τον νικήσει στο πάλεμα. Κι όπως κανένας ως τώρα δεν είχε βρεθεί να τον νικήσει, ο Έρυκας πίστευε πως θα πετύχαινε να κερδίσει το βόδι.

Ο Ηρακλής πάλεψε μαζί του και τον έβαλε κάτω. Αλλά ο Έρυκας δεν παραδέχτηκε πως νικήθηκε και δεν έδινε το βόδι. Τότε ο Ηρακλής ξαναπάλεψε μαζί του και τον ξανανίκησε, μα πάλι ο Έρυκας δεν παραδέχτηκε την ήττα του. Χρειάστηκε να γίνει και τρίτος αγώνας αλλά αυτή τη φορά ο Έρυκας σκοτώθηκε κι ο Ηρακλής πήρε το ζώο.

Κι αφού τράβηξε πολλά ακόμα, έφτασε κάποτε στην Ελλάδα. Οι Μυκήνες δεν ήταν πια μακριά. Κι ενώ θα νόμιζε κανείς πως τα βάσανα τέλειωναν, στέλνει η 'Ηρα στο κοπάδι έναν οίστρο — ένα φαρμακερό έντομο — που έκανε τα βόδια να τρέχουν σαν μανιασμένα και να σκορπίσουν εδώ κι εκεί. Τα κυνήγησε ο ακούραστος ήρωας τρέχοντας ως τα βουνά της Θράκης και μέχρι τον Ελλήσποντο. Κάποτε πια, ύστερα από τρομερό κόπο και μεγάλη περιπλάνηση, μπόρεσε να τα συγκεντρώσει και πήρε ξανά το δρόμο του γυρισμού. Σαν έφτασε όμως στο Στρυμόνα, βρέθηκε μπροστά σε άλλο εμπόδιο. Το ποτάμι είχε πολύ νερό και το κοπάδι δεν μπορούσε να περάσει. Ο Ηρακλής θύμωσε με το θεό ποταμό κι έριξε μέσα τόσο πολλές πέτρες, που από τότε ο Στρυμόνας δεν είναι πια πλωτός ποταμός.

Αφού πέρασε τα βόδια κι απ' το Στρυμόνα δε συνάντησε πια άλλο εμπόδιο. Ήταν όμως και πάλι μακριά απ' τις Μυκήνες. Αλλά, μπροστά σε τόσες δυσκολίες, τόσους κινδύνους και βάσανα που πέρασε ως τώρα, αυτό δεν ήταν πια τίποτα. Έτσι έκανε και την τελευταία μεγάλη πορεία, φτάνοντας στο τέρμα αυτού του τρομερού ταξιδιού.

Μα ο Ευρυσθέας, σαν απόχτησε αυτά τα τόσο ωραία και θαυμαστά βόδια, έγινε περίλυπος. Και για να μην τα βλέπει και στενοχωριέται πιο πολύ, τα θυσίασε όλα στη θεά 'Ηρα.

Μα να τον στείλει στην άκρη του κόσμου, να συναντήσει τους πιο μεγάλους κινδύνους, να παλέψει με τα πιο φοβερά τέρατα και να γυρίσει πίσω νικητής, αυτό δεν μπορούσε να το χωρέσει ο νους του. Πού να τον στείλει τώρα; Υπάρχει κατόρθωμα δυσκολότερο;

— Ναι υπάρχει! λέει η 'Ηρα. Θα τον στείλουμε να φέρει τρία χρυσά μήλα που πρέπει να τα κόψει απ' τη μηλιά που μου 'κανε δώρο στο γάμο μου η θεά

ΜΕ ΤΟΝ ΕΡΥΚΑ

ΑΘΛΟΣ ΕΝΔΕΚΑΤΟΣ

ΤΑ ΜΗΛΑ
ΤΩΝ ΕΣΠΕΡΙΔΩΝ

Γη. Ας πάει να τη βρει. Ποτέ δε θα μάθει πού βρίσκεται αυτή η μηλιά. Σαν κυνηγημένος θα περιπλανιέται σ' όλο τον κόσμο και θα συναντήσει τέτοιους εχθρούς που δε θα τον αφήσουν να γλιτώσει. Μα κι αν ακόμα μάθαινε πού έχω κρύψει αυτή τη μηλιά, είναι τόσο γερά ασφαλισμένη, που πάλι τίποτα δε θα μπορούσε να κάνει παρά μόνο να χάσει τη ζωή του, γιατί τη φυλάει άγρυπνα ο δράκοντας Λάδωνας, το μόνο τέρας του κόσμου που δε νικιέται γιατί είναι αθάνατο. Εμπρός λοιπόν Ηρακλή! Να άθλος για δόξα τρανή, αλλά που δεν αποχτιέται, αφού τέτοιος άθλος δε γίνεται.

— Εμπρός λοιπόν Ηρακλή! αντιλάλησε αμέσως κι η φωνή του Ευρυσθέα. Τώρα θα δεις τι αξίζεις εσύ και τι αξίζω εγώ! Κι έδωσε στα λόγια του έναν τόνο που ήταν όχι μόνο προσταχτικός αλλά και θαρρετός. Μα αυτό ήταν πολύ απλό να εξηγηθεί. Ο Ηρακλής δεν ήταν εκεί για να τον ακούσει.

Πραγματικά ο ήρωας ξεκίνησε γι' αυτόν τον άθλο χωρίς να ξέρει προς τα πού να τραβήξει. Όποιον κι αν ρωτούσε, τίποτα δεν μπορούσε να μάθει. Βαδίζοντας στην τύχη έφτασε στη Θεσσαλία όπου ξαφνικά βρέθηκε αντιμέτωπος με το γιο του πολεμόχαρου Άρη, τον αιμοβόρο Κύκνο και ύστερα με τον ίδιο τον Άρη. Αυτή όμως την ιστορία την έχουμε ξαναπεί στο βιβλίο που μιλάμε για το θεό του πολέμου. Εδώ μόνο ας ξαναθυμίσουμε πως ο Ηρακλής πέτυχε ένα μεγάλο άθλο. Έσωσε τους κατοίκους της περιοχής από την παρουσία του τρομερού κακούργου και πλήγωσε και τον ίδιο τον Άρη, που το έβαλε στα πόδια.

Ύστερα απ' αυτό ο Ηρακλής συνέχισε το δρόμο του, πέρασε όλη την Ιλλυρία κι έφτασε στη βόρεια Ιταλία, στον ποταμό Ηριδανό, το σημερινό Πάδο. Ρωτώντας και ξαναρωτώντας πού να βρει τη μηλιά της θεάς Ήρας, ρώτησε και τις νύμφες του ποταμού, που τις συνάντησε τυχαία στην ακροποταμιά. Βέβαια, ούτε κι αυτές ήξεραν πού είναι το δέντρο που η θεά Ήρα έκρυψε από τα μάτια των θεών και των ανθρώπων. Ξέρανε όμως κάτι άλλο και του το είπαν.

— Ο μόνος που ξέρει πού βρίσκεται το δέντρο που ζητάς είναι ο μεγάλος θαλασσινός μάντης, ο γέρο Νηρέας.

— Θα μου πει όμως πού βρίσκεται;

— Αυτό δε θα το κάνει ποτέ.

— Τότε λοιπόν;

— Τι να σου πούμε. Αυτό ξέραμε, αυτό σου είπαμε.

Έτσι, το πρόβλημα που έμπαινε τώρα στον Ηρακλή ήταν πώς να μάθει απ' το Νηρέα το μυστικό που ήθελε.

— Μήπως μπορείτε όμως να μου πείτε πού θα βρω το Νηρέα;

— Ευχαρίστως. Πήγαινε όπως πάει ο ποταμός κι όταν φτάσεις στη θάλασσα, θα βρεις μια σπηλιά. Εκεί μένει ο μεγάλος μάντης. Μα τι να πας να κάνεις;

— Θα παλέψω μαζί του και θα τον αναγκάσω να μου πει αυτό που θέλω να μάθω.

Οι νύμφες γέλασαν και στο τέλος είπαν:

— Άδικα θα παλέψεις, δε θα τον νικήσεις.

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΟΥ ΝΗΡΕΑ

— Έχω νικήσει κι εξοντώσει τέρατα φοβερά, δε θα νικήσω το γέρο Νηρέα;

— Αν ήταν τόσο εύκολο να πάρεις το μυστικό που θέλεις, δε θα το εμπιστευόταν σ' αυτόν και μόνο σ' αυτόν η θεά Ήρα. Όταν θα πας να παλέψεις μαζί του κι όπως θα τον αρπάξεις, αυτός θα γίνει φίδι και θα γλιστρήσει, αν αυτό το πιάσεις, θα γίνει πουλί και θα πετάξει, αν κι αυτό, ας πούμε, το πιάσεις, θα γίνει νερό και θα το πιει η γη, θα γίνει αέρας και θα χαθεί. Μην πας να παλέψεις άδικα, τίποτα δε θα κάνεις. Ηρακλή, πάρτο απόφαση, δε θα μάθεις ποτέ πού βρίσκεται η μηλιά με τα χρυσά μήλα.

Στενοχωρημένος ο ήρωας και μην έχοντας τι άλλο να κάνει, ξεκίνησε ψάχνοντας για το Νηρέα. Τον βρήκε στη σπηλιά του να κοιμάται.

— Ό,τι πρέπει, ψιθύρισε ο Ηρακλής και πήρε ένα σκοινί που βρήκε και μέσα και τον έδεσε, στην αρχή ελαφρά για να μην ξυπνήσει, ύστερα πιο γερά και στο τέλος σφιχτά, οπότε και ξύπνησε.

Έκανε να σηκωθεί απάνω ο Νηρέας μα δεν μπορούσε ούτε να κουνηθεί. Κοιτάζεται και βλέπει πως ήταν δεμένος σφιχτά με πολλές βόλτες σ' όλο του το κορμί.

— Τι συμβαίνει, ποιος είσαι! φώναξε.

— Είμαι ο Ηρακλής και θέλω να μάθω πού βρίσκεται η μηλιά με τα χρυσά μήλα, το δώρο που έκανε η θεά Γη στην Ήρα, όταν παντρεύτηκε το μεγάλο Δία.

— Αυτό δε θα σου το πω ποτέ.

— Κι εγώ δε θα σε λύσω ποτέ.

Κι όπως ο Νηρέας ήταν τόσο καλά δεμένος, κι όπως δεν μπορούσε να κουνήσει ούτε το μικρό του δαχτυλάκι, δεν είχε και τη δύναμη να μεταμορφωθεί σε τίποτα. Προσπάθησε, ήταν αδύνατο. Να λυθεί μόνος του, ήταν κι αυτό αδύνατο. Πήγαινε να σκάσει απ' το κακό του. Ύστερα όμως έγινε σκεπτικός.

— Και τι είπες ότι θέλεις, λέει στο τέλος ο Νηρέας.

— Θέλω να μάθω πού είναι η μηλιά με τα χρυσά μήλα.

— Θα σου πω να μάθεις ό,τι άλλο θέλεις, αυτό όμως μη μου το ξαναζητήσεις.

— Κάτσε τότε εδώ δεμένος! Να φράξω και με βράχους τη σπηλιά και να σε κλείσω μέσα! Κι άρχισε να κυλάει ένα βράχο.

Τι να κάνει ο Νηρέας, είδε κι απόειδε κι αποφάσισε να μιλήσει.

— Η μηλιά που ζητάς, είπε στον Ηρακλή, βρίσκεται στον κήπο των Εσπερίδων. Ο κήπος αυτός είναι στην άκρη του κόσμου, εκεί όπου ο τιτάνας Άτλαντας, ο αδερφός του Προμηθέα, κρατάει στους ώμους του τον ουράνιο θόλο.

— Επιτέλους! φώναξε ο Ηρακλής, έμαθα πού πρέπει να πάω.

— Να πας να κάνεις τι; ρώτησε ο Νηρέας.

— Να κόψω τρία χρυσά μήλα, όπως με πρόσταξαν οι θεοί.

— Μα αυτό είναι αδύνατο.

— Αδύνατο;

— Ναι, αδύνατο. Μάθε πως τη μηλιά αυτή τη φυλάει ο Λάδωνας, ένας τρομερός δράκοντας μ' εκατό κεφάλια. Και πως αυτόν δε θα μπορέσεις να τον πιάσεις στον ύπνο όπως έπιασες εμένα, γιατί πρέπει να ξέρεις πως δε γέρνουν ποτέ να κοιμηθούν και τα εκατό κεφάλια του αλλά μόνο τα μισά. Έτσι, έχει πάντα όρθια πενήντα κεφάλια και με τα μάτια ολάνοιχτα, κοιτάζει γύρω τριγύρω μην πατήσει ξένος στον κήπο των Εσπερίδων. Δεν μπορείς λοιπόν να πλησιάσεις απαρατήρητος κι αν πλησιάσεις δε γλιτώνεις, γιατί ο Λάδωνας είναι τρομερός στη δύναμη κι ανίκητος. Μα κι όση δύναμη κι αν έχεις, κι άλλη τόση να σου έδιναν οι θεοί, πάλι τίποτα δε θα μπορούσες να κάνεις, γιατί ο Λάδωνας είναι κι αθάνατος.

Αυτά είπε ο Νηρέας και σώπασε. Καταστενοχωρημένος ο Ηρακλής τον έλυσε. Έμαθε πού είναι η μηλιά, μα δεν ξέρει πώς θα πάρει τα μήλα που τα φυλάει άγρυπνα ένα τόσο φοβερό τέρας. Τι να κάνει δεν ήξερε. Για πρώτη φορά δεν είχε διάθεση να πάει εκεί που έπρεπε. Απελπισμένος βάδιζε στην τύχη. Κάποτε βρέθηκε στον Καύκασο. Τόπος άγριος γεμάτος πέτρες και βράχια.

Όπως βάδιζε μέσα στην ερημιά, φτάνει ξαφνικά στ' αυτιά του ένα φοβερό βογγητό που έμοιαζε να έρχεται από μακριά. Στάθηκε ν' ακούσει προσεχτικά. Ήταν φανερό πως κάποιος πονούσε, κάποιος βασανιζόταν, κάποιος ήθελε βοήθεια. Ύστερα ακούει — τι παράξενο! — γυναικείες φωνές να τον φωνάζουν με τ' όνομά του.

Έτρεξε ο ήρωας από κει που έρχονταν οι φωνές κι ανέβηκε σ' ένα βράχο για να δει καλύτερα. Από κει είδε μια συντροφιά από γυναίκες με τα χέρια τεντωμένα προς το μέρος του, να τον φωνάζουν και να του ζητούν βοήθεια. Ο Ηρακλής τις γνώρισε. Ήταν οι Ωκεανίδες, οι κόρες του ασπρομάλλη Ωκεανού. Έτρεξε προς το μέρος τους. Σαν προχώρησε όμως λίγο ακόμα, βρέθηκε μπροστά σε φοβερό θέαμα. Ο τιτάνας Προμηθέας, ο πιο μεγάλος φίλος των ανθρώπων, βρισκόταν αλυσσοδεμένος και καρφωμένος στο βράχο, υποφέροντας το πιο τρομερό και ατέλειωτο μαρτύριο που γνώρισε ποτέ θεός ή άνθρωπος. Και να, κείνη την ώρα ένας τεράστιος αετός ορμούσε από τα ύψη για να ξεσχίσει, όπως έκανε κάθε μέρα, το στήθος του αλύγιστου τιτάνα.

Αυτά όμως τα έχουμε ξαναπεί σε άλλο βιβλίο, όπου είπαμε ακόμα, πώς ο Ηρακλής σκότωσε τον αετό και πώς έσπασε τ' άσπαστα δεσμά του αλύγιστου τιτάνα, κάνοντας έτσι τον πιο μεγάλο και τον πιο ωραίο άθλο της ζωής του.

Μα κείνο που δεν είπαμε τότε, είναι αυτά που ενδιαφέρουν αυτήν την ιστορία.

Όταν ο Ηρακλής, μετά απ' αυτό το κατόρθωμα, αποχαιρέτησε τον Προμηθέα, εκείνος τον ρώτησε για πού τραβάει.

— Άσ' τα, του λέει ο ήρωας, όλη μου η ζωή είναι γεμάτη από μεγάλους άθλους αλλά κι από μεγάλα βάσανα. Κι ενώ ποτέ δεν απελπίστηκα, τώρα βρίσκομαι στην πιο δύσκολη θέση.

Κι έκατσε και του είπε τι τον βασάνιζε, και μετά πρόσθεσε:

**ΣΤΟΝ ΚΑΥΚΑΣΟ
ΜΕ ΤΟΝ
ΠΡΟΜΗΘΕΑ**

— Τελικά βλέπω πως πρέπει να πάω να παλέψω με το Λάδωνα κι ό,τι θέλει ας γίνει.

— Άκουσέ με προσεχτικά, Ηρακλή. Είμαι μάντης και ξέρω. Το δράκο που φυλάει τα μήλα του κήπου των Εσπερίδων δεν μπορείς να τον νικήσεις όπως σου 'πε ο Νηρέας, γιατί είναι ένα τέρας αθάνατο. Μην προσπαθήσεις, γιατί, αν το κάνεις, θα χάσεις τη ζωή σου. Πες μου όμως: Μπορείς να κρατήσεις στον ώμο σου τον ουράνιο θόλο; Δύσκολο πράγμα σου ζητώ. Ως τώρα δε βρέθηκε κανένας άλλος εκτός από τον Άτλαντα που να μπορεί να το κάνει.

— Αν χρειαστεί θα μπορέσω, λέει αποφασιστικά ο ήρωας.

— Τότε κράτησε συ τον ουρανό στους ώμους σου και στείλε τον Άτλαντα να σου φέρει τα μήλα. Αυτός δεν είναι ξένος στο δράκοντα κι εκείνος δε θα τον πειράξει. Μόνο πρόσεξε: ο Άτλαντας είναι πονηρός, είναι αδερφός μου και τον ξέρω καλά. Έχε το νου σου μη σ' αφήσει να κρατάς για πάντα τον ουράνιο θόλο.

Οι συμβουλές που πήρε ο Ηρακλής από τον Προμηθέα του δώσανε τη λύση. Το κέφι του ήρωα άλλαξε. Έχει όμως πολύ δρόμο να κάνει. Βρίσκεται στη μια άκρη της γης και πρέπει να πάει στην άλλη. Τώρα όμως βαδίζει θαρρετά από την Ανατολή για τη Δύση. Ξέρει πια, όχι μόνο πού να πάει αλλά και τι να κάνει.

Μα οι κίνδυνοι στο δρόμο παραφυλάνε.

Όπως περνούσε από την Αίγυπτο, κουρασμένος έπεσε και κοιμήθηκε κάτω από ένα δέντρο. Ξαφνικά ήρθαν στρατιώτες του Βούσιρι, του βασιλιά της χώρας, και τον έδεσαν και μετά τον πήραν και τον πήγαν στο βασιλιά τους.

Ο Βούσιρις, αφού τον κοίταξε από την κορφή ως τα νύχια, πρόσταξε να τον δέσουν πιο γερά, κι αφού έγινε κι αυτό, είπε:

— Αύριο θα σε θυσιάσουμε στο βωμό του Άμμωνα Δία.

— Γιατί; απόρησε ο Ηρακλής.

— Πάρτε τον, ήταν η απάντηση του Βούσιρι.

Την αιτία την έμαθε ο Ηρακλής τη νύχτα από τους φρουρούς του.

Πριν εννιά χρόνια πλάκωσε στην Αίγυπτο μεγάλο κακό. Η γη δεν έδινε καρπούς και μεγάλη πείνα απειλούσε ν' αφανίσει τη χώρα. Τότε ήρθε από την Κύπρο ένας μάντης που τον λέγανε Φράσιο. Τον φώναξε ο Βούσιρις και τον ρώτησε, αν ξέρει πώς θα γλιτώσει η χώρα απ' το κακό.

— Κάθε χρόνο πρέπει να θυσιάζετε έναν ξένο στον Άμμωνα Δία, ήταν η απάντηση του Φράσιου.

Μόλις τ' άκουσε αυτό ο Βούσιρις, δεν έχασε την ευκαιρία και είπε στους στρατιώτες του.

— Πιάστε αυτόν το μάντη. Και μόλις τον έπιασαν πρόσθεσε:

— Είναι ο πρώτος ξένος που θα θυσιάσουμε στον Άμμωνα Δία.

Τον καημένο το Φράσιο, να μαντέψει για τους άλλους εύκολο το είχε, μα για τον εαυτό του δεν μπόρεσε καθόλου. Κι ενώ λίγο μυαλό θα έφτανε για να τον σώσει, ούτε κι απ' αυτό βρέθηκε μια στάλα.

Έτσι πάει ο Φράσιος. Κι έτσι κάθε χρόνο θυσιάζουν έναν ξένο και τώρα

**ΠΑΝΕ
ΝΑ ΘΥΣΙΑΣΟΥΝ
ΤΟΝ ΗΡΑΚΛΗ
ΣΤΟ ΔΙΑ**

αυτός έτυχε να είναι ο Ηρακλής.

Την άλλη μέρα πήραν τον ήρωα, όπως ήταν δεμένος, και τον οδήγησαν στο βωμό του Δία. Γινόταν μεγάλη γιορτή. Κόσμος πολύς, στρατιώτες, ιερείς, πρίγκιπες και πριγκίπισσες και σε ψηλό θρόνο ο ίδιος ο Βούσιρις. Ακούγονταν τύμπανα, ψέλνανε ύμνους, παίζαν τα όργανα. Όλα γίνονταν με λαμπρότητα και μεγαλοπρέπεια.

Όμως η γιορτή ξαφνικά χάλασε και μάλιστα πολύ άσχημα. Την πιο σημαντική στιγμή της γιορτής, την ώρα που ο μεγάλος ιερέας σήκωνε μ' επισημότητα το μαχαίρι για να σφάξει τον Ηρακλή, ένα τρομερό τίναγμα των χεριών και των ποδιών του ήρωα έκανε τα σκοινιά κομμάτια. Έξαλλος ο Ηρακλής τέντωσε τότε τη φοβερή γροθιά του που πρώτος την έφαγε ο ιερέας, δεύτερος ο Βούσιρις και τρίτος ο γιος του. Κι οι τρεις έπεσαν κάτω νεκροί. Στρατιώτες και κόσμος κατατρόμαξαν. Μπροστά στην απίστευτη δύναμη του ξένου, όλοι το 'βαλαν στα πόδια. Κανένας δεν τολμούσε να σταθεί μπροστά του. Ο χώρος γρήγορα ερήμωσε και τελικά ο Ηρακλής έμεινε μόνος, και τότε, ήσυχος κι ελεύθερος, πήρε πάλι το δρόμο για τη χώρα των Εσπερίδων.

Η ΠΑΛΗ ΜΕ ΤΟΝ ΑΝΤΑΙΟ

Καθώς βάδιζε όμως για κει που κάθε βράδυ βασιλεύει μεγαλόπρεπα ο ήλιος, συνάντησε στη Λιβύη έναν τρομερό γίγαντα, τον Ανταίο. Αυτός ήταν γιος της θεάς Γης. Η Μητέρα Γη αγαπούσε όλα τα παιδιά της το ίδιο. Γι' αυτό αγαπούσε πολύ και τον Ανταίο κι ας ήταν κακός. Ο Ανταίος, που είχε φοβερή δύναμη, ανάγκαζε όποιον περνούσε από κει να παλεύει μαζί του και το αποτέλεσμα ήταν πάντα να τον σκοτώνει. Η μητέρα του η Γη, που φοβόταν μην πάθει ο γιος της κακό, τον βοηθούσε όταν πάλευε, χωρίς όμως να φαίνεται. Καθώς ο Ανταίος πατούσε στη γη, εκείνη του 'δινε καινούριες δυνάμεις κι έτσι ο γιος της δεν κουραζόταν απ' τον αγώνα, όση ώρα κι αν πάλευε. Γι' αυτό και πάντα νικούσε.

Μόλις ο γίγαντας είδε τον Ηρακλή τον προκάλεσε κι αυτόν σε αγώνα μέχρι θανάτου. Ο Ηρακλής που δεν ήξερε ότι ο Ανταίος παίρνει δυνάμεις από τη Γη, πάλεψε μαζί του σκληρά χωρίς αποτέλεσμα. Πολλές φορές τον έριξε κάτω κι η πλάτη του έτρωγε χώμα, μα τότε ήταν ακόμα χειρότερα, γιατί αμέσως ο Ανταίος πεταγόταν απάνω και με δύναμη πετούσε τον Ηρακλή πέρα. Ο Ηρακλής απορούσε, πώς ενώ πριν από λίγο τον νικούσε και τον έριχνε κάτω, αυτός έβρισκε ξαφνικά τόση δύναμη κι ελευθερωνόταν. Όσοπου, κάποια στιγμή, θυμήθηκε πως ο εχθρός του είναι γιος της θεάς Γης και τότε κατάλαβε πως όσο πιο πολύ ακουμπάει πάνω της, τόσο πιο πολύ εκείνη τον βοηθάει και του δίνει δύναμη. Οπότε τον αρπάζει στα δυο του χέρια και τον σηκώνει στον αέρα χωρίς να τον αφήνει καθόλου ν' ακουμπήσει στη γη. Και καθώς ο Ανταίος αγωνιζόταν να ελευθερωθεί έχασε όλες του τις δυνάμεις κι έτσι ήρθε το τέλος του τρομερού γίγαντα.

Από τότε κύλησαν χιλιάδες χρόνια, μα οι άνθρωποι πάντα θυμούνται αυτόν το μύθο. Έτσι λέμε πως όποιος πατά γερά στη γη, δηλαδή όποιος βασίζεται στην πραγματικότητα, ή όποιος έχει την αγάπη και τη βοήθεια των ανθρώπων είναι πάντα δυνατός κι ανίκητος. Όποιος όμως δεν έχει πού να

στηριχτεί και να πάρει δυνάμεις, αυτός νικιέται κι αφανίζεται.

Ο Ηρακλής, ύστερα από τη νίκη του πάνω στον Ανταίο, τράβηξε δυτικότερα, ώσπου τελικά έφτασε στην άκρη του κόσμου, εκεί όπου ο τιτάνας Άτλαντας κρατάει στους ώμους του τον ουρανό, ένα βάρος ασήκωτο και τρομερό που το βάσταγε αιώνες. Μόνη του συντροφιά οι Εσπερίδες, οι κόρες του Έσπερου και της Νύχτας. Στον κήπο τους, που είναι κει κοντά, βρισκόταν και η μηλιά της Ήρας με τα χρυσά μήλα.

Απόρησε ο Άτλαντας σαν είδε τον Ηρακλή σ' αυτά τα μέρη. Κανένας δεν ερχόταν ποτέ ως εδώ. Γι' αυτό, αφού τον καλωσόρισε, τον ρώτησε γιατί έκανε ένα τόσο μακρινό ταξίδι.

— Ήρθα να πάρω τρία χρυσά μήλα από τον κήπο των Εσπερίδων, να τα πάω στον Ευρυσθέα.

— Και πώς θα τα πάρεις; Ξέρεις ποιος φυλάει τη μηλιά με τα χρυσά μήλα;

— Το ξέρω και γι' αυτό ήρθα σε σένα.

— Κι εγώ τι μπορώ να κάνω; Πολύ θα το 'θελα να πάω να σου τα φέρω. Ακόμα και μιας στιγμής ξεκούραση θα μου 'κανε μεγάλο καλό. Μα δεν υπάρχει ούτε θεός ούτε άνθρωπος που να μπορεί να βαστάξει αυτό το ασήκωτο βάρος.

— Θα μπορέσω εγώ.

— Αν το 'κανες θα σ' ευγνωμονούσα για πάντα. Μα δε γίνεται. Γιατί, αν πέσει ο ουρανός, αυτό θα είναι το τέλος του κόσμου.

— Σου είπα θα μπορέσω.

— Μιλάς με τόση σιγουριά, που αρχίζω να το πιστεύω. Εμπρός τότε να δοκιμάσουμε.

Αμέσως ο Ηρακλής χώθηκε από κάτω, πλάι στον Τιτάνα. Με τους ώμους και με τα χέρια του ακούμπησε τον ουρανό. Ο Άτλαντας χαμήλωσε λίγο. Ο Ηρακλής έβαλε δύναμη τρομερή στο κορμί, στα χέρια και στα πόδια. Τα μούσकुλα πετάχτηκαν φοβερά και σκληρά σαν πέτρα. Τα πόδια του, ύστερα από ένα παίξιμο, βρήκαν τη θέση τους. Το βάρος έφυγε απ' τον Άτλαντα. Χαμήλωσε ο τιτάνας λίγο ακόμα κι ελευθερώθηκε. Έκπληκτος κοιτάζει τον Ηρακλή να κρατά με σιγουριά τον ουράνιο θόλο. Ήταν απίστευτο!

Ανάσανε ο Άτλαντας για πρώτη φορά ύστερα από αμέτρητα χρόνια. Και νιώθοντας τώρα πιο ελαφρός κι από πουλί, έτρεξε για τον κήπο των Εσπερίδων. Σε λίγο γύρισε με τα τρία χρυσά μήλα που αστράφτανε στον ήλιο. Δε βιάστηκε όμως να ξαναπάρει τον ουρανό στον ώμο του. Άλλο είχε στο νου του.

— Άκουσε, Ηρακλή, του λέει, θα πάω εγώ τα μήλα στον Ευρυσθέα. Δε θ' αργήσω και μόλις γυρίσω θα ξαναπάρω τον ουρανό στην πλάτη μου. Και χωρίς να περιμένει απάντηση ξεκίνησε να φύγει.

Ο Ηρακλής θυμήθηκε αμέσως τα λόγια του Προμηθέα και κατάλαβε πως αν δε βρει τρόπο να του δώσει τον ουρανό και να πάρει τα μήλα, θα μείνει εδώ για πάντα να σηκώνει τον ουράνιο θόλο. Στην πονηριά χρειάζεται εξυπνάδα. Γι' αυτό είπε στον Άτλαντα.

ΣΤΟΝ ΑΤΛΑΝΤΑ

**Ο ΗΡΑΚΛΗΣ
ΣΗΚΩΝΕΙ
ΤΟΝ ΟΥΡΑΝΟ**

— Να τα πας. Μ' αρέσει που σηκώνω αυτό το βάρος. Μόνο για να μην πληγωθεί ο ώμος μου, θέλω να κρατήσεις λίγο τον ουρανό, ώσπου να βάλω ένα μαξιλάρι.

Ανυποψίαστος ο Άτλαντας αφήνει κάτω τα μήλα και φορτώνεται πάλι τον ουρανό στους ώμους του. Αυτό ήθελε ο Ηρακλής. Παίρνει τα μήλα και φεύγει, κι έμεινε κει ο Άτλαντας, να σηκώνει αιώνια το τρομερό φορτίο.

Χαρούμενος, με τα μήλα των Εσπερίδων στο χέρι, βαδίζει τώρα ο Ηρακλής για την Ελλάδα. Μακρύς κι ατέλειωτος είναι ο δρόμος της επιστροφής, μα ο ήρωας δεν τον καταλαβαίνει. Πέρασε βουνά και κάμπους, ερήμους και δάση, ποτάμια και θάλασσες. Ώσπου κάποτε είδε μπροστά του τις Μυκήνες. Ούτε κι ο ίδιος μπορούσε να το πιστέψει πως έκανε έναν τέτοιον άθλο.

— Τώρα πρέπει να δώσω ο ίδιος τα μήλα στον Ευρυσθέα κι ας στριγγλίζει, είπε ο Ηρακλής και μπήκε πάλι στο παλάτι χωρίς να ρωτήσει κανέναν. Και κρατώντας τα χρυσά μήλα των Εσπερίδων, παρουσιάστηκε μπροστά του.

Ο Ευρυσθέας τα 'χασε μόλις τον είδε.

— Δεν τα θέλω! δεν τα θέλω! Πάρτα και φύγε γρήγορα!

— Το ξέρω πως δεν τα θέλεις. Άλλος ήταν ο σκοπός σου. Αυτός που ήταν κι όλες τις άλλες φορές. Μόνο θέλω να δω πού θα βρεις να με στείλεις τώρα.

Κίτρινος σαν το φλουρί ο Ευρυσθέας κάτι ήθελε να πει, μα η φωνή του δεν έβγαине από το φόβο του. Σαν έφυγε ο ήρωας κι οι υπηρέτες κλείσανε πίσω του την πόρτα, ο Ευρυσθέας έτρεξε και την αμπάρωσε και μετά φώναξε:

— Στον κάτω κόσμο θα σε στείλω! εκεί απ' όπου κανένας δε γυρίζει, εκεί θα πας!

Και μόλις είπε αυτά τα λόγια, που τα πέταξε έτσι στην τύχη, τα μάτια του γυάλισαν γεμάτα κακία και μίσος.

— Ναι! το βρήκα! ξαναφώναξε. Θα τον στείλω στον άλλο κόσμο! Θα τον προστάξω να φέρει τον Κέρβερο, τον τρομερό σκύλο που φυλάει τις πύλες του Άδη.

Κι αυτός ήταν ο μόνος άθλος που τον βρήκε μοναχός του. Κι ο πιο σατανικός. Αφού με τόσους απίστευτους άθλους δεν μπόρεσε να στείλει τον Ηρακλή στο βασίλειο των ίσκιων, θα τον στείλει τώρα. «Και θα πάει θέλει δε θέλει», σκεφτόταν ο Ευρυσθέας γεμάτος χαρά.

Κι ενώ ο Ευρυσθέας έπαιρνε αυτήν την απόφαση, ο Ηρακλής πήγε κι έδωσε τα χρυσά μήλα στην Αθηνά κι εκείνη τα πήγε ξανά στον κήπο των Εσπερίδων, γιατί δεν έπρεπε αυτά τα μήλα να βρίσκονται αλλού. Έτσι λέγανε.

Όταν γύρισε ο Ηρακλής απ' την Αθηνά, τον φώναξε ο Κοπρέας και του 'δωσε τη νέα εντολή του αφέντη του για τον καινούριο και τελευταίο άθλο: Να κατεβεί στον Άδη και να φέρει από κει τον Κέρβερο.

Καθόλου δεν ξαφνιάστηκε ο ήρωας, σαν άκουσε πού τον στέλνει τώρα ο θρασύδειλος βασιλιάς των Μυκηνών, γιατί πραγματικά δε θα μπορούσε να υπάρξει άλλος άθλος όπου ο Ευρυσθέας να είναι τόσο πολύ σίγουρος πως ο Ηρακλής θα χαθεί για πάντα.

ΑΘΛΟΣ ΔΩΔΕΚΑΤΟΣ

Ο ΚΕΡΒΕΡΟΣ

Ο Κέρβερος ήταν κι αυτός γιος του Τιφώνα και της Έχιδνας. Ήταν δηλαδή αδερφός του λιονταριού της Νεμέας, της Λερναίας Ύδρας, του Όρθρου, του Λάδωνα και τόσων άλλων τρομερών τεράτων. Ήταν ένας σκύλος με τρία κεφάλια και μάλιστα πλάι σ' αυτά ξεφύτρωναν και πολλά κεφάλια φιδιών, ενώ η άκρη της ουράς του τέλειωνε σ' ένα κεφάλι δράκου. Ο Κέρβερος ήταν αθάνατος και φύλαγε αιώνια τις πύλες του Άδη προσέχοντας άγρυπνα να μη φύγει κανένας πεθαμένος και ξαναγυρίσει στη γη. Και μόνο να πλησίαζε στην πύλη κανένας νεκρός, τον έκανε κομμάτια και τον καταβρόχθιζε στη στιγμή.

Ο Ηρακλής ξεκίνησε γι' αυτόν τον τόσο δύσκολο άθλο ντυμένος με τη λεοντή του και οπλισμένος με το τόξο του και το ρόπαλό του.

Να κατεβεί κανείς ζωντανός στον Άδη ήταν κάτι το απίστευτο. Αλλά και να γυρίσει πίσω από κει φέρνοντας μαζί του και τον Κέρβερο, αυτό πια περνούσε τα όρια και της πιο πλούσιας φαντασίας. Ο Δίας, σαν έμαθε ποιος ήταν ο τελευταίος άθλος που έπρεπε να κάνει ο γιος του ταραχτηκε πολύ, μα δεν μπορούσε να κάνει τίποτα. Πρόσταξε μόνο τον Ερμή και την Αθηνά να τον συνοδέψουν και να του δείξουν το δρόμο.

Από μια σπηλιά που βρίσκεται στον Ταΰγετο χώθηκαν κι οι τρεις στη γη κι ύστερα από πολύωρη πορεία μέσα από απάτητα υπόγεια μονοπάτια έφτασαν στα ιερά νερά της Στύγας.

Εκεί βρήκαν το Χάροντα που με μια βάρκα περνούσε απέναντι τις ψυχές των πεθαμένων. Ο Χάροντας, αν και δεν ήθελε να πάρει στη βάρκα του τον Ηρακλή, γιατί ήταν ζωντανός, αναγκάστηκε να το κάνει όταν τον πρόσταξαν οι δυο θεοί.

Σαν έφτασαν απέναντι, αμέσως ο Κέρβερος μυρίστηκε άνθρωπο ζωντανό και ξεπρόβαλε στην πύλη του Άδη. Αν και ποτέ δεν τον ένοιαζε ποιος θα μπει μέσα, όταν είδε τον Ηρακλή, έτσι σαν γίγαντα κι οπλισμένο, άρχισε να γρυλίζει και να δείχνει τα δόντια του, μα δεν έκανε τίποτ' άλλο και δεν πείραξε τον ήρωα. Μα ούτε κι ο Ηρακλής πείραξε τον Κέρβερο. Η Αθηνά τον συμβούλεψε να πάρει πρώτα την άδεια του Πλούτωνα, του βασιλιά του Άδη, γιατί αλλιώς θα συναντούσε αζεπέραστα εμπόδια.

Κι οι τρεις πέρασαν την πύλη του Άδη.

Η Αθηνά κι ο Ερμής ήταν θεοί, γνώριζαν καλά το βασίλειο του Πλούτωνα και δεν τους έκανε καμιά εντύπωση. Ο Ηρακλής όμως, που δεν ήταν θεός, δεν έμεινε ασυγκίνητος. Όσο γενναίος κι αν ήταν ένιωσε ένα σφίξιμο στην καρδιά. Το βασίλειο του Άδη απλωνόταν μπροστά του απέραντο και σκοτεινό. Αντί για ουρανό, το σκέπαζαν ψηλοί πέτρινοι θόλοι και μαύροι βράχοι. Λυγμοί και βογγητά ακούγονταν κι η ηχώ που τα πολλαπλασίαζε έκανε να γεμίζει όλος ο τόπος μ' ένα πένθιμο βουητό.

Σαν προχώρησε ο ήρωας λίγο ακόμα, τον είδαν οι πεθαμένοι και τρόμαξαν κι αμέσως χάθηκαν από μπροστά του. Να όμως η τρομερή Μέδουσα, η φτερωτή γοργόνα που στο κεφάλι της είχε φίδια αντί μαλλιά. Αυτή όχι μόνο

δεν έφυγε, αλλά μόλις τον είδε χτύπησε απειλητικά τα φτερά της και τα φίδια της έδειξαν τα δόντια τους, ενώ η ίδια τον κοίταζε με τα φοβερά της μάτια. Ο Ηρακλής ήξερε πως μια ματιά της Μέδουσας έφτανε για να τον κάνει πέτρα και σήκωσε το ρόπαλό του για να τη χτυπήσει.

— Άσε το ρόπαλο Ηρακλή, του λέει ο Ερμής. Η πεθαμένη Μέδουσα είναι μια σκιά του εαυτού της και δεν μπορεί να σου κάνει κανένα κακό.

Άλλος ένας πεθαμένος που δεν έφυγε, ήταν ο ήρωας Μελέαγρος. Ήταν ντυμένος μ' αστραφτερή πολεμική πανοπλία και μόλις είδε τον Ηρακλή έτρεξε προς το μέρος του κρατώντας στο χέρι του το σπαθί του.

Ο Ηρακλής σαν τον είδε έτσι οπλισμένο νόμισε πως τον έστειλε η Ήρα να τον σκοτώσει και τέντωσε το τόξο του. Ο Μελέαγρος όμως, που κάθε άλλο παρά ήθελε το κακό του Ηρακλή, κατάλαβε τι έφταιγε κι έβαλε το σπαθί στη θήκη του.

— Δε σκέφτηκα πως μπορώ να σε βλάψω, γιατί ένας νεκρός δεν μπορεί να κάνει κακό σ' ένα ζωντανό. Μα ούτε κι εσύ μπορείς να με βλάψεις, γιατί κανένας δεν πεθαίνει δυο φορές. Αλλά εγώ Ηρακλή έπαθα την πιο μεγάλη συμφορά που μπορεί να πάθει άνθρωπος.

Κι έκασε και του διηγήθηκε την τραγική ιστορία του. Πως είχε μια μητέρα που τον αγαπούσε όσο καμιά μάνα δεν αγάπησε ποτέ το παιδί της. Και όμως αυτή η μάνα έγινε στο τέλος η αιτία του χαμού του κι έτσι σκοτώθηκε στη μάχη από τον ίδιο τον Απόλλωνα, το θεό τοξότη που τα βέλη του δε λαθεύουν ποτέ. Μόνο τότε έγινε μπορετό να κατεβεί στον Άδη, γιατί καλύτερος πολεμιστής απ' αυτόν δεν υπήρχε ούτε στους εχθρούς του ούτε στους φίλους του.

Πιο λυπητερή ιστορία δεν άκουσε ποτέ του ο Ηρακλής, και τόσο πολύ συγκινήθηκε, που τα μάτια του γέμισαν δάκρυα.

Μα ο Μελέαγρος συνέχισε.

— Τώρα κείνο που με βασανίζει είναι που άφησα στο πατρικό μου σπίτι την αδερφή μου τη Δηιάνειρα ανύπαντρη κι απροστάτευτη. Είναι όμορφη σαν θεά, αλλά φοβάμαι μην πέσει σε κακά χέρια. Γίνε ο προστάτης της, Ηρακλή, και πολύ θα το 'θελα να την πάρεις και γυναίκα σου.

— Μείνε ήσυχος, Μελέαγρε, απάντησε ο Ηρακλής. Θα κάνω ό,τι είναι καλύτερο για την αδερφή σου. Αυτή η έγνοια δεν πρέπει άλλο να σε βασανίζει.

Τέλος ο Ηρακλής ύστερα κι από άλλες απροσδόκητες συναντήσεις παρουσιάστηκε μπροστά στον Πλούτωνα, το βασιλιά του Άδη.

Πολύ ξανφιάστηκε ο Πλούτωνας, σαν τον είδε και τον ρώτησε απότομα τι θέλει κι ήρθε ζωντανός κι οπλισμένος μπροστά του. Πλάι του όμως η γυναίκα του η Περσεφόνη κοίταζε με συμπόνια τον ήρωα που ήταν κι αδερφός της, γιατί ήταν κι αυτή κόρη του Δία.

— Άρχοντα τρανέ του Άδη, δεν ήρθα εδώ, γιατί το θέλησα εγώ ο ίδιος. Μ' έστειλε ο Ευρυσθέας που οι μεγάλοι θεοί του 'δωσαν το δικαίωμα να με

**Ο ΗΡΑΚΛΗΣ
ΜΠΡΟΣΤΑ
ΣΤΟΝ ΠΛΟΥΤΩΝΑ**

προστάζει ό,τι θέλει, ενώ εγώ πρέπει τυφλά να υπακούω. Υποτάχτηκα στο θρασύδειλο αυτόν άρχοντα, γιατί πρέπει μεγάλο κρίμα να ξεπλύνω. Κι αυτός με στέλνει να κάνω τους πιο απίστευτους άθλους, με μοναδικό σκοπό να μ' εξοντώσει, γιατί τρέμει και μόνο που υπάρχω. Κι αφού δεν το μπόρεσε ως τώρα, μ' έστειλε να 'ρθω στο σκοτεινό βασίλειό σου, γιατί, λέει, θέλει να δει τον Κέρβερο, μα που αν τύχει και τον δει, δε θα ξέρει πού να κρυφτεί απ' το φόβο του. Μα εγώ δεν μπορώ να κάνω αλλιώς και πρέπει να πάω τον Κέρβερο στις Μυκήνες.

Σκεφτικός πολύ έγινε ο Πλούτωνα. Πώς ν' αφήσει το φύλακα του Άδη ν' ανεβεί στη γη. Αυτό δεν έγινε ποτέ. Μα η Περσεφόνη τον κοίταζε τόσο παρακλητικά, που ο Πλούτωνα αφού σκέφτηκε πολύ ακόμα, στο τέλος είπε:

— Καλά πάρ' τον. Αλλά μόνο αν μπορέσεις να τον δαμάσεις χωρίς να χρησιμοποιήσεις τα όπλα σου.

Να δαμάσει τον Κέρβερο χωρίς να χρησιμοποιήσει όπλα! Αυτό σήμαινε να κινδυνέψει να μείνει για πάντα στο σκοτεινό βασίλειο του Άδη. Αλλά ο Ηρακλής δέχτηκε με ανακούφιση την άδεια που του έδωσε ο Πλούτωνα, έστω και μ' αυτόν τον τόσο σκληρό όρο. Είπε τότε αποφασιστικά: «Θα μπορέσω». Και ξεκίνησε.

Μα ο βασιλιάς του Άδη κούνησε το κεφάλι του σαν να τον λυπότανε, ενώ απ' τα μάτια της Περσεφόνης ξέφυγαν δυο δάκρυα, που τα 'κρυψε απ' τον άντρα της, γιατί δεν έπρεπε η βασίλισσα των πεθαμένων να δακρύζει.

Ο Ηρακλής τράβηξε ίσα για την πύλη του Άδη. Σαν είδε τον Κέρβερο, άφησε κάτω το ρόπαλό του και το τόξο του, αλλά προστάτεψε καλά το κορμί του με τη λεοντή. Για άλλη μια φορά η λεοντή θα σώσει τον ήρωα. Για άλλη μια φορά η Ήρα θα μετανοιώσει που τον έστειλε να σκοτώσει το λιοντάρι της Νεμέας.

Μόλις ο Κέρβερος είδε τον Ηρακλή να πλησιάζει στην πύλη του Άδη, χύμηξε αμέσως απάνω του να τον κατασπαράξει. Επειδή τον άφησε να μπει, δε σήμαινε πως θα τον άφηνε και να φύγει. Μα τα σουβλερά δόντια του Κέρβερου στάθηκαν ανίκανα να τρυπήσουν τη λεοντή του ήρωα κι ο Ηρακλής βρήκε την ευκαιρία και τον άρπαξε απ' το λαιμό, από το μέρος όπου φύτρωναν τα τρία κεφάλια του. Τον έσφιξε τότε τρομερά. Μάταια ο Κέρβερος προσπαθούσε να λευτερωθεί. Δάγκασε τον ήρωα στο πόδι με το κεφάλι που είχε στην ουρά του, μα ο Ηρακλής παρόλο τον πόνο δεν τον άφηνε, ώσπου ο Κέρβερος, μην αντέχοντας άλλο το τρομερό σφίξιμο, σταμάτησε το πάλεμα, δίνοντας έτσι στον αντίπαλό του να καταλάβει πως αναγνώριζε την ήττα του.

Ο Ηρακλής τότε τον έδεσε απ' το λαιμό με μια γερή αλυσίδα κι ο Κέρβερος υποταγμένος γρύλιζε παρακλητικά, σκύβοντας όλα τα κεφάλια του.

Για την επιστροφή ο Ηρακλής δεν ακολούθησε τον ίδιο δρόμο, αλλά πέρασε από τα Ηλύσια πεδία, έναν τόπο που δεν έμοιαζε καθόλου με το σκοτεινό Άδη. Εκεί μένανε όσοι νεκροί κέρδισαν με τις ωραίες πράξεις τους την εύνοια των θεών.

Ο ΗΡΑΚΛΗΣ ΔΑΜΑΖΕΙ ΤΟΝ ΚΕΡΒΕΡΟ

Ύστερα, ακολουθώντας τον Αχέροντα και μετά ένα ατέλειωτο φιδωτό σπήλαιο, βγήκε τελικά στην περιοχή της Τροιζήνας, κοντά στον Πόρο.

Ο Κέρβερος όμως μόλις βγήκε έξω αγρίεψε τρομερά. Τα φίδια που ήταν στο λαιμό του σφύριζαν απαίσια, το στόμα του γέμισε από φαρμακερό αφρό που έσταζε στο χώμα κι από τα μάτια του βγαίνουν σπίθες τυφλωτικές, όπως πετάγονται απ' τον τροχό του σιδερά σαν ακονίζει ένα μαχαίρι. Τραβούσε με δύναμη την αλυσίδα να τη σπάσει και γαυγίζοντας δυνατά προσπαθούσε να ξαναμπεί στη σκοτεινή σπηλιά, γιατί δεν μπορούσε ν' αντέξει το φως της ημέρας.

Μα όταν είδε τον Ηρακλή να ορμάει πάλι απάνω του για να τον ξαναπιάσει απ' το λαιμό, χαμήλωσε ξανά τα τρία κεφάλια του. Καταλαβαίνοντας πως δεν μπορεί να κάνει πια τίποτα, σταμάτησε κάθε αντίσταση κι ακολούθησε τον ήρωα.

Οι Μυκήνες δεν ήταν πια μακριά. Ο Ηρακλής με μεγάλες δρασκελιές έτρωγε την απόσταση που του έμενε. Ο τελευταίος άθλος έπαιρνε τέλος. Νάτος κι όλας στην πύλη του παλατιού! Οι φύλακες, σαν τον βλέπουν να κουβαλάει ένα τέτοιο τέρας, τρομάζουν και κοιτάζουν πώς να φυλαχτούν. Κανένας δεν τολμά να του εμποδίσει την είσοδο. «Θα δει τον Κέρβερο θέλει δε θέλει», λέει μέσα του ο Ηρακλής και μπαίνει στη μεγάλη αυλή. Και να! μπροστά του ο Ευρυσθέας.

Με μια φωνή τρόμου το θρασύδειλο ανθρωπάκι δέχτηκε το μεγάλο ήρωα που γύριζε από τον τελευταίο και τον πιο δύσκολο απ' όλους τους άθλους. Κι απ' την πολλή τρομάρα του, δίνει ένα πήδημα και χώνεται σ' ένα πιθάρι. Ήταν το ίδιο εκείνο πιθάρι όπου κρύφτηκε και τότε που αντίκρισε τον Ερυμάνθιο κάπρο. Μόνο που τώρα έκλεισε από πάνω του και το καπάκι κι από το φόβο του δεν τολμούσε να τ' ανοίξει να δει τι γίνεται έξω, κι έμεινε κει μέσα κλεισμένος τρεις μέρες.

Γέλασε ο Ηρακλής κοροϊδευτικά, σαν είδε τον Ευρυσθέα να πηδάει σαν λαγός μέσα στο πιθάρι, και τα γέλια του ήταν τόσο δυνατά που ακούστηκαν ακόμα κι έξω απ' το παλάτι. Ύστερα πήρε το φοβερό σκύλο, τον ξαναπήγε στη σπηλιά απ' όπου τον είχε βγάλει στο φως, έλυσε την αλυσίδα απ' το λαιμό του και τότε σαν αστραπή χάθηκε ο Κέρβερος μέσα στο σκοτάδι.

Ξαλαφρωμένος ο Ηρακλής πήρε το δρόμο, όχι πια για τις Μυκήνες, αλλά για την Τίρυνθα. Δέκα χρόνια κύλησαν από τότε που μπήκε στη δούλεψη του Ευρυσθέα. Δέκα φοβερά χρόνια, γεμάτα στερήσεις και βάσανα αλλά και γεμάτα μ' απίστευτα κατορθώματα. Ξαν ένας απλός στρατιώτης, που τον προστάζει ο πιο ανάξιος αρχηγός, κέρδισε ο Ηρακλής τόση δόξα όση δεν κέρδισε ούτε ο πιο τρανός βασιλιάς, ούτε ο πιο μεγάλος στρατηλάτης.

Τώρα η υπηρεσία του στον Ευρυσθέα τέλειωσε. Έκανε το θέλημα των θεών, πήρε τη συγχώρεση που έπρεπε. Με αφάνταστο ηρωισμό και αυτοθυσία ξέπλυνε το αθέλητο μα φοβερό κρίμα που έκανε, που σκότωσε μέσα στην τρέλα του τα παιδιά του.

Η Ρ Ω Α Σ Α Θ Α Ν Α Τ Ο Σ

Αν όμως οι δώδεκα άθλοι τέλειωσαν, αυτό δε σήμαινε πως ο Ηρακλής δε θα έκανε άλλα θαυμαστά κατορθώματα ή και πιο θαυμαστά ακόμα. Και πραγματικά, γρήγορα χρειάστηκε να δείξει πάλι τη δύναμή του και τη γενναία του καρδιά, βάζοντας ξανά τη ζωή του σε κίνδυνο. Κι αυτό έγινε ενώ πήγαινε να βρει λίγη χαρά και λίγη ξεκούραση.

Όταν ο Ηρακλής ξεκίνησε για να φέρει τα άλογα του Διομήδη, είχε σταθεί στις Φερές όπου τον δέχτηκε ο βασιλιάς Άδμητος. Ο Άδμητος τότε του φέρθηκε πολύ φιλόξενα και τον παρακαλούσε να μείνει για να περάσει μαζί του λίγες μέρες ξένοιαστα και χαρούμενα. Μα ο σκοπός του Ηρακλή ήταν άλλος. Έπρεπε να φύγει για τη Θράκη, να κάνει τον άθλο που τον πρόσταξε ο Ευρυσθέας και όχι να κάτσει στις Φερές και να διασκεδάσει. Του υποσχέθηκε όμως πως, όταν τελειώσει τους άθλους του, θα 'ρθει να τον βρει, να φάνε και να πιούνε και να διασκεδάσουν όσο θέλουνε.

Έτσι τώρα ο Ηρακλής θυμήθηκε την υπόσχεση που είχε δώσει στον Άδμητο κι αποφάσισε να πάει στις Φερές για να νιώσει λίγη χαρά, ύστερα από τόσες περιπέτειες, κινδύνους και βάσανα.

Ο Άδμητος ζούσε ως τότε στις Φερές ευτυχισμένος. Πριν από μερικά χρόνια είχε κάνει, με τη βοήθεια του Απόλλωνα έναν άθλο απίστευτο. Έξεψε τότε σ' ένα άρμα ένα λιοντάρι κι ένα αγριογούρουνο και τα οδήγησε θριαμβευτικά στη γειτονική Ιωλκό. Έπαθλο αυτού του κατορθώματος ήταν η πανώρια Άλκηστη η κόρη του βασιλιά της Ιωλκού.

Ο Άδμητος με την Άλκηστη κάνανε δυο παιδιά που τα λάτρευαν και ζούσαν τόσο αγαπημένα που πολλοί λέγανε πως τέτοια ευτυχισμένη οικογένεια δεν υπάρχει άλλη σ' όλη τη γη.

Ενώ όμως ζούσαν τόσο όμορφα, τρομερό κακό ήρθε να χτυπήσει την πόρτα τους. Κι αυτό έγινε τότε που ο Ηρακλής, τελειώς ανυποψίαστος, αποφάσισε να πάει στις Φερές.

Ο Άδμητος είχε πέσει στο κρεβάτι άρρωστος βαριά, γιατί οι άσπλαχνες Μοίρες είχαν αποφασίσει να είναι η ζωή του μικρή και ήρθε τώρα η ώρα του θανάτου.

Σπάραζε απ' τον πόνο η Άλκηστη κι απελπιζόταν που δεν μπορούσε να κάνει τίποτα για να σώσει τον αγαπημένο της. Έβλεπε τα παιδιά της να κλαίνε και πονούσε ακόμα πιο πολύ. Κι ενώ η ίδια ήταν απαρηγόρητη, προσπαθούσε να παρηγορήσει εκείνα.

— Παρακαλάτε, παιδιά μου, τους θεούς για τη σωτηρία του κι εκείνοι δε θ' αφήσουν να χαθεί ο καλός σας πατερούλης.

ΑΛΚΗΣΤΗ

Μαζί με τα παιδιά της παρακαλούσε κι η ίδια. Το ίδιο έκαναν κι ο πατέρας κι η μητέρα του Άδμητο, αλλά και σ' όλες τις Φερές κάνανε δεήσεις για τη σωτηρία του.

Ώσπου, στο τέλος, οι θεοί συγκινήθηκαν. Κι ο Απόλλωνας, που ξέχωρα αγαπούσε τον Άδμητο, λυπήθηκε κατάκαρδα κι έψαχνε να βρει τρόπο να τον σώσει. Μα αυτό ήταν τρομερά δύσκολο, γιατί το σύντομο τέλος του βασιλιά των Φερών ήταν γραμμένο από τις Μοίρες. Και δυστυχώς οι άσπλαχνες αυτές θεές δεν έπαιρναν από παρακάλια ούτε σήκωναν από φοβέρες. Ποτέ ως τώρα δεν άλλαξαν τη μοίρα κανενός θνητού. Πώς λοιπόν να το κάνουν τώρα;

Όμως ο Απόλλωνας βρήκε τον τρόπο. Μέθυσε τις Μοίρες κι έτσι μπόρεσε και τις έπεισε να τροποποιήσουν τη μοίρα του Άδμητο. Μα και μεθυσμένες ακόμα ήταν και πάλι τόσο σκληρές και άπονες και δε θέλησαν να χαρίσουν τη ζωή του Άδμητο χωρίς αντάλλαγμα. Έτσι έγραψαν:

«Ο βασιλιάς των Φερών θα σωθεί αν κάποιος από τους στενούς συγγενείς του δεχτεί πρόθυμα να πεθάνει αντί γι' αυτόν».

Μια ταραχή κι ένας ψίθυρος απλώθηκε όταν ήρθε το νέο στο παλάτι. Αλλά ο Άδμητος έπρεπε να σωθεί. Ποτέ δεν είχαν οι Φερές τόσο καλό και άξιο βασιλιά. Ποιος όμως απ' τους συγγενείς του θα δεχόταν να δώσει τη ζωή του για να τον σώσει; Μια τέτοια θυσία δεν ήταν κάτι το εύκολο. Σιγά σιγά έγινε νεκρική ησυχία. Μία και μόνη σκέψη φώλιασε στον καθένα και τα βλέμματα όλων στράφηκαν στον πατέρα και στη μητέρα του Άδμητο. Όλοι ξέρανε πόσο πολύ αγαπούσαν κι οι δυο το γιο τους. Κι έπειτα, ήταν τόσο γέροι, κι η λίγη ζωή που τους έμενε τόσο βασανιστική, που ο θάνατος θα ήταν γι' αυτούς μια ανακούφιση. Με κρατημένη την ανάσα όλοι περίμεναν έναν απ' τους δυο να προσφερθεί για την ωραία και μεγάλη θυσία.

Όμως και ο πατέρας και η μητέρα του Άδμητο σ' αυτή την κρίσιμη ώρα δείλιασαν. Ούτε η πατρική ούτε η μητρική αγάπη μπόρεσε να νικήσει το φόβο του θανάτου. Με την τρομαγμένη φαντασία τους είδαν μπροστά τους το καταθόνιο βασίλειο των ίσκιων και φοβήθηκαν τόσο πολύ, που αντί να σηκώσουν το κεφάλι ψηλά το χαμήλωσαν, αντί να πουν «Εμείς θα πεθάνουμε για τον Άδμητο», έμειναν βουβοί κι αμίλητοι, κι αντί να διαλέξουν το δοξασμένο θάνατο, διάλεξαν τη γενική περιφρόνηση κι ας είχαν το 'να πόδι στον τάφο.

Αυτό όμως που δεν έκαναν τα βαθιά γηρατιά το έκαναν τα ελπιδοφόρα νιάτα.

— Εγώ θα πεθάνω για τον Άδμητο! φώναξε η πανώρια κι ολόδροση Άλκηστη. Και μέσα στη γενική κατάπληξη συνέχισε.

— Ω, παντοδύναμες Μοίρες! εσείς που κρατάτε στα χέρια σας τις τύχες των ανθρώπων! Σας ευχαριστώ που αυτή τη φορά δεχθήκατε ν' αλλάξετε τη μοίρα του αγαπημένου μου. Δεχτείτε τώρα τη ζωή μου και σώστε τη δική του. Αφού είναι γραπτό να χωριστούμε, στείλτε σ' εμένα τον άπονο θεό του θανάτου και όχι στον άντρα μου. Κι εσύ καλέ μου Άδμητε, θέλω να ξέρεις πως θα είμαι χίλιες φορές καλύτερα στον κάτω κόσμο και να ξέρω πως εσύ ζεις, παρά να ζω στην όμορφη γη κι εσύ να βογγάς στον κατασκότεινο Άδη.

ΠΟΙΟΣ ΘΑ ΣΩΣΕΙ
ΤΟΝ ΑΔΜΗΤΟ;

Η προσφορά της Άλκηστης συγκλόνισε τον Άδμητο.

— Όχι! όχι! Φώναξε. Πάρε γρήγορα τα λόγια σου πίσω. Πες πως έκανες λάθος μεγάλο, πως δεν κάνει να μείνουν χωρίς μητέρα τα παιδιά μας. Κι όπως κι εσύ, έτσι κι εγώ προτιμώ χίλιες φορές τον κατασκότεινο Άδη παρά να ζω στη γη χωρίς εσένα.

Μα η Άλκηστη δεν έκανε αυτή τη μεγάλη προσφορά για να την πάρει πίσω. Κι ο Άδμητος, ό,τι κι αν είπε, όσο κι αν παρακάλεσε, δεν μπόρεσε να την κάνει ν' αλλάξει την απόφασή της. Αντίθετα εκείνη πρόσταξε τις παρακóρες να της ετοιμάσουν το κρεβάτι και να της φέρουν ρούχα νεκρικά. Ατάραχη ετοιμάστηκε, και πριν πλαγιάσει, ήρθε και στάθηκε μπροστά στο βωμό της Εστίας όπου έκαιγε άσβηστη η ιερή οικογενειακή φωτιά.

— Ω, θεά Εστία! θεά του σπιτιού μας και των ευτυχισμένων ημερών! Δες τώρα τη μεγάλη συμφορά που μας βρήκε. Ω θεά, που πάντα στεκόσουν στο πλάι μας! Τώρα σε χρειαζόμαστε όσο ποτέ! Στάσου στοργικά στο πλευρό αυτών που αφήνω πίσω μου και ξέχωρα, σε παρακαλώ, στάσου πλάι στα παιδιά μας, που είναι μικρά κι αδύναμα. Πρόσεχέ τα, θεά, να μην αρρωσταίνουν, φώτισε το νου τους ώσπου να μεγαλώσουν, κι όταν έρθει η ώρα να παντρευτούν, κάνε, καλή μου θεά, να γνωρίσουν την αληθινή αγάπη. Αν όμως η αγάπη αυτή πρόκειται να κάνει την καρδιά τους να σπαράξει από τον πόνο, όπως έγινε με τη δική μου, τότε καλύτερα ας μην τη χαρούν ποτέ.

Τα τελευταία λόγια η Άλκηστη τα είπε με πολύ κόπο. Δεν μπορούσε άλλο να σταθεί όρθια. Πήγε και πλάγιασε στο κρεβάτι. Η κατάστασή της γρήγορα χειροτέρεψε. Αλλά το ίδιο γρήγορα καλυτέρεψε κι ο Άδμητος.

Η Άλκηστη νιώθοντας το τέλος της να πλησιάζει, είπε με σβησμένη φωνή.

— Άδμητε, έχε γεια. Παιδιά μου αγαπημένα, σας αφήνω.

— Άλκηστη! Άλκηστη, καλή μου! φωνάζει ο Άδμητος και, γιατρεμένος πια, πετάγεται όρθιος και τρέχει στο κρεβάτι της γυναίκας του, πιστεύοντας πως μπορεί να τη βοηθήσει. Μα είναι πια αργά. Η αγαπημένη του Άλκηστη είναι τώρα νεκρή.

Γονατιστός ο Άδμητος σπαράζει πλάι της μ' ακράτητο πόνο. Θρήνος μεγάλος τύλιξε όλο το παλάτι. Γρήγορα απλώθηκε σ' όλες τις Φερές.

Μέσα σ' αφάνταστο σπαραγμό και μέσα σ' ένα γενικό θρήνο, που σαν αυτόν δε γνώρισε ποτέ ο κόσμος, θάφτηκε η πιο ωραία μέσα σ' όλες τις γυναίκες, η πιο καλή μητέρα μέσα σ' όλες τις μητέρες όλης της γης.

Μετά την ταφή ο Άδμητος γύρισε στο παλάτι, σωστό ερείπιο. Κλείστηκε μέσα στο δωμάτιό του και θρηνούσε απαρηγόρητα. Μα σε λίγο άνοιξαν την πόρτα δυο άνθρωποι του και του είπαν πως ήρθε να τον επισκεφθεί ο Ηρακλής, ο μεγάλος ήρωας.

— Ο Ηρακλής, είπε ο Άδμητος, σαν να μονολογούσε. Ήρθε στο παλάτι μου ο Ηρακλής, όπως του το ζήτησα κάποτε. Αλλά σε ποια τραγική ώρα! Κι ενώ ήρθε να χαρεί και να διασκεδάσει, εγώ έχω να του προσφέρω τον πόνο μου και το σπαραγμό μου. Όμως όχι! φώναξε, δε θα λυπήσουμε τον τρανό ήρωα! Μην του πείτε τίποτα για το μεγάλο κακό που μας βρήκε. Κλείστε

γρήγορα τις πόρτες των γυναικών μην τυχόν ακουστούν μοιρολόγια και κλάματα. Περιποιηθείτε τον αρχοντικά. Βάλτε του να φάει και να πιει και κρατείστε του καλή συντροφιά για να διασκεδάσει. Όμως εγώ, όπως είμαι τώρα, δεν μπορώ να βγω μπροστά του. Ωστόσο θα προσπαθήσω να τον δω λίγο αργότερα.

Όλα γίνανε όπως πρόσταξε ο Άδμητος, κι ο Ηρακλής έτρωγε και έπινε, έλεγε αστεία και γελούσε, μα κάποτε κατάλαβε πως είναι ο μόνος που γελά και χαιρείται, ενώ όλοι γύρω του είναι σκυφτοί και θλιμμένοι. Άρχισε να ρωτιέται τι συμβαίνει και δεν ήξερε τι να υποθέσει. Σε λίγο φάνηκε ο Άδμητος. Καμιά χαρά, κανένας ενθουσιασμός που αντίκρισε τον ήρωα. Ενώ ο Ηρακλής έδειξε όλη τη χαρά του, εκείνος γύρισε από την άλλη μεριά το πρόσωπό του, και μετά, χωρίς να πει λέξη, απομακρύνθηκε σκυφτός. Αυτό έκανε τον Ηρακλή να μπει σε υποψίες και ν' ανησυχήσει.

Σε λίγο μια γυναίκα έφερε κρασί. Είχε το πρόσωπό της σκεπασμένο με πέπλο.

— Μα τι πάθατε όλοι σας και μου κρύβεστε και δε μιλάτε, λέει ο Ηρακλής κι απλώνοντας το χέρι του σηκώνει το πέπλο από το πρόσωπο της γυναίκας.

Και τότε είδε τα μάτια της υγρά και κατακόκκινα και τα μάγουλά της μούσκεμα απ' το κλάμα.

— Πες μου αμέσως τι συμβαίνει, φώναξε ο Ηρακλής κάνοντας το θυμωμένο και τον άγριο.

Η γυναίκα φοβήθηκε.

— Πώς να κάνουμε τους χαρούμενους, ξένε μου, που μόλις πριν από λίγο κηδέψαμε την πιο καλή γυναίκα που έζησε ποτέ πάνω στη γη.

— Την Άλκηστη; γεμάτος αγωνία ρωτάει ο Ηρακλής.

— Την Άλκηστη, λέει κι η γυναίκα κι αμέσως ξεσπάει σ' ένα σπαρακτικό κλάμα.

Τελικά του τα είπαν όλα κι ο Ηρακλής έπεφτε από ξάφνιασμα σε ξάφνιασμα.

— Πού είναι ο τάφος της, ανυπόμονα ρώτησε ο Ηρακλής.

— Εκεί είναι, του είπαν και του 'δειξαν απ' το παράθυρο το μέρος.

Ορμάει έξω ο ήρωας, τρέχει στον τάφο, πάει να σηκώσει την πλάκα. Αυτό που έβαλε στο νου του ήταν πρωτάκουστο.

— Τι ζητάς εδώ, ακούει πίσω του αγριεμένη μια βροντερή φωνή.

Γυρνά ο ήρωας και βλέπει το Χάροντα.

— Εσένα ζητώ, λέει ο Ηρακλής, και πέφτει απάνω του.

Ο Χάροντας τα 'χασε. Ήταν απίστευτο. Πρώτη φορά ένας άνθρωπος τολμά να τα βάλει μαζί του. Πρέπει γι' αυτό να του δώσει ένα γερό μάθημα για να το θυμούνται οι θνητοί και να τρέμουν. Πρέπει να του πάρει την ψυχή και να την πάει στο σκοτεινό βασίλειο του Άδη κι εκεί να βασανίζεται αιώνια. Μα η ασυνήθιστη δύναμη του ήρωα ξάφνιασε ακόμα πιο πολύ το Χάροντα. Η πάλη ήταν τρομερή. Η γη έτρεμε κάτω από τα πόδια τους. Ο Ηρακλής φαινόταν να είναι πιο δυνατός, αλλά ο Χάροντας προσπαθούσε να του φυσήξει την πνοή του θανάτου. Ο ήρωας καταλάβαινε τον κίνδυνο και του

**Ο ΗΡΑΚΛΗΣ
ΝΙΚΑ ΤΟ ΧΑΡΟΝΤΑ**

έσπρωχνε με δύναμη το κεφάλι πίσω. Μα όταν ο Χάροντας το έκανε δεύτερη και τρίτη φορά, ο Ηρακλής τον έπιασε απ' το λαιμό και τον έσφιξε τόσο δυνατά που του έκοψε τη θανατερή πνοή του. Και θα μπορούσε ακόμα να τον πνίξει, αν ο Χάροντας δεν ήταν αθάνατος. Μα επειδή ήταν αθάνατος, αυτό δε σήμαινε πως θα μπορούσε ν' αντέξει και σ' ένα τόσο τρομερό σφίξιμο. Πονώντας τρομερά κι υποφέροντας αβάσταχτα γιατί δεν μπορούσε ν' ανασάνει, αναγκάστηκε να υποκύψει και με σβησμένη φωνή που μόλις ακουγόταν, είπε:

— Πες τι θέλεις από μένα και θα το κάνω.

Ο Ηρακλής τότε τον άφησε κι ύστερα ακουμπώντας σχεδόν το πρόσωπό του στο πρόσωπο του Χάροντα, του φώναξε άγρια.

— Θέλω την Άλκηστη ζωντανή!

Πρωτάκουστη ήταν μια τέτοια απαίτηση, μα ο Χάροντας τόσο πολύ φοβήθηκε τον ήρωα που δεν τόλμησε ν' αρνηθεί. Έτσι σήκωσε την πλάκα του τάφου, έπιασε την Άλκηστη απ' το χέρι, κι εκείνη — τι απίστευτο! — αμέσως σηκώθηκε.

— Πάρ' την, είπε ντροπιασμένος. Είναι και πάλι ζωντανή, μόνο που θα μιλήσει σε τρεις μέρες. Κι αφού είπε αυτά, εξαφανίστηκε.

Τότε ο Ηρακλής σκέπασε το πρόσωπο της Άλκηστης με το πέπλο της κι ύστερα, κρατώντας την απ' το χέρι, την οδήγησε στο παλάτι.

Εκεί βρίσκει τον Άδμητο, να κάθεται σκυφτός κι αμίλητος.

— Καιρός να διώξεις τον πόνο σου, Άδμητε, και να νιώσεις ξανά τη χαρά και την ευτυχία. Κοίταξε τη γυναίκα που σου έφερα, είπε ο Ηρακλής και σήκωσε το πέπλο που σκέπαζε την Άλκηστη.

Μα ο Άδμητος ούτε γύρισε το κεφάλι του να δει ποια ήταν η γυναίκα που του έφερε ο ήρωας.

— Είσαι τρελός, Ηρακλή, που νομίζεις πως θα δεχτώ να πάρω άλλη γυναίκα! Ή νόμισες πως μπορώ, να δώσω μια μητριά αντί για μάνα στα παιδιά μου, στα παιδιά της Άλκηστης, της πιο θαυμάσιας γυναίκας που φάνηκε ποτέ πάνω στη γη.

— Κοίταξε, Άδμητε, τι σου φέρνω! φωνάζει ο Ηρακλής επιταχτικά.

Απρόθυμος ο Άδμητος σήκωσε το κεφάλι του.

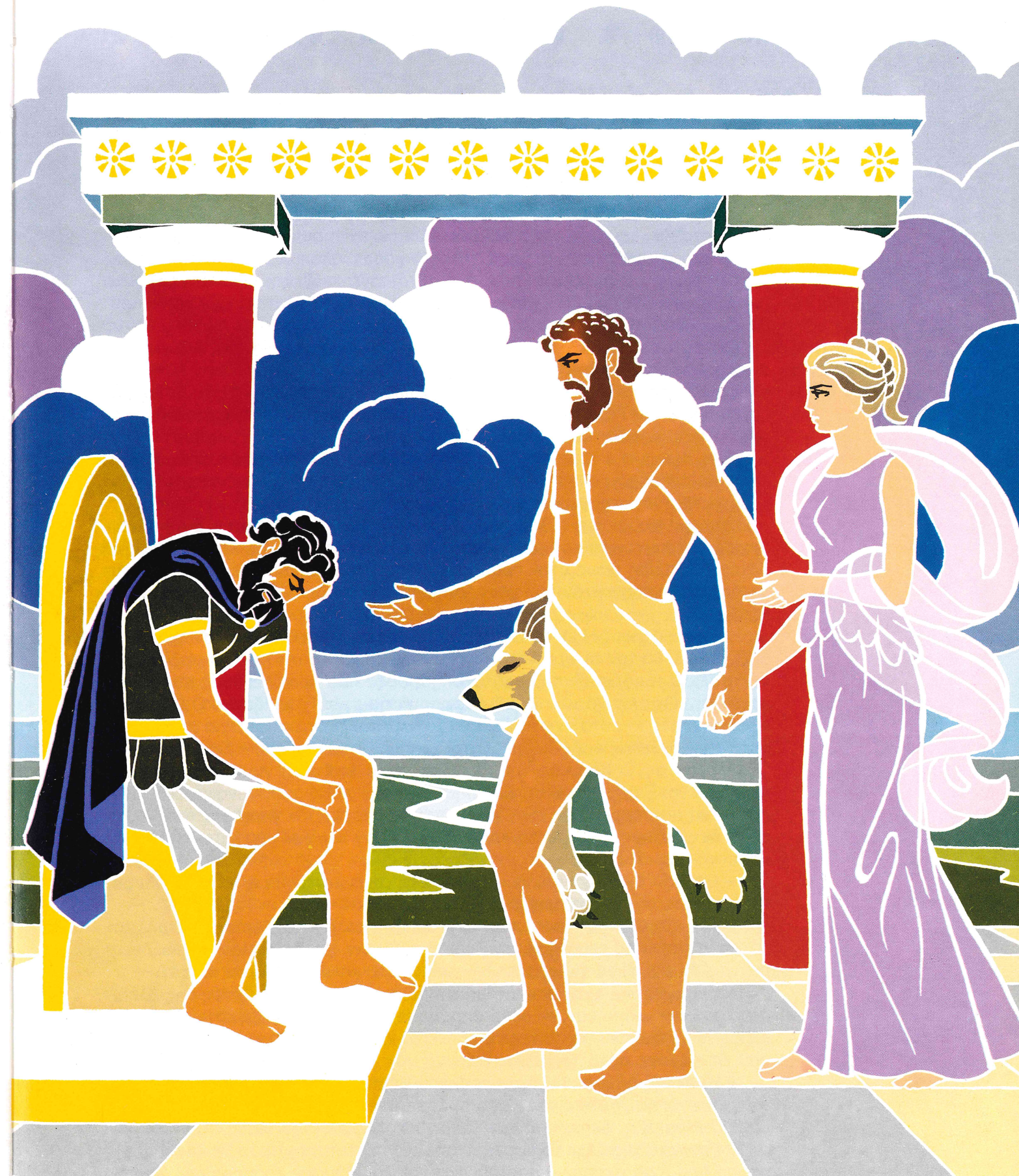
— Ω θεοί! τι όραμα είναι αυτό που βλέπω. Κάντε να μη χαθεί αμέσως μια τέτοια οπτασία.

— Δεν είναι οπτασία, Άδμητε, είναι η Άλκηστη ζωντανή! Πάλεψα με τον Χάροντα και τον νίκησα. Ούτε κι εγώ καλά καλά μπορώ να το πιστέψω, μα να που του την πήρα! Είναι και πάλι γυναίκα σου και μητέρα των παιδιών σου. Κάνε μόνο υπομονή τρεις μέρες, ώσπου να μιλήσει και ύστερα γιορτάστε το γυρισμό της. Μόνο εμένα αφήστε με να φύγω. Ήρθα εδώ για να γλεντήσω, μα να γλεντήσω δε θέλω πια. Κέρδισα τόση χαρά, που πιο μεγάλη δεν μπορεί να γίνει. Γεια σας και να 'στε πάντα ευτυχισμένοι. Είπε κι έφυγε.

Κι ο Άδμητος, σαστισμένος απ' την αναπάντεχη ευτυχία που πλημμύρισε την ψυχή του, δε βρήκε ούτε δυο λόγια για ν' απαντήσει και να ευχαριστήσει τον ήρωα.

— Γεια σου, μεγάλε Ηρακλή, είπε μόνο όταν εκείνος ήταν πια μακριά.

**ΚΟΙΤΑΞΕ
ΤΙ ΣΟΥ ΦΕΡΝΩ!**

**Ο ΗΡΑΚΛΗΣ
ΑΓΩΝΙΖΕΤΑΙ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΟΛΗ**

Ο Ηρακλής φεύγοντας τράβηξε στην αρχή για την Τίρυνθα. Στο δρόμο ήρθαν στο νου του διάφορες σκέψεις. Όσο κι αν τυραννίστηκε στη ζωή του, όσο κι αν υπόφερε, το ότι στο τέλος νικούσε όλα τα εμπόδια του έδινε μεγάλη ικανοποίηση. Όμως, παρ' όλα αυτά, είχε ανάγκη κι από κάτι άλλο. Η βασανισμένη του ύπαρξη ζητούσε και λίγη στοργή και λίγη τρυφερότητα που θα γλύκαινε τη ζωή του.

Σαν έφτασε στη Χαλκίδα, έμαθε πως ο βασιλιάς της Οιχαλίας, ο Εύρυτος, είχε μια κόρη όμορφη σαν την Αφροδίτη και γνωστική σαν την Αθηνά κι αποφάσισε να τραβήξει ίσα για την Οιχαλία, που ήταν στην Εύβοια, και να ζητήσει από τον Εύρυτο την κόρη του σε γάμο. Η αγάπη του Άδμητου και της Άλκηστης τον είχε επηρεάσει πολύ.

Άλλα όμως σκέφτονται οι άνθρωποι και άλλα αποφασίζουν οι θεοί. Και όπως ο Ηρακλής είχε ένα μεγάλο εχθρό, τη θεά Ήρα, δεν ήταν εύκολο ν' ακολουθήσει στη ζωή του το δρόμο που εκείνος ήθελε.

Έτσι η Ήρα, μόλις τέλειωσε η υπηρεσία του Ηρακλή στον Ευρυσθέα, άρχισε να ψάχνει για να βρει τρόπο να τον υποτάξει ξανά σε κάποιον ανάξιο άρχοντα. Επειδή όμως στην προσπάθειά της να τον εξοντώσει, το μόνο που κατάφερνε ήταν να του χαρίζει όλο και περισσότερη δόξα, σκέφτηκε τώρα κάτι άλλο.

«Αν σπρώξω τον Ηρακλή να σκοτώσει έναν αθώο, οι θεοί θ' αγανακτήσουν μαζί του και θα τον τιμωρήσουν. Κι εγώ ίσως βρω τότε την ευκαιρία για να τον εξευτελίσω τόσο, που να ξεχαστεί όλη η δόξα που κέρδισε. Ίσως τώρα που πάει στην Οιχαλία να μου δοθεί η αφορμή που μου χρειάζεται. Ο Εύρυτος είναι πονηρός κι αυτό εγώ πρέπει να το εκμεταλλευτώ σωστά για να πετύχω αυτό που θέλω».

Ο Εύρυτος, ο βασιλιάς της Οιχαλίας, είχε τέσσερις γιους και μια μόνο κόρη, την πεντάμορφη Ιόλη. Επειδή όμως είχε πεθάνει η γυναίκα του, δεν ήθελε να παντρεύει την Ιόλη για να τον προσέχει στα γηρατειά του. Αλλά αυτό δεν το ομολογούσε σε κανέναν και όταν ο Ηρακλής παρουσιάστηκε μπροστά του, του είπε:

— Θα σου δώσω την Ιόλη, αν μπορέσεις να με νικήσεις στο σημάδι με τόξο ή έστω κι αν νικήσεις έναν απ' τους γιους μου.

Αυτός ήταν ένας όρος που τον έβαζε πάντοτε ο Εύρυτος σ' όποιον ζητούσε την κόρη του σε γάμο. Κι αυτό το έκανε γιατί πίστευε πως τοξότες σαν αυτόν και τους γιους του δεν υπάρχουν καλύτεροι στον κόσμο.

Και πραγματικά αγωνίστηκαν για την Ιόλη οι καλύτεροι τοξότες της Ελλάδας, μα όλοι νικήθηκαν. Κι ούτε μπορούσε να γίνει αλλιώς, γιατί ο Εύρυτος είχε μάθει να ρίχνει τις σαίτες του από τον ίδιο τον Απόλλωνα, το θεό τοξότη που δεν έχανε ποτέ το στόχο του.

Ο Ηρακλής δέχτηκε ν' αγωνιστεί κι ο Εύρυτος χάρηκε πολύ, γιατί ήθελε να καυχιέται πως νίκησε τον ξακουσμένο ήρωα. Τι αναπάντεχο όμως ξάφνιασμα! Ο Ηρακλής νίκησε και τον Εύρυτο κι όλους τους γιους του.

Ο βασιλιάς της Οιχαλίας ύστερα απ' αυτό καταταράχτηκε. Σε καμιά περίπτωση δεν τόχε σκοπό να παντρεύει την Ιόλη. Θύμωσε τρομερά απ' τ' απο-

τέλεσμα του αγώνα κι άρχισε να φωνάζει και να προσβάλλει τον ήρωα.

— Φύγε από δω γρήγορα που ήρθες ν' αγωνιστείς με μαγικά βέλη που δε λαθεύουν ποτέ! Ή μήπως νόμισες πως θα δώσω εγώ την κόρη μου σ' έναν που είναι δούλος του Ευρυσθέα!

— Θα πληρώσεις πολύ ακριβά και για τα προσβλητικά λόγια σου και για την άρνησή σου να κρατήσεις το λόγο σου, Εύρυτε! Δε θα σε ξεχάσω, το ορκίζομαι στο Δία! είπε ο Ηρακλής κι έφυγε γεμάτος θυμό.

Την ανέντιμη στάση του Εύρυτου την υποστήριξαν κι οι γιοι του εκτός από **ΙΦΙΤΟΣ** έναν, τον Ίφιτο.

— Δεν είναι σωστό αυτό που κάνουμε, φώναξε. Δώσαμε ένα λόγο και δεν τον κρατήσαμε! Χάσαμε έναν αγώνα και δεν το παραδεχτήκαμε! Στο τέλος βγήκαμε κι από πάνω. Προσβάλαμε αυτόν που αδικήσαμε. Και θέλουμε να λεγόμαστε κι άντρες και γιατί όχι και ήρωες, αφού δε ντρεπόμαστε. Μα εγώ ντρέπομαι. Πρέπει να δώσουμε την Ιόλη στον Ηρακλή, γιατί μας νίκησε καθαρά, γιατί είναι πιο άξιος από μας κι ανώτερός μας. Αλλά πρέπει να δώσουμε την Ιόλη και για έναν άλλο λόγο: Γιατί δεν έχουμε το δικαίωμα να την αφήσουμε ανύπαντρη.

— Πρόσεξε, Ίφιτε, τι λες! φώναξε ο Εύρυτος. Η Ιόλη δε θα παντρευτεί και να το πάρεις απόφαση κι εσύ κι η ίδια. Ξέρεις πολύ καλά ποιος αποφασίζει εδώ μέσα. Και μάζεψε τη γλώσσα σου μην τα πληρώσεις ακριβά αυτά που ξεστομίζεις!

Πέρασε λίγος καιρός κι ένας γιος του Ερμή, ο Αυτόλυκος, που ήταν άνθρωπος πανούργος, έκλεψε ένα κοπάδι βόδια του Εύρυτου. Επειδή ο Αυτόλυκος είχε και μαγικές ικανότητες άλλαξε το χρώμα των βοδιών, για να μην αναγνωρίζονται, και ύστερα πήγε στην Τίρυνθα και τα πούλησε στον Ηρακλή, τάχα πως ήταν δικά του.

Ο Εύρυτος, αμέσως μόλις έχασε τα βόδια και χωρίς να ξέρει τον πραγματικό κλέφτη, άρχισε να φωνάζει και να λέει πως τα έκλεψε ο Ηρακλής.

— Είναι φανερό. Το 'κανε για να μας εκδικηθεί. Το φώναξε κι όλες φεύγοντας. Μας φοβήθηκε όμως και δεν τα πήρε τη μέρα με το σπαθί του αλλά έκανε τη δουλειά του τη νύχτα, στα κρυφά και στα ύπουλα.

— Δεν μπορεί να είναι κλέφτης ο Ηρακλής, φώναξε ο Ίφιτος. Αντί να τον κατηγορούμε άδικα, ας ψάξουμε να βρούμε αυτόν που μας τα 'κλεψε, για να τα πάρουμε πίσω αλλά και για να τον τιμωρήσουμε όπως του αξίζει.

— Δε μου χρειάζεται η συμβουλή σου. Τον κλέφτη τον ξέρουμε. Ούτε με νοιάζει για τα βόδια. Μου φτάνει που έμαθα τι σόι γαμπρό ήθελες να κάνουμε: Ένα σιχαμένο κλέφτη!

— Κι εγώ θ' αποδείξω πως ο Ηρακλής είναι αθώος! Θα πάω να ψάξω μόνος μου για τα βόδια και θα τον βρω τον κλέφτη.

Και χωρίς να χάσει καιρό, ακολουθώντας τις πατημασιές των ζώων που έβλεπε στο χώμα, άρχισε το ψάξιμο. τελικά οι πατημασιές τον οδήγησαν στην Πελοπόννησο, σ' ένα στάβλο έξω απ' την Τίρυνθα. Ρώτησε τίνος είναι αυτός ο στάβλος μα η απάντηση που πήρε τον ξάφνιασε. Ο στάβλος ήταν του Ηρακλή...

«Μα δεν είναι δυνατό!», είπε. «Όχι! δεν το πιστεύω. Δεν μπορεί να έκλεψε ο Ηρακλής τα βόδια. Θα ζητήσω να τον δω κι είμαι βέβαιος πως θα με βοηθήσει να βρω τον κλέφτη».

Πραγματικά, όταν είδε τον ήρωα, του είπε όλα όσα έγιναν καθώς και την αιτία για την οποία ακολούθησε τα ίχνη των ζώων και πώς αυτά τον φέρανε στην Τίρυνθα.

Ο Ηρακλής παραξευεύτηκε.

— Τα βόδια που έχω είναι του Αυτόλυκου, είπε λίγο πειραγμένος. Τ' αγόρασα χτες. Αλλά για να σου φύγει κάθε υποψία...

— Δεν έχω καμιά υποψία για σένα, μάρτυρες οι θεοί, τον έκοψε ο Ίφιτος. Θέλω μόνο να με βοηθήσεις να βρω τον κλέφτη.

— Για να βρεις τον κλέφτη, πρέπει να βρεις πρώτα τα βόδια. Πάμε πάνω στο κάστρο. Από κει φαίνεται όλος ο κάμπος και θα μπορέσεις να δεις, αν βόσκουν εκεί και τα δικά σας βόδια.

Ανέβηκαν στο κάστρο, στάθηκαν σε μια άκρη κι ο Ίφιτος έψαξε με το μάτι προσεχτικά όλο τον κάμπο. Κι ενώ τα βόδια ήταν εκεί κάτω απ' τα πόδια του, δεν τα γνώρισε, έτσι όπως ο Αυτόλυκος τους είχε αλλάξει το χρώμα.

— Δεν βλέπω κανένα, είπε. Φαίνεται πως οι πατημασιές με μπέρδεψαν.

Αυτή όμως ήταν η στιγμή που περίμενε η Ήρα. Αμέσως θόλωσε το νου του ήρωα. Το αίμα του Ηρακλή ανέβηκε στο κεφάλι, το μάτι του γυάλισε. Ήρθε σε κατάσταση τρέλας και έξαλλος φώναξε.

— Δε σε μπέρδεψαν οι πατημασιές. Επίτηδες ήρθες εδώ, γιατί με υποψιάστηκες για κλέφτη. Να ποια τιμωρία σου αξίζει!

Και λέγοντας αυτά του δίνει μια απότομη σπρωξιά και τον ρίχνει κάτω από το κάστρο.

Ο φόνος αυτός κατατάραξε τους θεούς. Ο Ηρακλής, μόνο με μια υποψία και χωρίς να εξετάσει τίποτα, σκότωσε έναν πραγματικό φίλο του. Κι όχι μόνο αυτό, αλλά τον σκότωσε και με τρόπο άνανδρο, χωρίς να του δώσει το δικαίωμα να υπερασπιστεί τον εαυτό του. Έτσι ο φόνος του Ίφιτου θεωρήθηκε απ' τους θεούς φοβερό έγκλημα, γιατί κανένας δεν ήξερε πως στην πραγματικότητα αυτό ήταν δουλειά της θεάς Ήρας.

Ο ίδιος ο Δίας, για να τιμωρήσει τον Ηρακλή, του έστειλε αρρώστια βαριά. Η αρρώστια βασάνιζε τον ήρωα πολύ καιρό και δεν έλεγε να περάσει. Όσοπου ο Ηρακλής αποφάσισε να πάει στους Δελφούς και να ρωτήσει το μαντείο τι πρέπει να κάνει για να σταματήσει το κακό που τον βασάνιζε τόσο.

Μα η Πυθία απάντησε πως δε δέχεται να δώσει χρησμό σ' αυτόν που σκότωσε έναν αθώο και μάλιστα άνανδρα.

Ο Ηρακλής προσβλήθηκε από τα λόγια της Πυθίας, κι όπως τον βασάνιζε η αρρώστια κι αγωνιούσε για τη θεραπεία της, θύμωσε τόσο πολύ που άρπαξε τον τρίποδα του μαντείου, αυτόν που καθόταν η Πυθία όταν έδινε χρησμό.

Μα κείνη την ώρα παρουσιάζεται μπροστά του ο Απόλλωνας, ο θεός που εξουσίαζε το μαντείο των Δελφών.

— Τι κάνεις εκεί Ηρακλή, φωνάζει αυστηρά.

— Παίρνω τον τρίποδα για να πάω να ιδρύσω αλλού μαντείο, αφού δε μου δίνετε εσείς χρησμό.

Ο Απόλλωνας, έπιασε αμέσως τον τρίποδα από την άλλη άκρη και φώναξε.

— Άσε τον τρίποδα Ηρακλή, πριν σου τον πάρω με το ζόρι!

— Αν μπορείς πάρτον! απαντάει ο ήρωας και τραβάει με δύναμη τον τρίποδα κι αμέσως άρχισε πάλι σκληρή.

Ο Ηρακλής, αν και άρρωστος, αν και πάλευε μ' ένα θεό, αγωνιζόταν με τέτοια λύσσα, που ο θεός δεν μπορούσε να τον νικήσει. Ούτε όμως κι ο ήρωας μπορούσε να νικήσει τον Απόλλωνα κι η πάλη κράτησε ώρα πολλή χωρίς αποτέλεσμα. Τελικά τους είδε ο Δίας και τότε έριξε έναν κεραυνό ανάμεσά τους για να τους χωρίσει. Και πραγματικά στη μια άκρη πετάχτηκε ο Ηρακλής, στην άλλη ο Απόλλωνας και σε μια άλλη ο τρίποδας.

Ο Δίας είπε τότε στον Απόλλωνα να πάρει τον τρίποδα, αλλά και να προστάξει την Πυθία να δώσει στον Ηρακλή το χρησμό που ζητάει.

Έτσι κι έγινε. Η απάντηση που έδωσε η Πυθία ήταν:

— Άκουσε, γιε της Αλκμήνης. Η αρρώστια που τραβάς είναι τιμωρία. Σου την έστειλε ο μεγάλος Δίας, γιατί σκότωσες άδικα τον Ίφιτο, το γιο του Εύρυτου. Για να σου περάσει το κακό και για να συγχωρέσουν οι θεοί το έγκλημα που έκανες, πρέπει να πουληθείς σκλάβος για δυο χρόνια και τα λεφτά απ' την πώλησή σου να τα πάρει ο Εύρυτος για ν' αποζημιωθεί για το γιο που του σκότωσες.

Έτσι ο Ηρακλής έπρεπε πάλι να χάσει τη λευτεριά του. Ο θεός του εμπορίου, ο Ερμής, ανάλαβε να τον πουλήσει. Η θεά Ήρα όμως έτρεξε να τον πληροφορήσει πως τον Ηρακλή θα τον αγόραζε πρόθυμα η Ομφάλη, η βασίλισσα της Λυδίας. Και πραγματικά έτσι έγινε. Ο ξακουσμένος ήρωας έγινε δούλος της Ομφάλης, μιας φαντασμένης κι ανάξιας γυναίκας.

Πολύ καμάρωνε η Ομφάλη που είχε δούλο της το γιο της Αλκμήνης. Δεν τον ήθελε όμως για να της κάνει κανένα μεγάλο άθλο, αλλά μόνο για να τον ταπεινώνει και να νομίζει έτσι πως είναι κείνη κι απ' τον Ηρακλή ανώτερη. Τόσο ανόητη ήταν η Ομφάλη! Ικανοποιημένη η Ήρα πίστευε πως ο Ηρακλής θα ταπεινωθεί και θα γελοιοποιηθεί τόσο πολύ, που από δω και μπρος κανένας δε θα μιλάει με θαυμασμό γι' αυτόν αλλά μόνο με περιφρόνηση.

Πραγματικά η Ομφάλη για να τον ταπεινώσει τον πρόσταζε και του μιλούσε σαν νάταν ο τελευταίος δούλος. Τον έβαζε να κάνει δουλειές που δεν ταίριαζαν σε ήρωα. Τον έβαζε να σκουπίζει, να πλένει ρούχα, να μαγειρεύει, να γνέθει μαλλί, να κάνει δηλαδή δουλειές που τότε τις έκαναν οι σκλάβες.

Αλλά, πράγμα περίεργο, καθόλου δε βαρυγκομούσε ο μεγάλος ήρωας κάνοντας δουλειές «κατώτερες», κάνοντας δουλειές που δεν ήταν συνηθισμένος.

«Σκότωσα έναν αθώο, έλεγε, και πρέπει να πληρώσω. Αν κάνω υπομονή και δουλέψω με φιλότιμο σ' αυτές τις άχαρες δουλειές, ίσως τότε η ψυχή του Ίφιτου να μου δώσει συγχώρεση».

Ο ΗΡΑΚΛΗΣ ΣΤΗΝ ΟΜΦΑΛΗ

Γι' αυτό ο Ηρακλής προσπαθούσε να κάνει σωστά και την πιο ασήμαντη δουλειά και την πιο ασυνήθιστη εργασία, όχι βέβαια για την Ομφάλη αλλά για τον Ίφιτο.

Παραξενευόταν η Ομφάλη με την τόση εργατικότητα και το ζήλο που έδειχνε ο Ηρακλής και στην πιο «ταπεινή» δουλειά. Κι ενώ προσπαθούσε με κάθε τρόπο να τον μειώσει, στενοχωριόταν γιατί δεν έβλεπε να νιώθει τέτοιο πράγμα ο ήρωας. Ίσως γιατί η Ομφάλη δεν ήξερε πως δεν υπάρχει καμιά τίμια δουλειά που να είναι ατιμωτική για τον άνθρωπο. Ίσως ακόμα γιατί δεν ήξερε πως για να είναι κανένας πραγματικός ήρωας αλλά και σωστός άνθρωπος, δε φτάνουν μόνο τα μεγάλα έργα και τα λαμπρά κατορθώματα. Χρειάζονται και τα μικρά έργα, που όσο ασήμαντα κι αν φαίνονται, είναι απαραίτητα στον άνθρωπο και πρέπει να γίνονται κι αυτά σωστά και με ζήλο, γιατί μέσα σ' αυτά καθρεφτίζεται η ψυχή του κάθε ανθρώπου αλλά και του κάθε ήρωα. Μα αυτά πού να τα ξέρει μια Ομφάλη. Εδώ δεν τα ήξερε η θεά Ήρα και νόμιζε πως μπορούσε έτσι να εξευτελίσει το μεγάλο ήρωα.

Ωστόσο ο χρόνος που ο Ηρακλής υπηρέτησε στην Ομφάλη δεν κύλησε μόνο μ' αυτές τις ασήμαντες και ταπεινές δουλειές, γιατί του έτυχε να κάνει και μεγάλους κι ωφέλιμους άθλους και να περάσει πολλούς κινδύνους και περιπέτειες.

Έτσι, μια φορά, γκρέμισε μέσα στ' αφρισμένα νερά του Μαίανδρου, το φοβερό γίγαντα Λιτυέρση που ξεδιψούσε πίνοντας το αίμα των ανύποπτων οδοιπόρων. Μια άλλη φορά σκότωσε, ύστερα από φοβερή πάλη, τον τερατώδη δράκο του Σαγγάριου που κατασπάραζε ανθρώπους και ζώα. Μια τρίτη φορά εξόντωσε τον τρομερό ληστή της Λυδίας, Συλέα, που έβαζε τους περαστικούς να καλλιεργούν τ' αμπέλι του και έπειτα τους σκότωνε.

Μα ιστορίες με άθλους είπαμε πολλές. Γι' αυτό ας σταθούμε τώρα σε μια περιπέτεια πολύ διαφορετική.

Ήταν μια ζεστή καλοκαιριάτικη μέρα κι ο Ηρακλής ξεκίνησε από πολύ νωρίς για τη γειτονική πόλη Έφεσο όπου έπρεπε να πάει για κάποια δουλειά. Ο δρόμος ωστόσο ήταν μακρύς και το μεσημέρι ξάπλωσε κάτω από ένα σκιερό δέντρο να ξεκουραστεί. Γρήγορα όμως τα μάτια του κλείσανε και τον πήρε ο ύπνος. Όπως κοιμόταν τον είδαν δυο νάνοι. Αυτοί ήταν οι Κέρκωπες, γνωστοί παντού σαν κλέφτες και πανούργοι αλλά ταυτόχρονα και σαν δυο τύποι πολύ διασκεδαστικοί και αστείοι. Γυρνούσαν από πόλη σε πόλη κι από χώρα σε χώρα κι η φήμη τους όλο και ξαπλωνόταν, γιατί η πιο μεγάλη τους επιτυχία ήταν ότι ύστερα από κάθε κλεψιά ή απάτη που κάνανε, κατάφερναν, με τα αστεία τους καμώματα και τα διασκεδαστικά χωρατά τους, να μένουν στο τέλος πάντα ατιμώρητοι.

Όταν λοιπόν οι δυο Κέρκωπες είδαν τον Ηρακλή να κοιμάται, σκέφτηκαν να του κλέψουν τα όπλα του. Έτσι του πήραν την ασπίδα κι αφού την έπιασαν κι οι δυο μαζί, πήγαν και την έκρυψαν πίσω από ένα θάμνο. Ύστερα του πήραν το τόξο του με τα βέλη και μετά θέλησαν να του πάρουν το ρόπαλο, μα

ΟΙ ΚΕΡΚΩΠΕΣ

ΠΟΝΗΡΙΕΣ ΚΑΙ ΑΣΤΕΙΑ

επειδή δεν μπορούσαν να το σηκώσουν το παράτησαν. Πιο δύσκολο όμως ήταν να του κλέψουν το σπαθί, γιατί ο ήρωας το φορούσε στη μέση του. Ωστόσο οι δυο τύποι το αποφάσισαν. Αλλά όπως το τραβούσαν ο Ηρακλής ξύπνησε. Οι δυο νάνοι, αν και τρόμαξαν πολύ, όχι μόνο δεν το 'δειξαν, αλλά αμέσως άρχισαν να κάνουν κάτι αστεία πηδήματα και τούμπες, λες και βρίσκονταν σε πανηγύρι. Ο Ηρακλής όμως κατάλαβε πως είχαν προσπαθήσει να του κλέψουν το σπαθί και πως οι αστείες τούμπες και τα πηδήματα ήταν πονηριές για να τραβήξουν την προσοχή του και να μη δει τι του κάνανε. Όταν μάλιστα πρόσεξε πως έλειπε κι η ασπίδα του και το τόξο του, άναψε από θυμό. Αν και είδε αμέσως πως ήταν πίσω από το θάμνο, θέλησε να τους τιμωρήσει. Είπε να τους δείρει μα κρατήθηκε. Τόσο μικρά ανθρωπάκια! Μια να έδινε στο καθένα θα τα σκότωνε. Εντωμεταξύ οι Κέρκωπες, κάνοντας συνέχεια τούμπες και αστεία, προσπάθησαν να ξεφύγουν, μα κι αυτή η πονηριά δεν πέρασε. Ο Ηρακλής έτρεξε πίσω τους και τους έπιασε.

— Έτσι μου είστε; είπε. Τώρα θα δείτε!

Και τότε τους έδεσε από τα πόδια, τον ένα στη μια άκρη ενός κονταριού και τον άλλο στην άλλη, κι έτσι, κρεμασμένους ανάποδα, τους φορτώθηκε στον ώμο του και τράβηξε για την Έφεσο για να τους πάει να δικαστούν.

Οι Κέρκωπες όμως ήταν τόσο σπουδαίοι τεχνίτες στα αστεία, που αν και ήταν κρεμασμένοι ανάποδα, κάνανε τόσες αστείες γκριμάτσες και τέτοιες τούμπες στον αέρα, κι ο Ηρακλής διασκέδασε στο δρόμο τόσο πολύ, που στο τέλος τους συμπάθησε και τους έλυσε. Οι δυο Κέρκωπες, ελεύθεροι πια, κάνανε μερικές τούμπες ακόμα και ύστερα όπου φύγει φύγει.

Έτσι, χάρη στην τέχνη τους, γλίτωσαν κι αυτή τη φορά οι δυο πονηροί κλέφτες, πολύ προσωρινά όμως, γιατί, αν ο Ηρακλής τους συγχώρεσε, ο πατέρας του ο Δίας θύμωσε πολύ γι' αυτό που πήγαν να κάνουν στο γιο του και τους τιμώρησε μεταμορφώνοντάς τους σε πέτρες. Πραγματικά, κοντά στην Έφεσο, είναι ένας βράχος όπου μοιάζει να υπάρχουν απάνω του δυο φιγούρες νάνων. Είναι λένε, οι Κέρκωπες και από τότε δεν μπόρεσαν να ξανακάνουν πια ούτε κλεψιές, ούτε πονηριές, ούτε αστεία.

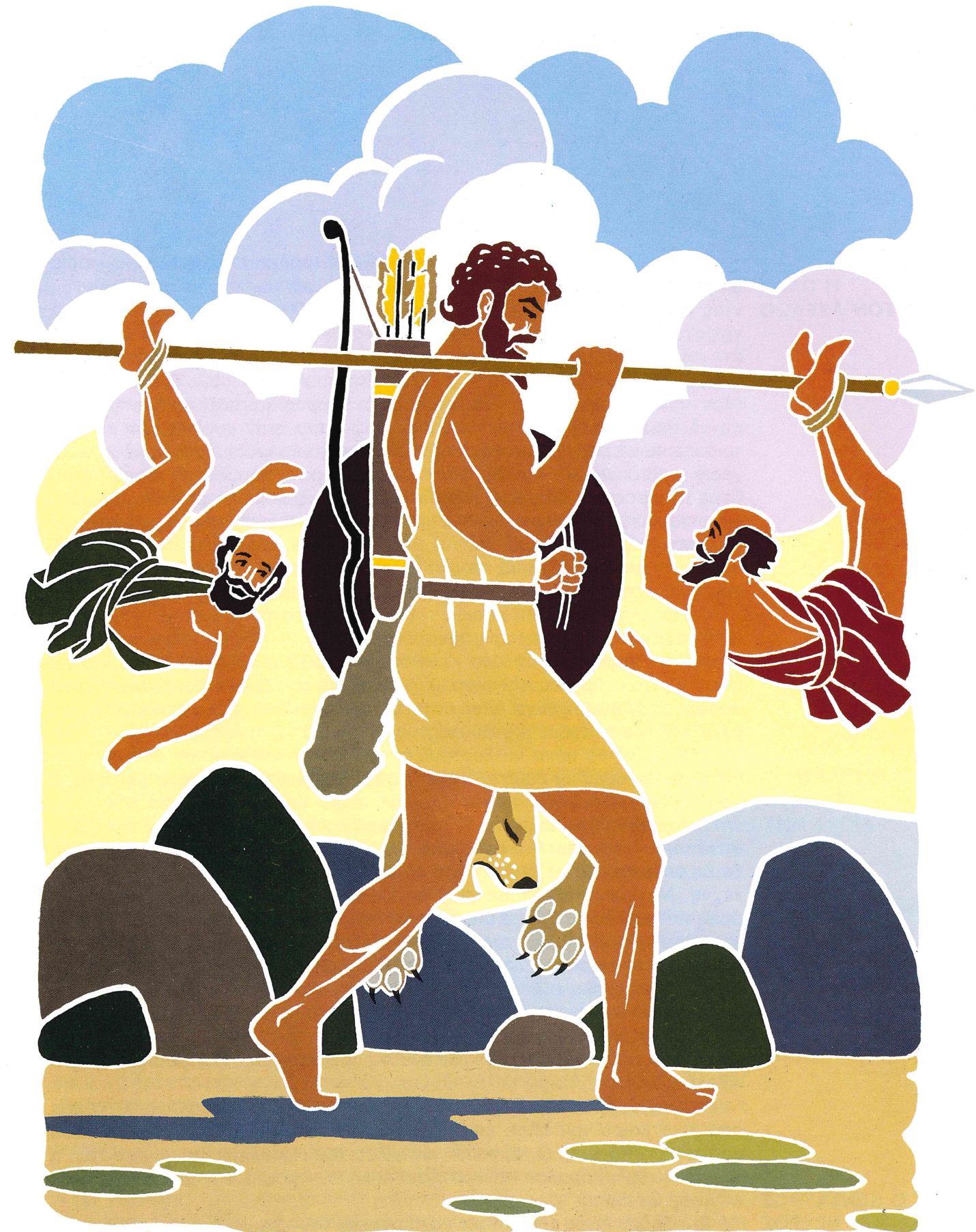
Τελικά πέρασε ο χρόνος που ο ήρωας έπρεπε να υπηρετήσει την Ομφάλη. Με την εργατικότητά του, με την ευσυνειδησία του και με την υπομονή του, εξαγνίστηκε από το φόνο του Ίφιτου κι ελεύθερος ξεκίνησε για την Ελλάδα.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ

Γυρίζοντας, θυμήθηκε στο δρόμο το Μελέαγρο που τον είχε παρακαλέσει για την αδερφή του, τότε που κατέβηκε στον Άδη για να φέρει τον Κέρβερο.

«Ίσως, σκέφτηκε, όλα αυτά τα τραβάω γιατί ξέχασα την υπόσχεση που έδωσα στο Μελέαγρο, ξέχασα τη Δηιάνειρα και προτίμησα ν' αγωνιστώ για την Ιόλη, την κόρη του Εύρυτου».

Έτσι αποφάσισε να πάει στην Καλυδώνα της Αιτωλίας όπου βασιλεύει ο Οινέας και να ζητήσει σε γάμο την κόρη του τη Δηιάνειρα.

**Η ΠΑΛΗ
ΜΕ ΤΟΝ ΑΧΕΛΩΟ**

Όταν ο Ηρακλής έφτασε στην Καλυδώνα, βρήκε εκεί πολλά παλικάρια απ' όλα τα μέρη της Ελλάδας, που ήρθαν κι αυτά για τον ίδιο σκοπό. Ρωτώντας έμαθε πως ο πατέρας της Δηιάνειρας, ο Οινέας, είχε αποφασίσει να γίνουν αγώνες πάλης και την κόρη του να την πάρει όποιος είναι πιο άξιος στο πάλεμα. Ανάμεσα στους μνηστήρες ήταν κι ένας φοβερός κι ανίκητος αντίζηλος, ο θεός-ποταμός Αχελώος. Αυτός μάλιστα είχε την ικανότητα, όταν παλεύει, να γίνεται πότε φίδι, πότε ταύρος και πότε άνθρωπος. Πιο συχνά όμως παρουσιαζότανε με μια μορφή που ήταν συνδυασμός και των τριών αυτών εμφανίσεων. Είχε τότε ένα γιγαντιαίο φιδίσιο σώμα, κεφάλι και χέρια ανθρώπινα και στο μέτωπό του δυο κέρατα ταύρου. Κι επειδή ήταν θεός ποταμός από τα πυκνά γένια του τρέχαν αφρισμένα νερά. Η Δηιάνειρα δεν μπορούσε ούτε να τον αντικρίσει και θα προτιμούσε να πεθάνει παρά να γίνει γυναίκα του.

Όλοι οι άλλοι μνηστήρες τον κοίταζαν με τρόμο και στο τέλος ένας ένας αποτραβήχτηκαν. Πώς να παλέψουν μ' ένα τέτοιο τέρας!

Ο Ηρακλής όμως αποφάσισε τον αγώνα.

Ο Αχελώος γέλασε περιφρονητικά.

— Είμαι δυνατότερός σου κι αξιότερός σου και κανένας δε με νίκησε ποτέ. Εμένα με φοβούνται ακόμα κι οι θεοί, και στη Δωδώνη οι άνθρωποι μου προσφέρουν θυσίες. Εγώ είμαι πατέρας όλων των ποταμών της Ελλάδας και όχι ένας περιπλανώμενος δούλος.

— Είσαι άξιος μόνο να ξεστομίζεις λόγια προσβλητικά και να νικάς τον άλλο με τα λόγια, αν εσύ το λες αυτό νίκη. Μα εγώ θα σε νικήσω με τα γερά μου χέρια, και όρμησε απάνω του.

Ο Αχελώος ξαφνιάστηκε. Τέτοια τόλμη και τέτοια δύναμη δεν την ξανασυνάντησε ποτέ του. Πάλεψε όμως σαν λιοντάρι, μα γρήγορα κατάλαβε πως δε θα μπορέσει να τα βγάλει πέρα με τον ήρωα. Έβαλε τότε μπρος την άλλη τέχνη. Μεταμορφώθηκε σε φίδι και γλίστρησε απ' τα χέρια του. Αμέσως όμως ο Ηρακλής το έπιασε απ' το λαιμό. Φοβήθηκε ο Αχελώος μην τον πνίξει και μεταμορφώθηκε σε ταύρο. Ο ήρωας τότε τον έπιασε από τα κέρατα, τον σήκωσε στον αέρα και ύστερα τον πέταξε κάτω ανάσκελα. Κι ήταν τόση η δύναμη που έβαλε ο ήρωας, που το ένα κέρατο έμεινε στα χέρια του κι ο Αχελώος, όπως χτύπησε στη γη, μούγκρισε τρομαχτικά απ' τον πόνο.

— Τι λες τώρα! φώναξε άγρια ο Ηρακλής.

— Δώσε μου το κέρατο και πάρε τη Δηιάνειρα, είπε ντροπισμένος ο Αχελώος.

Έτσι ο γιος του Δία μπόρεσε και παντρεύτηκε την κόρη του Οινέα. Ύστερα από λίγο καιρό την πήρε και πήγε να εγκατασταθεί στην Τραχινία, όπου βασιλεύε ο Κήυκας. Ο Κήυκας ήταν φίλος του Ηρακλή και η γυναίκα του, η Αλκυόνη, θα μπορούσε να κρατήσει καλή συντροφιά στη Δηιάνειρα, όταν εκείνος θα έλειπε.

Στο δρόμο όμως χρειάστηκε να περάσουν τον ποταμό Εύηνο. Εκεί βρήκαν

**Ο ΚΕΝΤΑΥΡΟΣ
ΝΕΣΣΟΣ**

τον κένταυρο Νέσσο που με λίγα λεφτά έπαιρνε στη ράχη του όποιον ήθελε να περάσει το ποτάμι και τον έβγαζε απέναντι. Ο Ηρακλής, έδωσε τότε τη Δηιάνειρα στο Νέσσο κι ο ίδιος πέρασε το ποτάμι κολυμπώντας.

Ο Νέσσος όμως, σαν βγήκε απέναντι, αντί να κατεβάσει τη Δηιάνειρα, άρχισε να τρέχει θέλοντας να κλέψει την πανώρια γυναίκα του ήρωα.

Ο Ηρακλής αμέσως τέντωσε το τόξο του, κι όσο γρήγορα κι αν έτρεχε ο Κένταυρος, ένα βέλος βουτηγμένο στο φαρμάκι της Λερναίας Ύδρας τον έφτασε και μπήχτηκε στο κορμί του. Μα πριν πεθάνει ο Νέσσος σκέφτηκε έναν τρόπο για να εκδικηθεί τον Ηρακλή και τότε λέει στη Δηιάνειρα.

— Έκανα μεγάλο λάθος και για να το διορθώσω θέλω να σου φανώ χρήσιμος. Μάζεψε σ' ένα δοχείο το αίμα που τρέχει απ' την πληγή μου. Εύχομαι να μη σου χρειαστεί ποτέ. Αν όμως καμιά φορά φοβηθείς μήπως ο άντρας σου σε παρατήρει και πάρει άλλη γυναίκα, διάλεξε μια φεγγαρόλουστη νύχτα, πότισε μ' αυτό το αίμα ένα ρούχο και δώσ' το στον Ηρακλή να το φορέσει. Ο άντρας σου τότε θα γυρίσει και πάλι κοντά σου, γιατί το αίμα μου έχει αυτή τη μαγική ικανότητα.

Η Δηιάνειρα άκουσε το Νέσσο κι έκρυψε το αίμα χωρίς να υποψιαστεί τίποτα, αλλά και γιατί δεν ήξερε πως μέσα σ' αυτό το αίμα είχε ανακατευτεί και το φοβερό φαρμάκι της Λερναίας Ύδρας.

Ο Ηρακλής με τη Δηιάνειρα ζήσαν ευτυχισμένοι αρκετά χρόνια και κάνανε τέσσερα παιδιά που το μεγαλύτερο λεγόταν Έλλος και το μικρότερο ήταν κορίτσι και λεγόταν Μακαρία.

Μα ο ήρωας, όπως ήταν φυσικό, δε ζούσε όλο αυτό το διάστημα στο σπίτι του, γιατί δεν μπορούσε να ζήσει χωρίς άθλους κι ανδραγαθήματα.

Έτσι, λίγο καιρό αργότερα, αποφάσισε να εκστρατεύσει ενάντια στην Τροία για να τιμωρήσει το Λαομέδοντα που δεν κράτησε το λόγο του ούτε στους θεούς Απόλλωνα και Ποσειδώνα ούτε και σ' αυτόν τον ίδιο, όταν έσωσε από φριχτό θάνατο την κόρη του την Ησιόνη.

Μάζεψε λοιπόν πολλά γενναία παλικάρια από την Τραχινία και άλλα μέρη της Ελλάδας και ξεκίνησε με δεκαοχτώ πλοία για την Τροία. Ανάμεσα σ' εκείνους που πρόθυμα δέχτηκαν να τον βοηθήσουν ήταν φυσικά κι ο Τελαμώνας, ο Σαλαμίνιος ήρωας που δεν είχε ξεχάσει την Ησιόνη ούτε στιγμή.

Ο Ηρακλής πολιορκήσε την Τροία και γρήγορα ετοιμάστηκε για επίθεση. Μόλις δόθηκε η διαταγή για την έφοδο, ο Τελαμώνας όρμησε ασυγκράτητος, γκρέμισε ένα μέρος από τα τείχη και μπήκε πρώτος στην πόλη. Σαν είδε όμως να έρχεται πίσω του ο Ηρακλής, φοβήθηκε μήπως ο ήρωας, προσβληθεί και θυμώσει, που δεν τον άφησε να μπει πρώτος και τότε έσκυψε στη γη και άρχισε να μαζεύει πέτρες.

— Τι κάνεις εκεί Τελαμώννα; ρωτάει ο Ηρακλής.

— Χτίζω βωμό στον Ηρακλή τον Ανίκητο, απάντησε ο Τελαμώνας.

Ο Ηρακλής τότε, είτε γιατί ξεγελάστηκε, είτε γιατί θαύμασε την εξυπνάδα του Τελαμώννα, ευχαριστήθηκε. Του παρατήρησε μόνο πως δεν υπάρ-

**Ο ΗΡΑΚΛΗΣ
ΚΥΡΙΕΥΕΙ
ΤΗΝ ΤΡΟΙΑ**

χει χρόνος για χάσιμο και τότε, κι οι δυο μαζί, ακολουθούμενοι από πολλά άλλα παλικάρια, όρμησαν για το παλάτι του Λαομέδοντα. Η μάχη άναψε αμέσως κι η νίκη γρήγορα στεφάνωσε τον Ηρακλή και τους συντρόφους του. Ο ίδιος ο Λαομέδοντας σκοτώθηκε και πιάστηκαν πολλοί αιχμάλωτοι. Ανάμεσα σ' αυτούς ήταν κι η Ησιόνη κι ο αδερφός της ο Ποδάρκης.

Ο Ηρακλής τότε έδωσε την ωραία Ησιόνη στον Τελαμώνα που η χαρά του δεν κρυβότανε.

Η Ησιόνη όμως είχε μέσα της μεγάλο πόνο.

— Λυπάμαι πολύ, για το κακό που έγινε στην πόλη μας και το θάνατο του πατέρα μου. Ξέρω πως το φταίξιμό του ήταν πολύ μεγάλο και γι' αυτό υποτάσσομαι σ' αυτούς που κάποτε μου σώσανε τη ζωή. Μα ο πόνος μου θα γλυκάνει μόνο, αν αφήσετε λεύτερο τον αδερφό μου που γλίτωσε το θάνατο.

— Αν υπάρχει ένας που πρέπει να γίνει σκλάβος, είναι αυτός! φωνάζει ο Ηρακλής, και να 'ναι πολύ ευχαρισμένος που σώθηκε!

Ο Τελαμώνας όμως με το βλέμμα του παρακαλούσε το μεγάλο ήρωα να κάνει τη χάρη που του ζητούσε η Ησιόνη.

Ο Ηρακλής το κατάλαβε κι έστριψε τα λόγια του. Έχοντας επιτήδες το ίδιο θυμωμένο ύφος, συμπλήρωσε.

— Και δε θα τον αφήσουμε λεύτερο, αν δεν τον εξαγοράσεις!

Η Ησιόνη όμως δεν είχε τίποτα να πληρώσει για την ελευθερία του αδερφού της. Μα στη δύσκολη ώρα δοκίμασε μια ιδέα που ξαφνικά της ήρθε στο νου και είπε φοβισμένα.

— Δίνω το πέπλο μου.

— Θαυμάσια! φώναξε τότε ο Ηρακλής. Κι όχι μόνο άφησε ελεύθερο τον

Ποδάρκη, αλλά τον έκανε και βασιλιά της Τροίας με το όνομα Πρίαμος, που θα πει εξαγορασμένος.

Τέλος μπήκαν όλοι στα πλοία και σε λίγο ανοίξανε πανιά για την Ελλάδα.

Εδώ όμως η Ήρα βρήκε πάλι την ευκαιρία για να κάνει κακό στον ήρωα. Αφού πρώτα έστειλε το θεό Ύπνο στο Δία για να τον κοιμήσει πολύ βαριά, εκείνη με τη βοήθεια του Βορέα ξεσήκωσε στη θάλασσα κάτι κύματα σαν βουνά πελώρια κι ο Ηρακλής κι οι σύντροφοί του πέρασαν τρομερό κίνδυνο. Τελικά τα πλοία βρέθηκαν στις ακτές της Κω. Εκεί βρήκαν ένα λιμάνι και μπήκαν μέσα για να γλιτώσουν απ' τη μανιασμένη θάλασσα, αλλά και πάλι άλλος μεγάλος κίνδυνος τους περίμενε. Οι κάτοικοι του νησιού τούς πέρασαν για πειρατές και τους πετούσαν απ' την ακτή πέτρες. Από μια πέτρα μάλιστα τραυματίστηκε κι ο ίδιος ο Ηρακλής. Οι ήρωες αναγκάστηκαν να βγουν στη στεριά και ν' ανοίξουν πόλεμο. Οι κάτοικοι του νησιού νικήθηκαν κι όταν είδαν ποιοι ήταν οι νικητές τους, ντράπηκαν για τον τρόπο που τους φέρθηκαν και τους δώσανε πλούσια δώρα για να εξαγοράσουν την οργή τους.

Εντωμεταξύ ο Δίας ξύπνησε. Και τότε είδε τον Ηρακλή να πολεμά τραυματισμένος και το αίμα να τρέχει άφθονο απ' την πληγή του. Θυμωμένος κι ανήσυχος κατέβηκε ο ίδιος απ' τον ουρανό, πήρε από τη μάχη τον Ηρακλή και τον πήγε στο πλοίο όπου του 'δεσαν την πληγή και σταμάτησε το αίμα.

Πολλές φορές θύμωσε ο μεγάλος κυρίαρχος των θεών και των ανθρώπων, μα σαν αυτόν το θυμό δεν ήταν άλλος. Είχε καταλάβει ότι όλα αυτά ήταν δουλειά της Ήρας. Έτσι την έπιασε, της έδεσε τα χέρια μ' άσπαστες χρυσές αλυσίδες και την κρέμασε από τα σύννεφα, ανάμεσα στον ουρανό και στη γη. Και για να πονάει και να τυραννιέται αβάσταχτα, της έδεσε από τα πόδια δυο

ασήκωτα σιδερένια αμόνια που με το τρομερό βάρος τους την τραβούσαν ανυπόφορα απ' τα πόδια. Κι έσκουζε απ' το τρομερό μαρτύριο η μεγάλη θεά και ζητούσε βοήθεια. Μα ποιος να τολμήσει να τη λύσει που ο πανίσχυρος Δίας απείλησε όλους τους θεούς να τους γκρεμίσει από τον Όλυμπο στη γη κι εκεί να χάσουν την πνοή τους, κι ας ήταν αθάνατοι. Όμως όσο μεγάλοι κι αν ήταν οι πόνοι της Έρας, ήταν πάλι πολύ μικροί μπροστά στον πόνο που έσφαζε τον ίδιο για τον κίνδυνο που πέρασε ο γιος του. Τόσο πολύ πιο αγαπητός ήταν στο Δία ο Ηρακλής κι απ' τους θεούς, όλους μαζί ακόμα.

Μα αν ο ήρωας πέρασε τέτοιο κίνδυνο δε δίστασε να ξεκινήσει αμέσως για νέα πιο επικίνδυνη περιπέτεια.

Η ΓΙΓΑΝΤΟΜΑΧΙΑ

Τα παιδιά της θεάς Γης, οι ανίκητοι Γίγαντες άνοιξαν πόλεμο με τους θεούς άγριο και ανελέητο. Και τώρα η θεά Αθηνά, που τόσες φορές κρυφά ή φανερά βοήθησε τον ήρωα, ήρθε τρέχοντας να του ζητήσει βοήθεια και για πρώτη φορά στο πρόσωπο της τρανής θεάς ήταν ζωγραφισμένος ένας ολοφάνερος φόβος.

Οι Γίγαντες ήταν όντα τρομερά. Η όψη τους ήταν απαίσια, το βλέμμα τους φοβερό, τα μαλλιά τους και τα γένια τους άγρια. Μα κείνο που τους έκανε πιο φοβερούς ήταν τα πόδια τους που ήταν δυο χοντρά και δυνατά φίδια. Οι Γίγαντες με τον όγκο τους και την αφάνταστη δύναμή τους σκορπούσαν παντού τον τρόμο. Βουνά ολόκληρα μπορούσαν ν' αρπάξουν με τα χέρια τους και να τα ρίχνουν στους εχθρούς τους. Μα δεν ήταν μόνο η δύναμή τους που τρόμαζε, γιατί οι Γίγαντες ήταν και πολύ περισσότεροι απ' τους θεούς. Σαράντα απ' αυτούς είναι και σήμερα γνωστοί με τα ονόματά τους κι ο συνολικός αριθμός τους λέγανε πως ξεπερνούσε τους εκατό. Και σαν να μην έφταναν όλα αυτά, η μητέρα τους η Γη τους έδωσε κι ένα βοτάνι που τους έκανε άτρωτους από τη δύναμη και τα όπλα των θεών. Κι αυτοί, βασισμένοι τώρα στην ολοφάνερη υπεροχή τους, αποφάσισαν να ρίξουν τους θεούς από τον Όλυμπο και να γίνουν νέοι κυρίαρχοι του κόσμου. Αλίμονο όμως αν αυτά τα απαίσια όντα πετύχαιναν το σκοπό τους. Η ομορφιά του κόσμου θα χανόταν κι ο πόνος και τα βάσανα θα ήταν η μοναδική συντροφιά των ανθρώπων.

Ο πόλεμος που άναψε τώρα ήταν φοβερός. Από την εποχή της Τιτανομαχίας η γη δεν ξανάδε τέτοιο πόλεμο, και ποτέ οι θεοί δεν κινδύνεψαν τόσο πολύ όσο τώρα. Έρθε στιγμή που οι Γίγαντες κυνήγησαν τους θεούς ως τον Όλυμπο και στήσανε βράχους μεγάλους σαν βουνά τον έναν πάνω στον άλλο. Κι ήταν έτοιμοι να ορμήσουν στα παλάτια των θεών, αν ο Δίας με μια βροχή από κεραυνούς, που έμοιαζε σαν χαλασμός του κόσμου, δεν τους ανάγκαζε να υποχωρήσουν. Ο πόλεμος μαινόταν τώρα στη Χαλκιδική που ήταν η χώρα των Γιγάντων.

Μα αν οι Γίγαντες ήταν άτρωτοι από τα όπλα των θεών, δεν ήταν άτρωτοι και από τα όπλα των ανθρώπων. Έπρεπε μόνο να βρισκόταν ένας ήρωας που θα τολμούσε να πολεμήσει μαζί τους. Κι αυτό ήταν το πιο δύσκολο. Υπήρχε όμως ο Ηρακλής. Και να γιατί η Αθηνά ήρθε τώρα στο μεγάλο ήρωα. Η δύναμή

του και η τόλμη του, και τα βέλη τα ποτισμένα στο φαρμάκι της Λερναίας Ύδρας θα μπορούσαν ίσως να σώσουν τους θεούς.

Ο Ηρακλής έτρεξε στη μάχη.

Στην Παλλήνη της Χαλκιδικής γινόταν τρομερό κακό. Από το φοβερό πάλεμα των Ολύμπιων θεών με τους Γίγαντες η γη σειόταν κι η πλάση αγκομαχούσε. Τ' αστροπελέκια του Δία πέφταν και ξαναπέφταν κι ο ουρανός άστραφτε και βροντούσε χωρίς τελειωμό. Οι θεοί πολεμούσαν σαν λιοντάρια αλλά δυστυχώς και χωρίς ελπίδα. Οι Γίγαντες άτρωτοι, λες και δεν τους άγγιζε τίποτα, ήταν έτοιμοι ν' ανατρέψουν τους θεούς και να τους ρίξουν στα Τάρταρα. Μα τότε μπήκε στη μάχη ο Ηρακλής ο τρανός γιος του Δία.

Πρώτη, δεύτερη, τρίτη σαϊτιά και τρεις Γίγαντες πέφτουν άψυχοι στο χώμα. Ήταν οι πρώτοι νεκροί των Γιγάντων. Το ξάφνιασμα ήταν αναπάντεχο. Ένα τέταρτο βέλος βρίσκει τον τρομερό Αλκυονέα στο στήθος. Αυτός όμως δεν παθαίνει τίποτα. Η Αθηνά τρέχει κι εξηγεί στον ήρωα ότι ο Αλκυονέας, είναι αθάνατος όσο πατάει στην Παλλήνη, τη γη που γεννήθηκε. Αμέσως ο Ηρακλής τον αρπάζει με τα φοβερά του μπράτσα και τον πάει σ' άλλο τόπο κι ο τρομερός Γίγαντας πεθαίνει αμέσως.

Ένας άλλος Γίγαντας ο Πορφυρίων κυνηγά να πιάσει την Έρα. Το άσβηστο μίσος που τρέφει η θεά για τον Ηρακλή δεν τον εμποδίζει να τη σώσει και μ' ένα φαρμακερό βέλος ρίχνει κάτω τον Πορφυρίωνα νεκρό. Η Έρα κατάπληκτη κοιτά ντροπιασμένη το γιο του Δία. Τέτοια μεγαλοψυχία ούτε να τη σκεφτεί μπορούσε. Αναλογίζεται τι θα πάθαινα η ίδια, κι όλοι οι θεοί, αν είχαν πετύχει τα σχέδιά της να εξοντώσει τον Ηρακλή. Μα δεν υπάρχει πολύς χρόνος για τέτοιες σκέψεις, γιατί η μάχη συνεχίζεται τρομερή.

Εφτά Γίγαντες τώρα κυνηγούν την Αφροδίτη. Ο Ηρακλής όμως παραμονεύει και τους σκοτώνει όλους έναν έναν. Οι θεοί παίρνουν θάρρος. Οι Γίγαντες χάνουν δυνάμεις. Από τη στιγμή που άρχισε ο εξολοθρεμός τους από τον Ηρακλή, παύουν να είναι άτρωτοι και στα όπλα των θεών. Η Αθηνά με το μακρύ της κοντάρι σκοτώνει τον Πάλλαντα. Ο Ήφαιστος μ' ένα πυρωμένο σίδερο κατακαίει τον Κλυτίο, ο Διόνυσος μ' ένα θύρσο σκοτώνει τον Εύρυτο. Άλλους τέσσερις σκοτώνουν ο Ερμής με την Άρτεμη και τις Μοίρες. Μα ο Άρης το βάζει στα πόδια μπροστά στον Εφιάλτη. Ο Απόλλωνας όμως πληγώνει τον τρομερό Γίγαντα και ο Ηρακλής τρέχει και τον αποτελείώνει.

Απελπισμένοι οι Γίγαντες βλέπουν πως η νίκη τους γίνεται τώρα ήττα. Καταλαβαίνουν πως η αιτία είναι ο Ηρακλής και ξαφνικά δέκα μαζί τρέχουν ενάντια στον ήρωα. Μα αυτός δε χάνει το θάρρος του και ρίχνει απάνω τους τη μια μετά την άλλη τις φαρμακερές σαϊτες του. Μια και μόνη σαίτα αν λάθειε, θα προλάβαιναν να τον σκοτώσουν. Δε λάθεψε όμως καμιά κι οι δέκα Γίγαντες πέσανε άψυχοι στη γη. Ο πόλεμος πλησιάζει στο τέλος του. Τα βέλη του Ηρακλή και τ' αστροπελέκια του Δία αποτελειώνουν τους τελευταίους. Μένουν πια μόνο δυο Γίγαντες κι αυτοί τώρα το βάζουν στα πόδια. Μα οι θεοί τους κυνηγούν. Ο Ποσειδώνας προλαβαίνει τον Πολυβώτη κοντά στην

ΝΙΚΗΤΗΣ ΤΩΝ ΓΙΓΑΝΤΩΝ

Κω απ' όπου αρπάζει ένα βουνό και το ρίχνει απάνω του. Έτσι έγινε ένα καινούριο νησί, η Νίσυρος. Η Αθηνά κυνήγησε πάνω από στεριές και θάλασσες τον πιο φοβερό απ' όλους τους Γίγαντες, τον Εγκέλαδο και τελικά τον καταπλάκωσε ρίχνοντας απάνω του ολόκληρη τη νήσο Σικελία. Κι ωστόσο ο Εγκέλαδος δεν πέθανε. Αν και θαμμένος βαθιά μέσα στη γη, τραντάζεται και σειέται και προκαλεί συχνά καταστροφικούς σεισμούς σ' όλο τον κόσμο.

Τέτοια λέγανε πως ήταν η Γιγαντομαχία, η μάχη όπου η λαϊκή φαντασία κορυφώνει τη δόξα του Ηρακλή σε ύψη απίστευτα, αφού θέλησε το γιο της Αλκμήνης ακόμα και νικητή των Γιγάντων, ακόμα και σωτήρα των θεών.

Με τη Γιγαντομαχία ιστορήσαμε και τον τελευταίο άθλο του Ηρακλή. Μένει τώρα η εκστρατεία της Οιχαλίας, που γίνεται για την τιμωρία του Εύρυτου. Μια εκστρατεία όμως που, ενώ ήταν νικηφόρα, έγινε αιτία τρομερής συμφοράς για τον ήρωα, έγινε αιτία να τελειώσει η ζωή του πάνω στη γη, αλλά έγινε και η αιτία ν' ανεβεί στον Όλυμπο και να γίνει αθάνατος.

Ο Ηρακλής ποτέ δεν ξέχασε τον Εύρυτο και τους γιους του. Ποτέ δεν μπόρεσε ν' ανεχθεί που δεν κράτησαν το λόγο τους και δεν του έδωσαν την Ιόλη, και που του φέρθηκαν βάνουσα και προσβλητικά.

Αλλά γιατί ο Ηρακλής να θυμηθεί αυτήν την ιστορία και να μην την ξεχάσει; Τώρα που είχε γυναίκα του τη Δηιάνειρα, τι τον ένοιαζε αν κάποτε δεν του δώσαν την Ιόλη όπως του υποσχέθηκαν;

Ο Ηρακλής όμως είχε ορκιστεί για την τιμωρία του Εύρυτου. Και πέρασε πολύς καιρός από τότε και δεν έπρεπε να περάσει κι άλλος. Απ' την άλλη μεριά ο Εύρυτος, βασιζόμενος στους γιους του και στο δυνατό στρατό του, περιφρονούσε τον ήρωα και μάλιστα περηφανεύοταν πως ο Ηρακλής τον

φοβάται και πως δειλίασε. Κι έφτασε μάλιστα ως το σημείο να λέει πως ο γιος της Αλκμήνης έδωσε όρκο για πόλεμο και δεν τον κράτησε, και τον έλεγε ανοιχτά επίορκο ξεχνώντας πόσο ανέντιμα φέρθηκε κάποτε κι αυτός κι οι γιοι του.

Έτσι ο Ηρακλής ήταν υποχρεωμένος ν' αποφασίσει την εκστρατεία.

Πολλά ψυχωμένα παλικάρια ήρθαν πρόθυμα να τον βοηθήσουν. Μαζεύτηκε ένας ολόκληρος στρατός. Η εκστρατεία έγινε. Η Οιχαλία κυριεύτηκε. Κι ο Εύρυτος κι όλοι οι γιοι του σκοτώθηκαν. Μα σ' αυτή την ιστορία άλλο είναι εκείνο που έχει σημασία.

Ο Ηρακλής από τους αιχμαλώτους που έπιασε, διάλεξε δυο τρεις άντρες και περισσότερες γυναίκες και μ' ένα δικό του άνθρωπο, το Λίχα, τους έστειλε στο σπίτι του, στη Δηιάνειρα.

Η Δηιάνειρα πρόσεξε τότε πως ανάμεσα στους αιχμαλώτους υπάρχει και μια νέα με καταπληκτική ομορφιά, μ' αρχοντικό παράστημα και ντύσιμο βασιλικό και ρώτησε το Λίχα ποια είναι, αυτός όμως έκανε πως δεν ήξερε. Ρώτησε τότε μια άλλη αιχμάλωτη κι έμαθε πως ήταν η Ιόλη, η κόρη του Εύρυτου.

Ζήλεια μεγάλη φώλιασε τότε μέσα στην καρδιά της Δηιάνειρας. Φοβήθηκε μήπως ο Ηρακλής παντρευτεί την Ιόλη που ήταν πιο νέα και πιο όμορφη.

Αν δίκαια ή άδικα σκεφτόταν έτσι η Δηιάνειρα, κανένας δε μας τόπε. Αλλά ούτε και κανένας μας είπε πως ο Ηρακλής ήθελε την Ιόλη για γυναίκα του. Ο Ηρακλής ήταν τόσο αγαπητός, που κι αν ακόμα έφταιξε, οι άνθρωποι δε θέλανε να το πούνε.

Η ζήλεια όμως είναι πολύ κακός σύμβουλος και δεν άφησε τη Δηιάνειρα να σκεφτεί λογικά και ψύχραιμα. Έτσι το μυαλό της πήγε στην ιδέα να

**Η ΕΚΔΙΚΗΣΗ
ΤΟΥ ΝΕΣΣΟΥ**

χρησιμοποιήσει το αίμα του κένταυρου Νέσσου για να μπορέσει να κρατήσει τον Ηρακλή κοντά της.

— Άνοιξε τότε ένα μπαούλο, έβγαλε από μέσα ένα θαυμάσιο χιτώνα, που ήταν δουλειά των χεριών της, βγήκε στην αυλή και κάτω απ' το φως του φεγγαριού, τον βούτηξε στο αίμα του Νέσσου χωρίς να φαντάζεται η δύστυχη πως μέσα σ' αυτό το αίμα είχε χυθεί το πιο φοβερό φαρμάκι του κόσμου, το φαρμάκι της Λερναίας Ύδρας. Τέλος έκλεισε το χιτώνα σ' ένα κουτί και φώναξε το Λίχα.

— Τρέχα αμέσως στον Ηρακλή. Εδώ μέσα έχω βάλει ένα χιτώνα που τον ύφανα μόνη μου για κείνον. Πες του πως θέλω να τον φορέσει, όταν θα θυσιάζει στο μεγάλο Δία.

Κι ο Λίχας πήρε το κουτί με τον φαρμακωμένο χιτώνα και χάθηκε μέσα στη νύχτα τρέχοντας για τον Ηρακλή.

Το πρωί η Δηιάνειρα είδε κάτι που πήγε να της φέρει τρέλα. Στην αυλή, στο μέρος που πότισε το χιτώνα, οι πλάκες είχαν λερωθεί από το αίμα του Νέσσου. Τώρα που βγήκε ο ήλιος και ζέστανε τις πλάκες το αίμα άρχισε να βράζει και να βγάζει πράσινο αφρό. Σε λίγο οι πλάκες είχαν τρυπήσει από το φοβερό δηλητήριο. Και τότε κατάλαβε εκείνο που έπρεπε να είχε καταλάβει από την πρώτη στιγμή. Πως ο Νέσσος ήθελε να σκοτώσει τον Ηρακλή για να τον εκδικηθεί και όχι να βοηθήσει την ίδια για να μην τον χάσει. Έξαλλη τότε φώναξε το γιο της τον Έλλο.

— Τρέχα γρήγορα στην Οιχαλία. Μη σταματάς ούτε στιγμή. Πρέπει να προλάβεις να μη φορέσει ο πατέρας σου το χιτώνα που του έστειλα. Είναι φαρμακωμένος!

— Τι λες, μάνα! Πώς το έκανες αυτό!

— Μη με ρωτάς κι αργείς! Τρέξε να σώσεις τον πατέρα σου από φριχτό θάνατο!

Ο Έλλος έτρεξε γρήγορα, έτρεξε ξέφρενα, δεν πρόλαβε όμως. Ο Ηρακλής, από πολύ πρωί, ετοιμάστηκε για τη θυσία και βιάστηκε να φορέσει το δώρο της γυναίκας του. Μα όταν σε λίγο βγήκε ο ήλιος και χτύπησε με τις χρυσές αχτίδες του το χιτώνα, άρχισε να ζεσταίνεται και το δηλητηριασμένο αίμα με το οποίο ήταν ποτισμένος. Κείνη την ώρα ακούγεται μια φωνή.

— Βγάλε το χιτώνα, είναι δηλητηριασμένος!

Ήταν ο Έλλος που μόλις πρόφερε αυτά τα λόγια έπεσε στο χώμα εξαντλημένος από το τρομερό τρέξιμο.

Μα την ίδια στιγμή πόνοι δυνατοί τύλιξαν όλο το κορμί του μεγάλου ήρωα. Πάει να βγάλει το χιτώνα, μα δεν μπορούσε. Είχε κολλήσει στο κορμί του. Τραβά να τον ξεκολλήσει, σκίζονταν οι σάρκες του. Τρομεροί πόνοι τον έσφαζαν. Ο Ηρακλής, που ποτέ του δεν είχε βγάλει από τα στήθη του φωνή πόνου, όσο κι αν είχε πονέσει, έβγαλε τώρα τέτοιες φωνές που φτάσανε ως τον ουρανό. Κι ανάμεσα στις φωνές πρόφερε και βαριές κατάρες για τη Δηιάνειρα, για το μεγάλο κακό που του 'κανε.

— Πάρτε με από δω. Ο τόπος αυτός με πνίγει. Να με πάτε στην Τραχινία να δει κι η Δηιάνειρα το έργο της.

Βάλανε τον Ηρακλή σ' ένα πλοίο και τον πήγαν στην Τραχινία.

Ο Έλλος έτρεξε στη μητέρα του. Μόλις την είδε φώναξε:

— Σκότωσες τον πιο άξιο άνθρωπο που φάνηκε ποτέ πάνω στη γη, τον πιο μεγάλο ήρωα που γνώρισε ποτέ ο κόσμος.

Η Δηιάνειρα έβγαλε μια σπαραχτική κραυγή κι έτρεξε μέσα στο σπίτι φωνάζοντας και κλαίοντας συνέχεια. Κάποια στιγμή οι φωνές της σταμάτησαν. Ο Έλλος έτρεξε μέσα και είδε τότε φριχτό θέαμα. Η μητέρα του ήταν νεκρή μέσα σε μια λίμνη αίματος.

Ο Έλλος έτρεξε στον πατέρα του.

— Η μητέρα αυτοκτόνησε, είπε.

Μα ο Ηρακλής σπάραζε τόσο από τον πόνο που μπορεί και να μην τον άκουσε.

— Να μ' ανεβάσετε πάνω στην κορφή της Οίτης. Θέλω να πεθάνω εκεί, πιο κοντά στους θεούς.

Σαν τον ανέβασαν, πρόσταξε να ετοιμάσουν ξύλα για φωτιά και να τονβάλουν απάνω.

Έγινε κι αυτό. Κανένας δεν μπορούσε να φέρει αντίρρηση.

Ύστερα είπε στον Έλλο να προσέχει τα πιο μικρά αδέρφια του και σαν γίνει άντρας, να παντρευτεί την Ιόλη. Και μετά πρόσταξε.

— Βάλτε τώρα φωτιά!

Όλοι κοιτάχτηκαν. Ποιος να βάλει φωτιά. Ποιος να κάψει ζωντανό το μεγάλο ήρωα, όσο κι αν ήξεραν πως ο φριχτός θάνατος μέσα στις φλόγες θα 'ταν πολύ μικρότερο κακό από το μαρτύριο που τραβούσε.

— Βάλτε φωτιά! Ξαναφώναξε ο Ηρακλής. Αλλά πάλι κανένας δεν κουνήθηκε.

— Έλλε, βάλε φωτιά!

Το παιδί δεν μπορούσε.

— Φωτιά! φωτιά! Κανένας δε με λυπάται να βάλει φωτιά.

Όλοι σπάραζαν απ' τον πόνο για το μεγάλο ήρωα, μα κανένας φωτιά δεν έβαζε. Όσπου πέρασε από κει ένας φημισμένος τοξότης, ο Φιλοκτήτης. Λυπήθηκε το μεγάλο ήρωα κι όταν ο Ηρακλής του υποσχέθηκε πως θα του δώσει τα βέλη του τα βουτηγμένα στο φαρμάκι της Λερναίας Ύδρας, δέχτηκε κι έβαλε φωτιά.

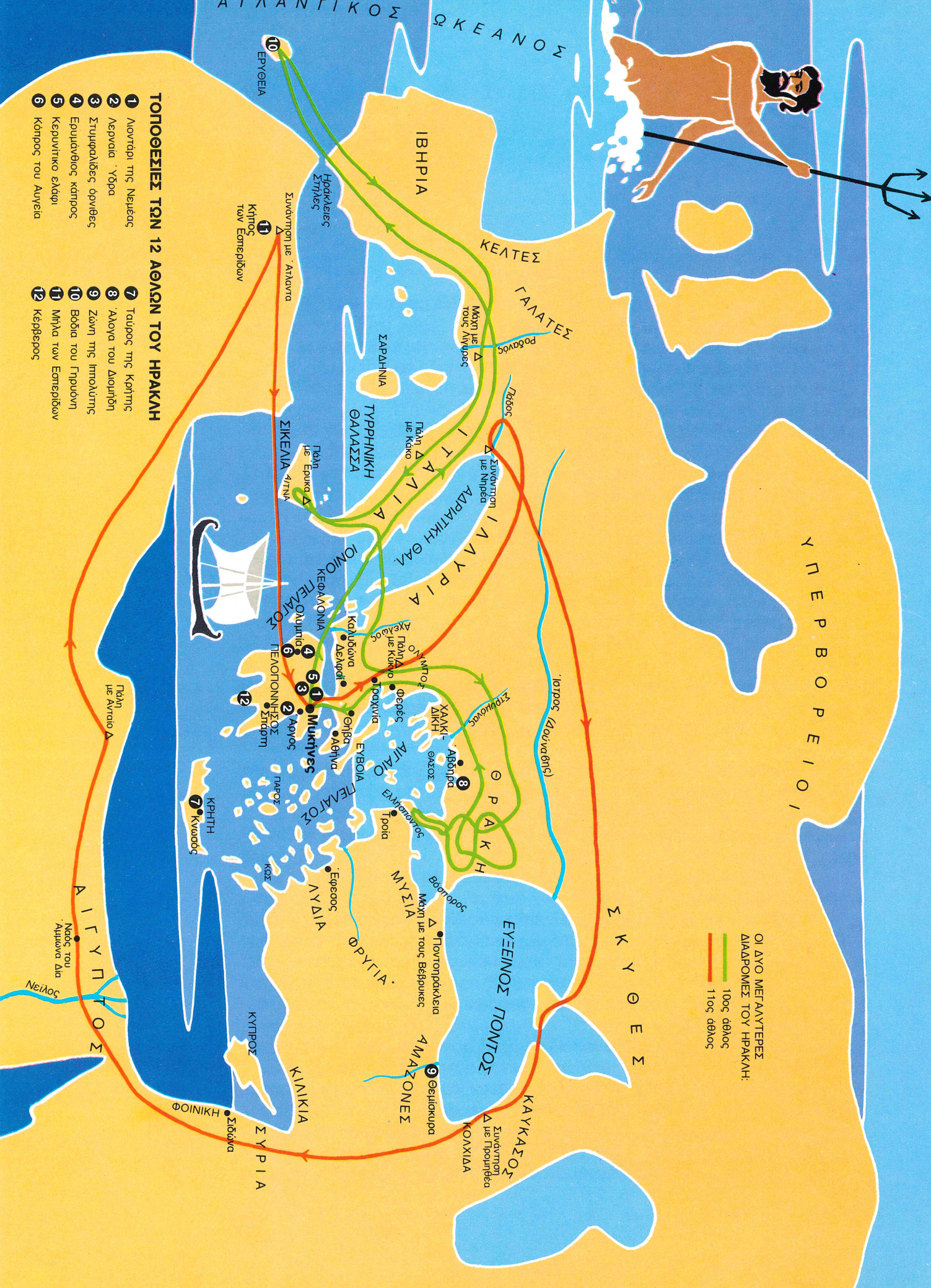
Πριν προλάβουν όμως οι φλόγες ν' αγγίξουν τον ήρωα, ο ουρανός άρχισε να βροντά κι όλη η πλάση να φωτίζεται από τις αστραπές του Δία. Ένα άρμα με τέσσερα φτερωτά άλογα κατέβηκε απ' τον ουρανό. Στο άρμα ήταν η Αθηνά κι ο Ερμής. Την ίδια στιγμή νύμφες που κρατούσαν στάμνες γεμάτες νερό ξεπετάχτηκαν μέσα απ' το δάσος κι έτρεξαν κι έσβησαν τη φωτιά. Η Αθηνά κι ο Ερμής έπιασαν τον Ηρακλή απ' τα δυο του χέρια. Ο ήρωας σηκώθηκε. Είχε αμέσως γιατρευτεί. Κάθισαν τον ήρωα στο άρμα κι αμέσως

**Η ΑΠΟΘΕΩΣΗ
ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΗ**

Η Ρ Ω Α Σ Α Θ Α Ν Α Τ Ο Σ

τ' άλογα τεντώνουν τα μεγάλα φτερά τους και πετούν για τον Όλυμπο. Εκεί τον υποδέχονται όλοι οι θεοί. Ο Δίας και η Ήρα κατεβαίνουν απ' τους θρόνους τους για να τον προϋπαντήσουν. Η συγκίνηση είναι ζωγραφισμένη στα πρόσωπα όλων. Η συμφιλίωση της Ήρας με τον Ηρακλή είναι πια γεγονός. Η κόρη της η Ήβη κερνά νέκταρ στο νέο θεό. Η Ήρα πιάνει το λευκό χέρι της Ήβης και το βάζει μέσα στην πλατιά παλάμη του ήρωα. Όλοι οι θεοί τους δίνουν τις ευχές τους και σε λίγο ετοιμάζονται μεγαλόπρεποι γάμοι. Ο Ηρακλής παντρεύτηκε την Ήβη μέσα στ' αστραφτερά παλάτια των θεών κι από τότε ζει ευτυχισμένος στον Όλυμπο.

Μα αν ο μεγάλος ήρωας έφυγε απ' τη γη, οι άνθρωποι δεν τον ξέχασαν. Του χτίζουν ιερά, του προσφέρουν θυσίες και σ' όλες τις πόλεις καθιερώνονται τα Ηράκλεια, αθλητικοί αγώνες που γίνονται για να τον τιμήσουν. Μα πάνω απ' όλα τους αρέσει ν' αφηγούνται τ' απίστευτα κατορθώματά του και τη βασανισμένη ζωή του. Κι έχουν να πουν τόσα πολλά, όσα δεν έχουν να πουν για κανέναν άλλο ήρωα, ούτε και για κανένα θεό ακόμα. Γιατί οι άνθρωποι τον αγάπησαν τότε πολύ κι η φήμη του μένει ζωντανή ακόμα και σήμερα, κι ας πέρασαν χιλιάδες χρόνια. Ο Ηρακλής έγινε πραγματικά αθάνατος.

ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΩΣΤΟΣ ΗΡΑΚΛΗΣ; Αυτό το ερώτημα μπήκε στο συγγραφέα σαν έσκυψε πάνω σε πολλά και διαφορετικά κείμενα προκειμένου να γράψει αυτό το βιβλίο. Γιατί η μυθολογία η σχετική με τον Ηρακλή είναι το κεφάλαιο εκείνο που με το πέρασμα του χρόνου – μιλάμε γενικά για την αρχαιότητα – δέχτηκε τόσες προσθήκες και κακόπαθε τόσο πολύ όσο κανένα άλλο κεφάλαιο της ελληνικής μυθολογίας. Γιατί εδώ δεν πρόκειται για τις προσθήκες εκείνες που κινούνται μέσα στο ίδιο περίπου αρχικό πνεύμα. Πρόκειται για προσθήκες σκοπιμότητας που είναι ξένες με τη μορφή του ήρωα, διαστρέφουν το χαρακτήρα του και εκφράζουν, αν εκφράζουν, μια εποχή άσχετη με την εποχή των μυθικών χρόνων. Έτσι, ψάχνοντας κανείς τις πηγές, θα βρει να λέγονται για το γιο της Αλκμήνης τα πιο αντιφατικά πράγματα και θα πρέπει σοβαρά να δει τι απ' όλα αυτά του ανήκει και τι όχι.

Εμείς κάνοντας την επιλογή μας ξεχωρίσαμε αυτές τις προσθήκες σκοπιμότητας και τις αφήσαμε στην άκρη. Το βρίσκουμε ωστόσο σωστό να αναφερθούμε εδώ σ' αυτές γιατί μπορούν να βγουν απ' τη μελέτη τους ορισμένα χρήσιμα συμπεράσματα.

Τριών ειδών πιστεύουμε πως είναι οι προσθήκες σκοπιμότητας.

Οι πρώτες, που είναι και οι πιο παλιές είναι αυτές που αποδίδουν στον ήρωα δεσμούς με πολλές γυναίκες με αποτέλεσμα να γίνεται ο Ηρακλής πατέρας πάρα πολλών παιδιών. Βέβαια μια τέτοια παρουσίαση του Ηρακλή δεν είναι κάτι το ξένο για την ελληνική μυθολογία. Οι προσθήκες όμως αυτές έρχονται σε χτυπητή αντίθεση με τη ζωή και τη δράση ενός ήρωα που αποζητά την εξιλέωση και που γι' αυτό βρίσκει κανείς και χαρακτηριστικές περιπτώσεις εγκράτειας. Ενώ όμως από τη μια μεριά ζημιώνουν το ήθος του ήρωα και αντιφάσκουν με τους στόχους του από την άλλη μαρτυρούν κάτι που έχει πολύ μεγάλη σημασία. Αποδεικνύουν πόσο πολύ αγαπητός ήταν ο Ηρακλής απ' τους ανθρώπους ώστε τόσοι πολλοί να θέλουν να λένε πως ήταν γιοι του. Γιατί περί αυτού πρόκειται, και είναι χαρακτηριστικό που όλα αυτά τα πρόσθετα παιδιά ήταν αγόρια. Υπήρξε δηλαδή εδώ μια εκμετάλλευση από πολλούς άρχοντες ενός μεγάλου ονόματος και είναι αυτονόητο πως όσο πιο μεγάλη ήταν αυτή η εκμετάλλευση τόσο πιο μεγάλο πρέπει να ήταν και αυτό το όνομα. Και πραγματικά, αν θέλουμε να δούμε πόσο πολύ αγαπητός ήταν απ' τους ανθρώπους ένας θεός ή ένας ήρωας της ελληνικής μυθολογίας, θα πρέπει κοντά στα άλλα να μετρήσουμε, όσο περίεργο κι αν φαίνεται, και πόσα παιδιά λέγεται πως άφησε ανά-

μεσα στους ανθρώπους. Κι ο Ηρακλής ξεπερνά στο θέμα αυτό και τον ίδιο το Δία. Κι ας μην ξεχνάμε πως οι άνθρωποι είχαν για τους θεούς μια αγάπη βασισμένη στο φόβο, ενώ για τον Ηρακλή μια αγάπη βασισμένη στο θαυμασμό κι αυτό βαραίνει ακόμα περισσότερο. Κι αξίζει τώρα να πούμε πως έλεγαν ότι ο Ηρακλής έκανε κάπου ενενήντα παιδιά. Μετά το θάνατο του μια ολόκληρη περίοδος πολέμων, κάτι που πρέπει μάλιστα να είναι και ιστορικό γεγονός, ονομάστηκε επάνοδος των Ηρακλειδών. Πολλοί βασιλιάδες της Ελλάδας λέγανε τότε πως ήταν γιοι του Ηρακλή ή απόγονοί του. Αυτούς τους μιμήθηκαν αργότερα ορισμένοι βασιλιάδες της Μικράς Ασίας. Ήρθε μάλιστα καιρός που λέγανε πως οι άποικοι της Σαρδηνίας ήταν απόγονοί του κι ακόμα πως ήταν γιοι του διάφοροι μυθικοί γενάρχες όπως ο Σκύθης, ο Γαλάτης και ο Κελτός από τους οποίους πήραν το όνομά τους τρεις τόσο μακρινοί λαοί, πράγμα που φανερώνει πόσο πολύ ξαπλώθηκε η φήμη του μεγάλου ήρωα.

Αλλά εκεί που πραγματικά κακόπαθε η μυθολογία δεν είναι σ' αυτό το είδος των προσθηκών αλλά στα άλλα δύο. Σ' αυτά που πάνε να παρουσιάσουν τον Ηρακλή ηθικά διεστραμμένο και σ' εκείνα που έχουν σκοπό να τον εξευτελίσουν, γιατί κι αυτό έγινε.

Και ως προς το πρώτο δεν νομίζουμε πως αξίζει τον κόπο να σταθούμε ιδιαίτερα αν ορισμένοι άρχοντες που είχαν μια κάποια ηθική διαστροφή λέγανε, με σαφή το σκοπό να δικαιολογηθούν, πως την έχει κι ο μεγάλος ήρωας. Εξ άλλου αυτό είναι κάτι που το λέγανε και για τους θεούς ακόμα και είναι και πάλι φανερό πως γίνεται κι εδώ μια εκμετάλλευση, πολύ αθέμιτη μάλιστα, ενός μεγάλου ονόματος. Είναι απαραίτητο όμως να προσθέσουμε πως αυτή η στρέβλωση της μυθολογίας έγινε σε μια άλλη εποχή άσχετη με τους μυθικούς χρόνους, πράγμα που σημαίνει πως οι τέτοιες προσθήκες δεν αποτελούν κομμάτι της γνήσιας ελληνικής μυθολογίας.

Αλλά ακόμα πιο ξένες με την πραγματική μυθολογία είναι και οι προσθήκες που έχουν σκοπό να εξευτελίσουν τον Ηρακλή. Μια κάποια σκοπιμότητα έκανε κάποτε τους Αθηναίους να θέλουν να προβάλλουν, πάνω από τον Ηρακλή, τον αθηναίο ήρωα Θησέα. Έτσι ο μεγάλος ήρωας κυνηγήθηκε άλλη μια φορά και αφού μάλιστα πέρασαν πολλοί αιώνες από τότε που υποτίθεται πως έζησε. Έτσι έγιναν διάφορες προσθήκες που μείωναν τον Ηρακλή μέχρι που λέγανε πως η Ομφάλη τον έντυνε με ρούχα γυναικεία και γενικά τον παρουσίαζαν σαν έναν ήρωα που σπαταλούσε τη δύναμή του επί δικαίων και αδίκων και που καθόλου δε φημιζόταν για την ευφυΐα του. Και επειδή η Αθήνα έγινε το πνευματικό

κέντρο όλης της Ελλάδας, η τέτοια παρουσίαση του ήρωα επηρεάζει ακόμα και σήμερα όσους δεν παίρνουν υπ' όψη τους ότι πρόκειται για προσθήκες σκοπιμότητας και μάλιστα πολύ μεταγενέστερες. Βέβαια η ελληνική μυθολογία σχεδόν ποτέ δεν παρουσιάζει ένα θεό ή έναν ήρωα εντελώς αψεγάδιαστο και αυτό είναι ένα ακόμα δείγμα ότι έχει τις ρίζες της στην πραγματικότητα. Το ίδιο συμβαίνει και με τον Ηρακλή. Όμως ο Ηρακλής ήταν δίκαιος. Αυτό βγαίνει μέσα από ολόκληρη τη βασανιστική ζωή του και τη δράση του. Και ήταν και έξυπνος. Οι παλιές πηγές τον λένε ακόμα και σοφό. Ήταν αμούστακο παιδί όταν υπερασπίστηκε τον εαυτό του στο δικαστήριο αφήνοντας κατάπληκτους τους δικαστές. Ήταν έφηβος όταν εξόπλισε τους Θηβαίους με έναν τρόπο που θα μπορούσε να τον σκεφτεί και να τον αποφασίσει μόνο ένας εμπνευσμένος ηγέτης και διεύθυνε τον πόλεμο με τον Ορχομενό σαν σοφός στρατηγός. Και σε συνέχεια, με τ' απαντώτα τεχνάσματά του και τη σοφή θα λέγαμε συμπεριφορά του, βάζει τη σφραγίδα της υψηλής νοημοσύνης του μέσα σ' όλους τους άθλους του. Ο Ηρακλής λοιπόν ήταν έξυπνος, δίκαιος και μεγάλος και για άλλη μια φορά γίνεται φανερό πως αν δεν ήταν τόσο μεγάλος θα ήταν περιττός και οι προσπάθειες του εξευτελισμού του. Οι Αθηναίοι άρχοντες δε θα είχαν κανένα λόγο να μειώσουν τον Ηρακλή αν αυτός δεν ήταν, και μέσα στην ίδια την Αθήνα, πιο αγαπητός κι απ' τον Αθηναίο ήρωα Θησέα.

Έτσι, και οι τρεις αυτές κατηγορίες προσθηκών, ενώ φαινομενικά υποβιβάζουν τον ήρωα, στο τέλος ένα πράγμα μαρτυρούν: πως ο Ηρακλής ήταν τόσο αγαπητός απ' τους ανθρώπους όσο κανένας άλλος θεός ή άνθρωπος. Και θα πρέπει στα σοβαρά ν' αρχίσει να προβληματίζεται τους ερευνητές των μυθικών χρόνων ο λόγος για τον οποίο ο Ηρακλής, αυτός ο τόσο κατατρεγμένος ήρωας, κέρδισε μια τόσο μεγάλη εκτίμηση ώστε να αναζητηθεί τελικά ο πραγματικός Ηρακλής. Μα για να γίνει αυτό πιστεύουμε πως θα πρέπει πρώτα να απορριφθεί η αντίληψη πως ο Ηρακλής ήταν η «προσωποποίηση του Ήλιου» ή πως ήταν «ξενόφερτος ήρωας» και να προβληματισθεί κανείς σοβαρά μήπως ο Ηρακλής, μήπως αυτός ο μυθικός Ηρακλής, ήταν το απαύγασμα της δόξας ενός ήρωα που πραγματικά έζησε και τα χρόνια και που ενδεχόμενα η φήμη του οφείλεται και στο ότι κατεξουτέλιζε το «μεγάλο βασιλιά των Μυκηνών» ή στο ότι νίκησε και τιμώρησε τον Εργίνο του Ορχομενού, τον Αυγεία της Ήλιδας, το Διομήδη της Θράκης, το Λαομέδοντα της Τροίας, τον Εύρυτο της Οίχαλις και άλλους ακόμα βασιλιάδες χωρίς ποτέ να γίνει βασιλιάς ο ίδιος.

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΟΝΟΜΑΤΩΝ για όλους τους τόμους

1ος, 2ος, κλπ., σημαίνει τόμος.

14-16, κλπ., σημαίνει σελίδες.

Με έντονους αριθμούς σημειώνονται οι πιο σημαντικές αναφορές.

Με άτονους αριθμούς σημειώνονται άλλες χρήσιμες αναφορές.

Α

ΑΒΑΣ, 14ος:9-10,26.

ΑΒΔΗΡΑ, 13ος:56,χάρτης112.

ΑΒΔΗΡΟΣ, 13ος:**55-56**.

ΑΓΑΜΕΜΝΟΝΑΣ (ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ), 14ος:88.

ΑΓΑΝΙΠΠΗ, 14ος:10.

ΑΓΗΝΟΡΑΣ (ΑΓΗΝΩΡ), 12ος:**1,6**.

ΑΓΚΑΙΟΣ (της Σάμου), 6ος:**30-31**. 15ος:58.

ΑΓΚΑΙΟΣ (της Τεγέας), 14ος:**109,111**.

ΑΓΛΑΪ'Α, 10ος:6.

ΑΓΛΑΥΡΟΣ, 6ος:18-19.

ΑΔΗΣ (θεός), 1ος:**11,24**, (βλέπε και ΠΛΟΥΤΩΝΑΣ).

ΑΔΗΣ (βασιλείο των νεκρών), 10ος:15-19, 11ος:**25**. 14ος:**9,29**.

ΑΔΜΗΤΗ, 13ος:**56-58,66**.

ΑΔΜΗΤΟΣ, 3ος:**8-10**. 13ος:**87-92**. 14ος:109. 15ος:22.

ΑΔΡΑΣΤΕΙΑ, 1ος:14.

ΑΔΩΝΗΣ (ΑΔΩΝΙΣ), 2ος:**33-34**.

ΑΕΛΛΑ, 13ος:62.

ΑΗΔΟΝΑ (ΑΗΔΩΝ), 12ος:**22**.

ΑΘΑΜΑΣ, 15ος:**3-9,14**.

ΑΘΗΝΑ (ΑΘΗΝΑΙ) (πόλη),

6ος:**17-22,23-26**. 14ος:**78**.

ΑΘΗΝΑ (θεά), 5ος:23-26.

6ος:**3-22,24-26**. 7ος:31-32.

10ος:30-31. 12ος:10.

13ος:**12,38,82,106,108,111**.

14ος:4,14,22,25, **33-34,41,50**. 15ος:25,65.

ΑΙΑΚΟΣ,10ος:18. 14ος:**91-96**.

ΑΙΑΝΤΑΣ (ΑΙΑΣ), 14ος:93.

ΑΙΓΕΑΣ (ΑΙΓΕΥΣ), 14ος:**47-50,60-61,64-68,76-77,78**.

ΑΙΓΙΝΑ, 14ος:**28,91-92**.

ΑΙΓΛΗΤΗΣ ΑΠΟΛΛΩΝΑΣ, 15ος:**108**.

ΑΙΓΥΠΤΟΣ και οι 50 γιοι του, 14ος:**4,5,6**.

ΑΙΗΤΗΣ, 14ος:48.

15ος:9,**62,67-86**,90,94,114,122.

ΑΙΘΡΑ, 14ος:**49-52**,84,88.

ΑΙΟΛΟΣ (γιος του Έλληνα), 7ος:31.

14ος:27. 15ος:14.

ΑΙΟΛΟΣ (θεός των ανέμων),11ος:**5-9**. 15ος:93.

ΑΙΣΟΝΑΣ (ΑΙΣΩΝ), 15ος:**11-12,30,112**.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ, 7ος:6.

ΑΙΤΝΑ, 1ος:23. 13ος:χάρτης 112.

ΑΚΑΔΗΜΟΣ, 14ος:88.

ΑΚΑΣΤΟΣ, 14ος:**97,100-102**. 15ος:**29,114**.

ΑΚΡΙΣΙΟΣ, 14ος:**9-12,25,26**.

ΑΚΡΟΚΟΡΙΝΘΟΣ, 14ος:28. 15ος:114.

ΑΚΡΟΠΟΛΗ (της Αθήνας), 6ος:17,19,21.

ΑΚΤΑΙΩΝΑΣ (ΑΚΤΑΙΩΝ), 4ος:**31-33**.

ΑΛΘΑΙΑ, 14ος:**108,113-114**.

ΑΛΚΑΙΟΣ, 13ος:**58-59,64**.

ΑΛΚΗΣΤΗ (ΑΛΚΗΣΤΙΣ), 3ος:9. 13ος:**87-92**.

ΑΛΚΙΔΑΜΟΣ, 2ος:25-27.

ΑΛΚΙΝΟΟΣ, 15ος:**93-96**.

ΑΛΚΜΗΝΗ, 13ος:**4-9,10-13**. 14ος:25,26.

ΑΛΚΥΟΝΕΑΣ (ΑΛΚΥΟΝΕΥΣ), 13ος:**107**.

ΑΛΚΥΟΝΗ (ΑΛΚΥΩΝ), 11ος:**7-9**.

ΑΛΩΑΔΕΣ, 4ος:**23-24**. 5ος:32-33.

ΑΛΩΕΑΣ (ΑΛΩΕΥΣ), 4ος:24.

ΑΜΑΖΟΝΕΣ, 4ος:25, 13ος:**60-63**. 14ος:37, **78-80**.

ΑΜΑΛΘΕΙΑ, 1ος:**14**,17,30.

ΑΜΜΩΝΑΣ ΔΙΑΣ (ΑΜΜΩΝ ΖΕΥΣ), 13ος:76,78.

ΑΜΥΚΟΣ, 15ος:**49-52**.

ΑΜΦΙΑΡΑΟΣ, 14ος:109,112.

ΑΜΦΙΟΝΑΣ (ΑΜΦΙΩΝ), 12ος:**15-22,27**.

ΑΜΦΙΤΡΙΤΗ, 6ος:**28-29**. 14ος:69. 15ος:98.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝΑΣ (ΑΜΦΙΤΡΥΩΝ),

13ος:**5-9,10,13-14,16,20-22**.

ΑΝΑΦΗ, 15ος:**108-109**,χάρτης 113.

ΑΝΔΡΟΓΕΩΣ, 14ος:65.

ΑΝΔΡΟΜΕΔΑ, 14ος:**18-24**,25,26.

ΑΝΤΑΙΟΣ, 13ος:**78**.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ (γυναίκα του Πηλέα), 14ος:**96,97**.

ΑΝΤΙΟΠΗ (αμαζόνα), 4ος:25.

13ος:**60,62**. 14ος:**78-80**.

ΑΝΤΙΟΠΗ (της Θήβας), 12ος:**15-21**.

ΑΠΟΛΛΩΝΑΣ (ΑΠΟΛΛΩΝ, ΦΟΙΒΟΣ), 3ος:**3-20,21-28**. 10ος:30-32. 12ος:25-27. 13ος:63,87-88, **98,107**. 14ος:93,114. 15ος:**108**.

ΑΡΑΧΝΗ, 6ος:**14-16**.

ΑΡΓΟΝΑΥΤΕΣ, 15ος:**25,22-112**.

ΑΡΓΟΣ (γίγαντας), 2ος: 14-16.

ΑΡΓΟΣ (ναυπηγός), 15ος:**24-26, 29**.

ΑΡΓΟΣ (πόλη), 13ος:χάρτης 112.

14ος:3,4,5.

ΑΡΓΩ, 15ος:**24-26**,28-111,123-124.

ΑΡΕΙΟΣ ΠΑΓΟΣ, 6ος:17.

ΑΡΕΤΗ, 13ος:**16-19**.

ΑΡΗΣ, 5ος:**9-10,21-34**, 12ος:12.

13ος:107. 14ος:29. 15ος:10,70-72.

ΑΡΗΤΗ, 15ος:94-96.

ΑΡΙΑΔΝΗ, 4ος:27. 14ος:**69-76**.

ΑΡΙΩΝΑΣ (ΑΡΙΩΝ), 10ος:**26-29**.

ΑΡΜΟΝΙΑ, 12ος:**12-14**.

ΑΡΠΥΙΕΣ (ΑΡΠΥΙΑΙ), 15ος:**52-54**.

ΑΡΤΕΜΗ (ΑΡΤΕΜΙΣ), 3ος:5. 4ος:**23-34**. 12ος:25-30. 13ος:**45-46**,107.

14ος:**45-46, 109,112**. 15ος:85,90,96.

ΑΣΗΜΕΝΙΟ ΓΕΝΟΣ, 7ος:2.

ΑΣΚΛΗΠΙΟΣ, 3ος: **19-20**.

ΑΣΤΡΑΙΟΣ, 9ος: 2.

ΑΣΤΥΔΑΜΕΙΑ, 14ος:**97,98-100, 102-104**.

ΑΣΩΠΟΣ, 14ος:**28,91-92**. 15ος:58.

ΑΤΑΛΑΝΤΗ, 14ος: **98,107-112, 114-115**.

ΑΤΗ, 13ος:9,**10,22**.

ΑΤΛΑΝΤΑΣ (ΑΤΛΑΣ), 9ος:22.

13ος:76,**79-80**. 14ος:**17-18**.

15ος:**101-102**.

ΑΤΡΟΠΟΣ, 1ος:**29**. 10ος:11.

ΑΤΤΙΚΗ, 6ος:23,24.

ΑΥΓΕΙΑΣ, 13ος:**47-51**. 15ος:28,67,68.

ΑΥΓΗ (ΗΩ), 9ος:**2-3**.

ΑΥΤΟΛΥΚΟΣ, 13ος:**95**.

ΑΦΡΟΔΙΤΗ, 2ος:**23-34**. 4ος:26.

5ος:**11-12,22,25,29,32**. 13ος:107.

14ος:**8,68,73,114**. 15ος:**66,92,96,114**.

ΑΧΑΙΟΣ, 7ος:31.

ΑΧΕΛΩΟΣ, 13ος:**102**.

ΑΧΕΡΟΝΤΑΣ (ΑΧΕΡΩΝ), 13ος:86.

ΑΧΙΛΛΕΑΣ (ΑΧΙΛΛΕΥΣ), 5ος:13,19.

7ος:4-5. 8ος:32.14ος: 96,106.

ΑΨΥΡΤΟΣ, 15ος:62,80,82,**84-85**,86,89.

Β

ΒΑΚΧΟΣ, βλέπε ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

ΒΕΒΡΥΚΕΣ, 13ος:59. 15ος:49.

ΒΕΛΛΕΡΟΣ, 14ος:30.

ΒΕΛΛΕΡΟΦΟΝΤΗΣ, 14ος:27,**30-41,49**.

ΒΗΛΟΣ, 14ος:**4,26**.

ΒΙΑ, 8ος:1-5,22-24.

ΒΙΑΔΙΚΗ, 15ος:**6-8**.

ΒΙΑΣ, 14ος:42,45,46.

ΒΙΣΤΟΝΕΣ, 13ος: 54-56.

ΒΟΡΕΑΣ, 11ος:**1-5**. 13ος:105.

ΒΟΥΣΙΡΙΣ, 13ος: **76-78**.

ΒΟΥΤΗΣ, 15ος:**92**.

ΒΡΑΥΡΩΝΑ (ΒΡΑΥΡΩΝ), 4ος:**33-34**.

ΒΡΙΑΡΕΩΣ, 6ος:27.

ΒΥΖΑΣ, 6ος:30.

Γ

ΓΑΛΑΤΕΙΑ, 2ος:**29-30**.

ΓΑΛΑΤΗΣ, 13ος:115.

ΓΕΛΑΝΟΡΑΣ (ΓΕΛΑΝΩΡ), 14ος:5.

ΓΕΝΟΣ ΗΡΩΩΝ, 7ος:**4-5**.

ΓΗ (ΓΑΙΑ), 1ος:**3-9,22**. 6ος:3-4,18.

13ος:78,106. 14ος:8.

ΓΗΡΥΟΝΗΣ, 13ος:**66-71**.

ΓΙΓΑΝΤΕΣ, 13ος:**106-108**.

ΓΛΑΥΚΗ, 15ος:**116-121**.

ΓΛΑΥΚΟΣ (θαλασσινός θεός), 6ος:29. 15ος:48.

ΓΛΑΥΚΟΣ (γιος του Σίσυφου), 14ος:30.

ΓΟΡΓΟΝΕΣ, 2ος:16 (βλέπε και ΜΕΔΟΥΣΑ).

ΓΟΡΓΩ, 6ος:12. (βλέπε και ΜΕΔΟΥΣΑ).

ΓΡΙΕΣ (ΓΡΑΙΑΙ), 14ος:**14-16**.

Δ

ΔΑΙΔΑΛΟΣ, 11ος:**10-22**. 14ος:**72-73**.

ΔΑΝΑΗ, 14ος:**10-13**,24,26.

ΔΑΝΑΪΔΕΣ, 10ος:19. 14ος:**4-9**.

ΔΑΝΑΟΣ, 14ος:**4-9**,26.

ΔΑΣΚΥΛΟΣ, 15ος:58.

ΔΑΦΝΗ, 3ος:**12-14**.

ΔΑΦΝΗΣ (ΔΑΦΝΙΣ), 3ος:**30-34**.

ΔΕΙΜΟΣ, 5ος:22.

ΔΕΛΦΟΙ, 3ος:7,10. 15ος:χάρτης 113.

ΔΕΥΚΑΛΙΩΝΑΣ (ΔΕΥΚΑΛΙΩΝ),

γιος του Προμηθέα, 7ος:**23-30**.

ΔΕΥΚΑΛΙΩΝΑΣ (ΔΕΥΚΑΛΙΩΝ) γιος του Μίνωα, 14ος:**81**.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ, 13ος:**100-103,109-111**.

ΔΗΙΔΑΜΕΙΑ, 11ος:31.

ΔΗΛΟΣ, 3ος:**3,5,10**.

ΔΗΜΗΤΡΑ (ΔΗΜΗΤΗΡ), 4ος:**3-22**.

5ος:25-26. 11ος:26.

ΔΗΜΟΦΩΝΤΑΣ (ΔΗΜΟΦΩΝ),

γιος του Κελεού, 4ος:**13-15**.

ΔΗΜΟΦΩΝΤΑΣ (ΔΗΜΟΦΩΝ) γιος του Θησέα, 14ος:**89**.

ΔΗΩ, 4ος:13.

ΔΙΑΣ (ΖΕΥΣ), 1ος:12, **13-34**. 2ος:6-20.

3ος:17-18,25,26. 4ος:10,16.

5ος:23,24. 6ος:**3-6**,25-26.

7ος:1-6, **7-32**,8ος:1-32. 9ος:13-15.

10ος:2. 11ος:24-25.12ος:2-4,15.

13ος:**4,5,8-12**,63,70,96,98,100,

105-106,106,107,113. 14ος:**10,26, 28-29,41,69,91-92,94,104,105**,115.

15ος:53,60,88.

ΔΙΚΗ, 1ος:27.

ΔΙΚΤΑΙΟ ΑΝΤΡΟ, 1ος:12. 12ος:4.

ΔΙΚΤΥΣ, 14ος:**12,24**.

ΔΙΟΜΗΔΗΣ (του τρωϊκού πολέμου),

5ος:23-24.

ΔΙΟΜΗΔΗΣ (της Θράκης),

13ος:**54-56**.

ΔΙΟΝΥΣΙΑ, 9ος:**29-30**.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ, 5ος:10-11. 6ος:27.

9ος:**13-30**. 13ος:107. 14ος:**76**.

15ος:4.

ΔΙΟΣΚΟΥΡΟΙ, (βλέπε ΚΑΣΤΟΡΑΣ και ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ).

ΔΙΡΚΗ, 12ος:**16-21**.

ΔΟΛΙΟΝΕΣ, 15ος:40-41.

ΔΡΥΑΔΑ (ΔΡΥΑΣ), 4ος:19.

ΔΡΥΟΠΗ (νύμφη της Μυσίας), 15ος:**45**.

ΔΡΥΟΠΗ (μητέρα του Πάνα), 9ος:31

ΔΩΔΩΝΗ, 1ος:31.

ΔΩΡΟΣ, 7ος:31.

Ε

ΕΓΚΕΛΑΔΟΣ, 13ος:**108**.

ΕΙΛΕΙΘΥΙΑ, 13ος:9.

ΕΙΡΗΝΗ, 1ος:26.

ΕΚΑΛΗ, 14ος:**64-65**.

ΕΚΑΛΕΙΟΣ ΔΙΑΣ, 14ος:**65**.

ΕΚΑΤΗ, 4ος:9. 15ος:62,73-74.

ΕΚΑΤΟΓΧΕΙΡΕΣ, 1ος:6,10,20.

ΕΛΕΝΗ, 14ος:84,86-88.

ΕΛΕΥΣΙΝΑ, 4ος:13-15.

ΕΛΕΥΣΙΝΙΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ, 4ος:22.

ΕΛΛΑΔΑ (ΕΛΛΑΣ) χάρτης, 7ος:**31**.

ΕΛΛΗ, 15ος:4-10.

ΕΛΛΗΝΑΣ (ΕΛΛΗΝ), 7ος:**25,30-31**.

ΕΛΛΗΝΕΣ, 7ος:**30-31**.

</

ΙΝΑΧΟΣ, 8ος:14. 14ος:3,4,26.
ΙΝΩ, 12ος:13. 15ος:4-8.
ΙΙΟΝΑΣ (ΙΙΙΩΝ), 2ος:18-19.
ΙΟΒΑΤΗΣ, 14ος:10,30-32,37-40.
ΙΟΛΑΟΣ, 13ος:24,33,36,37,38,58.
ΙΟΛΗ, 13ος:94-95,108-109.
ΙΠΠΟΔΑΜΕΙΑ, 11ος:26-29. 14ος:13,48.
ΙΠΠΟΚΡΗΝΗ, 14ος:33.
ΙΠΠΟΛΥΤΗ, 13ος:56,60-63. 15ος:60.
ΙΠΠΟΛΥΤΟΣ, 4ος:25-31. 14ος:81.
ΙΠΠΟΝΟΟΣ, 14ος:30.
ΙΡΙΔΑ (ΙΡΙΣ), 2ος:6,10. 15ος:54.
ΙΣΘΜΙΑ, 6ος:27. 14ος:78.
ΙΣΤΡΟΣ, 15ος:83-87, χάρτης 113.
ΙΦΙΑΝΑΣΣΑ, 14ος:41,45,46.
ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ, 14ος:88.
ΙΦΙΚΛΗΣ, 13ος:10,13,20,22.
ΙΦΙΚΛΟΣ, 14ος:44.
ΙΦΙΤΟΣ, 13ος:95-96.
ΙΩ, 2ος:13-17. 8ος:13-16. 14ος:4,26.
ΙΩΛΚΟΣ, 15ος:11,14.
ΙΩΝΑΣ (ΙΩΝ), 7ος:31.

Κ
ΚΑΔΜΟΣ, 12ος:1,6-14. 15ος:4,76.
ΚΑΚΙΑ, 13ος:16-19.
ΚΑΚΟΣ, 13ος:70.
ΚΑΛΑΪΣ, 11ος:5.
15ος:24,52,53-54,86,88,100.
ΚΑΛΛΙΟΠΗ, 10ος:4,8.
ΚΑΛΛΙΣΤΗ, 15ος:109, χάρτης 113
ΚΑΛΥΔΩΝΙΟΣ ΚΑΠΡΟΣ, 14ος:109-112.
ΚΑΜΕΙΡΟΣ, 9ος:12.
ΚΑΡΚΙΝΟΣ, 13ος:36.
ΚΑΣΣΙΟΠΗ, 14ος:20-21,26.
ΚΑΣΤΑΛΙΑ ΠΗΓΗ, 10ος:2.
ΚΑΣΤΟΡΑΣ (ΚΑΣΤΩΡ), 14ος:86-88,109. 15ος:22,28,42.
ΚΑΥΚΑΣΟΣ, 8ος:1-2. 13ος:χάρτης112.
ΚΕΚΡΟΠΑΣ (ΚΕΚΡΩΨ), 6ος:17,23-26. 14ος:50.
ΚΕΛΕΟΣ, 4ος:13-15.
ΚΕΛΤΟΣ, 13ος:115.
ΚΕΝΤΑΥΡΟΙ, 2ος:19. 11ος:31-32. 13ος:40-42. 14ος:82-83,101-102,110.
ΚΕΡΒΕΡΟΣ, 10ος:17,21. 13ος:80-86.
ΚΕΡΚΥΟΝΑΣ (ΚΕΡΚΥΩΝ), 14ος:57.
ΚΕΡΚΩΠΕΣ, 13ος:99-100.
ΚΕΡΥΝΙΤΙΚΟ ΕΛΑΦΙ, 13ος:44-46.
ΚΕΦΑΛΟΣ, 13ος:6.
ΚΗΥΚΑΣ (ΚΗΥΞ), 5ος:28. 11ος:7-9. 13ος:102.
ΚΗΦΕΑΣ (ΚΗΦΕΥΣ) της Αιθιοπίας,14ος:18-22,26.
ΚΗΦΕΑΣ (ΚΗΦΕΥΣ) της Τεγέας,14ος:109.
ΚΙΛΙΚΑΣ (ΚΙΛΙΞ), 12ος:1,6.
ΚΙΝΗΡΑΣ, 2ος:33.
ΚΙΡΚΗ, 15ος:88-90.
ΚΛΕΙΤΗ, 15ος:41.
ΚΛΕΙΩ, 10ος:5.
ΚΛΕΟΠΑΤΡΑ, 14ος:108,113.
ΚΛΗΜΕΝΗ, 9ος:5.
ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ, 14ος:88.
ΚΛΥΤΙΟΣ, 13ος:107.

ΚΛΩΘΩ, 1ος:29.
ΚΝΩΣΟΣ, 11ος:13.
ΚΟΛΧΙΔΑ (ΚΟΛΧΙΣ), 15ος:9,10,31, χάρτης 113.
ΚΟΠΡΕΑΣ (ΚΟΠΡΕΥΣ), 13ος:26.
ΚΟΠΡΟΣ ΤΟΥ ΑΥΓΕΙΑ, 13ος:47-51.
ΚΟΡΙΝΘΟΣ, 10ος:26. 14ος:27,28. 15ος:114, χάρτης 113.
ΚΟΡΩΝΙΔΑ (ΚΟΡΩΝΙΣ), 3ος:19.
ΚΟΥΡΗΤΕΣ (της Κρήτης), 1ος:13.
ΚΟΥΡΗΤΕΣ (της Πλευρώνας), 14ος:112-114.
ΚΡΑΤΟΣ, 1ος:16. 8ος:1.
ΚΡΕΟΝΤΑΣ (ΚΡΕΩΝ), 13ος:5,21,22. 15ος:114-121.
ΚΡΗΘΕΑΣ (ΚΡΗΘΕΥΣ), 15ος:11,14.
ΚΡΗΤΗ, 11ος:13. 12ος:5.
ΚΡΙΟΣ, 15ος:46,48
ΚΡΟΜΜΥΩΝ (ΑΓΡΙΟΓΟΥΡΟΥΝΟ ΤΟΥ ΚΡΟΜΜΥΩΝΑ), 14ος:53-56.
ΚΡΟΝΟΣ, 1ος:6,8-21. 13ος:8.
ΚΤΗΣΥΛΛΑ, 2ος:25-28.
ΚΥΖΙΚΟΣ, 15ος:40-41, χάρτης 113.
ΚΥΚΛΩΠΕΣ, 1ος:6. 14ος:25.
ΚΥΚΝΟΣ, 5ος:27-29.
ΚΥΝΟΚΕΦΑΛΟΙ, 15ος:86.
ΚΥΠΡΗ (ΚΥΠΡΙΣ), 2ος:25.
ΚΥΤΙΣΣΩΡΟΣ, 15ος:62-65,83.
ΚΩΚΑΛΟΣ, 11ος:20-22.
ΚΩΠΑΪΔΑ (ΚΩΠΑΪΣ), 13ος:22.

Λ
ΛΑΒΥΡΙΝΘΟΣ, 14ος:67,72,73,74.
ΛΑΔΩΝΑΣ (ΛΑΔΩΝ), 13ος:72,75.
ΛΑΕΡΤΗΣ, 15ος:29.
ΛΑΙΛΑΠΑ (ΛΑΙΛΑΨ), 13ος:6.
ΛΑΚΕΔΑΙΜΩΝ, 13ος:44.
ΛΑΟΔΑΜΕΙΑ, 14ος:40.
ΛΑΟΜΕΔΟΝΤΑΣ (ΛΑΟΜΕΔΩΝ), 13ος:63-64,103-104. 15ος:37.
ΛΑΠΙΘΕΣ, 2ος:18. 11ος:31-32.
ΛΑΦΥΣΤΙΟ(Ν), 15ος:6,8,114.
ΛΑΧΕΣΗ (ΛΑΧΕΣΙΣ), 1ος:29.
ΛΕΑΡΧΟΣ, 15ος:5.
ΛΕΟΣ (ΛΕΩΣ), 14ος:62-64.
ΛΕΡΝΑΙΑ ΎΔΡΑ, 13ος:33-36.
ΛΕΣΒΟΣ, 10ος:25,26.
ΛΗΔΑ, 14ος:84.
ΛΗΜΝΟΣ, 5ος:5.
ΛΗΜΝΟΣ (γυναίκες της Λήμνου), 15ος:31-37
ΛΗΤΩ, 3ος:3-5. 12ος:23-32.
ΛΙΒΥΗ, 14ος:4,26.
ΛΙΒΥΗ (κόρες της Λιβύης), 15ος:97, χάρτης 113.
ΛΙΓΥΣ, 13ος:70.
ΛΙΝΔΟΣ, 9ος:12.
ΛΙΝΟΣ, 13ος:14-15.
ΛΙΟΝΤΑΡΙ ΤΗΣ ΝΕΜΕΑΣ, 13ος:26-33.
ΛΙΤΥΕΡΣΗΣ, 13ος:99.
ΛΙΧΑΣ, 13ος:109,110.
ΛΥΓΚΕΑΣ (ΛΥΓΚΕΥΣ) (Αργοναύτης), 15ος:22, 28, 29, 37-38.
ΛΥΓΚΕΑΣ (ΛΥΓΚΕΥΣ) (του Ἴ Αργους), 14ος:6-9.
ΛΥΓΚΟΣ, 4ος:17-18.

ΛΥΚΑΒΗΤΤΟΣ, 6ος:19.
ΛΥΚΑΟΝΑΣ (ΛΥΚΑΩΝ), 7ος:17-21.
ΛΥΚΗ, 3ος:30-34.
ΛΥΚΟΜΗΔΗΣ, 14ος:88.
ΛΥΚΟΣ (της Θήβας), 12ος:16,21.
ΛΥΚΟΣ (της Μυσίας), 13ος:59. 15ος:58.
ΛΥΚΟΣΟΥΡΑ, 7ος:17.
ΛΥΣΙΠΠΗ, 14ος:41, 45, 46.

Μ
ΜΑΙΑ, 3ος:21.
ΜΑΙΝΑΔΕΣ, 9ος:16.
ΜΑΚΑΡΙΑ, 13ος:103.
ΜΑΚΑΡΙΩΝ (ΜΑΚΑΡΩΝ), νησιά των, 7ος:5.
ΜΑΚΡΗ (ΜΑΚΡΙΣ), 15ος:94-95.
ΜΑΝΤΩ, 12ος:25,30.
ΜΑΡΠΗΣΣΑ, 3ος:15-18. 14ος:108.
ΜΑΡΣΥΑΣ, 10ος:30-32.
ΜΕΓΑΠΕΝΘΗΣ, 14ος:25.
ΜΕΓΑΡΑ, 13ος:22,23.
ΜΕΔΟΥΣΑ, 13ος:82-83. 14ος:13-25.
ΜΕΛΑΜΠΟΔΑΣ (ΜΕΛΑΜΠΟΥΣ), 14ος:42-46, 15ος:28.
ΜΕΛΑΝΕΣ ΒΡΑΧΟΙ, 15ος:106-108.
ΜΕΛΑΝΙΠΠΗ, 13ος:60,62-63.
ΜΕΛΑΝΙΩΝΑΣ (ΜΕΛΑΝΙΩΝ), 14ος:114-115.
ΜΕΛΕΑΓΡΟΣ, 13ος:83,100. 14ος:108-114, 15ος:22,104.
ΜΕΛΠΟΜΕΝΗ, 10ος:5.
ΜΕΝΕΣΘΕΑΣ (ΜΕΝΕΣΘΕΥΣ), 14ος:88,89.
ΜΕΤΑΝΕΙΡΑ, 4ος:13-15.
ΜΗΔΕΙΑ, 12ος:5. 14ος:48-50,60-61. 15ος:13,62,64,69-123.
ΜΗΔΟΣ, 15ος:122.
ΜΗΛΑ ΤΩΝ ΕΣΠΕΡΙΔΩΝ, 13ος:71-80.
ΜΗΣΤΡΑ, 4ος:21-22.
ΜΗΤΙΔΑ (ΜΗΤΙΣ), 1ος:16. 6ος:3-4.
ΜΙΔΑΣ, 9ος:19-25,32.
ΜΙΝΩΑΣ (ΜΙΝΩΣ), 10ος:18, 11ος:13-15,21-22. 12ος:4. 13ος:52-53. 14ος:65-66,68-70,81.
ΜΙΝΩΤΑΥΡΟΣ, 11ος:15. 14ος:66-67,73-75.
ΜΟΙΡΕΣ, 1ος:29. 13ος:88,107. 14ος:104,108,114.
ΜΟΛΟΡΧΟΣ, 13ος:26-27,30-31.
ΜΟΛΠΑΔΙΑ, 14ος:80.
ΜΟΥΣΕΣ, 1ος:25. 10ος:2-5,31-32. 14ος:33,41.
ΜΟΨΟΣ, 15ος:28,66.
ΜΥΚΗΝΕΣ (ΜΥΚΗΝΑΙ), 7ος:5. 13ος:4, χάρτης112. 14ος:25.
ΜΥΡΜΙΔΟΝΕΣ, 14ος:96.
ΜΥΡΤΙΛΟΣ, 11ος:28-30. 14ος:50.

Ν
ΝΑΡΚΙΣΣΟΣ, 2ος:30-33.
ΝΑΥΚΡΑΤΗ, 11ος:15.
ΝΕΜΕΣΗ (ΝΕΜΕΣΙΣ), 1ος:11.
ΝΕΣΣΟΣ, 13ος:41,103,110.
ΝΕΦΕΛΗ, 2ος:19. 15ος:3-9,68.
ΝΗΛΕΑΣ (ΝΗΛΕΥΣ), 14ος:42,45.

ΝΗΡΕΑΣ (ΝΗΡΕΥΣ), 6ος:28,29. 13ος:72-75. 14ος:20.
ΝΗΡΗΙΔΕΣ, 6ος:28,29. 14ος:20. 15ος:93.
ΝΙΚΗ, 1ος:16,26.
ΝΙΚΙΠΠΗ, 13ος:9-10.
ΝΙΟΒΗ, 11ος:26. 12ος:23-32.
ΝΟΤΙΑΣ (ΝΟΤΟΣ), 7ος:22. 11ος:5.
ΝΥΚΤΕΑΣ (ΝΥΚΤΕΥΣ), 12ος:15-16.
ΝΥΜΦΕΣ, 2ος:11.
ΝΥΧΤΑ (ΝΥΞ), 1ος:4,11.

Ξ
ΞΑΝΘΙΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ, 14ος:38,40.
ΞΑΝΘΙΟΙ ΠΟΛΕΜΙΣΤΕΣ, 14ος:37-38.
ΞΑΝΘΟΣ, 5ος:18-20. 14ος:37-38.
ΞΕΝΙΟΣ ΔΙΑΣ, 2ος:18. 7ος:18.
ΞΟΥΘΟΣ, 7ος:31.

Ο
ΟΔΥΣΣΕΑΣ (ΟΔΥΣΣΕΥΣ), 7ος:4,5. 11ος:6-7.
ΟΙΑΓΡΟΣ, 10ος:8.
ΟΪΛΕΑΣ, 15ος:61.
ΟΙΝΕΑΣ (ΟΙΝΕΥΣ), 9ος:17-18. 13ος:100-102. 14ος:109.
ΟΙΝΟΜΑΟΣ, 11ος:26-29. 14ος:13.
ΟΛΥΜΠΙΑ, 1ος:31. 11ος:23. 13ος:51, χάρτης112.
ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ, 1ος:31. 13ος:51.
ΟΛΥΜΠΙΟΙ ΘΕΟΙ, 1ος:32-34.
ΟΛΥΜΠΟΣ, 1ος:24-25. 13ος:χάρτης112.
ΟΜΗΡΟΣ, 5ος:13-16. 7ος:6.
ΟΜΦΑΛΗ, 13ος:98-99,115.
ΟΝΕΙΡΟΣ, 12ος:1.
ΟΡΘΡΟΣ, 13ος:66,68.
ΟΡΦΕΑΣ (ΟΡΦΕΥΣ), 10ος:7-25. 15ος:24,30,92.
ΟΡΧΟΜΕΝΟΣ, 13ος:19-22. 15ος:3,14, χάρτης 113.
ΟΥΡΑΝΙΑ, 10ος:5.
ΟΥΡΑΝΟΣ, 1ος:4-10. 2ος:23. 14ος:8.

Π
ΠΑΚΤΩΛΟΣ, 9ος:25.
ΠΑΛΛΑΔΑ (ΠΑΛΛΑΣ), βλέπε θεά ΑΘΗΝΑ
ΠΑΛΛΑΝΤΑΣ (ΠΑΛΛΑΣ) γίγαντας. 13ος:107.
ΠΑΛΛΑΝΤΑΣ (ΠΑΛΛΑΣ) αδερφός του Αιγέα, 14ος:60,61,64.
ΠΑΛΛΑΝΤΙΔΕΣ, 14ος:60, 61-64.
ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ, 6ος:20-21.
ΠΑΝΑΚΕΙΑ, 3ος:20.
ΠΑΝΑΣ (ΠΑΝ), 3ος:30. 9ος:31-32.
ΠΑΝΔΙΟΝΑΣ (ΠΑΝΔΙΩΝ), 14ος:47.
ΠΑΝΔΩΡΑ, 7ος:13-16.
ΠΑΡΘΕΝΩΝΑΣ, 6ος:21, εικόνα 17.
ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ, 3ος:5-7.
ΠΑΣΙΦΑΗ, 11ος:16-19.
ΠΑΦΟΣ, 2ος:30.
ΠΕΙΝΑ, 4ος:20.
ΠΕΙΡΗΝΗ, 14ος:33.
ΠΕΙΡΙΘΟΥΣ, 11ος:31-32. 14ος:81-86,109, 15ος:29.
ΠΕΛΑΓΩΝΑΣ (ΠΕΛΑΓΩΝ), 12ος:8.

ΠΕΛΑΣΓΟΙ, 15ος:41.
ΠΕΛΑΣΓΟΣ, 7ος:3.
ΠΕΛΙΑΣ, 3ος:9. 15ος:11-12,14,17-21, 24,29,111-114.
ΠΕΛΟΠΙΑΣ (ΠΕΛΩΨ), 11ος:26-30. 14ος:48,92.
ΠΕΝΘΕΑΣ (ΠΕΝΘΕΥΣ), 12ος:13.
ΠΕΡΔΙΚΑ, 11ος:11.
ΠΕΡΙΑΝΔΡΟΣ, 10ος:26,29.
ΠΕΡΙΦΗΤΗΣ, 14ος:52-53.
ΠΕΡΣΕΑΣ (ΠΕΡΣΕΥΣ), 7ος:4. 13ος:4. 14ος:3,4,10-26.
ΠΕΡΣΕΦΟΝΗ, 4ος:7-16. 10ος:18. 13ος:84. 14ος:85.
ΠΕΡΣΗΣ, 14ος:25.
ΠΗΓΑΣΟΣ, 3ος:15,16. 14ος:17,32-37, 40-41.
ΠΗΛΕΑΣ (ΠΗΛΕΥΣ), 8ος:32. 13ος:58. 14ος:93,96-106,109,110. 15ος:22,93,104.
ΠΗΛΙΟ(Ν), 15ος:12, χάρτης 113.
ΠΗΡΩ, 14ος:42,45.
ΠΙΤΘΕΑΣ (ΠΙΤΘΕΥΣ), 4ος:25. 14ος:48-52.
ΠΛΗΕΙΠΠΟΣ, 14ος:112.
ΠΛΟΥΤΩΝΑΣ (ΠΛΟΥΤΩΝ, ΑΔΗΣ), 1ος:11,24. 3ος:20. 4ος:10-12. 10ος:18-21. 13ος:83-84. 14ος: 28-29,85-86.
ΠΟΔΑΡΚΗΣ (ΠΡΙΑΜΟΣ), 13ος:104-105.
ΠΟΔΑΡΚΗΣ (γιος του Φύλακου), 14ος:45.
ΠΟΛΥΒΩΤΗΣ, 13ος:107.
ΠΟΛΥΔΕΚΤΗΣ, 14ος:12-13,24.
ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ, 14ος:86-88,109. 15ος:22,28,42,49-52.
ΠΟΛΥΪΔΟΣ, 14ος:32.
ΠΟΛΥΜΝΙΑ, 10ος:4,5.
ΠΟΛΥΞΕΝΟΣ, 13ος:5.
ΠΟΛΥΞΩ, 15ος:33-34.
ΠΟΛΥΦΗΜΟΣ (κύκλωπας), 11ος:6.
ΠΟΛΥΦΗΜΟΣ (Αργοναύτης),15ος:44-48.
ΠΟΡΦΥΡΙΟΝΑΣ (ΠΟΡΦΥΡΙΩΝ), 13ος:107.
ΠΟΣΕΙΔΩΝΑΣ (ΠΟΣΕΙΔΩΝ), 1ος:11. 6ος:23-31. 12ος:3. 13ος:6,52,63, 107. 14ος:4,17,20,32,34, 37,50, 69-70,78,93. 15ος:11,49.
ΠΡΙΑΜΟΣ, 13ος:105.
ΠΡΟΘΗΗ, 13ος:62.
ΠΡΟΙΤΙΔΕΣ, 14ος:45-46.
ΠΡΟΙΤΟΣ, 14ος:9-10,12,25,30-32, 45-46.
ΠΡΟΚΡΟΥΣΤΗΣ, 14ος:57.
ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ (ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ), 1ος:16, 2ος:15-17. 7ος:7-32. 8ος:1-32. 13ος:75-76. 15ος:74.
ΠΡΥΤΑΝΕΙΟ, 6ος:34.
ΠΡΩΤΕΑΣ (ΠΡΩΤΕΥΣ), 6ος:29.
ΠΥΓΜΑΛΙΩΝΑΣ (ΠΥΓΜΑΛΙΩΝ), 2ος:28-30.
ΠΥΘΙΑ, 6ος:26. 12ος:8. 13ος:96,98. 14ος:48.
ΠΥΘΩΝΑΣ (ΠΥΘΩΝ), 3ος:3,5-8.
ΠΥΡΡΑ, 7ος:24, 29-30.

Ρ
ΡΑΔΑΜΑΝΘΥΣ, 10ος:18. 12ος:4, 13ος:16.
ΡΕΑ, 1ος:11-12. 2ος:3-5.
ΡΟΔΗ, 9ος:12.
ΡΟΔΟΣ, 9ος:12.

Σ
ΣΑΓΓΑΡΙΟΣ, 13ος:99.
ΣΑΠΦΩ, 10ος:26.
ΣΑΡΠΗΔΟΝΑΣ (ΣΑΡΠΗΔΩΝ), 14ος:40.
ΣΑΤΥΡΟΙ, 9ος:16.
ΣΕΙΛΗΝΟΣ, 5ος:10. 9ος:16,19.
ΣΕΙΡΗΝΕΣ, 15ος:90-92.
ΣΕΛΗΝΗ, 9ος:1-2. 13ος:8.
ΣΕΜΕΛΗ, 9ος:13-15. 15ος:4.
ΣΕΡΙΦΟΣ, 14ος:12,24.
ΣΘΕΝΕΒΟΙΑ (και ΣΘΕΝΟΒΟΙΑ), 14ος:30,41.
ΣΘΕΝΕΛΟΣ (των Μυκηνών), 13ος:5,9-10,23.
ΣΘΕΝΕΛΟΣ, (της Πάρου) 13ος:58-59,64.
ΣΙΔΕΡΕΝΙΟ ΓΕΝΟΣ, 7ος:6.
ΣΙΔΩΝΑ (ΣΙΔΩΝ), 12ος:1. 13ος:χάρτης112.
ΣΙΚΕΛΙΑ, 11ος:21-22. 13ος:108,χάρτης112.
ΣΙΝΗΣ, 14ος:53.
ΣΙΝΩΠΗ, 15ος:58-60, χάρτης 113.
ΣΙΣΥΦΟΣ, 10ος:19. 14ος:27-29,91. 15ος:14.
ΣΚΕΙΡΩΝΑΣ (ΣΚΕΙΡΩΝ), 14ος:56.
ΣΚΥΘΗΣ, 13ος:115.
ΣΚΥΘΙΑ, 4ος:17.
ΣΚΥΛΛΑ, 15ος:92-93.
ΣΜΥΡΝΑ, 2ος:33.
ΣΟΦΟΚΛΗΣ, 7ος:6.
ΣΠΑΡΤΗ, 5ος:3.
ΣΠΑΡΤΟΙ, 12ος:11.
ΣΤΑΦΥΛΟΣ, 9ος:17-18.
ΣΤΡΟΦΑΔΕΣ, 15ος:54, χάρτης 113.
ΣΤΥΓΑ (ΣΤΥΞ), 10ος:16.
ΣΤΥΓΙΕΣ ΝΥΜΦΕΣ, 14ος:14-16,25.
ΣΤΥΜΦΑΛΙΔΕΣ ΟΡΝΙΘΕΣ, 13ος:37-38. 15ος:61.
ΣΤΥΜΦΑΛΟΣ, 14ος:92.
ΣΥΛΕΑΣ (ΣΥΛΕΥΣ), 13ος:99.
ΣΥΜΠΛΗΓΑΔΕΣ ΠΕΤΡΕΣ, 15ος:54-57.
ΣΥΡΙΓΓΑ (ΣΥΡΙΓΞ), 9ος:31.
ΣΦΙΓΓΑ (ΣΦΙΓΞ), 13ος:26.

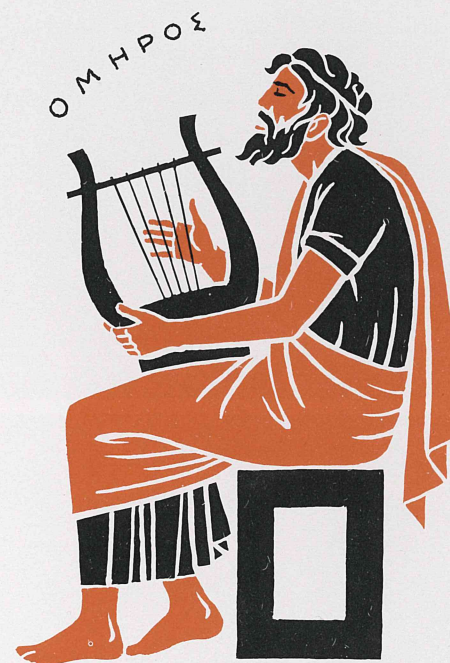
Τ
ΤΑΛΟΣ (ΤΑΛΩΣ), 11ος:11-12.
ΤΑΛΟΣ (ΤΑΛΩΣ) (γίγαντας), 12ος:4-5. 15ος:105-106.
ΤΑΝΤΑΛΟΣ, 11ος:23-26.
ΤΑΡΤΑΡΟΣ, 1ος:4,22.
ΤΑΪΓΕΤΗ, 13ος:44.
ΤΑΥΡΟΣ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ, 13ος:52-54.
ΤΑΥΡΟΣ ΤΟΥ ΜΑΡΑΘΩΝΑ, 14ος:64-65.
ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ, 6ος:16.
ΤΕΛΑΜΩΝΑΣ (ΤΕΛΑΜΩΝ), 13ος:58,103-104. 14ος:93,94,96, 109,110,111. 15ος:22,48.

ΤΕΡΨΙΧΟΡΗ, 10ος:5.
ΤΕΥΜΗΣΙΑ ΑΛΕΠΟΥ (ΤΕΥΜΗΣΙΑ
ΑΛΩΠΗΞ), 13ος:6.
ΤΗΛΕΒΟΕΣ, 13ος:5,6.
ΤΙΡΥΝΘΑ (ΤΥΡΙΝΣ), 14ος:10,25.
ΤΙΤΑΝΕΣ, 1ος:**5-10,16-21**.
ΤΙΦΥΣ, 15ος:22,29,58.
ΤΜΩΛΟΣ, 9ος:32.
ΤΟΜΟΙ, 15ος:86, χάρτης 113.
ΤΡΑΧΙΝΙΑ (ΤΡΑΧΙΣ), 11ος:7.
ΤΡΙΠΤΟΛΕΜΟΣ, 4ος:**17-18**.
ΤΡΙΤΩΝΑΣ (ΤΡΙΤΩΝ), 6ος:**29**.
11ος:21. 14ος:69-70. 15ος:**102-105**.
ΤΡΟΙΑ, 13ος:**63**, χάρτης112.
ΤΡΟΙΖΗΝΑ, 4ος:25.
ΤΥΡΡΗΝΟΙ ΠΕΙΡΑΤΕΣ, 9ος:**25-29**.
ΤΥΦΩΝΑΣ (ΤΥΦΩΝ, ΤΥΦΩΕΥΣ),
1ος:**22-23**. 5ος:33-34. 13ος:26.
14ος:53.
ΤΥΧΗ, 1ος:**30**.

Υ
ΥΑΔΕΣ, 9ος:15.
ΥΓΕΙΑ, 3ος:20
ΥΛΑΣ, 15ος:22,**44-46**.
ΥΛΛΟΣ, 13ος:103,**110-111**.
ΥΠΕΡΒΟΡΕΙΩΝ (χώρα), 3ος:**10,11**.
9ος:23.

ΥΠΕΡΙΩΝ, 1ος:6.
ΥΠΕΡΜΝΗΣΤΡΑ, 14ος:**6-8**,26.
ΥΠΝΟΣ, 9ος:2. 13ος:8,105.
ΥΨΙΠΥΛΗ, 15ος:**32-37**.
Φ
ΦΑΕΘΩΝΑΣ (ΦΑΕΘΩΝ), 9ος:**4-11**.
ΦΑΙΑΚΑΣ (ΦΑΙΑΞ), 14ος:68.
ΦΑΙΔΡΑ, 4ος:**25-28**. 14ος:70,**81**.
ΦΑΙΔΡΙΑΔΕΣ ΠΕΤΡΕΣ, 10ος:2.
ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ, 13ος:**111**.
ΦΙΛΥΡΑ, 15ος:12.
ΦΙΝΕΑΣ (ΦΙΝΕΥΣ) (της Αιθιοπίας),
14ος:**21-22, 24**.
ΦΙΝΕΑΣ (ΦΙΝΕΥΣ) (της Σαλμυδησσού),
15ος:**52-55**.
ΦΟΒΟΣ, 5ος:22.
ΦΟΙΒΟΣ, 3ος:8.
ΦΟΙΝΙΚΑΣ (ΦΟΙΝΙΞ), 12ος:**1,6**.
ΦΟΙΝΟΔΑΜΑΣ, 13ος:**64**.
ΦΟΛΟΣ, 13ος:**40-42**.
ΦΡΑΣΙΟΣ, 13ος:**76**.
ΦΡΙΞΟΣ, 15ος:**4-10**,14,62.
ΦΥΛΑΚΟΣ, 14ος:**42-45**.
ΦΥΛΕΑΣ (ΦΥΛΕΥΣ), 13ος:**48,51**.
ΦΥΤΑΛΙΔΕΣ, 14ος:**58**.
ΦΥΤΑΛΟΣ, 14ος:58.
ΦΩΚΟΣ, 14ος:**96**.

Χ
ΧΑΛΚΙΝΟ ΓΕΝΟΣ, 7ος:**3-4**.
ΧΑΛΚΙΟΠΗ, 15ος:10,68,78.
ΧΑΟΣ, 1ος:**3**.
ΧΑΡΙΤΕΣ, 1ος:25. 2ος:10,23,24.
10ος:**2,5-6**.
ΧΑΡΟΝΤΑΣ (ΧΑΡΩΝ), 10ος:**16-17**.
13ος:82,**91-92**. 14ος:**28,29**.
ΧΑΡΥΒΔΗ, 15ος:**92-93**.
ΧΕΙΡΩΝΑΣ (ΧΕΙΡΩΝ), 3ος:**19**,
13ος:**41-42**. 14ος:**102,105**.
15ος:**12-16**.
ΧΕΛΩΝΗ, 2ος:**12**.
ΧΙΜΑΙΡΑ, 13ος:26. 14ος:**32,36**.
ΧΛΩΡΙΔΑ (ΧΛΩΡΙΣ), 12ος:28-30.
ΧΡΥΣΑΟΡΑΣ (ΧΡΥΣΑΩΡ),
13ος:66. 14ος:17.
ΧΡΥΣΟ ΓΕΝΟΣ, 7ος:**1-2**.
ΧΡΥΣΟΜΑΛΛΟ ΔΕΡΑΣ, 15ος:9,**10**,13,
21,22,**67-82**,114.
Ω
ΩΚΕΑΝΙΔΕΣ, 1ος:5. 8ος:6-30.
ΩΚΕΑΝΟΣ, 1ος:**5**,10,15-16. 8ος:8-10.
14ος:3.
ΩΡΕΙΘΥΙΑ, 11ος:**1-5**.
ΩΡΕΣ, 1ος:24. 2ος:3-6. 13ος:8.
ΩΤΟΣ, 4ος:**24**.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

ΑΔΕΛΦΩΝ ΣΤΕΦΑΝΙΔΗ

Περιεχόμενα από το 1ο βιβλίο
Από το Χάος γίνεται ο κόσμος
Ο Ουρανός, κυρίαρχος του κόσμου
Τιτάνες και Κύκλωπες
Η βασιλεία του Κρόνου
Η γέννηση του Δία
Η Τιτανομαχία
Οι Τιτάνες στα τάρταρα
Ο Δίας κυβερνά τον κόσμο

Περιεχόμενα από το 2ο βιβλίο
Η Ήρα στη χώρα των Εσπερίδων
Οι γάμοι της Ήρας και του Δία
Τα μαρτύρια της Ιώς
Η αχαριστία του Ιξίωνα
Η γέννηση της Αφροδίτης
Πυγμαλίωνας και Γαλάτεια
Νάρκισσος και Ηχώ
Αφροδίτη και Άδωνης

Περιεχόμενα από το 3ο βιβλίο
Η γέννηση του Απόλλωνα
Ο άθλος του Άδμητου
Απόλλωνας και Δάφνη
Ο ήρωας Ίδας
Ασκληπιός
Οι κατεργαριές του Ερμή
Μια μεγάλη φιλία αρχίζει
Το νερό της λησμονιάς

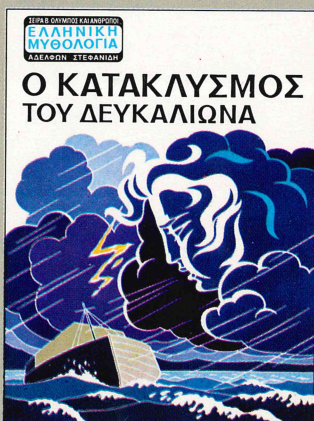
Περιεχόμενα από το 4ο βιβλίο
Η Δήμητρα διδάσκει τη γεωργία
Ερχεται ο πολιτισμός
Μάνα, μ' αρπάζουν!
Η επιστροφή της άνοιξης
Ο Τριπτόλεμος στη μακρινή Σκυθία
Ο Ερυσίχθονας σκοτώνει τα δέντρα
Η Άρτεμη και οι γίγαντες Αλώαδες
Ιππόλυτος και Καϊδρα

Περιεχόμενα από το 5ο βιβλίο
Ενα ανεπιθύμητο μωρό
Ο Ήφαιστος δαμάζει τη φωτιά
Ενας θρόνος «δώρο» στην Ήρα
Τα άρματα του Αχιλλέα
Ο αιμοβόρος θεός Άρης
Κανένας δεν τον αγαπά
Ενα γερό μάθημα στον Άρη
Ηρακλής και Άρης

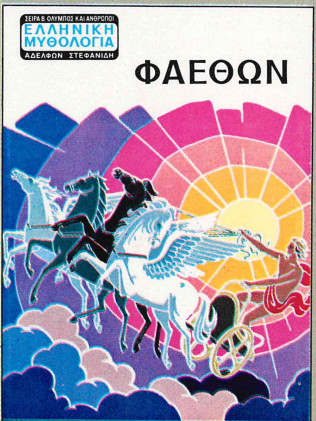
Περιεχόμενα από το 6ο βιβλίο
Η γέννηση της Αθηνάς
Το αλέτρι, αιτία μεγάλων αλλαγών
Η τιμωρία της Αράχνης
Ο Ερεχθέας βασιλιάς της Αθηνάς
Η έριδα για την Αθήνα
Η οργή του Ποσειδώνα
Ποσειδώνας και Αμφιτρίτη
Η Εστία, μια ταπεινή θεά

Περιεχόμενα από το 7ο βιβλίο
Οι πέντε γενιές
Η έριδα του Δία με τον Προμηθέα
Η κλοπή της φωτιάς
Η Πανδώρα, «δώρο» του Δία
Ο κατακλυσμός
Ο Προμηθέας σώζει τον Δευκαλίωνα
Η κιβωτός «αράζει» στον Παρνασσό
Οι Έλληνες, γενιά του Προμηθέα

Περιεχόμενα από το 8ο βιβλίο
Ο Προμηθέας στον Καύκασο
Ο Ωκεανός θέλει να τον σώσει
Προμηθέας και Ιώ
Το μεγάλο μυστικό του Προμηθέα
Ο Προμηθέας στα τάρταρα
Το μαρτύριο με τον αετό
Έρχεται ο Ηρακλής
Η απελευθέρωση του Προμηθέα

Περιεχόμενα από το 9ο βιβλίο
Σελήνη, Ηώς και Ήλιος
Φαέθωνας, ο γιος του Ήλιου
Διώνυσος, Στάφυλος και Οινέας
Διώνυσος και Ικάριος
Οι εκστρατείες του Διονύσου
Οι Τυρρηνοί πειρατές
Πάνας, ο θεός των τσοπάνηδων
Ο Μίδας και τα παθήματά του

Περιεχόμενα από το 10ο βιβλίο
Οι εννιά Μούσες
Οι τρεις Χάριτες
Ορφέας, ο μεγάλος τραγουδιστής
Ορφέας και Ευρυδίκη
Στον Άδη για την Ευρυδίκη
Η Ευρυδίκη χάνεται για πάντα
Ο Αρίωνας και οι ληστές
Μαρσίας και Απόλλωνας

Περιεχόμενα από το 11ο βιβλίο
Ο Βορέας αρπάζει την Ορείθυια
Αίολος και Οδυσσέας
Δαίδαλος
Ο Δαίδαλος στο Μίνωα
Δαίδαλος και Ίκαρος
Το μαρτύριο του Τάνταλου
Αρματοδρομία για ζωή ή για θάνατο
Μάχη με Κενταύρους

Περιεχόμενα από το 12ο βιβλίο
Η αρπαγή της Ευρώπης
Η Ευρώπη στην Κρήτη
Ο γίγαντας Τάλος
Ο Κάδμος ψάχνει για την Ευρώπη
Ζήθος και Αμφίωνας
Η περήφανη Νιόβη
Απάνθρωπη και φοβερή τιμωρία
Η ήττα των θεών